

Gerilla 15 Ağustos ruhuyla tarih yazıyor

15 Ağustos Atılım ve zafer ruhuyla 41. yıl görevlerini başaralım!

► Önder Apo'nun duruşu, yani kesin ve net direnişçi tutumu, Kürt yurtseverliğini belirleyen bir ölçü olmaktadır. Bunun dışında bir ölçünün yaratılmasına izin vermemeli ve her yerde bu ölçüyü hâkim kılmalıyız. Önderlik gerçeğimiz ve tarihi İmralı Direnişi, Kürt özgürlüğü için mücadelenin fedai çizgisini, anlayış ve tarzını net bir biçimde ortaya koymaktadır. Bunun dışındakiler sahtedir ve bir biçimde soykırımcı düzenle ilişki içinde olmayı ifade eder.

■ PKK Yürütme Komitesi ————— Sayfa 2-5

Egîd ruhuyla 15 Ağustos

► Egîd her şeyden önce ve hepsinden önemlisi bir yürüyüş ve zafer tarzı demektir. Burada yılgınlığa, çözümsüzlüğe ve çaresizliğe kesinlikle yer yoktur. Çünkü Egîd demek her şart altında üstün bir moral ve inançla mücadele ve zafer kişiliği demektir.

■ Sabri Ok ————— Sayfa 6-9

Kurdistan'da Êzidî toplumunun geleceği ancak Önder Apo'nun fikirleriyle olur

► Özgürlük Hareketi'nin 3 Ağustos'ta Şengal şahsında Ortadoğu'ya gerçekleşen saldırılara karşı başlattığı hamle, 15 Ağustos 1984 Atılımı kadar onurlu bir hamledir. Tarih bunu bu şekilde görecektir ve bu şekilde okuyacaktır. Bu kadar tarihi, bu kadar değerli, bu kadar saygı duyulması gereken, fedaice bir hamledir.

■ Sozdar Avesta ————— Sayfa 21-23

15 Ağustos Atılım ruhunu, çizgisini, fedailiğini doğru anlayalım 41'inci yılı zaferle taçlandıralım

► Bugün 41'inci yılda daha büyük başarılar elde ederek siyasi kazanımlara ulaşabilmek yürütülen bu savaşın anlamına doğru varmakla olur. Onun için de bu çizgiyi doğru anlamak, Zap ve Metîna'da yaşanan devrimci savaş çizgisini, oradaki fedai ruhu, iradeyi, bilinci doğru görmek lazım. Bu Apocu ruh-tur, bilinçtir. 15 Ağustos Atılım ruhu ve bilincidir.

■ Duran Kalkan ————— Sayfa 10-15

Ortadoğu'da yaşamı doğru tanımlamak

► Sosyal bilimin temel görevi yaşamı tanımlamaktır. Sümer ve Mısır rahiplerinden Avrupa'nın pozitivist sosyal bilimcilerine kadar bilim yaptıklarını iddia edenler, yaşamın toplumsal anlamını tanımlamadıkları gibi, bu en temel görevin yerine en sapırtıcı ve bilinç karartıcı mitolojik ifadeler geliştirmişlerdir. Hâlbuki yaşam sosyal bağlamında tanımlanmadıkça sosyal bilimden bahsedilemez. Tanımı yapılmayan bir şeyin bilimi de geliştirilemez...

Rêber APO ————— Sayfa 16-20

Ekonomi gerçekte komünal ve toplumsaldır

XELİL POYRAZ ————— Sayfa 24-26

Apocu Hareket içerisinde eleştiri özeleştirir

CEMAL ŞERİK ————— Sayfa 27-29

PKK'nin tüm kadro ve sempatizanlarına:

15 AĞUSTOS ATILIM VE ZAFER RUHUyla SAVAŞARAK 41'İNCİ YIL GÖREVLERİNİ BAŞARALIM

Değerli Yoldaşlar!

Hareket ve halk olarak yeni bir ağustos ayına girdik. Bu ağustos ayı, Kürt Özgürlük Tarihini başlatan 15 Ağustos Devrimci Atılımımızın 40'inci yıldönümü oluyor. Tarihi özgürlük atılımımız, bu ağustosla birlikte 41'inci yılına giriyor. Hareket ve halk olarak, 15 Ağustos Devrimci Atılımı temelinde tam kırk yıldır kesintisiz bir özgürlük savaşı yürütüyoruz. Kürt tarihinde ilk kez böyle bir özgürlük savaşı veriliyor ve kalıcı özgürlük değerleri biriktiriliyor. Önder Apo öncülüğündeki tarihi Özgürlük Yürüyüşü, yenilmezliğini ve zaferini defalarca kanıtlamış bulunuyor.

Öncelikle kırkinci yıldönümünde, Kürt soykırımına dur diyen ve Kürt halkının özgürlük tarihini başlatan 15 Ağustos Devrimci Atılımını ve tarihi büyük atılımın mimarı Önder Apo'yu saygıyla selamlıyoruz. Başta Önder Apo olmak üzere tüm yoldaşların, halkımızın ve dostlarımızın 15 Ağustos Diriliş ve Direniş Bayramını, Gerilla Günü'nü kutluyoruz. Ölümünüz komutanlarımızı Egîd ve Zilan yoldaşlar şahsında, bu kahramanlık atılımının tüm şehitlerini saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. Amaçlarını başarma ve anılarını yaşatma sözümüzü yineliyoruz. 41'inci yılda da 15 Ağustos Atılım ve Zafer Ruhuyla savaşıarak devrimci görevlerimizi başaracağımızı ve Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü hedefleyen Küresel Özgürlük Hamlemizi zafer taşıyacağımızı belirtiyoruz.

Tarihi Atılım temelinde kırk yıldır her ağustos ayında büyük savaşıp çok değerli şehitler verdiğimizizi biliyoruz. Bu temelde, kırk yıllık Ağustos Direnişimizi de selamlıyoruz. Bu direnişin tüm kahraman şehitlerini, Seyfettin Zoğurlu, Atakan Mahir, Zeki Şengali, Egîd Garzan, Hüseyin Mahir, Mahir Dersim, Nucan, Azime, Erdal ve İbrahim yoldaşlar şahsında saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. Fedai Şehitler Çizgisinde özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürüten herkese üstün başarılar diliyoruz.

Değerli Yoldaşlar!

Ağustos ayı, aynı zamanda faşist DAİŞ çetelerinin Şengal'deki Êzîdî Kürt halkımıza yönelttiği 74'üncü soykırım fermanının da onuncu yıldönümü oluyor. Şengal'de soykırımcı katliam saldırıları ile buna karşı kahramanca direniş onuncu yılını dolduruyor. Bu vesileyle, onuncu yıldönümünde soykırımcı zihniyet ve siyaseti bir kez daha kınıyor; Êzîdî Kürt halkımızın gerilla öncülüğündeki büyük özgürlük direnişini selamlıyoruz. Bu tarihi direnişin tüm kahraman şehitlerini, direnişin önderi ve Şengal halkının Mam Zeki'si Zeki Şengali yoldaş şahsında saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. Şehitler çizgisinde yürüyen Êzîdî Kürtlüğünün her zaman onurlu ve özgür yaşayacağına inanıyoruz.

Çok iyi biliyoruz ki, faşist DAİŞ çetelerinin 3 Ağustos 2014 tarihinde başlattığı soykırım saldırısına karşı direniş Êzîdî Kürtlüğünün varlığını ve özgürlüğünü sağlayarak, insanlığı 21. yüzyılın ilk çeyreğinde bir soykırım lekesinden kurtardı. HPG ve YJA-

Star gerillaları öncülüğünde böyle bir varlık ve özgürlük direnişi verilmeseydi, Şengal'deki Êzîdî Kürtlükten şimdi ortada ne kalırdı? Bu bakımdan, DAİŞ soykırımcılığına karşı direniş hem Êzîdî Kürtlüğünü var ve özgür kıldı ve hem de insanlığı ciddi bir kara lekeden kurtardı.

Tabi tarihi Şengal Direnişinin etkisi bunlarla da sınırlı kalmadı. Aynı zamanda soykırımcı DAİŞ gerçeği ile KDP ihanetini de açıkça ortaya çıkardı. Bu temelde DAİŞ'e ve KDP ihanetine karşı yürütülen mücadeleye de çok büyük bir katkı yaptı. Kuşkusuz faşist DAİŞ çeteciliğine karşı her yerde savaşıldı, ancak böyle bir savaşta ve DAİŞ'in yenilgiye uğratılarak insanlığın böyle bir beladan kurtarılmasında Şengal Direnişi tarihi bir rol oynadı. Aynı zamanda Şengal'i bırakarak kaçan KDP ihanetini de ve bu gücün DAİŞ'le işbirliğini de gözler önüne serdi. Bugün Heftanîn'de, Metîna'da, Zap'ta, Avaşîn'de ve Xakurk'de yaşananlara baktığımızda bu gerçekleri çok daha iyi görülebilir ve DAİŞ-KDP-TC ittifakının nasıl bir Kürt ve insanlık karşıtı ittifak olduğunu çok daha iyi anlarız.

Değerli Yoldaşlar!

Her an, her saniye Önderlikle birlikte yaşamak, Önderlik gerçeğine doğru katılmanın ve partileşmenin esasıdır. Hepimizin buna ulaşmak için çalıştığımız açıktır. Bu temelde kendimizi eğittikimiz, Önderlik gerçeğini daha doğru, derin ve bütünlüklü anlamaya çalıştığımız ortadadır. Bu çerçevede her an Önder Apo'nun durumuna ilişkin yeni ve olumlu bilgiler duymak istediğimiz bilinmektedir. Ancak ne yazık ki mevcut savaş koşullarında buna sahip olmak mümkün değildir. Çünkü en büyük savaş İmralı'da yaşanmaktadır. Dolayısıyla da Önder Apo'nun, mevcut topyekûn imha saldırısına karşı tarihi bir direniş yürüttüğünü bilmemiz ve anlamamız zor olmamaktadır.

Bu duruma ilişkin son dönemde yönetimimizin yaptığı bazı açıklamalar aslında baştan beri TC Devletinin ve AKP Hükümetinin yaklaşımını ifade etmektedir. Bu yaklaşımın da basit faydacı bir yaklaşım olduğu, Önder Apo'nun Kürt özgürlüğü ve demokratikleşme temelindeki çözüm projelerine doğru yaklaşmak yerine hile ve oyunlarla basit siyasi kazanç sağlamayı amaçladığı bilinmektedir. Bunun da esasında basit siyasi oyunlar ve seçim kazanma çabaları vardır. Geçmişte bu temelde çeşitli girişimlerin olduğu, Önder Apo'nun rehine konumunun bu biçimde araçsallaştırılmaya çalışıldığı bilinen bir durumdur. Demek ki AKP Yönetimi mevcut basit ve faydacı yaklaşımını sürdürmeye çalışmaktadır. Kurdistan'ın neresinde bir seçim olsa kendi çıkarına yontabilmek için böyle bir çaba içine girmektedir. Dolayısıyla siyaseten değer biçilecek bir durum söz konusu değildir.

Peki AKP Yönetiminin bilinen yaklaşımında ısrar etmesi ne anlama gelmektedir? Birincisi, belli ki Önder Apo üzerinden böyle bir şey yapamakta ve bu durumu yönetimimiz üzerinden gerçekleştirmeye çalış-

maktadır. Buradan anlaşılıyor ki, Önder Apo bu tür hile ve oyunlara geçit vermiyor ve Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünde kesin ve net bir direniş sürdürüyor. İkincisi, AKP Yönetimi bu tür yaklaşımlarıyla aslında Önder Apo'yu bir rehine olarak tuttuklarını kabul ve ifade etmiş oluyor. Çünkü, söz konusu yaklaşımlar rehine karşılığında fidye istemek anlamına geliyor. Üçüncü olarak ise, gelişen Küresel Özgürlük Hamlemiz karşısında AKP-MHP faşist diktatörlüğünün ne kadar sıkışmış olduğunu gösteriyor. Belli ki faşist-soykırımcı yönetim hiçbir hukuk ve ahlak kuralı dinlemeyen İmralı sistemini yürütmekte artık çok ciddi bir biçimde zorlanıyor ve de çıkmazı yaşıyor. Öyle ki özellikle içte ve Suriye ile Irak'ta çöken politikalarına çözüm bulabilmek için Önder Apo'dan dilenmek zorunda kalmış gibi görünüyor. Belki de herkesten çok AKP faşizmi Önder Apo'ya muhtaç hale gelmiş bulunuyor.

Bütün bunlar bize, doğru çizgide direnişin ne kadar büyük bir güç olduğu gerçeğini gösteriyor. Önder Apo böyle bir çizgi duruşunu temsil ediyor ve söz konusu özgürlük çizgisinde direnişe öncülük ediyor. Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü hedefiyle küresel düzeyde gelişen Özgürlük Hamlemizin de bu çizgiyle ne kadar bütünlük oluşturduğu ve gelişiminin mutlaka sonuç alıcı olacağı açığa çıkıyor. Gerçekten de çeşitli eleştiriler ve öneriler temelinde son süreçte gelişen özgürlük eylemleri Hamleyi ciddi biçimde güçlendirmiş ve İmralı tecrit, işkence ve soykırım sistemini yürüten güçleri çok ciddi bir biçimde zora sokmuş bulunuyor.

Bu çerçevede önemli bir hava yaratan ve gündem oluşturan zindan direnişini, herkese büyük moral ve güç veren gerilla eylemlerini, dört parça Kurdistan'da ve dünyanın dört bir yanında hiç durmayan kadın ve gençlik öncülüğündeki kitle eylemlerini, özellikle de dünyanın her tarafında Önder Apo'yu samimiyetle sahiplenilen sosyalist ve demokratik güçlerin Hamleye artan katılımlarını selamlamak lazım. Son süreçte NOBEL ödüllü 69 ismin bu temelde her alana gönderdiği mektup aslında çok önemli olmakta ve yeni bir zirveyi ifade etmektedir. Kuşkusuz İmralı sisteminden sorumlu olan iktidar ve devlet güçlerinin söz konusu Hamleye katılımları değil, engelleyici olma durumları yaşanmaktadır. Ancak başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm ezilen halk kesimlerine ve aydın, sanatçı, siyasetçi gibi demokratik çevrelere dayalı olarak gelişen Küresel Özgürlük Hamlemiz, daha şimdiden tarihte benzeri olmayan bir düzeye ulaşmış bulunmaktadır.

Elbette başarı için Hamle çerçevesindeki eylemleri her alana daha çok yaymak, büyütmek ve sürekli hale getirmek gereklidir. Yine her türlü sorundan kaynaklanan özgürlük ve demokrasi eylemlerini mutlaka Küresel Özgürlük Hamlemizle bütünleştirmek gerekli ve önemlidir. Tüm yoldaşların, parti komite ve örgütlerinin bulundukları alandaki imkânları azami derecede zorlayarak

Özgürlük Hamlemizin zafer çizgisindeki gelişimine sürekli katkı yapacağı muhakkaktır. Elbirliğiyle ve tam bir seferberlik halinde bunu yürütmeliyiz. Tüm devrimci çalışma ve mücadeleleri Özgürlük Hamlesiyle bütünleştirerek, yaşamımızı ve mücadelemizi Önder Apo'nun fiziki özgürlüğüne kilitleyerek bunu yapmalıyız.

Bunun için de Önderlik gerçeğini ve İmralı Direniş çizgisini daha doğru ve bütünlüklü anlamak için sürekli yoğunlaşmalı ve çaba harcamalıyız. Önder Apo'nun durumu, mevcut dünyada Özgür Kürt bireyinin durumunu ifade etmektedir. Dolayısıyla Kürt devrimcileri, yurtseverleri ve özgürlükçüleri olarak bunun dışındaki bir durumu ve yaşamı asla kabul etmemeli, kendimize göre sahte özgür Kürt yaşamı ve ölçüleri yaratmamalıyız. Böyle yaparsak gerçekten kopmuş, Önderlik Çizgisinden sapmış oluruz; böyle bir kopuşu ve sapışı asla yaşamamalıyız ve yaşanmasına da izin vermemeliyiz.

Diğer yandan, Önder Apo'nun duruşu, yani kesin ve net direnişçi tutumu, Kürt yurtseverliğini belirleyen bir ölçü olmaktadır. Bunun dışında bir ölçünün yaratılmasına izin vermemeli ve her yerde bu ölçüyü hâkim kılmalıyız. Önderlik gerçeğimiz ve tarihi İmralı Direniş, Kürt özgürlüğü için mücadelenin fedai çizgisini, anlayış ve tarzını net bir biçimde ortaya koymaktadır. Bunun dışındakiler sahtedir ve bir biçimde soykırımcı düzenle ilişki içinde olmayı ifade eder. O halde her türlü sahteliğe ve sapmaya karşı mücadele etmeli, Önderlik gerçeğini ve tarihi İmralı Direniş Çizgisini doğru anlayarak başarıyla hayata geçirmeyi bilmeliyiz.

Değerli Yoldaşlar!

Kırk yıllık kesintisiz özgürlük savaşı Kurdistan tarihinde ilk kez yaşanmaktadır. Bu tarihi mucize, Önder Apo öncülüğündeki 15 Ağustos 1984 Devrimci Atılımı temelinde gerçekleşmiştir. Bu nedenle, her şeyden önce söz konusu kırk yıllık savaşın tarihi bilincine doğru ve tam ulaşmak, Kürt varlık ve özgürlük yürüyüşündeki tarihi yerini doğru tespit etmek gerekir. Kuşkusuz bu tür anlamlandırmayı en güçlü ve yeterli bir biçimde Önder Apo yapmıştır. Önder Apo'nun Çözümlemeleri ve Savunmaları tamamen bu değerlendirmeleri içermektedir. O halde, 15 Ağustos Devrimci Atılımının ve bu temeldeki kırk yıllık savaşın anlamına tam ulaşabilmek için, sürekli Önderlik Çözümlemelerini ve Savunmalarını incelemeli ve kendimizi bunlar temelinde eğitip tarihi bilince kavuşturmalıyız.

Bir örnek oluşturmaları açısından Önder Apo'nun şu tanımlamalarını okumak ilgi çekici olacaktır: "15 Ağustos 1984 koşullarında değil çıkış yapmak, onu akıldan geçirmek bile büyük cesaret gerektiriyordu. Nitekim 'Hakkari'ye ilk adımda yok olursunuz' diyenler, yine bu adımı 'çılgınlık' olarak değerlendirenler, gerçek PKK'liler dışında herkeşti."

"15 Ağustos bir şans değil, yaşamın en gerekli ve herkese her an kendisini hissettiren, vazgeçilmez kılan ulusal ruhumuz, ulusal onurumuz, ulusal

tutkumuz, hepimizin paylaştığı en yüce değerimizdir... 15 Ağustos Atılımı bir halkın ulusal direnişinin kesinleşmesi, ulusal imhasının önlenmesidir; toplumsal özgürlüğünün imkân dahiline girmesi, kendi kimliğini sahiplenmesi ve bunu en acımasız koşullar altında eşine az rastlanan bir mücadeleye tarzıyla kazanmasıdır."

"15 Ağustos atılımının ruhu, fedakârlığı, cesareti dar bir ulusal kurtuluşçuluk ya da sadece bir demokratik savaşım değildir. Büyük bir uygarlık, hak ve adalet savaşımıdır. Tarihi sahiplenme ve geleceği her türlü kartartıcı egemenliklere karşı kurtarma savaşımıdır. Kısacası bu köklü bir insani kurtuluş devrimidir."

15 Ağustos Atılımı temelindeki kırk yıllık savaşın hazırlayıcısı, önderi, mimarı ve yönlendiricisi Önder Apo'dur. Daha önceki direnişlerin en uzununu kırk ayı bile geçmemişken, 15 Ağustos Atılımının kırk yıllık bir özgürlük savaşını gerçekleştirmesi tümüyle Önder Apo'nun dehası, tarzı, üslubu ve temposu temelinde olmuştur. O halde, bu kırk yıllık kesintisiz özgürlük savaşını doğru anlayabilmek ve derslerini yeterli çıkarabilmek için Apocu Çizgiyi tüm yönleriyle doğru anlamak ve özümsemek gerekir. Bu kırk yıllık özgürlük savaşının bundan sonraki süreçte de başarılı bir savaşçısı olabilmek kesinlikle buna bağlıdır. O halde Önder Apo'nun temsil ettiği ideolojik, politik, örgütsel ve askeri çizgiyi tüm boyutlarıyla sürekli inceleyip özümsemek şarttır.

15 Ağustos Atılımı temelindeki kırk yıllık özgürlük savaşının elli bini aşkın kahraman şehidi vardır, yüz binlerce tutuklusu olmuştur, milyonlarca sürgünü yaşanmış, insanlar yerinden ve yurtdandan sürülmüştür. Bu savaşın 26 yılı İmralı işkence hanesindeki tarihi direnişle geçmiştir. Hiçbir anı kolay ve imkânlarla dolu yaşamamıştır. Her anı kan, işkence, acı ve zorluk içinde geçmiştir. Aslında bu kırk yıllık savaşın somut bir maddi dökümünü yapabilmek, geçen kırk yılda yaşananların bilançosunu ortaya çıkartabilmek çok daha öğretici olacaktır. O halde, kırk yıllık özgürlük savaşını doğru anlayabilmek için tüm bu hususları bilmek ve bir an olsa bile asla unutmamak gerekir.

15 Ağustos Atılımı, gerillanın Eruh ve Şemdinli ilçelerinde gerçekleştirdiği eylemlerle başlamış olsa da aslında bütünlüklü bir devrimci hamledir. Kürt özgürlük mücadelesini ideolojik, siyasi, örgütsel, toplumsal ve askeri tüm boyutlarıyla birlikte temsil etmektedir. 1982 Büyük Zindan Direnişinin verdiği tarihi Direnme Kararını ideolojik, siyasi ve askeri mücadeleye taşıyarak toplumsal bir bilinçlenme, örgütlenme ve eylem haline getirmiştir. Bir boyutuyla Kurdistan Özgürlük Gerillasını yaratırken, diğer yandan toplum içindeki parti öncülüğünün gelişmesini, halkın ulusal kurtuluşta cepheleşmesini ve kadın özgürlük mücadelesinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Dolayısıyla bütünlüklü bir devrimci atılım, gerçek anlamda bir devrim olarak görmek gerekir.

Bunlarla birlikte 15 Ağustos Atılımının öncelikli pratik boyutunun gerillayı geliştirmek olduğu, bu anlamda

bir Gerilla Atılımı olma özelliği taşıdığı, 15 Ağustos gününün 'Gerilla Günü' olma özelliği taşıdığı da tartışmasız bir gerçektir. Kurdistan'da özgürce var olmanın ve yaşamının temel ilkesi olan öz savunma gerçeğini açığa çıkarmıştır. 14 Temmuz 1982'de verilen direnme kararını dağa taşıyarak gerilla biçiminde hayata geçirmiş, böylece ete kemiğe bürünmesini sağlayarak yaşayan canlı bir güç haline getirmiştir. Kurdistan özgürlük savaşıçılığının anlayışını, tarzını, üslubunu, temposunu, cesaret ve fedakârlık ölçülerini ortaya çıkarmıştır. Komuta ve savaş çizgisini var etmiştir. O halde, kırk yıllık özgürlük savaşının derslerini bir de bu temelde çıkarmak, bugün kısmi bir özgürlük temelindeki konuşmanın, yazmanın, şarkı söylemenin ve mutluluk duymanın temelinde söz konusu bu savaşın var olduğunu hiçbir zaman unutmamak gerekir.

Kuşkusuz 15 Ağustos Atılımı ve kırk yıllık özgürlük savaşı gerçeğini tüm boyutlarıyla burada izah ve ifade edebilecek durumda değiliz. Ama Büyük Atılımın kırkınıcı yıldönümü nedeniyle bazı hususları kısaca belirtmek ve yoldaşların dikkatini 15 Ağustos Atılımı ve kırk yıllık özgürlük savaşı gerçeği üzerine çekmek istedik. Burada soruyu şöyle sorabiliriz: Eğer 15 Ağustos 1984 Atılımı ve kırk yıllık amansız savaş olmasaydı, o zaman Kurdistan'ın ve Kürt halkının durumu bugün nasıl olurdu? Nasıl ki 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucunu değerlendirirken soruyu böyle soruysak, 15 Ağustos Devrimci Atılımını değerlendirirken de soruyu böyle sormak elzemdir. O halde, kendini gerçekten koparmış yiyici ve milliyetçi çevreler ne derlerse desinler, kırk yıldır Kurdistan'da yaşanan tüm özgürlükçü gelişmelerin temelinde 14 Temmuz Direniş kararı ile 15 Ağustos Devrimci Gerilla Atılımı vardır.

Önder Apo'nun da açıkça ifade ettiği gibi, 15 Ağustos Atılımı öyle imkânlara dayalı olarak ve kolayca gerçekleşmemiştir. Tersine her anı yokluklarla ve zorluklarla savaşarak kazanılmıştır. Her şey Önder Apo'nun dehası ve eğitici tarzı ile bitmez tükenmez emeği temelinde ve bunu özümseyip benimseyen Kürt gençlerinin büyük cesareti ve fedakârlığı sayesinde gerçekleşmiştir. Bu atılıma en büyük desteği 1982 Büyük Zindan Direnişi verirken, sekiz yıl süren Irak-İran Savaşının Kurdistan üzerindeki etkisinden de ustaca yararlanılmıştır.

Burada dikkat çekilmesi ve bilinmesi gereken diğer bir husus, 15 Ağustos Devrimci Atılımının nasıl bir güce karşı gelişmiş ve gerçekleşmiş olmasıdır. Bu anlamda Kurdistan üzerindeki sömürgeci-soykırımcı sistem ile TC gerçeğini başkalarıyla karıştırmamak gerekir. Kurdistan sadece üzerinde fiili egemenlik sürdüren devletlerin sömürgeleştirdiği ve soykırım uyguladığı bir alan değildir; tersine küresel kapitalist modernite sisteminin hegemon yapı kazanırken ortaya çıkardığı ve tüm uluslararası yapıyla uyguladığı bir soykırım alanıdır. Yine TC Devleti herhangi bir sömürgeci güç değil, Kurdistan'ı Türkiye'ye katmak ve Kürleri Türkleştirmek isteyen ulusal yayılmacı ve soykırımcı bir güçtür. TC Devleti 1952 tarihinden bu yana NATO üyesidir ve Türk ordusu NATO'nun ikinci büyük ordusudur. 15 Ağustos Devrimci Atılımı işte böyle bir devlete karşı gelişmiş ve kırk yıllık özgürlük savaşı esas olarak NATO'ya karşı verilmiştir. Bunlar da Kurdistan'a dayatılan soykırımın ve kırk yıllık Kürt özgürlük savaşının önemli ayrırtlarından olmaktadır.

15 Ağustos Atılımı ve Kurdistan devrimci savaşı, Filistin, Lübnan ve

Suriye temelinde tarihi Arap direnişçiliğinin derslerinden faydalanmış, Kurdistan'ın diğer parçaları ile Irak ve İran direnişlerinin derslerini özümsemiştir. Bu yapıyla Kurdistanî olduğu kadar bölgesel olma karakteri de vardır. Geldiği noktada bölgeyi çok daha fazla etkileyen ve adeta bütünlüklü bir Ortadoğu demokratikleşmesini dayatan düzeye ulaşmış durumdadır.

Büyük Atılım, 15 Ağustos 1984 günü Eruh ve Şemdinli eylemleriyle başlamış, zaman zaman zorlanmalar ve daralmalar yaşasa da özellikle Önder Apo'nun çabalarıyla kesintisiz bir gelişme yaşamayı başarmıştır. 1984-1992 yılları arasında özellikle Kuzey Kurdistan'da yaygın ve hareketli bir gerilla savaşı olarak yaşanmış, vurduğu darbelerle 1990 başında TC sistemini sarsma durumunu ortaya çıkarmıştır. Bu temelde gelişen halk serhildanları Kürt toplumunun sömürgeci sistemden kopmasını ifade eden Ulusal Diriliş Devrimini gerçekleştirmiştir. Serhildanlardaki kadın etkinliği, yaşanan ulusal diriliş devrimini aynı zamanda Kadın Özgürlük Devriminin başlangıcı haline de getirmiştir.

1993 Newrozundaki ilk ateşkes denemesi sonuç vermayınca, 1993-98 yılları arasında Kuzey Kurdistan'da çok yoğun ve yaygın bir savaş durumu yaşanmıştır. Faşist çeteciliğin eline geçen TC Devleti, Kurdistan Özgürlük Gerillasını tümenden ezip imha etmek amacıyla topyekûn bir faşist özel savaş saldırısı yürütürken, gerilla da devrim değerlerini ve kendi varlığını savunmak üzere çok yoğun bir direnme savaşı içinde olmuştur. Bu

dayanan tasfiyeci saldırılara karşı 1 Haziran 2004 Atılımı, Hareketi koruma, toparlama ve Demokratik Uygarlık Paradigması temelinde yeniden yapılandırmada çok önemli bir ideolojik, siyasi ve örgütsel hamle olarak yaşanmıştır. Bu temelde KCK'nin çatışmasız bir ortamda inşası ve Kürt sorununun çözümü için çaba harcanmıştır. Ancak özellikle 14 Nisan 2009 siyasi soykırım saldırılarının başlatılmasıyla böyle bir çabanın sonuç verme imkânı kalmamış, "Siyasi çalışma koşulları kalmadı" diyerek 31 Mayıs 2010 tarihinde Önder Apo'nun kendini geri çekmesiyle yeni bir süreç başlamıştır.

1 Haziran 2010 tarihi ile 24 Temmuz 2015 tarihi arasındaki süreç, strateji değiştirme arayışıyla geçen dalgalı bir süreç olmuştur. Demokratik siyasi mücadele mi yürütülecek, yoksa devrimci halk savaşı stratejisiyle mi mücadele edilecek sorusunun cevabı netleştirilmeye çalışılmıştır. Uluslararası komployu yürütmek ve başarıya ulaştırmakla görevlendirilmiş olan Tayyip Erdoğan ve AKP, savaş hazırlıkları yapmak için bu süreci çeşitli hile ve oyunlarla geçirmeye çalışmıştır. Kendisi için gerekli görüldüğü savaş hazırlıklarını gerçekleştirdikten sonra da 5 Nisan 2015 tarihinde Önder Apo ile görüşmeleri sonlandırmış, 24 Temmuz 2015 tarihinden itibaren ise 'Çöktürme Eylem Planı' temelinde topyekûn imha ve tasfiye saldırısını başlatmıştır. Bu temelde gerillayı ezmeyi ve PKK'yi tasfiye etmeyi hedeflemiştir.

ABD ve KDP desteğindeki AKP-MHP faşist diktatörlüğünün bu te-

tespitini doğrulamıştır. Evet Kurdistan'ın özgürlüğü ve özgür yaşam ancak özgürlük savaşıyla kazanılabilir. Yine böyle muzaffer bir özgürlük savaşı yürütmek mümkündür. Ancak bunun için de doğru bir anlayışa, yaratıcı bir tarza, etkin ve hamleci bir yönetim gerçeğine ihtiyaç vardır.

Bu anlamda kırk yıllık özgürlük savaşının bilançosu kadar temel derslerini çıkarmak ve özümsemek de bizim için hayati öneme sahiptir. Evet, böyle bir savaş erken çözüm yaratmaz, uzun vadeli savaşmayı göze almak gerekir. Böyle bir savaş kolayca gerçekleşmez, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi ve Zap tünel savaşı gibi zorlukları göze almak gerekir. Böyle bir savaş için hazır güç bulunmaz, sürekli bir eğitim ve örgütlenme çalışmasıyla güç hazırlamak gerekir. Böyle bir savaş için hiçbir siyasi güç destek vermez, halkın öz gücünü esas almak ve ona güvenip dayanmayı bilmek gerekir. Böyle bir savaşın hazır stratejik müttefikleri yoktur, tersine stratejik müttefikleri eğitim ve örgütlenmeyle yaratmak ve esas olarak da karşıt güçler arasındaki çelişkilerden yararlanmayı bilen bir politika ve taktik yaratıcılık geliştirebilmek gerekir. Böyle bir savaş masa başında ve emirlerle yürütülmez, tersine pratiğin dersleri temelinde yaratıcı tarz, kazanımcı üslup ve yüksek tempoyla başarılır.

Değerli Yoldaşlar!

Çok iyi biliyoruz ki, kırk yıllık özgürlük savaşımızın her anı, her dönemi azgın düşman saldırılarına karşı fedai çizgisinde kahramanca

muyle istihbarata ve tekniğe dayalı saldırıyı içeren bu plan doğrultusunda teknik ve örgütsel hazırlıklar yapmıştır.

2015 yılı haziranında DAİŞ Kobanê kırsalında da yenilip ilk büyük yenilgisini yaşayınca, PKK'yi imha ve tasfiye işini bu güçlerle gerçekleştiremeyeceği sonucuna varıp, 24 Temmuz 2015 tarihinde kendi planlı saldırısını başlatmıştır. Hukuk oyunlarıyla seçimi yenileyip iktidarı yeniden gasp ederek ve faşist MHP ile ittifak yaparak, söz konusu saldırılarda başarılı olabilmek için tüm gücünü seferber etmiştir. Bu temelde hem Önder Apo ile tüm itibatı kesmiş, hem demokratik siyaset alanına ve halka yönelik çok yönlü saldırı başlatmış ve hem de gerillayı ezebilmek için planlı bir askeri saldırı içine girmiştir. Bu çerçevede bir yandan Bakur alanındaki gerilla varlığını darbeleyip iyice sınırlı hale getirmeye çalışırken, diğer yandan da 26 Ağustos 2016 tarihinden itibaren Medya Savunma Alanlarına ve Kuzey-Doğu Suriye'ye yönelik işgal saldırıları başlatmıştır.

Bu temelde sekizinci yılını doldurmakta olan savaş sürecine ilişkin olarak yeterli bilgi olmaması nedeniyle birçok arkadaş propaganda çalışmasında farklı tarihler ifade etmektedir. Bu da bir karışıklığa ve muğlaklığa yol açmaktadır. Bu nedenle, özellikle Medya Savunma Alanlarındaki savaşın iyi bilinmesi ve ifade edilmesi gerekir. Tam sekiz yıldır faşist-soykırımcı düşman bu alanları işgal edebilmek için saldırmakta, Apocu Fedai Çizgisindeki gerilla direnişi nedeniyle bunu bir türlü başaramamaktadır. Bu durum Kurdistan tarihinde bir ilk olduğu gibi, dünyadaki gerilla direnişleri açısından benzeri az bulunur bir direniş olmaktadır. Bu açıdan doğru bilinmesi ve yeterli düzeyde propaganda edilmesi gerekir.

Öncelikle böyle bir saldırıyı yürütebilmek için TC yönetimi uygun hale getirilmiştir. Bu noktada sözde 15 Temmuz 2016 darbe girişimi ustaca kullanılmış, bir yandan Tayyip Erdoğan'ın gücü artırılırken, diğer yandan AKP-MHP ittifakı ortaya çıkartılmıştır. Böyle güçlendirilmiş bir yönetim olmadan TC Devletinin Suriye ve Irak sınırlarını geçerek bu düzeyde askeri işgal saldırısı yürütmesi mümkün olmazdı. Diğer yandan, 26 Ağustos 2016 tarihinde Türk ordusu Cerablus üzerinden Suriye'ye girerken ve Çukurca üzerinden de Medya Savunma Alanlarına yönelik işgal saldırıları başlatırken, dönemin ABD Başkan Yardımcısı Biden ile KDP Genel Başkanı Mesud Barzani de Ankara'daydı. Yani gerillayı ezmeyi ve kurtarılmış alanları işgal etmeyi hedefleyen askeri saldırı TC-ABD-KDP ittifakı temelinde başlatıldı. Günümüze kadar da bu temelde sürdürülüyor ve TC işgal saldırıları esas gücünü buradan alıyor.

Farklı bölgelere yönelik işgal saldırıları tarihsel açıdan da şu şekilde gelişmiştir: 26 Ağustos 2016 tarihinde Cerablus ve Çukurca üzerinden her iki alana dönük işgal saldırıları başlatmıştır. Aralık 2017 tarihinde Türk ordusu sınırı geçerek Xakurkê alanına dönük işgal saldırısını başlatmış, Ocak 2018'de de Efrin'e dönük işgal saldırısını başlatmıştır. 9 Ekim 2019 tarihinde Girê Sîpî ve Serîkaniyê'yi işgal için saldırıya girişmiştir. 2020'de Heftanîn'e saldırmış, Şubat 2021'de Garê'ye dönük başarısız saldırı ardından Nisan 2021 tarihinden itibaren Metîna, Avaşin ve Zap sınır boyundan başlayan işgal saldırılarına girişmiştir. Bu saldırıları 2022 ve 2023 yıllarında sürdürerek arazinin tümüne yaymaya çalışmıştır. 16 Nisan 2024 tarihinden itibaren de özellikle Metîna ve Zap işgalini tamamlayarak hedeflediği sonuca ulaşmak istemektedir.

❖ 15 Ağustos Atılımı, gerillanın Eruh ve Şemdinli ilçelerinde gerçekleştirdiği eylemlerle başlamış olsa da aslında bütünlüklü bir devrimci hamledir. Kürt özgürlük mücadelesini ideolojik, siyasi, örgütsel, toplumsal ve askeri tüm boyutlarıyla birlikte temsil etmektedir. 1982 Büyük Zindan Direnişinin verdiği tarihi Direnme Kararını ideolojik, siyasi ve askeri mücadeleye taşıyarak toplumsal bir bilinçlenme, örgütlenme ve eylem haline getirmiştir.

dönemde ABD öncülüğündeki küresel soykırım sisteminin PKK'yi Güney Kurdistan'a sokmama ve gerillayı Kuzey Kurdistan'da kuşatıp sınırlandırma politikası ile TC Devletinin imha politikaları bir düzeyde uyumuş ve NATO destekli Türk ordusu tüm gücünü seferber ederek saldırmıştır. Bu saldırılara karşı tarihi bir direniş yürüten gerilla, bir yandan kendi varlığını korurken, diğer yandan da demokratik siyaset alanının gelişmesi için çaba harcamıştır. Gerillanın komuta, tarz ve taktik sorunları en çok bu dönemde gündeme gelmiş, söz konusu direniş içinde kadın gerilla cılığının gelişimi ve Özgür Kadın Birliklerinin oluşumu gerçekleşmiştir. Bêrîtan duruşu ve Zîlan direnişi kadın gerillacılığının gelişiminde belirleyici rol oynamıştır.

1999 sonrası uluslararası komplo saldırılarına karşı gerilla öncülüğündeki topyekûn halk direnişinin gelişme gösterdiği bir dönemdir. 2 Ağustos 1999 tarihinde Önder Apo ateşkes ve geri çekilme çağrısı yapmış, gerilla ve bir bütün Hareket bu çağrıya uyup uygulamıştır. 2004'e kadar olan süre ateşkes konumundaki gerillanın HPG adıyla yeniden yapılandırıldığı, Önder Apo'ya dayatılan idam ve çürütme politikalarına karşı mücadelenin geliştirildiği, özellikle içten dayatılan tasfiyeci saldırılara karşı çok yönlü mücadelenin verildiği bir süreç olmuştur.

1 Haziran 2004'te ateşkesin sona erdirilmesiyle, siyasi mücadelenin önünü açma temelinde düşük yoğunluklu bir gerilla savaşı içine girilmiştir. Özellikle soykırımcı sisteme

meldeki imha ve tasfiye amaçlı saldırıları ile buna karşı gerilla öncülüğündeki halkımızın direnişi onuncu yılına girmiş bulunmaktadır. AKP-MHP faşizmi on yıldır gerillayı ezmek ve PKK'yi tasfiye etmek amacıyla Türkiye'nin tüm imkânlarını seferber ederek saldırmakta, gerilla öncülüğünde Hareket ve halk olarak biz de bu saldırıları kırmak ve AKP-MHP faşizmini yıkmak için devrimci halk savaşı stratejisi temelinde topyekûn bir direniş yürütmekteyiz. 15 Ağustos Atılımının kırkınıcı yıldönümünü yaşadığımız bu süreçte, söz konusu savaş oldukça boyutlanmış ve de kritik bir noktaya gelmiş durumdadır. Yaşanan 3. Dünya Savaşının da etkisiyle savaş süreci iyice karmaşık hale gelmiş bulunmaktadır. Ancak tüm iddialarına ve gücünü seferber etmesine rağmen, AKP-MHP faşizmi gerillayı ezmeye ve PKK'yi tasfiye etme amacını başaramamıştır. Eğer Demokratik Modernite Paradigmasını doğru anlar ve başarıyla uygularsa, İmralı ve Zap Direnişleri öncülüğündeki Küresel Özgürlük Hamlemiz AKP-MHP faşizmini yıkarak zafer kazanabilir.

Görüldüğü gibi, 24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması ile başlatılan soykırım saldırılarına karşı son kırk yılda Önder Apo öncülüğünde bir özgürlük savaşıyla karşılık verilmiş; Kurdistan'daki tüm özgürlükçü gelişmeler işte bu savaş temelinde kazanılmıştır. Kırk yıllık savaşın sonuçları, Mehmet Hayri Durmuş yoldaşın 14 Temmuz Direnişini başlatırken yaptığı "Kurdistan'ı kurtarmak isteyenler mutlaka silahlı mücadeleyi esas almalılar"

direnilerek kazanılmıştır. Kırk yıllık savaş büyük zorluklar içinde geçmiştir. Her anı bir öncekinden daha karmaşık, zorlu ve çok yönlü olmuştur. Bu çerçevede, son on yılda faşist-soykırımcı düşmanın 'çöktürme eylem planı' temelindeki imha saldırılarına karşı yürüttüğümüz varlık ve özgürlük savaşı çok daha zorlu ve amansız yaşanmıştır. Kuşkusuz faşist-soykırımcı düşman geçen kırk yıl boyunca her zaman gerillayı ezmek ve Özgürlük Hareketimizi imha ve tasfiye etmek istemiştir. Bunun için tüm gücünü ve Türkiye'nin tüm iç ve dış imkânlarını seferber etmiştir. Ancak bütün bunlar, son on yıldaki düşman saldırılarında daha öncekileri kat kat aşan bir düzeyde gerçekleşmiştir. Öncelikle bu gerçeklerin hepimiz tarafından çok iyi bilinmesi ve idrak edilmesi gerekir.

Bilindiği gibi, faşist AKP yönetimi, öncelikle Hareketimizin imha ve tasfiye edilmesini ÖSO, El Kaide ve DAİŞ gibi çete güçlerini besleyip harekete geçirerek gerçekleştirmek istemiştir. Bu temelde çeşitli adlarda yeni çete gurupları örgütlemiştir. Şam üzerine yürüyen DAİŞ çetelerinin yönünü Kobanê'ye çevirmiştir. Bir yandan söz konusu çete guruplarını saldırarak Hareketimizi yıpratmak isterken, bir yandan da onların başarılı olamayacağı ihtimalini hesaba katarak doğrudan kendisi savaşa hazırlanmıştır. Bu temelde 30 Eylül 2014 tarihli MGK toplantısında gerillayı tümünden ezmeyi ve Hareketimizi tümünden tasfiye etmeyi hedefleyen 'çöktürme eylem planı' adıyla yeni bir savaş planını karara bağlamıştır. Tü-

Demek ki faşist-soykırımcı düşman Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik işgal saldırıları ile Medya Savunma Alanlarına yönelik işgal saldırılarını bir plan dahilinde ve paralel olarak yürütmektedir. Farklı bölgelere dönük işgal saldırıları değişik tarihlerde yoğunlaşmıştır. Ancak her iki alana dönük genel işgal saldırısı 26 Ağustos 2016 tarihinde başlamıştır ve günümüze kadar da sürmektedir. NATO'nun ikinci ordusu, ABD ve KDP desteğinde tam sekiz yıldır saldırı yürütmekte, ancak hedefledikleri işgali başaramamaktadır. İşte bu durum, Kurdistan Özgürlük Gerillasının direnme gücünü, tünel ve tim savaşı temelindeki direnişin gücünü ortaya koymaktadır. Bu direnişle kırk yıllık gerilla savaşı gerçekten de Apocu Fedai Ruhta ve kahramanlıkta zirve yapmıştır. Bu vesileyle kahramanlık çizgisindeki bu direnişi bir kez daha selamlıyor ve tüm kahraman şehitlerini saygı ve minnetle anıyoruz.

Peki söz konusu gerilla direnişi bize neler öğretiyor? Bir kez daha kanıtlanıyor ki, savaşta sonucu teknik değil, savaşan insan, onun bilinci ve amaca bağlılığı belirliyor. Asgari bir hazırlıkla bir gerilla gurubu bir orduya karşı yıllarca direnebiliyor. Kısım iyi hazırlanmış bir mevzi, düşman işgaline geçit vermeyebiliyor. Yetkin kullanılan gerilla yaratıcılığıyla ordular durdurulabiliyor. Bunlar temelinde, gerilla teorisinin genel kurallarından olan küçük güçle büyük gücü yenme ilkesi bir kez daha doğrulanmış oluyor. Çok açık ki, tüm Medya Savunma Alanlarında aynı düzeyde ve bütünlüklü bir direnme savaşı yürütülebilmiş olsaydı, bugün savaşın sonucu çok daha farklı olacaktı. Yine Medya Savunma Alanlarındaki kahramanlık savaşı tüm kırsal alanlardaki ve şehirlerdeki savaşla beslenip birleşse ve halk serhildanlarıyla desteklenseydi, genel savaşımızın sonucu bugünkünden çok çok farklı konumda bulunacaktı.

Burada son on yıllık savaşın bazı yönleri üzerinde biraz daha ayrıntılı durmaya çalıştık. Kuşkusuz bu savaş, zengin derslerle dolu büyük tecrübe birikimimizdir. Dolayısıyla bu birikimi daha derinden incelememiz ve söz konusu derslerini daha kapsamlı çıkartıp yeni mücadele sürecine taşımamız gerekir. Tüm yoldaşların böyle yapacağına ve Medya Savunma Alanlarındaki gerilla direnişinin derslerini tüm yönleriyle özümseyerek kendilerini bu temelde eğiteceklerine inanıyoruz. Çünkü kırk birinci savaş yılındaki başarımız buna bağlıdır.

Değerli Yoldaşlar!

Şanlı 15 Ağustos Devrimci Atılımının 41'inci yılına girerken, kırk yıllık özgürlük savaşımız zirvede seyretmekte ve en kapsamlı ve yoğun halini yaşamaktadır. AKP-MHP faşist diktatörlüğü tüm gücünü seferber ederek imha ve tasfiye amaçlı topyekûn özel savaş saldırılarını yürütmektedir. Biz de Hareket ve halk olarak bu saldırılara karşı devrimci halk savaşı stratejisiyle topyekûn direnmekteyiz. Düşman saldırılarını 10 Ekim 2023 tarihinde başlattığımız Küresel Özgürlük Hamlesi temelinde kırmak, faşizmi yıkmak ve Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlamak istemekteyiz.

Çeşitli sorun ve çelişki yaşasa da AKP-MHP faşizmi yürüttüğü imha saldırıları için içten dıştan önemli bir destek almayı sürdürmektedir. 31 Mart yerel seçiminde yaşadığı yenilginin etkisini "normalleşme" safatalarıyla CHP yönetimini etkileyip azaltmaya, özellikle savaşı dayatarak iktidar ömrünün uzatmaya çalışmaktadır. Varlığını söz konusu savaşa ve onu sürdürme gücüne bağlamış

durumdadır. Bu temelde en başta Önder Apo'ya saldırmaktadır. Nitekim 41 aydır Önder Apo'dan hiçbir bilgi alınamamakta, tam bir iletişimsizlik hali uygulanmaktadır. Kadınlar ve gençler başta olmak üzere tüm halk ve demokratik siyaset üzerindeki baskılar en ileri düzeydedir. Zindanlar tıka basa doldurulmuştur. 12 Eylül faşist cunta döneminden daha ağır baskı ve işkence uygulanmakta, zindanlardan cenazeler çıkmaktadır. Kürtçe konuşma ve yazma, Kürtçe eğlenme ve yaşama üzerinde tam bir yasaklama ve asimilasyon baskısı uygulanmaktadır. Kayyum atanması belediyeler üzerinde Demoklesin kılıcı gibi sallandırılmaktadır. Psikolojik özel savaş, yalan ve hile, baskı ve sömür, doğal zenginlikler üzerindeki yağma ve talan zirvede seyretmektedir.

Tabii tüm bunların temelinde de onuncu yılına girmiş olan 'çöktürme eylem planı' temelindeki savaş vardır. Günlük keşif ve saldırılarla Kuzey-Dogu Suriye, Şengal ve Maxmur tam bir baskı altında tutulmaktadır. Savaşta yeni saldırı 16 Nisan'dan itibaren Metîna ve Zap alanında başlamış, 3 Temmuz tarihinden itibaren bu saldırılar yeni bir düzey kazanmıştır. Daha önce Türkiye sınırından açılan yollarla indirme yapılan tepeleri tutma biçiminde yürütülen işgal saldırısı, şimdi Batufa, Bamernê, Enişkê, Qadişe, Amediyê, Dereluk ve Şeladizê asfaltını tanklar ve zırhlı birliklerle tutarak güneyden kuşatma, bu biçimde Metîna'yı ve Zap tepelerini işgal etme saldırısı biçiminde sürdürülmektedir. Önceliği savaş tünellerini düşürmeye verme yerine, öncelikle araziye denetleyip tünelleri kuşatarak düşürme biçimindeki bir saldırı tarzı izlemektedir. Metîna sırtlarını ve Bahar Tepesini de tutarak Behdînan'da, Xînerê'yi tutarak Biradost alanında 'Tampon bölge' oluşturup, gerillanın Bakur ile ilişkisini tümünden koparmak istemektedir. Heftanîn, Metîna, Zap, Avaşîn ve Xakurkê-Xînerê alanlarını tümünden işgal edip her türlü denetimi ele geçirerek buraları ilhak etmeye çalışmaktadır. Böylece Türkiye-Irak sınırı şimdilik Batufa-Şeladizê hattına kaymış olmaktadır. Eğer başarabilirse, AKP-MHP faşizminin ilk hedefinin bu olduğu görülmektedir.

Kuşkusuz ABD ve NATO onayı olmadan AKP-MHP faşizmi bunu yapamaz. Yine Irak ve KDP onay ve destek vermeden de bu durum gerçekleşmez. Dolayısıyla söz konusu onay ve desteğin verilmiş olduğu ortadadır. Açıkça görülüyor ki, Irak ve KDP Yönetimleri söz konusu alanı TC Devletine satmış durumdadır. Geçmişte AKP-MHP işgal saldırılarına Irak göz yumuyor, KDP ise destek veriyordu. Şimdi artık bu durum aşılmıştır. 22 Nisan'da yapılan anlaşma temelinde söz konusu işgal ve ilhak saldırılarını TC-Irak-KDP birlikte ve "Ortak Koordinasyon Odasında" yönetmektedir. Batufa'dan Şeladizê'ye kadar söz konusu hattaki kasaba ve şehirlerin yönetimi artık esas olarak TC'nin elindedir.

Şimdilik TC'nin askeri planlaması bu çerçevededir. Ancak bu, kısa vadedeli planlama olmaktadır. Bunun dışında AKP-MHP faşizminin ve TC Devletinin tüm Rojava ve Başûrê Kurdistan'ı işgal ve ilhak etme planı mevcuttur. Bu haritayı BM Genel Kurulunda Tayyip Erdoğan tüm dünyaya göstermiştir. "Misak-ı Milli" ile belirlenen sınıra ulaşacaklarını, geçmişte bunun yapılmamasının ciddi başarısızlık olduğunu, bu sınırlar içindeki tüm toprakları, yani Kurdistan'ın Rojava ve Başûr parçalarını ele geçireceklerini Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli birçok kez açıklamış ve kamuoyuna ilan etmiş bulunmaktadır.

Şimdi kırkinci yıldönümünde özgürlük savaşımız, böyle bir düşman planına ve saldırısına karşı yürütülen özgürlük savaşı haline gelmiş durumdadır. Yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı nedeniyle dış güçler şimdilik söz konusu AKP-MHP saldırılarına açıktan bir şey söylememektedir. KDP tam bir ihanet içindedir ve diğer Kürt partileri KDP ihanetine ve işbirlikçiliğine açık ve etkin tavır alma tutumu içine girememektedir. Dolayısıyla özgürlük mücadelesi PKK'nin üzerine kalmakta ve öz gücüne dayanmaktan, kadınlar ve gençler başta olmak üzere Kürt halkının öz gücünü harekete geçirmek ve dünya sosyalist ve demokratik güçleriyle ilişkilenmekten başka çare kalmamaktadır.

Kurdistan Özgürlük Hareketi olarak ihaneti kırmak ve faşist-soykırımcı zihniyet ve sistemi yıkmak için özgürlük savaşımızı topyekûn direniş temelinde yürütmekteyiz. Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü hedefleyen Küresel Özgürlük Hamlemiz önemli bir düzeye ulaşmıştır. Özellikle İmralı sisteminin teşhiri ve Hamleye dünyanın dört bir yanından katılımın olması bir düzeyi ortaya koymaktadır. Bu çerçevede zindanların, kadın ve gençlik hareketinin, demokratik siyaset alanının, dört parça Kurdistan'da ve dünyanın dört bir yanında halk kitlelerinin belli bir mücadele düzeyi vardır. Kuşkusuz direnişin öncüsü gerilladır ve büyük yük yine gerillanın üzerindedir. 2023-24 kışındaki Devrimci Operasyonlarla gerillanın ortaya koyduğu performans, halka büyük umut ve moral verirken, faşist-soykırımcı düşmanı ciddi biçimde korkutmuştur. Gerillanın havadaki vuruşları da bu durumu daha da güçlendirmektedir. Şimdi de yalnız başına olsa ve ağır bir kuşatma altına girse de Irak ve KDP ile birlikte mevcut AKP-MHP işgal saldırılarına karşı tüm gerilla mevzileri kahramanca direnmekte, düşmana ağır darbeler vurarak işgal saldırılarının hızını kesip başarısını engellemektedir.

Kuşkusuz PKK Hareketi olarak faşist-soykırımcı zihniyet ve sisteme karşı, onun her türlü işgal ve ilhak saldırılarına karşı şimdiye kadar kendi öz gücümüzle direndik ve bundan sonra da sonuna kadar direneceğiz. Bundan herhangi bir kuşku ve bunun tartışması olamaz. Ancak bu direnişi nerede ve ne tür yöntemlerle geliştirip zafere ulaştırmamız hususunu tartışır ve planlarız. Önder Apo'nun İmralı duruşu ve direnişi bize bu gerçeği açıkça göstermekte ve öğretmektedir.

Bu çerçevede ele aldığımızda, Medya Savunma Alanlarındaki mevcut direnişi sürdüreceğimiz ve yeni eylem biçimleriyle daha da geliştirmeye çalışacağımız açıktır. Bununla birlikte savaşçı Kuzey Kurdistan ve Türkiye'nin kırsal alanlarına ve özellikle de şehirlerine yaymak ve halkın öz savunma savaşı haline getirmek oldukça büyük önem taşımaktadır. Yine söz konusu savaşı halk serhildanlarıyla beslemek büyük öneme sahiptir. Her düzeydeki kitle eylemlerinin yaratıcı ve etkili tarzda geliştirilmesi önemli olmaktadır. Kısaca faşist-soykırımcı düşman gerillayı Medya Savunma Alanlarında kuşatıp ezerek özgürlük mücadelemizi dağıtmak isterken, bizim de Medya Savunma Alanlarındaki direnişi yürüten onu kırsal alanlara ve şehirlere yayarak ve halk serhildanları ve kitle eylemleriyle besleyerek düşmanı kuşatıp çökertmeyi öngören bir tarzda hareket etmemiz önemlidir ve kesin sonuç vericidir.

Aslında söz konusu plan çerçevesinde düşman tüm gücünü harekete geçirmekte ve tüm imkânlarını se-

ferber etmektedir. Yani potansiyelini esas olarak kullanmaktadır. Bunun ötesinde yapabileceği pek fazla bir şeyi yoktur. Dikkat edilirse, Suriye üzerinden örgütlediği çete güçlerine, köy korucularına ve KDP ihanetine dayanmaktan başka bir çaresi kalmamıştır. Bölgenin ve dünyanın en statükocu gücüdür ve değişim isteyen herkesle çelişki ve çatışma yaşamaktadır. Buna karşılık biz, bölgenin ve dünyanın değişim ve sorunlara çözüm gücüyüz. Potansiyelimizin hala önemli bir bölümünü harekete geçirmiş değiliz. İçte ve dışta eğitip örgütleyerek harekete geçirecek büyük bir potansiyel güce sahibiz. Dolayısıyla başarımız, esas olarak kendi gücümüzü görmemize ve onları doğru bir tarzda ve yaratıcı yöntemlerle harekete geçirmemize bağlıdır. Eğer tüm parti ve gerilla öncülüğü olarak bu gerçekleri doğru görür ve yaratıcı bir biçimde kendimizi pratikleştirsek, söz konusu savaşı kazanma şansımız eskisinden de daha fazladır.

Değerli Yoldaşlar!

Başarılı olabilmek için önemli bir husus, içteki işbirlikçiliği ve ihaneti doğru anlamamız ve onlara karşı başarılı bir ideolojik ve siyasi mücadele yürütmemiz olmaktadır. Hepimiz acıyla görüyoruz ki, eğer mevcut Barzani işbirlikçiliği ve ihaneti olmasaydı, AKP-MHP faşizmini şimdiye kadar çoktan çökertmiş olurduk. Çok net bir biçimde AKP-MHP faşizminin esas olarak Barzani ihanetine dayandığı görülmektedir. Bunun için Tayyip Erdoğan Hewlêr'e ayaklarına kadar gitmiş, Barzani'nin resmi altında görüşmeler yapmak zorunda kalmıştır. Barzani ihanetinin zarar vericiliği sadece kendi gücü temelinde olmaktadır, birçok hareketi ve halkı da etkileyerek yurtsever cepheyi ve ulusal birlik hareketini zayıflatmaktadır. Çok sahte bir biçimde Kürt toplumu içinde bir Barzani etkisi duygusal olarak oluşturulmuştur. Zorlayıcı olan esasta burası olmaktadır.

Kürt toplumuna sahte bir 'Barzani önderliği' aslında Kürt soykırım sistemini yaratan küresel kapitalist modernite güçleri tarafından yaratılmış ve de dayatılmıştır. Dikkat edilirse, Şêx Saîd ve Seyit Rıza gibi direniş önderlerinin yüz yıldır mezar yerleri bile haktan gizlenmektedir. Ama adeta elbirliği ile soykırımcı güçler sahte bir 'Barzani önderliği' yaratarak, Kürt toplumuna dayatmaktadır. Dört parça Kurdistan'daki iki yüz yıllık direnişlerin sonuçları Barzani ailesinde toplanarak, Kürt toplumunun önüne bu işbirlikçi ve hain güç sözde "Ulusal önderlik" olarak konmaktadır. Bunun çok bilinçli ve planlı bir sömürgeci-soykırımcı politika olduğu tartışmasıdır.

Oysa özellikle Mustafa Barzani ailesi baştan beri işbirlikçi ve hain bir güçtür. Dört parça Kurdistan'da yurtsever örgütlenmeleri ve ulusal kurtuluş hareketlerini önleyerek, yurtsever imkânlar üzerinden kendini semirtmiştir. Tarihe bakıldığında gerçeğin böyle olduğu açıkça görülecektir. Mahabad'ta Qazi Muhammed ve arkadaşlarını bırakarak kaçan Mustafa Barzani'nin kendisidir. 1982'de İran ordularının Doğu Kurdistan'ı ele geçirmesi Barzanilerin sayesinde olmuştur. Abdurrahman Qasimlo ve Şerefkendi'nin katledilmesi olayında da parmakları vardır. Başûr'da Süleymaniyeli aydınların kurduğu KDP'yi darbeyle ele geçiren Barzani'dir. Savaşı esas olarak Talabani hareketiyle, yine Biradost, Rêkani, Zêbarî ve Surçî aşiretleri başta olmak üzere diğer aşiret güçleriyle olmuş, onları zayıflatarak kendi etkinliğini geliştirmeye çalışmıştır. Diyana ve Hewlêr'i zapt ederek adeta

birer Barzani şehri haline getirmiştir. Şengal'de yaptıklarını, DAİŞ çetelerinin önünden kaçarak Êzîdî Kürt toplumunu soykırım saldırıları altında nasıl bıraktıklarını ise zaten herkes bilmektedir. Rojava Kurdistan'da ise gelişen özgürlük mücadelesi karşısında Barzani ailesinin ve ENKS'nin takındığı tutum ortadadır. Rojava Özgürlük Devriminin engellenmesi ve yıkılması için herkesten fazla çaba harcamışlardır.

Kuzey Kurdistan'da yurtsever tabanı denetim altında tutmak için MİT'le birlikte sahte parti kurdurtan Barzani'nin kendisidir. 1970'lerin başında TKDP örgütlenmesinde etkili hale gelen Faik Bucak'ın komplo ile katledilmesinde ve yine Doktor Şivan ile Sait Elçi'nin yok edilmesinde Barzani'nin sorumluluğu birinci düzeydedir. Öyle ki Bakur'da bir yurtsever hareketin gelişmemesi için TC Devletinden daha fazla çalışmıştır. Kuzey Kurdistan'da gelişen gerilla direnişine karşı Ağustos 1985 tarihinden itibaren TC Devletiyle birlikte savaşan Barzaniler olmuştur. Onlarca özgürlük militanını komplolarla katletmişlerdir. 1992 Güney Savaşında TC ile birlikte saldırı geliştirdiği iyi bilinmektedir. 1990'lı yıllar boyunca ve özellikle de 1995 ve 1997-98'de gerillaya karşı TC ile birlikte açıktan savaşmışlardır. Uluslararası konplonun harekete geçirilmesinde Mesut Barzani'nin özel çabası ve imzası mevcuttur. Önder Apo'nun yargılanması için Roma savcılığına özel "Suç dosyası" sunmuştur. 26 yıldır Önder Apo'nun İmralı işkencesi altında tutulmasını ve şimdi de tam bir iletişimsizliğin uygulanmasını en çok isteyen Barzani ailesidir. Öyle ki şimdiye kadar dört parçadaki yurtsever önderleri ve hareketleri tasfiye ettirerek birikimlerini ele geçirmiştir, şimdi de Önder Apo'yu ve PKK'yi imha ettirerek elli yıllık mücadelenin birikimini ele geçirmek istemektedir.

Açıkça görülüyor ki, Barzani aslında yurtsever bir Kürt önderliği değildir. Partileri bir yurtsever Kürt partisi değildir. İşbirlikçiliğin ve ihanetin önderliği ve partisidirler. Bu çerçevede gerçeği doğru anlamak ve bu oyunu bozabilmek gerekir. Sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve sisteme karşı mücadeleyi işbirlikçiliğe ve ihanete karşı mücadeleyle birleştirerek, doğru tarzda yürütüp sonuç almayı başarmak gerekir. Barzaniler aslında kendilerinden başka Kurdistan'da hiçbir gücün olmasını ve gelişmesini istememektedirler. Özel olarak Önder Apo'nun imhası ve PKK'nin tasfiyesi için herkesle anlaşma yapmış durumdadırlar.

O halde bu işbirlikçilik ve ihanet gerçeğini doğru anlamamız ve onlara karşı da doğru ve etkili mücadele yürütmemiz gerekir. Bu mücadele faşist-soykırımcı güçlere karşı mücadele kadar açık ve düz değildir, örtülü ve karmaşıktır. Yol ve yöntemlerinin doğru belirlenmesi, yerinde ve zamanında söz söylemeye dikkat edilmesi gerekir. Ama başarı için bu sahteliğin çözülmesi ve ihanetin yenilmesi şarttır. Özellikle yurtsever kitleler üzerindeki etkilerini ortadan kaldırmak için, Kürt toplumunun ve demokratik kamuoyunun sürekli ve yeterince aydınlatılması gerekir. Kuşkusuz ihanete karşı mücadele de işin içine girince özgürlük savaşımızı etkili geliştirmek zor olmaktadır. Fakat zorlukları yenme temelinde özgürlükçü gelişme yaratmak da Apocu tarzdır. Bu tarzı doğru hayata geçirirsek, o zaman kesin başarılı oluruz. Tüm yoldaşların bu hususlar üzerinde de yoğunlaşması ve mücadelemizin bu boyutuna da görerek doğru ve bütünlüklü bir yaklaşımla mücadeleyi geliştirmesi gerekir.

Değerli Yoldaşlar!

İçinde bulunduğumuz Üçüncü Dünya Savaşı kapsamında da önemli gelişmeler yaşanıyor. Ukrayna Savaşı kapsamında NATO ile Rusya arasındaki gerginlik artıyor. Biden çizgisinin bu durumu artırdığı artık çok daha net görülüyor. Rusya ise, Avrupa'nın ABD güdümüne daha çok girmesine karşı sık sık nükleer silahları hatırlatarak tehditte bulunuyor. Pasifik hattındaki gerginlikler de sürekli tahrik edilerek canlı tutulmaya çalışılıyor. Özellikle nükleer silaha sahip devletlerin 'savunma anlaşması' adı altında yeni ittifaklar arayışı içinde oldukları gözleniyor. Bu durumu hemen "Soğuk savaş dönemine yeniden döndü" diyerek tanımlamaya çalışan güçler var. Çünkü kendileri iki kutuplu dünya zihniyet ve siyasetine sahipler ve her fırsatta onu arıyorlar. Oysa öyle bir durum söz konusu değildir. Çünkü ortada Sovyetler Birliği yoktur ve mevcut Rusya Federasyonu bir Sovyetler Birliği değildir. Mevcut koşullarda eğer geriye dönülürse, bu durum 'Soğuk savaş' dönemi olmaz. Olsa olsa Birinci Dünya Savaşı dönemine benzer. Kuşkusuz böylese de çok kötüdür. Bu nedenle, iki kutuplu dünya değerlendirmelerine hep dikkatli ve eleştirel yaklaşmak gerekir.

Üçüncü Dünya Savaşı kapsamında önemli gelişmeler özellikle Ortadoğu hattında yaşanmaktadır. ABD ve müttefikleri, oluşturmaya çalıştıkları enerji ve ticaret yolu üzerindeki engelleri temizlemekte son derece saldırgan davranmaktadır. Özellikle İsrail, sistemin şımarık çocuğu gibi kendine karşıt gördüğü herkese saldırmaktadır. Mevcut AKP-MHP yönetimi de onu örnek almakta ve bu durum Hareketimize ve halkımıza yönelik saldırıları artırmakta ve de daha çok vahşileştirmektedir. Dünya Savaşı koşullarında olunması, savaş öncesi oluşturulan uluslararası kurumları iyice işleme hale getirmiştir. Ortada ne Avrupa normları kalmış ve ne de BM yapılanması. O halde, mücadele yürütürken sanki bu kurumlar varmış gibi hareket etmemek, bunlardan fazla beklentili olmadan kendi öz gücüne dayanarak hareket etmeyi bilmek gerekir. Elbette var oldukları kadarıyla söz konusu kurumların işletilmesi için de çaba harcanmalıdır, fakat fazla beklentili de olunmamalıdır. Çünkü aşırı beklenti içinde olmak başarısızlığa yol açar.

Hamas Liderinin Tahran'da öldürülmesi, Gazze savaşında önemli bir noktaya gelindiğinin işaretidir. Özellikle cinayet yeri olarak Tahran'ın seçilmiş olması planlıdır ve bir İsrail-İran savaşı çıkarma amaçlıdır. Böyle bir amaç, zaten Gazze savaşının başlangıcından itibaren vardı. Bunu en çok isteyenler de Tayyip Erdoğan ile Netanyahu idi. Özellikle AKP-MHP faşizmi aylardır bir İsrail-İran savaşı çıkartabilmek için adeta yanıp tutuştu. Şimdi sıranın Lübnan hattına gelmiş olmasına dayanarak da özellikle Hizbullah üzerinden bir İsrail-İran savaşı çıkarmayı tahrik eder hale geldi. Bu bakımdan, evet İsmail Haniye'yi İsrail vurmuş olabilir, fakat bu işte Türkiye parmağı da aranmalıdır. En azından MİT, Türkiye'de kalmakta olan Haniye'yi korumamıştır. Belki de bir biçimde cinayete ortak olmuştur. Çünkü iyice ezilmiş olan Hamas'ın artık TC'ye vereceği fazla bir şey kalmamıştır. Ama böyle bir cinayetle aylardır aradıkları İsrail-İran savaşına ulaşabilirler.

Açık ki Gazze ezildi ve maddi çıkarlar uğruna Gazze halkı bir soykırım yaşadı. O cephede İsrail'in kendini sağlamlaştırdığı söylenebilir. Şimdi sıra artık Lübnan ve Suriye'ye gelmiş durumdadır. Dolayısıyla işin içinde

İran ve Rusya daha fazla olacaktır. AKP-MHP faşizmi bir yandan bir İsrail-İran savaşını kışkırtmakta, diğer yandan Esat Yönetimi ile anlaşmaya çalışmaktadır. Çünkü Suriye'de yeni gelişmelerin olmasından ve Kuzey-Doğu Suriye'nin bundan yararlanmasından korkmaktadır. Böyle bir durum gelişmeden, Esad yönetimi ile Kürt karşıtı yeni anlaşma yaparak, böyle bir olasılığın önünü almak istemektedir.

AKP-MHP faşizmi bir yandan Lübnan üzerinde savaşın gelişmesini istemekte, bir yandan ise Suriye'ye etki ederek bundan Kürtlerin yararlanma olasılığından korkmaktadır. Lübnan'da bir İsrail-İran savaşı olursa bölgede kendisinin etkili hale geleceğini ve dolayısıyla yol temizliğinin kendisine ulaşmasının gecikeceğini hesap etmektedir. Çünkü Kürt sorununda çözümsüzlüğü nedeniyle Ortadoğu'nun en statükocu gücü TC Devletidir. Kürtler gelişme sağlayabilir diye hiçbir değişikliği istememekte, mevcut statükonun sürmesini istemektedir. Eğer bir değişiklik olacaksa, o zaman tüm Kurdistan'ın kendine verilmesini dayatmaktadır. Böylece Kürtlerin varlık kazanmasını engelleyecek ve Kürt soykırımını sonuca götürecektir. AKP-MHP faşizminin yaklaşımı bu temeldedir.

Gerçekten bir İsrail-İran savaşı olur mu? Bu sorunun cevabını yakın gelecekte göreceğiz. İran şimdiye kadar dikkatli davrandı ve bu tür kışkırtmaları boşa çıkarttı. Bundan sonra da aynı tutumu gösterebilir mi, açık ki şimdiden bir şey denemez. Eğer böyle bir savaş olursa, o zaman Üçüncü Dünya Savaşının seyri biraz daha değişir. Biz dahil herkesin bu durumu dikkate alan bir politik yaklaşım geliştirmesi zorunlu olur. Fakat gelişmeler nasıl olursa olsun, mevcut Kürt düşmanı zihniyet ve politikasını değiştirmedikçe Türkiye çıkış bulamayacak, mevcut statükoyu ulus üstü sermaye çıkarına değiştirmek isteyen sistem güçleriyle daha sert bir çelişki ve çatışma yaşayacaktır. Kurdistan ve Ortadoğu'da esas değişiklikler o zaman gündeme gelecektir. Artık Türkiye ve İran'a dayalı Ortadoğu sisteminin sonu gelmektedir. İsrail-Arap ittifakı bölgede daha etkili hale geleceğe benzemektedir.

Kapitalist modernite sisteminin iç çelişki ve çatışmaları, yaşadığı kaos durumu sisteme karşı alternatif mücadele geliştirme imkânlarını da sürdürmektedir. Bu bakımdan, bazı zorlanmalar olsa da özgürlük mücadelesi yürütmek için imkân ve fırsat bulma durumumuz devam edecektir. Mücadele edemeyenler, iki bloklu dünya zihniyet ve siyasetini aşamayıp hep bir stratejik devlet ilişkisi arayanlar olacaktır. Nitekim Hamas ve benzerlerinin yaşadıkları da bunun sonucu olmaktadır. O halde yeni paradigmayı, yani Demokratik Uygurlik Sistemini doğru anlamalı ve onun gereklerini politika alanında da başarıyla yerine getirmeyi bilmeliyiz. Böyle yaparsak hiçbir zaman tıkanmayız ve her zaman önümüz açık olur. Üçüncü yol siyasetiyle taktik ilişki geliştirme ve imkânlardan yararlanma durumunu başarıyla sürdürürüz.

Değerli Yoldaşlar!

Son talimatlarda iki şeyi sürekli vurguluyoruz: Birincisi çizgimizi doğru uygulamalıyız, ikincisi potansiyelimizi etkili harekete geçirmeliyiz. Peki çizgimizi doğru uygulamak ne demektir? Her şeyden önce sisteme karşı cepheden mücadele etmek değil de sistem içinden sisteme karşı mücadele etmenin yol ve yöntemlerini geliştirmek demektir. Yine mücadeleyi ayrı bir ulus-devlet yaratma amacıyla

değil de demokratik özerkliğe dayalı demokratik konfederalizm hedefine ulaşma temelinde yürütmeliyiz. (...)

O halde, Önderlik Savunmalarını tekrar tekrar okuyup yeni paradigmayı özümseyerek ve de pratiğimize eleştiri ve özeleştirme temelinde yaklaşıp gereken dersleri çıkartarak yaptıklarımızı düzeltmeliyiz ve doğru çalışma yürütmeliyiz.

Yine çizgimizin doğru uygulanması demek, bütün devrimci çalışmaların stratejinin gereklerine göre olması, bu temelde örgütlenip yürütülmesi demektir. Peki mevcut durumda Kurdistan Özgürlük Hareketi olarak esas aldığımız strateji nedir? Çok açık ki Devrimci Halk Savaşı Stratejisidir. O halde bütün ideolojik, politik, toplumsal, askeri çalışmalarımızı Devrimci Halk Savaşı Stratejisinin gereklerine göre planlanması ve yürütülmesi gerekir. (...)

Örneğin tüm ideolojik çalışmaların Devrimci Halk Savaşı Stratejisine göre ve ona hizmet edecek şekilde planlanıp yürütülmesi önemlidir. Teorik çalışmalar, propaganda, sanat ve edebiyatın bu temelde planlanıp yürütülmesi Devrimci Halk Savaşının gelişmesine ve başarılar kazanılmasına büyük hizmet eder. Fakat bu da öyle düz bir yaklaşımla olmaz. (...)

Örneğin tüm siyasi ve diplomatik faaliyetlerimiz Devrimci Halk Savaşının gereklerine göre olmalı ve hem devrimci savaşın önünü açıp ona imkânlar yaratmalı ve hem de devrimci savaşın sonuçlarını daha üst bir siyasi gelişmeye dönüştürmelidir. Siyaset yapmanın ve diplomasi faaliyetini yürütmenin ustalığı da işte bunu başarmak, bunun üslubunu, yol ve yöntemini bulmaktır. Yine benzer durum toplumsal inşa faaliyetlerimiz için de geçerlidir. Bir defa inşa faaliyeti demek, toplumun eğitilip örgütlendirilmesi demektir. Eğitim ve örgütlenme yapılmayan yerde toplumsal inşadan söz edilemez. Diğer yandan, tüm ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal, hukuki çalışma ve örgütlenmeler Devrimci Halk Savaşı Stratejisinin gereklerine göre olmak, bu stratejiye hizmet eden ve onu başarıya götüren bir çizgide yürütülmek durumundadır. Stratejiden kopuk devrimci kitle çalışması olmaz ya da yapılan çalışmanın sonuçları hangi stratejiye bağlı olduğunu da gösterir. Devrimci Halk Savaşı Stratejisinin gereklerine göre eğitilip örgütlenen toplum, savaşan halk gerçekliğine ulaşan toplum demektir. Öz savunmayı işte bu kapsamda ele almak gerekir. Her türlü kapitalist modernite saldırısına karşı toplumun kendini savunabilecek bir bilinç ve örgütlenme düzeyi kazanmasıdır. Kendi öz gücüyle kendini özgürce yaşatması, başka hiçbir güce bağımlı, ona mahkûm bir durumda olmaması demektir.

Bu konularda gerçekten pratik dersler üzerinde yoğunlaşmak ve de pratiğe kafa yormak gerekir. Ezberlenmiş teorik yaklaşımları tekrarlamakla bir sonuca gidemeyiz. Yine ne yapacağımızı doğru ve yeterli düzeyde bilmeden de keyfimize göre başarılı devrimci çalışma yapamayız. O halde tüm yoldaşların ve parti komitelerinin bu konuları gündem yapması, bu konular üzerinde tartışıp yoğunlaşması ve çizginin gereklerine uygun bir devrimci pratiği başarıyla geliştirmesi gerekir.

Değerli Yoldaşlar!

Son olarak yine doğru partileşme, Önderlik gerçeğine doğru katılım, yeterli ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesi yürütme ve başarıyan bir parti öncülüğü konumuna gelme üzerinde dikkat çekici olmamız gerekiyor. Çünkü tüm devrimci çalış-

malarda ve devrimci savaşta başarıyı kesinlikle partileşme düzeyi belirliyor. Peki partileşme nedir? En kısa olarak, Önderlik gerçeğine doğru katılım olarak tanımlayabiliriz. Peki Önderlik gerçeğine doğru katılım nasıl olur? Önder Apo, kendisine iki biçimde doğru katılım yapılacağını ifade etti; bilinçle ve inançla katılım! O halde bilincimizi Önderlik gerçeğini doğru ve yeterli anlar düzeyde geliştireceğiz. Azla yetinmeyeceğiz, 'bana bu da yeter' demeyeceğiz, her zaman zihniyet devrimi yapacağız. Çünkü Apocu Hakikat Devrimi, bir zihniyet ve yaşam tarzı devrimidir. Yani ideolojik değişimi ve gelişmeyi içerir. Bu da amaca bağlanmayı ve büyük inancı ortaya çıkartır.

Oysa bizde zihniyet çalışması ve ideolojik mücadele fazla önemsenmemektedir. Dar pratikçilik neredeyse tüm parti yapımızı kuşatmış durumdadır. Zihniyet çalışmasından, düşünmekten kaçılıyor. Önderlik Savunmalarını okuma ve inceleme durumu çok yetersiz. Pratiğin derslerini çıkarmamıza hizmet edecek eleştiri ve özeleştiriyeye de hiç sıcak bakılmıyor, tersine ben alanda da ciddi bir korku ve kendini kilitleme yaşıyor. Eleştiri yapılıyor ama bu kendine göre oluyor. Halbuki biz bir Önderlik ve parti hareketiyiz, o halde tüm doğrularımızı Önderlik ve parti belirliyor ve tüm eleştirilerimizin de Önderlik ve parti doğrularına göre olması gerekiyor. Özeleştiriyeye gelince, adeta parti istediği için yapılıyor ve onun da sınırlarını ben belirlerim deniyor. Böylece gerçekten en temel eğitim imkânlarımızdan kendimizi mahrum bırakıyoruz.

Son dönemlerde sınıf ve cins mücadelesi üzerinde epeyce durduk. Fakat bunlar bir anlık ve geçici şeyler değil, tersine sürekli kılınması gereken hususlardır. Toplumu sınıflara göre tanımlamak doğru değil diye, mevcut toplumda sınıfsal farklılaşma yok demek değildir. Tersine tarihin en derin sınıfsal yarılması bugünün toplumlarında yaşanmaktadır. Tekelcilik küresel hale gelmiştir. İnsanlığın yarıdan çoğu normal yaşam sınırlarının altında yaşamaktadır. Orta sınıf, küçük-burjuvazi her türlüyle neredeyse tüm dünyayı kaplamıştır. O halde sınıf mücadelesi, politik ve ahlaki toplum mücadelesinin çok önemli bir parçası olarak var olacaktır. Elbette emekçi kesimleri dayanacağız ve tekelliliği yıkmak için mücadele edeceğiz. Ama parti ölçülerini korumak için de hiç durmadan küçük-burjuva anlayış tutum ve tarzlara karşı mücadele edeceğiz. Küçük-burjuva bireyciliğini, hayalciliğini, kaypaklığını, korkaklığını, hesapçılığını, kısaca orta yolculuğunu hep eleştirip mahkûm edeceğiz. Bu konuda 1983 yılında hazırlanmış Önderlik broşürünü gönderdik. Her arkadaş ne kadar okuyup dersler çıkardı, kendini sorgulamalıdır.

Cins mücadelesine gelince, bunun için her şeyden önce Jineoloji temelinde erkek egemen zihniyet ve sistemi çok iyi tanımamız gerekiyor. Dünyada var olan yaşamları bu temelde ne kadar sorgulayabiliyoruz ve de eleştirebiliyoruz? Buradan 'Nasıl Yaşamalı?' sorusuna hangi cevapları veriyoruz? İşte bu konularda bilinç sahibi ve net olmamız gerekiyor. Mevcut yaşam biçimlerini eleştiremeyen, açık ki farklı yaşam arayışında da olamaz. Tersine beğendiği yaşam biçimini sürdürmek ister. Öncelikle bu hususların bilincine ulaşmamız lazım.

Çok iyi biliyoruz ki, en az beş bin yıllık tarih, erkek egemen zihniyet ve sistem temelinde şekillenmiştir. Ruh, duygu, düşünce, davranış, kısaca dilden sanata kadar her şey

buna göre oluşmuştur. Erkek egemen zihniyeti aşabilmek için, işte tüm bunların sorgulanması ve mahkûm edilmesi gerekir. Kadın yoldaşlar bu temelde belli bir araştırma ve sorgulama yaşasalar da erkek yoldaşlarda bu tür sorgulama genelde çok zayıftır. Çoğunlukla kendini bastırma ve yüzeysel bir yaklaşım içinde tutma vardır. Kuşkusuz bu tutum doğru değildir ve mutlaka aşılması gerekir. Çünkü yaşamda iyilik, doğruluk ve güzellik kadın özgürlüğüne bağlıdır. Her türlü devrimci çalışmada başarının ilk şartı kadın özgürlük çizgisinde cins mücadelesi verebilmektir. Sınıf mücadelesinde başarılı olabilmek, özel mülkiyet dünyasını aşabilmek ancak kadın özgürlük çizgisindeki mücadeleyle gerçekleştirilebilir.

O halde, cins ve sınıf mücadelesi temelinde ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesini eğitimimizin ve partileşmemizin temeli yapmalıyız. Ancak bu biçimde doğru partileşir ve başarılı devrimci çalışma yürütürüz. Ancak bu biçimde tüm yeteneklerimizi ve potansiyelimizi devrimci çalışmaya katarız. Gerçekten de devrimci militanlar topluluğu olarak birçoğumuzun pratikleşme düzeyi zayıftır. Bu da potansiyelinin çok azını devrimci mücadeleye katmak anlamına gelir. Kendimiz böyle olunca, toplumun potansiyelini eğitim ve örgütlenmeyle özgürlük mücadelesine çekmekte ne kadar zayıflığı yaşadığımızı insan rahatlıkla çıkartabilir.

Demek ki savaşta başarılı olabilmek için, Apocu fedai partileşmeyi en ileri düzeyde gerçekleştirmemiz gerekir. Bu da sürekli zihniyet ve vicdan devrimi içinde olmak, sürekli sınıf ve cins mücadelesi yürütmek demektir. Partileşmede komünal yaşam ve kolektif çalışma da esastır. Ancak birbirini ayda bir gören bir komite çalışmasında da komünal yaşam ve kolektif çalışma olmaz. Partileşmenin ruhsal birliğe dayandığını belirtiyoruz. O halde ruhsal birlik yaratacak bir komünal yaşamı ve kolektif çalışmayı ortaya çıkarmalıyız. (...)

Oysa bir devrimcinin başarı ölçüsü kitlelerle ilişki düzeyiyle belirlenir. O halde, mevcut bireyci ve bürokratik tarzı mutlaka aşmalı ve doğru temelde yoldaşlık ve kitle ilişkilerimizi geliştirmeliyiz. Unutmamalıyız ki 40 yıldır amansızca yürütülen savaşın bize yüklediği zafer yaratma sorumluluğunu ancak böyle sağlayabiliriz. Partimizin kitle ilişkilerini sürekli geliştirip güçlendirdikçe kendimizi yenilmez bir zafer gücü haline getirebiliriz. 15 Ağustos Atılımının kırkinci yıldönümünde tüm yoldaşların, yaşanan sıcak gelişmelerin de etkisiyle bunu gerçekleştirmenin zorunluluğunu ve ertelenemezliğini daha yakıcı hissettiğine inanıyoruz.

Bunlar temelinde, 15 Ağustos atılım ve zafer ruhunu bir kez daha selamlıyor, Ulusal Diriliş ve Gerilla Günü-müzü kutluyor, tüm yoldaşları 15 Ağustos Devrimci Atılımının ve kırk yıllık özgürlük savaşımızın derslerini doğru çıkartarak kendilerini yenilemeye ve 41'inci Atılım yılında Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü hedefleyen Küresel Özgürlük Hamlemizi zafere ulaştırmaya çağırıyoruz!

- Kahrolsun Faşist-Sömürgeci-Soykırımcı Diktatörlük!
- Yaşasın Özgürlük ve Demokrasi Mücadelemiz!
- Yaşasın Devrimci Halk Savaşımız!
- Yaşasın 15 Ağustos Atılım ve Zafer Ruhu!

- Bijî Rêber APO!

Egîd ruhıyla 15 AĞUSTOS

■ SABRÎ OK

Önder Apo “unutmayalım ki savaş başta bir komutanın beyininde, ruhunda, iradesinde kazanılır” diyordu. İşte Egîd yoldaş tam da savaşta zafer kazanan böyle bir komutandı.

Öncelikle Önder Apo’nun, halkımızın, tüm dostların, başta HPG ve YJA Star komuta ve savaşçıları olmak üzere tüm yoldaşların Ulusal Diriliş Bayramı’nı kutluyoruz. Ölümsüz kahraman Egîd, Erdal, Hawa, Zilan, Bedran ve Zeki Şengalî yoldaşların şahsında tüm devrim şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyor; anılarını mutlak zaferle taçlandırarak yaşatacağımızın sözünü veriyoruz.

Kürtler ve dostları bugün Kurdistan’ın dört parçasında, yurtdışında ve oldukları her yerde Ulusal Diriliş Bayramları olan şanlı 15 Ağustos Atılımı’nın 40. yılını kutlamaktadır. Kürtlerin ve dostlarının bundan 40 yıl önce elbette böyle bir bayramları yoktu. Bilakis Kürtler bir kez daha varlık sorunuyla karşı karşıyaydılar. 12 Eylül faşizmi bir karabasan gibi Kurdistan’ın üzerine çökmüştü. Önüne gelen her şeyi buldozer gibi silip süpürüyor, engel tanımak istemiyordu. Tam bir zifiri karanlık söz konusuydu, yaprak bile kendi başına kıpırdamıyordu. Hareketin en gözde öncü kadroları Mazlum, Hayri, Kemal, Sara ve Ferhatlar zindanlara doldurulmuştu. Kurdistan’da sivil faşist çete örgütlerine ve işbirlikçi hain feodal komprador güçlerine karşı verilen mücadelede partinin çok sayıda kadro ve yurtsever şehit düşmüş ve tutuklanmıştı. 12 Eylül faşist rejimi başta devrimci sol hareketler olmak üzere direnmek isteyen mücadeleciler tüm güçler üzerinde adeta silindir gibi geçmişti. Direnenler zindanlarda direnmekte, dışarda ise kimi örgütler örgütsüz ve hazırlıksız olduklarından neredeyse hiçbir şey yapamaz durumdayken, bazıları da mültecileşmeyi çoktan tercih etmiş bir durumdaydılar.

Kurdistan Özgürlük Hareketi açısından durum kuşkusuz çok farklıydı. Çok sayıda şehit veren, binlerce tutuklusu olan bir Hareket. Dolayısıyla sorumlulukları vardı. Bir de tarihte Kürt isyanlarının başına gelen büyük felaketler, tasfiye ve yok olma durumları vardı. Bu defa bunun önü mutlaka alınmalı, Kurdistan’ın makus tarihi artık tekrarlanmamalıydı.

Önder Apo, “onur için, özgürlük

ve zafer için elbette ölümden korkmamalıyız, ancak ölüme de koşmamalıyız” diyordu. Bunu şunun için belirtiyoruz; zindanlarda zaten tarihin az tanıklık ettiği büyük direnişler geliyordu. Fakat dışarıda ne olacaktı, bu önemliydi. Öngörüsüz, taktikten yoksun, stratejisiz, gözü kara bir direniş mi olacaktı, yoksa direnerek yeniden toparlanma sürecine mi girecekti, bu önemliydi. Önder Apo’nun dahiyane kişiliği her zaman olduğu gibi bu tarihi kritik süreçte de kesin belirleyici ve belirgin olmuştu.

Mekke’den Medine’ye hicret dediğimiz Hz. Muhammed’in yürüyüşünü, yine Mao’nun uzun yürüyüşünü örnek veriyordu. 12 Eylül faşizminin iç ve dış dayanaklarını, faşist rejimin amaç ve hedeflerini çok yönlü ve güçlü çözümlüyordu. Bu koşullarda en doğru ve sonuç alıcı taktik adım; var olan güçlerimizi korumak, yeniden toparlanmak, güçlerimizi eğitmek ve bu temelde mücadeleyi yeniden daha örgütlü ve daha güçlü biçimde başlatmak olmalıydı. Bu, tamamen Önder Apo’nun kendi öngörüsü, kendisinin oluşturduğu ve hazırlıklarını bizzat kendisinin yaptığı bir süreçti. Aslında bundan önce de birçok hazırlık yapılmış, önemli pratik adımlar atılmıştı. Kemal Pir ve Egîd yoldaşın da içinde olduğu ilk öncü grup yurtdışına çekildiğinde, grubun öncülüğünde devrimci hamlenin başlatılması amaçlanmıştı. Fakat Kemal Pir yoldaşın talihsiz biçimde düşmana esir düşmesi ve yaşanan bazı şehadetler nedeniyle grup üzerinde planlanan hamlenin pratikleşmesi mümkün olmamıştı.

Önder Apo artık tüm enerjisini ve zamanını yurtdışına çıkarılan parti kadro yapısının hızla eğitilmesi ve geleceğe hazırlanmasına veriyordu. Partinin çok sayıda önder kadrosunun tutuklandığı ve şehit düştüğü bu süreçte yurtdışına çıkarılan kadroların pek çoğu yetersiz, eğitimsiz, hatta sorunlu ve sıkıntılı diyebileceğimiz bir durumdaydılar. Birçokları 12 Eylül faşist rejiminin hışmından zar zor kurtulmuştu. En sevdikleri, güvendikleri yoldaşları ya şehit düşmüş ya da tutuklanmıştı. Bazıları da hayatında ilk kez köyünden, yerinden uzaklaşarak yurtdışına çıkıyordu. Bütün bunlara bir de parti kadro yapısının yaşadığı ciddi eğitim ve anlama sorunları eklenince var olan yapıdan partiyi yeniden örgütlemenin, tarihsel yeni bir mücadele sürecini başlatmanın ne kadar güç olduğu daha iyi anlaşılacaktı.

Süreç tabii ki Egîd, Erdal, Bedran,

Azime, Hawa gibi yoldaşların belirleyici çabaları ve öncülüğünde gelişecekti. Bu yoldaşların varlığı, yaşam duruşları, eğitime katkıları ve yaklaşımları, pratikleri ve emekleri hem arkadaş yapısına moral, güç oluyor hem de böylelikle partinin yükü de hafifletiliyordu. Fakat yine de genel kadro yapısı olarak çok kapsamlı, ciddi bir eğitim ve anlama sorunu yaşanmaktaydı. Önder Apo parti kadro yapısını, oldukça kapsamlı ve derinlikli biçimde hazırladığı çalışma raporu üzerinde yoğunlaştırma temelinde Parti Konferansını toplayarak bu duruma müdahale etmişti.

Kurdistan dağlarına ulaşım mücadeleyi başlatma ve yükseltme dönemi

1981 Temmuz’unda gerçekleştirilen Parti 1. Konferansı partinin tüm kadro yapısı üzerinde önemli ve büyük bir etki yapmıştı. Kadronun kendini bilmesi, görev ve sorumluluklarının farkına varması konferansla geliyordu. Konferans partinin içine girilen yeni süreci başta Hilvan ve Siverek pratiği olmak üzere geri çekilme sürecine kadarki tüm mücadelemizi, eğitim ve yönetim sorunlarını, 12 Eylül faşizminin karakterini ve bundan sonra yapılması gerekenleri çok kapsamlı, açık ve net biçimde değerlendirmişti. Yeni süreç artık eğitim, hazırlık, toparlanma, bir an evvel Kurdistan dağlarına ulaşım mücadeleyi mutlaka daha örgütlü ve kararlı biçimde başlatma ve yükseltme dönemi. Tüm parti kadro yapısı bu temelde yoğun bir eğitim sürecine girmişti. Önder Apo’nun hazırladığı örgütlenme, Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu, özellikle de Zorun Rolü kitapları üzerinde yoğun ve hummalı bir eğitim yapılmaktaydı. Başta Vietnam, Çin, Küba-Latin Amerika silahlı mücadele strateji ve taktikleri olmak üzere dünya devrim pratikleri çok yönlü biçimde inceleniyordu. Askeri eğitim kadronun teorik ve politik olarak savaşa güçlü hazırlanması konularında Egîd, Bedran ve Gözlüklü Ali arkadaşın oynadığı rol gerçekten önemli ve her düzeyde belirleyiciydi.

1982 yılının Haziran ayında İsrail’in Filistin güçlerine ve Lübnan’a yaptığı saldırı büyük bir savaşın başlangıcıydı. Bu savaşta 11 yoldaşımız şehit, 15 yoldaşımız da esir düşmüştü. Esir düşen arkadaşlar kimliklerini gizleyip direndikleri için ancak 2 yıl sonra farklı biçimlerde, sonuçta Kızıl Haç üzerinden tekrar partiye buluşabil-

mişlerdi. Zor ve kritik bir süreçti. Parti tüm gücüyle Kurdistan’da yeni bir devrimci hamle başlatmaya, zindanlarda yükselen direniş mesajlarını dağlarda dalgalandırarak temsil etmeye kilitlenirken, kendisini birden ve tam olarak İsrail-Filistin savaşının içinde bulmuştu. Arkadaşlarımız bulundukları Filistin kamplarında Filistinlilerle birlikte direniyorlardı. Fakat savaşla birlikte oluşan yeni durumda kadroların ideolojik, teorik, askeri eğitimlerini sürdürme imkanları artık kalmamıştı. Normal koşullarda partinin öngördüğü ve uyguladığı eğitim süreci belki birkaç ay daha sürebilirdi. Ama konferanstan bu yana tüm kadro yapımızın çok yönlü ve çok kapsamlı biçimde gördüğü eğitimler gerçekten belli bir düzey ortaya çıkarmıştı. Artık önemli olan Önder Apo’nun büyük emek ve zorluklar pahasına Filistinli örgütlerle geliştirdiği ilişki ve yarattığı imkanlar üzerinden geri çekilme dediğimiz yeniden toparlanma, örgütlenme ve eğitim sürecini tamamlayıp bir an evvel tarihi ülkeye dönüş kararını almaktı. Var olan durum, mevcut koşullar ve tüm gelişmeler bunu zorunlu kılmakta, emretmekteydi. Güçlülük ve bin bir emekle eğitilen ve ülke pratiğine hazırlanan kadroların güvenli biçimde sağ salım Kurdistan’a ulaştırılması son derece önemliydi. Önder Apo’nun tüm yoğunlaşması zaten bir de bunun üzerineydi. Lübnan’da savaş sürüyor, Ortadoğu adeta kaynıyordu. İran ile Irak savaş halindeydiler. Sovyetler Birliği Afganistan’ı işgal etmiş, 12 Eylül faşist rejimi tüm gücüyle yükleniyordu. Bu koşullarda olası her türlü tehdit ve tehlikeye karşı hazırlıklı olmak, gerekli hazırlık ve önlemleri önceden almak stratejik yoğunlaşma işiydi.

Önder Apo sürecin ruhunu güçlü okuyordu

Şüphesiz Önder Apo sürecin ruhunu güçlü okuyordu. Büyük komutan Egîd yoldaşı ve her şart altında PKK’yi her bakımdan yüksek düzeyde temsil eden Mehmet Karasungur yoldaşı Parti 2. Kongresi’nden aylar önce Başûrê Kurdistan’a göndermişti. Egîd yoldaş ağırlıklı olarak Zagroslarda üçgen dediğimiz Lolan’da üslenirken, Mehmet Karasungur arkadaş ise Rojhilat Kurdistan’ında ağırlıklı olarak Rejan ve Zevê alanında üslenmişti. Onlarca ve yüzlerce kadro ve militan Kurdistan’ın dağlarına üslenecekti. 1982 Ağustos ayında gerçekleşen Parti 2. Kon-

❖ Giap’ın 34 kişilik silahlı propaganda birliğini selamlarken yaptığı konuşma ve görüntüleri vardır. Egîd yoldaş da 15 Ağustos Hamlesi’nden iki gün önce bizden ayrılırken aynı Giap gibi 0 da, 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği’nin hazır olan savaşçılarıyla tokalaşıp yaptığı kısa bir konuşmadan sonra yola koyulmuştu.

❖ Egîd yoldaşın mücadelemizdeki halen doldurulmamış olan yeri, sahip olduğu özellikleri, savaş tarzı ve derinliğiyle savaşımızın geliştirilmesinde oynadığı rolü, hatta şehadetiyle bile kadroların kendilerine yönelik düşmana karşı intikam bilediklerini bilirsek Egîd yoldaşın büyüklüğünü ve mücadelemizdeki yerini daha iyi kavramış oluruz.

gresi’nde bu karar alınmıştı. Dolayısıyla yurtdışı, geri çekilme süreci, eğitim ve hazırlık süreci kesinlikle tamamlanmış sayılırdı. 2. Kongre ile birlikte öncü gruplar artık peş peşe Kurdistan’a doğru yol alıyorlardı.

Egîd yoldaşın öncü komuta kişiliğini elbette bir de burada görmek gerekir. Aslında Kurdistan’a doğru yol alan bütün o gerilla güçlerini karşılayan, sağlam ve güvenli üs alanlarında konumlandırıran, her türlü yaşam ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılayan ve tüm güçleri planlanan devrimci hamleye hazırlayan esasta Egîd yoldaştır ya da Egîd yoldaşın rolü bu konuda daha çok belirleyici olmuştur demek doğru olacaktır. Egîd yoldaş inanılmaz bir emek ve yoğunluk içindedir. Aralıksız grupların gelişi sürmekte, yaklaşan kış mevsiminde işlerin daha da zor olacağı görülmektedir. Yoldaşlar içerisinde bazıları hayatlarında belki ilk kez dağ koşullarıyla karşılaşmaktadır. Dolayısıyla güçlü bir eğitim, yaşam ve güvenlik sorunları kadar dağın ve kışın sert ve haşın koşullarına alışmak ve adapte olmak iradi olduğu kadar psikolojik olarak da güçlü olmayı zorunlu kılmaktadır. Egîd yoldaşın bütün bu konularda gösterdiği emek ve çaba, içine girdiği yo-

ğunluk her düzeyde örnek kabiliinde olmuştur. Bu anlamda sadece tarihi 15 Ağustos Atılımı'nı değil 15 Ağustos öncesinde hazırlık mahiyetinde olan tüm siyasi, örgütsel ve askeri çalışmaları da mutlaka büyük komutan Egîd yoldaş ile anmak, anlamak ve değerlendirmek gerekir.

Egîd yoldaş hem 15 Ağustos Atılımı'nı başlatan hem de hep önde oladı

Önder Apo hep “Neden? Niçin? Başka türlü olabilir mi? diye sormak, yanıtlar aramak ve yanıtlamak....” demiştir. Önder Apo Egîd yoldaş için “O hem 15 Ağustos Atılımı'nı başlatan hem de pratik gereklerini en iyi, kuşkusuz biçimde yerine getiren, çözüm ve pratikle-riyle hep önde oladı” diyordu. Egîd yoldaş sürekli bir arayış içindeydi. Daha 15 Ağustos Atılımından aylar önce Batman'a, Sason'a gidecek kadar istekli, coşkulu, kararlı, cesaret dolu bir yoldaştı. Gelişmeleri, halkın durumunu, halkın beklentilerini, düşmanın durumunu ve hazırlıkları yerinde görmek istemişti. Zaten dönüşünde geliştirdiği görüş ve önerilerle, yine parti yönetimiyle yaptığı görüşme ve ilgili toplantılarda bir an evvel örgütlü, ciddi bir devrimci hamlenin başlatılması gerektiğini her fırsatta söylüyor, savunuyordu. Zaten Önder Apo aslında 15 Ağustos Atılımı'nın çok daha erken gerçekleştirilmesini istemişti. Daha fazla gecikmek tehlikeli olacaktı. Bu nedenle Egîd arkadaşın da içinde yer aldığı yönetim 1984'ün başında gerçekleştirdiği toplantıda ülke pratiğine müdahale kararını almıştı. Buna belki müdahale yerine devrimci hamleyi başlatma demek daha çok yerinde olacaktır. Bundan sonra gruplar daha yoğun ve yaygın biçimde hızla Bakurê Kurdistan'a gönderilmeye başlanmıştı. Egîd yoldaş yine bütün bu gelişmelerin ve çalışmaların içinde ve başında yer almaktaydı.

Kurdistan'da yurtseverliğin en diri ve güçlü olduğu yer Botan'dır

1984'ün baharında Egîd yoldaş artık Botan'daydı. Botan'da 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği biçiminde örgütlendirilen silahlı güçlerin komutanıydı. Bilindiği üzere Botan, Kurdistan'da geliştireceğimiz yeni mücadele sürecinin kalbi olarak değerlendiriliyordu. Botan dediğimiz bölge son derece stratejik bir konuma sahiptir. Kurdistan'da yurtseverliğin en diri ve güçlü olduğu yer Botan'dır. Bu tarihsel olarak da böyledir. Düşmanın asimilasyon, kültürel hakimiyeti Kurdistan'ın diğer bölgelerine göre Botan'da daha zayıftır. İşbirlikçi ajan ağı henüz örgütlendirilmemişti. Botan coğrafik olarak da gerilla mücadelesi için son derece elverişli, uygun bir coğrafyadır. Aynı şekilde Botan'dan Serhed'e ve Colemêrg'e, yine Başûrê Kurdistan'a ve Rojava'ya açılmak da rahatlıkla mümkündü. Özetle Önder Apo'nun ve parti pratik yönetimi-

mizin Kurdistan'da yeni ve tarihsel devrimci bir hamle için Botan'ı seçmesi ve uygun görmesi gerçekten son derece isabetli, doğru ve tarihi bir karar olmuştur. Böyle değerli ve stratejik bir coğrafyaya, Kurdistan'ın kalbi dediğimiz Botan'a komutanlık yapacak olan kişiliğin de o önemde değerli, stratejik rol oynayabilecek önemde büyük bir kişilik olması gerektiği, işin ve gelişmelerin doğası gereği idi.

Egîd yoldaş bu nedenle Botan'a görevlendirilmişti. 1984 yılının başlarında Botan'da sürdürülen çalışmalar halen silahlı propaganda birlikleri çalışmalarından uzak 3-5 kişiyle sınırlı küçük gruplar halinde yürütülmekteydi. Egîd yoldaş Botan'a gittiğinde durum buydu. Gruplar hareket tarzı olarak kesinlikle gizliliği esas alıyordu. Yani köylere giriş-çıkış ya da birileriyle görüşme olacaksa mutlaka gizlilik kurallarına riayet edilmeliydi. Kimse seni görmemeliydi. O vakit insanlarla ancak teke tek görüşebiliyorsun. Sürecin biraz ruhunun gerisinde olan bir çalışma tarzıdır. Öyle ki hareket ettiğinde ne kimse seni görecektir ne de sen kimseyi göreceksin. Görüştüğün ya da evine gittiğin kişinin de bu kurallara sıkı sıkıya bağlı kalması gerekiyordu. Öyle ki komşun bile gerillanın eve geldiğine dair haberdar olmamalı, her şey ve tüm çalışmalar tam bir gizlilik içinde olmalıydı. İşin anlaşılmasız, tuhaf olan tarafı da buydu zaten. Bu tür bir hareket tarzıyla uygulanan silahlı propaganda olmamaktadır. Egîd yoldaşın da içinde olduğu ilk aylardaki çalışmalar biraz da bu biçimde, bu minvalde sürmüştür. Ne bu çalışmayı yürüten küçük gerilla grupları bundan haz almış ve heyecan duymuştur ne de gerillanın muhatap olduğu kimseler bundan moral ve cesaret almıştır. O aşırı gizemli ve gizlilik esasları ister istemez insan psikolojisi üzerinde etki yapmakta, insanda bir huzursuzluk ve tedirginlik, hatta bazı kişilerde güven sorunu ve korku dahi yaşatmaktadır.

Egîd yoldaş bu tür bir çalışma tarzından kesinlikle hoşnut değildir. Salt gizliliğe dayalı, teke tek kişiler üzerinden geliştirilen ilişki ve çalışmaların hiç kimse üzerinde olumlu bir psikolojik, siyasi ve ulusal etki yaratmadığı ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla uygulanan tarz Egîd yoldaş için tatmin edici bir tarz değildir. Giderek bir tekrar ve tıkanma yaşanmaktadır. Bu nedenle Egîd yoldaşa göre geline aşamada yeni şeyler yapılmalıydı. Çünkü silahlı propagandadan anladığı bu değildi. Dönemin emrettiği, istenen ve olması gereken büyük bir hamlenin başlatılmasıydı. Egîd yoldaşın tüm yoğunlaşması bunun üzerineydi.

Botan'ın dar yönetim toplantısı olduğunda Egîd yoldaş son derece hazırlıklıydı. O güne kadar sürdürülen çalışmalara ilişkin toplantıda özet kabulünde belirteceğimiz şu değerlendirmeyi yapmıştı: “Silahlı propaganda bizim yaptığımız çalışma tarzı değildir. Bu tür bir çalışma tarzıyla zaman ve enerjimiz

❖ Egîd yoldaşta gelişmenin diyalektiği vardı. Her yetmezliği başarmanın bir gerekçesi olarak değerlendirir, her başarıdan yeni başarılarla koşmak onun tarzıydı. Önder Apo, Egîd yoldaş için bu nedenle “O dağlarda beliren yaşam umudunun söndürülmesine karşı soylu bir cevaptır” demiştir.

karşılığını bulmamaktadır. Tek tek kişilerle ilişkilirmek üzere toplumu nasıl etkileyebiliriz. Şimdiki mücadeleye tarzından mutlaka yeni bir aşamaya geçmeliyiz. Bunun için somut önerilerim vardır. Parti yönetimine mevcut durumu rapor edelim. Artık dar, küçük gruplarla salt gizliliğe dayalı çalışma tarzını bırakalım. Buna göre güçlerimizi birleştirip biraz daha kalabalık gruplar halinde hareket edelim. Tek tek kişilerle de elbette ilişkilerimizi sürdürelim. Ama bunun yanında esas olarak halk toplantılarını gerçekleştirelim. Bu toplantılara bazen 10-20 bazen de 50-100 kişi de katılabilir. Devrimci otorite böyle gelişebilir. En önemlisi de propagandada etkili ve güçlü olmak için düşmana kesinlikle ağır bir darbe vurmaliyiz. Bunun için önerim şudur ki, güçlerimizi birleştirip ani ve hızlı bir eylem ve hareket tarzıyla Uludere'yi basalım. Uludere'yi bir gün ya da birkaç saat elimizde tutarsak bunun hem halkımız üzerinde hem de düşman üzerinde büyük etki yapacağı kesindir. Ancak o zaman halk bize güvenecek, gerillaya katılım gerçekleşecektir. Düşmana karşı ancak böyle büyük bir hamle gerçekleştirerek psikolojik üstünlük sağlayabiliriz..." Egîd yoldaşın bu önerisi parti yönetimine ulaştırıldığında, parti zaten 15 Ağustos Atılımı'nı gerçekleştirme kararını vermişti. Hem de tek bir yerde değil, eşzamanlı olarak üç yerde yapılmasını karara bağlamıştı. Ama burada belirtmek istediğimiz şudur; o koşullarda ve o tarihlerde Botan'da olan arkadaşlar tek düze rutin bir çalışma tarzını, objektif olarak benimsemiş ya da kabullenen durumdayken Egîd arkadaş bunu reddeden bir duruşun sahibidir. Çünkü onun arayışları, yoğunlaşma düzeyi, yaratıcı tarzı ve öngörülü kişiliği var olan durumu asla kabullenmeye göre değildir.

Tarihe gerçek anlamda radikal bir devrimci müdahale olan 15 Ağustos Atılımı, Eruh ve Şemdinli'de eşzamanlı gerçekleştirilmişti. Şemdinli baskını Abdullah Ekinci (Gözlüklü Ali) yoldaşın komutanı olduğu 21 Mart Silahlı Propaganda Birliği tarafından, Botan'da Eruh baskını ise Egîd yoldaşın komuta ettiği 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birlikleri tarafından gerçekleştirilmişti. Terzi Cemal komutasındaki 18 Mayıs Silahlı Propaganda Birliği ise Çatak'taki eylemi çeşitli gerekçelerle gerçekleştirmemişti. Çatak eylemi yapılmasına rağmen Eruh baskını çok başarılıydı ve dünya kamuoyunda büyük etki yapmıştı. Egîd yoldaş Eruh baskınından sonra arkadaşlarla görüştüğünde ilk cümlesi "başardık, başardık" olmuştu. Bu adeta bir çağrıydı. Sanki büyük devrimci Mehmet Hayri Durmuş yoldaşın sömürgeci mahkemelerde düşmana karşı 14 Temmuz'da büyük ölüm orucunu başlatma kararını açıklarken "başardık" sözünü ve direniş bayrağını Kurdistan'ın dağlarında daha da yükselterek dalgalandırmak üzere devir alıyoruz der gibiydi. Hem ol-

dukça mutlu hem de gururlu olduğu gözlerinden rahatlıkla okunabiliyordu. Fakat sonuçta bu başlangıçtı, elbette tarihe güçlü bir müdahaleydi. Ama daha da önemli olan bu şanlı tarihsel atılıma süreklilik kazandırmaktı.

O dağlarda beliren yaşam umudunun söndürülmesine karşı soylu bir cevaptır

Egîd yoldaşla eylemden sonra yapılan daha ilk tartışmada üzerinde önemle durduğu ve sık sık tekrarladığı şuydu: "Başardık elbette. Önder Apo'nun istediği ve beklediği kadar olmasa da başardık. Geç oldu, ama yine de başardık. Şimdi bilmeliyiz ki düşman büyük bir hışımla üzerimize gelecektir. Asıl önemli olan bundan sonra göstereceğimiz direniş ve başarı düzeyimiz olacaktır." Egîd yoldaşta gelişmenin diyalektiği vardı. Her yetmezliği başarmanın bir gerekçesi olarak değerlendirir,

her başarıdan yeni başarılarla koşmak onun tarzıydı. Önder Apo, Egîd yoldaş için bu nedenle "O dağlarda beliren yaşam umudunun söndürülmesine karşı soylu bir cevaptır" demiştir. Önder Apo'nun "15 Ağustos onlarca kat daha etkili biçimde gerçekleştirilebilir" değerlendirmesini hem tam olarak beyninde ve yüreğinde hissediyor hem de asla ve hiçbir biçimde rehavete girmeden sürekli daha büyük başarmanın yoğunluğunu yaşıyordu.

Bu anlamda devrimcilik sürekli hamle halinde olmaktır sözü, hiç şüphe yoktur ki en çok Egîd yoldaş için geçerlidir. Egîd bekleyen değil müdahale eden bir kişiliktir. Enerji gibi akışkan ve özgür, ama son derece tedbirli ve planlı bir komutandı.

Önder Apo, "gecikmeli de olsa 15 Ağustos 1984 hamlesinin gerçekleştiği haberi geldiğinde saatleri, günleri geçirmek mesele olmuştu. Sonuçları önemliydi. İlk defa derli-toplu bir askeri eylem planlanıp uygulanmış, durumu kökten değiştirecek gelişmelere kapı aralanmıştı. Önemli olan bu hamleyi

daha da geliştirmek, devamını getirmektir" derken, tam da Egîd yoldaşın öncü komuta kişiliğinden söz etmekteydi. Zira bir taraftan düşmanın yoğun saldırıları diğer taraftan Şemdin Sakık, Şahin Balıç ve Kör Cemal gibilerin şahsında ortaya çıkan çizgi dışı hareketi büsbütün tasfiyeye götürecektir anlayış ve tutumlar geliyordu. Bütün bunlara karşı Egîd arkadaşın verdiği mücadele, bu süreçte oynadığı rol kesinlikle belirleyici olmuştur. Egîd yoldaş özellikle kadro ve savaştı yapının ideolojik-politik eğitim sorunları üzerinde önemle durdu. Bunun hem olası bir çizgisel sapmaya karşı hem de düşmana karşı mücadeleyi daha da yükseltmek açısından hayati önemde olduğunu önemle her fırsatta ve her zaman dile getiriyor hem de pratik gereklerini bizzat yerine getiriyordu. Üslenmeden kopuk halkla geliştirilen ilişki tarzının tehlikelerini ilk gören ve buna karşı kararlı biçimde duran ve mücadele eden Egîd yoldaştır.

gelişimindeki rolü nedir diye sorulursa. Şunu rahatlıkla belirtmek mümkündür: Bilindiği üzere Japonya, Fransa ve ABD emperyalizminin işgal ve saldırılarına karşı onlarca yıl süren ve sonuçta zaferle tamamlanan bir Vietnam Ulusal Kurtuluş Mücadelesi vardır. Bizim de yurtdışında eğitimlerimizde üzerinde en çok yoğunlaştığımız, devrimin strateji ve taktiklerinden en çok esinlendiğimiz ve kendimize yakın gördüğümüz Vietnam Ulusal Kurtuluş Mücadelesi olmuştur. Ho Shi Minh general Giap'a düşmanın kolay ulaşamayacağı bir askeri üslenme yerini bir ay gibi kısa bir süre içinde bulabilir misin diye sorduğunda, Giap'ın buna tereddütsüz, kesin ve net olan cevabı 'evet bulabilirim' olmuştur. Henüz silahlı mücadele başlamamış, ortada devrim diye bir şey yoktur. Ama Giap'ın bu duruşu inançlı ve kararlı kişiliği daha sonra sırasıyla Japonya, Fransa ve ABD emperyalizmine

karşı kesintisiz 45 yıl sürecek olan muhteşem direnişin ve zaferin harcı olmuştu. Giap'ın ilk pratiği meşhur 34 kişilik silahlı propaganda birliğiyle direnişi başlatmış olmasıydı.

Egîd yoldaşla Vietnam'ı, Vietnam direnişini ve Giap'ı zaman zaman tartışırdık. Kendisi de Giap gibi pek uzun boylu olmayan, kendine güveni oldukça fazla bir dik duruşu vardı. Büyük benzerlik şudur ki, O da Kurdistan'ın kaderini belirleyecek olan aralıksız 40 yıldır görkemli biçimde süren ve gelişen Kurdistan Özgürlük Gerillası'nın komutanlığını üslenmişti. Giap'ın 34 kişilik silahlı propaganda birliğini selamlarken yaptığı konuşma ve görüntüleri vardır. Egîd yoldaş da 15 Ağustos Hamlesi'nden iki gün önce bizden ayrılırken aynı Giap gibi O da, 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği'nin hazır olan savaşılarıyla tokalaşıp yaptığı kısa bir konuşmadan sonra yola koyulmuştu.

Egîd her şeyden önce bir yürüyüş ve zafer tarzı demektir

PKK'deki direniş diyalektiği bi-

linmektedir, gerçekten muhteşemdir. 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi, Mazlumların ve Dörtlerin direniş ruhu sonraki süreçte daha da güçlenerek gelişecek olan direnişin mayası ve harcı olmaktadır. Yurtdışında yoldaşlarımızın Filistin halkıyla birlikte gösterdiği direnişte verilen şehitler hem hareketin azmini daha fazla biliyor hem de görev ve sorumlulukları daha da artırıyordu. Tarihi 15 Ağustos Hamlesi mutlaka bu zorlu sürecin ve görkemli direniş halkalarının bir devamı ve sonucu olarak gerçekleşmiştir. Bundandır ki Kurdistan Özgürlük Mücadelesi'nin 40 yıl sonra bugün ulaştığı düzeyin kök hücreleri o zamanda gizlidir. Bugün mücadele tarihimizde ve parti yaşamında Egîdce yaşam ve mücadele tarzı denilen bir gerçeklik vardır. Çünkü Egîd her şeyden önce ve hepsinden önemlisi bir yürüyüş ve zafer tarzı demektir. Burada yılmınlığa, çözümsüzlüğe ve çaresizliğe kesinlikle yer yoktur. Çünkü Egîd demek her şart altında üstün bir moral ve inançla mücadele ve zafer kişiliği demektir. Egîd kişiliği en kıt imkanlarla ve en zor koşullarda başarılması gereken ve mümkün olan ne varsa başarmayı esas alır. Bunun için sürekli bir araştırma, tartışma, sorgulama yaşanır. Kesinlikle var olanla yetinmek diye bir şey Egîd'te yoktur. Ne küçük başarılarla baş dönmesi ne de yılmınlığa düşmek asla olmaz. Egîd yoldaşın yanında hiçbir kadro ve savaştı bunun dışında kalmaz, kalmaz. Her zaman yüksek bir moral, motivasyon, başarıma ve kazanma inancına sahiptir. Bunu beraberinde olduğu herkese benimsetir ve yaşatır.

Egîd yoldaş derken ilk akla gelen hiç kuşkusuz onun her zaman ve her yerde önemli bir kişilik meziyeti olarak yaşadığı ve temsil ettiği PKK'nin ciddiyet ölçüleridir. Söylediği ve yaptığı her şeyin mutlak bir karşılığı olmalıdır. Buna göre söz söyler, buna göre pratik yapar. Hani "erdemli insan düşündüğü her şeyi söylemez, fakat söyleyeceği her şeyi düşünerek söyler" diye bir özdeyiş vardır. Egîd yoldaş böyledir; düşünerek, yoğunlaşarak yaşar. Tabii ki ciddiyetten anladığımız kuru duruş sahibi olmak değildir. Belirtildiği gibi ciddiyet her şeyden önce görev ve sorumlulukların farkındalığıyla hareket edip kim olduğunu, neyi temsil ettiğini bilerek yaşamaktır. Egîd yoldaşın bazen eli kulağında Aram Tigran'ın "hey lo delal" kilamını büyük bir zevkle ve içtenlikle yüreğinden geldiği gibi söylediğini iyi biliyoruz. Yani aynı zamanda sosyalitesi güçlü olan bir arkadaşdır. İş ve görevinin üzerine titrerdi adeta. Bir şeyi eksik bırakmak, hele unutmak asla olmamalıydı. Her şey olması gerektiği gibi olmalı, bunun için ne kadar emek, çaba gerekliyse mutlaka gösterilmeliydi. Yoksa olan her şeyi elbette yüzeyselliğe yorumlardı ki işte bu konularda son derece ciddiydi.

Egîd yoldaşın gerçekçi özellikleri vardı. Yalnız burada gerçekçi der-

❖ Yeni süreç artık eğitim, hazırlık, toparlanma, bir an evvel Kurdistan'ın dağlarına ulaşip mücadeleyi mutlaka daha örgütlü ve kararlı biçimde başlatma ve yükseltme dönemi. Artık önemli olan Önder Apo'nun büyük emek ve zorluklar pahasına Filistinli örgütlerle geliştirdiği ilişki ve yarattığı imkanlar üzerinden geri çekilme dediğimiz yeniden toparlanma, örgütlenme ve eğitim sürecini tamamlayıp bir an evvel tarihi ülkeye dönüş kararını almaktır.

ken var olan objektif koşullarla kendini sınırlandırmaktan kesinlikle söz etmiyoruz. Zira PKK'de öz-gürleşme ve özneleşme, var olanla yetinmeyen, irade ve müdahale gücüyle yaratan ve değiştiren bir gerçeklik vardır. Egîd yoldaşla kast ettiğimiz tam da bu olmaktadır. Bunun yanında öncelikli ve tali olan nedir ve neye göredir? Bu konuları sürekli tartışan ve değerlendiren, buna göre yoğunlaşan ve gelişmelerin önünü açan bir kişilikti. Düz ilerlemeci değil, var olanla yetinen değil zamana neleri nasıl sığdırabileceğini düşünen, buna göre hedef belirleyip gerekli planlamalara ulaşan, karar veren bir komuta tarzına sahipti. Çeşitli gerekçelerle bunun gerisinde kalmak, gerekçelendirmek ve ertelemek Egîd yoldaşın oportünizm olarak tanımladığı ve hiçbir biçimde kabullenmediği yetmez tarz ve kişilik olmaktadır. Zamanla oynamak yoktur. Geç kalmak, ertelemek olmayacaktır. İkiriklik ve tereddütlü tutum hiç olmayacaktır. Egîd tarzı budur.

Komutan önünü ve ileriye gören kişiliktir. Olası tehdit ve tehlikelerin farkındadır. Olabilecekleri önceden hisseder ve görür. Tehlikeleri bertaraf etmek, imkan ve fırsatlardan ise en iyi yararlanmak için ne lazımsa yapar, atılması gereken adımları da buna göre zamanında atmasını bilir. Egîd yoldaş bazen bölgede ve en olumsuz olarak bilinen bir kişinin evine hiç kimsenin tahmin edemeyeceği biçimde aniden misafir olurdu. Bundaki amaç kişiyi etkilemek, devrimci-demokratik otorite oluşturmaktır. Aynı şekilde bazen de toplum üzerinde saygınlığı olan yurtsever kişileri bir araya getirip onlarla kapsamlı toplantılar gerçekleştirir, saatlerce konuşurdu. Bu da halk nezdinde ve toplum üzerinde bambaşka olumlu bir etki, devrimci bir otorite demektir. Egîd yoldaş, bu açıdan parti kadroları ve gerilla güçleri üzerinde olduğu kadar toplum üzerinde de son derece etkili, saygınlığı olan bir kişilikti. Üslup ve ilişkilerindeki ciddiyetle bunu rahatlıkla yaratabiliyordu. Onu sevmemek, güvenmemek, inanmamak için bir neden yoktu. Botan'da köylerde ve Koçerlerin içinde örgütlenme ve propaganda çalışması yürütülürken bazen Egîd arkadaş oluyordu. Köylüler ve koçerler giden arkadaşlara mutlaka sorardı; "Egîd heval nerede? Egîd heval niye gelmedi?" diye hem serzenişlerini hem de Egîd hevale olan sevgi ve özlemlerini belirtirlerdi. Bu anlamda Egîd yoldaş aynı zamanda büyük bir halk kişiliği, gerçek bir halk öncüsüydü, diyoruz.

Egîd, baştan aşağı cesaret dolu, yürekli ve cesur bir Apocuydu. Her zaman zor olanı kendisi alır, yoldaşlarına neyi başarabileceklerse

onu verirdi. Onları basitten karmaşığa görevlerle eğitir, dener, sınavdan geçirir, gelişmeye açık olanların önünü açar, muazzam destek olurdu. Ondan sonra gerilla, Egîd neredeyse kendisi de orada olmak isterdi. Çünkü Egîd'te PKK'nin yaşam tarzını, Apocu kişiliği, cesaret, savaş ve kazanma azmini görüyorlardı. Egîd yoldaşın gerilla güçleri üzerindeki etkisi sürükleyici gücü ve halkın ona olan büyük sevgisi ve bağlılığı tamamen onun temsil ettiği Apocu kişiliğin etkileri ve sonuçları olmaktadır.

Kurdistan Özgürlük Gerillası Egîdlerin ve Zilanların ardıllarıdır

Bugün Kurdistan'ın dağlarında, Medya Savunma Alanları'nda tarihin az tanıklık ettiği bir direniş örneği sergilenmektedir. Soykırımcı-sömürgeci Türk devleti Kurdistan Özgürlük Gerillası'na karşı tam 8 yıldır kesintisiz bir savaş ve saldırı halindedir. Kurdistan Özgürlük Mücadelesi tarihinde savaş hiçbir dönem bu kadar şiddetli ve aralıksız uzun süreli olmamıştır. Faşist Türk devleti işbirlikçi hain KDP'yi de yanına alarak gerillaya karşı her türlü yasaklı silah ve termobarik bomba ve çağın en gelişmiş savaş teknolojilerini kullanmasına rağmen sonuç alamamaktadır. Burada belirtilmek istenen şudur; şimdi soy-

dünya da üzerine gelse yıkılmaz ve baş eğmez bir iradenin temsilcileridirler. Fedailikte ve fedakarlıkta sınır tanımayan Kurdistan Özgürlük Gerillası böyle onurlu ve şanlı bir tarihsel gerçeklik üzerinde şekillenmiştir. Yoksa gerçekten insan aklını ve iradesini aşan ve zorlayan düzeyde bu direniş, bu fedai ruh, bu yaratıcı yetenek ve dopdolu zafer kişiliği nasıl ortaya çıkabilirdi? Savaş tünellerinde her türlü zorluğa rağmen aylarca direnmek kesinlikle idealleri, inancı ve amacı büyük olanların yapabileceği bir şeydir. İşte Egîd yoldaş Kurdistan Özgürlük Hareketi ve gerilla mücadelesi açısından böyle bir ruhu, böyle bir inanç ve iradeyi temsil etmektedir. Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın 40. yılında gerillanın olağanüstü bir inanç ve yaratıcılıkla gerçekleştirdiği eylemlerde bunu görmek hatta her gün görmek rahatlıkla mümkün olmaktadır.

Önder Apo'nun gerilla için destur niteliğinde söyledikleri vardır: "Gerilla yoklukta aç kalmamalı, bollukta tok olmamalıdır" demektedir. Muazzam bir ilkedir bu. İçinde erdemlilik adına emek, irade, ahlak, disiplin, yaratıcılık, sorumluluk anlayışı her şey vardır. Egîd yoldaşın yaşamı, değerlere yaklaşımı örnektir. Başûrê Kurdistan'da, şimdiki Medya Savunma Alanları'nda ilkbaharın sonu ya da yaz mevsimiydi, görevi gereği günlerce süren

ihtiyaç üstü olan her şey suç ve haramdır. Sorumsuzluk ve ucuz yaşam en kötüsüydü. En önemlisi de partiyi kendi çalışmalarıyla ilgili en ayrıntılı detaylarına dek objektif olarak tam bilgilendirmekti. Bu 50 kuruşla alınan sakız için de olsa böyle olmalıydı.

Gerilla ordumuzun kurucu komutanı Egîd yoldaşın bu Apocu meziyetleri bugün elbette Kurdistan Özgürlük Gerillası'nın yaşam tarzı, parti ilke ve ölçülerine yaklaşım

geriye çekecek hiçbir şeyin olmaması şüphesiz bir iltir. Yoksa idealler ve amaçlar bu kadar yüksek ve soylu olmazsa kim direnir! Bunlarsız hiç direnmek mümkün olabilir mi? Bu soylu değerler ve yaşam ölçüleri elbette Önder Apo'nun kişiliğinde, zindan direnişçileri ile Egîdlerin yarattığı değerlerden süzülerek gelen ve oluşan değerler ve amaçlar olmaktadır.

Che Guevara, "insan hayallerinin büyüklüğü kadar özgürdür" der. Egîd yoldaş bazen Herekol'un en yüksek noktasında oturduğunda, gözlerinin görebildiği kadar Rojava Kurdistan'ından tualım Musul-Şengal ovasına kadar görmek istediği tüm Kurdistan'da özgür, demokratik bir geleceğin sohbetini yapardı. Herekol'dan Cûdî'ye, Çirav'a ve Kato'ya baktığında gerillanın yenilmezliğini, dağların tarihsel olarak yiğit ve cefakeş Kürt halkıyla olan dostluğunu anlatırdı. Eruh'ta Yakup Ağa'nın yarım bıraktığı soylu direnişi mutlak zaferle taçlandırmak gerektiğinin sözünü verirdi.

Egîd yoldaş kişiliği, pratiği ve cesaretiyle, eylem geliştirme gücü ve kapasitesiyle döneme damgasını vurmuştur. Olduğu her yerde savaşı geliştiren, bulunduğu her alanda arkadaşlara büyük cesaretle güven veren bir kişiliği vardı. En korkak, en ürkek birisi bile Egîd yoldaşın yanında iyi bir savaşçı olabilirdi. Bu özelliklerinden dolayı partimiz tarafından Ulusal Kahramanlık payesiyle onurlandırılmıştır. Egîd yoldaşın partimiz açısından önemi, mücadelemizdeki halen doldurulmamış olan yeri, sahip olduğu özellikleri, savaş tarzı ve derinliğiyle savaşımızın geliştirilmesinde oynadığı rolü, hatta şehadetiyle bile kadroların kendilerine yönelip düşmana karşı intikam bildiklerini bilirse Egîd yoldaşın büyüklüğünü ve mücadelemizdeki yerini daha iyi kavramış oluruz.

kırımcı-sömürgeci Türk devlete karşı savaşan birçok Kurdistan Özgürlük Gerillası'nın ismi Egîd, Erdal, Bedran, Hawa, Zilan'dır. Bunlar soykırıma karşı müthiş direnen, direnişleriyle destanlar yaratan Egîdlerin ve Zilanların ardıllarıdır. Egîdlerden başlayan Mazlum, Hayri ve Dörtlerin direniş ruhuna denk uzanan muazzam onurlu bir miras, derslerle dolu bir tarih,

uzun bir yolculuk yapmıştı. Çalışmalarıyla ilgili parti yönetimine verdiği raporunda yaptığı harcamaların yani mali raporunu da vermiştir. Egîd yoldaş raporunda uzun yolculuk sırasında susuzluğunu gidermek amacıyla değil de en azından ağzın ve boğazın kurumasını önlemek için bir de sakız aldığını, sakız için verdiği 50 kuruşu da raporuna eklemiştir. Ona göre

biçimiyle gerillanın vuruş tarzı üzerinde etkili olmakta, gerilla da bunu onurla, gururla temsil etmektedir. Dünyada ve tarihte örneği pek olmayan PKK ve PAJK kadro ve militanlarının, yine fedai ruhla direnerek düşmana her gün kök söktüren HPG ve YJA Star gerillalarının sırtlarında taşıdıklarının dışında kendilerine ait, maddiyat adına onları herhangi bir biçimde

15 Ağustos Atılım ruhunu, çizgisini, fedailiğini doğru anlayalım 41'inci yılı zaferle taçlandıralım

■ DURAN KALKAN

Tarihi 15 Ağustos Devrimci Atılımımızın 40'inci yıldönümü yaşıyoruz. Başta Büyük Atılımın Mirası Önder Apo'yu saygıyla selamlıyor, 15 Ağustos Ulusal Diriliş ve Gerilla Bayramını kutluyoruz. Yine tüm yoldaşların, kahraman gerilla güçlerimizin, kadınların ve gençlerin, yurtsever halkımızın ve dostlarımızın 15 Ağustos Diriliş ve Gerilla Bayramlarını kutluyoruz. Tarihi Atılımın ölümsüz komutanları Egîd ve Zilan yoldaşlar şahsında tüm kahraman şehitlerimizi saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. Amaçlarını başarma ve anılarını yaşatma sözümüzü yineliyoruz.

Kuşkusuz bir halkın, özgürlük uğruna 40 yıl kesintisiz savaş yürütmesi büyük bir öneme sahiptir. Hele hele bu halk, Kürt halkı gibi devletçi uygarlık tarafından yok sayılıp yok edilmek istenen ve tarih boyunca özgürlük uğruna savaşma gücünü, iradesini, ıddiasını gösterebilmiş ve bunu başarabilmiş bir halk ise bu çok daha önemli oluyor. Kuşkusuz 10 yılı bulan bir ideolojik-örgütsel-siyasi hazırlık sürecinden sonra 15 Ağustos Atılımı hayat buldu. Dolayısıyla elli yıllık kesintisiz bir özgürlük mücadelesinden ve bu mücadeleyi yürüten Kürt halkından bahsediyoruz. Kurdistan tarihinde böyle bir şey ilk defa Önder Apo öncülüğünde gerçekleşmiştir. Tarihte böyle örgütlü, bilinçli, kendi öz gücüne dayalı kesintisiz bir özgürlük savaşı olmamıştır. Bütün zorluklara, acılara, imkânsızlıklara rağmen, Önder Apo, böyle bir gücü gösterebilmiştir. Kuşkusuz tüm bu gelişmeleri ve bunları ortaya çıkartan özgürlük yürüyüşünü, Önderliğin dehası, iradesi, yaratıcı emeği ortaya çıkartmıştır. Bu temelde Önder Apo'nun düşünsel ve pratik doğrularıyla Kürt halkının, gençlerinin ve kadınlarının özgürlük tutkusu, talebi, cesaret ve fedakârlığı birleşince söz konusu gelişmeleri yaratan özgürlük mücadelesi ortaya çıkartıldı.

Kuşkusuz bunları böyle ifade etmek bir yanıyla kolaydır. Fakat bu elli yıl hiç de öyle kolay yaşanmadı. Önder Apo, her zaman bu yürüyüşün her anının büyük zorluk ve engellere karşı mücadeleye geçtiğini ifade etti. Yine yaşanan süreci doğru anlayabilmemiz, yaratılan gelişmelere doğru sahip çıkabilmemiz, bu sürecin derslerini yeterince özümseyebilmemiz için bize bunu hep hatırlattı. Çünkü Kürt toplumunun elli yılı aşan bu büyük özgürlük mücadelesinin zengin dersleri dışında başka bir dayanağı yok. Yaratıldığı somut kazanımlardan çok bu zengin derslerle dolu tecrübeyi önemsemek lazım. Bu tecrübe birikimini doğru ele alabilmek ve derslerini doğru çıkarta-

◆ Egîdlerin, Zilanların çizgisine daha doğru ve tam katılacağız. Gerçekten de devrimci yiğitliği, militanlığı eksiksiz temsil edeceğiz. Çizgi budur. PKK ve PAJK bu çizgi demektir. HPG ve YJA-Star bunun vurucu gücü, keskin kılıcı oluyor. 40 yıllık mücadeleyle somutlaşmış, kanıtlanmış bu gerçekleri, bu yıldönümünde doğru anlayalım. 15 Ağustos Atılımı'yla somutlaşan Apocu fedai çizgiye doğru katılalım ve bunu 41'inci yılda başarıyla uygulayalım.

bilmek gerekli. İnsan rahatlıkla Kürt toplumunun altın değerindeki yegane hazinesinin bu olduğunu söyleyebilir. Bundan sonraki yürüyüşünün bu hazineyi doğru değerlendirmeye ve kullanmaya bağlı olduğu açık. Bu bakımdan öncelikle bu gerçekliğe dikkat çekmek önemli oluyor.

40 yıldır en çok tartışılan konu 15 Ağustos Gerilla Atılımı oldu

Çok açık ki bu geçen 40 yıl boyunca Kurdistan'da, bölge ve dünyada en çok tartışılan konu 15 Ağustos Gerilla Atılımı oldu. Bu temelde gelişen gerilla savaşı sürekli tartışıldı. Herkes, bu tarihi hamleye kendi anlayışı ve çıkarı doğrultusunda yaklaştı, anlamak, anlamlandırmak istedi. Böyle bir gelişmeden kendisi için yararlı dersler çıkartmak istedi. Yine bu tarihi atılım Önder Apo ve parti tarafından değerlendirildi. Kürt halkı, aydın ve sanatçıları tarafından ele alındı. Dost-düşman herkes atılıma dair her şeyi söyledi. Kurdistan'da en çok konuşulan konuların başında geldi. En çok söz 15 Ağustos Atılımı ve Kurdistan'daki gerilla savaşı üzerine söylendi. En güzel şiirler bu atılım üzerine yazıldı. En güzel türküler 15 Ağustos Atılımı ve onun kahramanları üzerine söylendi. En yeni, anlamlı, coşku ve heyecan veren duygular bu temelde gelişti. Önder Apo bu hamleyi, "İnsan olarak kalmakta ısrar" diye tanımladı. Dolayısıyla 15 Ağustos Atılımı'nı, bir insanlık atılımı olarak ifade etti. Buna "bir ısrarın, inadın, inancın atılımı" dedi.

Kuşkusuz inanç, zaferi görebilmektir. İsrar, kendini çok abartan, çok büyük gören ve yenilmez sanan faşist-sömürgeci-soykırımcı düşmanı yenebilmek içindi. İnat da, mücadele yürütenlerin zayıflıklarına karşı mücadele içerisinde zaman zaman ortaya çıkan "olmaz" yaklaşımının yenilebilmesi, aşılabilmesi içindi. Gerçekten de başlangıcından günümüze kadar atılımın her adımında Önder Apo'nun böyle bir ısrarı, tutkulu inancı, inatçı mücadelesi olmasaydı, mevcut koşullarda böyle uzun süreli bir savaşın başarıyla yürütülebilmesi kesinlikle mümkün olmazdı. Bunu bu biçimde net olarak görüp ifade edebilmemiz lazım. Çünkü ortalama insan aklına göre gerçekleştirecek bir durum değildi. Bu iktidar ve devlet düzeninin anlayış ölçüleri bunun olabileceğine kesinlikle ihtimal vermiyordu. Böyle bir şeyi dillendirmeyi bile en büyük tehlike olarak görüyordu. Böyle bir işe yönelimi

felaket olarak değerlendiriyordu. Yeni katliamların kapısını açma olarak anılıyordu. Kürt halkını felakete sürüklemek olarak tanımlıyorlardı. Bu yüzden bu sürecin ilk adımlarını oluşturan PKK gruplarına "ipini koparmışlar, yandım Allah çeteleri" gibi yakıştırmalarda bulunuyorlardı. Özellikle sömürgeci-soykırımcı-faşist rejime bağlı kılınmış küçük burjuva mantığı, böyle bir şeyin olabileceğini kesinlikle düşünmediği gibi, dile getirilmesinden bile vebadan korkar gibi korkuyordu.

Zaten sömürgeci-soykırımcı güçler, bu işi çoktan bitirdiklerine inanıyordu. Ağrı direnişinin ezilmesinin ardından "Hayali Kurdistan burada meftundur" diye gazetelere karikatür çizdiler, ilan verdiler. Yani "yok ettik ve toprağa gömdük" diyorlardı. Kendilerine göre öyle bir sonuca ulaşmışlar, bu amacı başarmışlardı. Buna rağmen yine de bir korku yaşıyorlardı. Ama tarihsel olarak soykırımı tamamladıklarına inanıyor, bu temelde kendilerine güveniyorlardı. Çünkü Kürt toplumuna dayatılan bu soykırımcı saldırılar, aynı zamanda bir dünya sistemiydi. O yüzden bu soykırımcı güçler bu sisteme umut bağlıyor, güven duyuyorlardı, bu sistemin gücüyle her türlü özgürlükçü gelişmeyi rahatlıkla bertaraf edebileceklerini hesap ediyorlardı.

İşte Önder Apo, böyle bir ortamda, bütün bu düşünülen, söylenilen ve öngörülenlerin tersine, yeni bir düşünce, ruh ve yaşam anlayışı olarak ortaya çıktı. Önderliksel çıkış bunu ifade ediyor. Çünkü yaşamı buna göre değerlendirdi, inceledi. Sadece Kurdistan'da değil, Türkiye ve dünyada, var olana aykırı bir düşünme, söz söyleme ve tutum geliştirme gücü ve iradesi olarak ortaya çıktı. Tabii bunun ne anlama geldiğini daha doğru ve yeterli bir biçimde bilince çıkarmalıyız. Böyle bir güç, irade, ıddia ve inanç nasıl oluşuyor, nasıl ortaya çıkıyor, herkese ters, aykırı bir duruş nasıl olabiliyor? Bunu anlayabilmemiz lazım. Önderliksel duruş, Önderlik gerçeği bunu ifade ediyor.

Kuşkusuz bu da bilinç işidir. Eğer bu bir anlam gücüne, bilince dayanmazsa, geleceğe dair bir şeyler görülemezse böyle bir çıkış yapılamaz. Böyle bir söz ve tutum geliştirilemez. Bunun gücü gösterilemez. Dahası anlaşılır, ikna edilir bir özelliği olmazsa, böyle çıkışlar yandaş, taftar bulamaz. Kimseyi etkileyemez. Dolayısıyla yeni güç ve gelişme ortaya çıkartamaz.

15 Ağustos Atılımı büyük bir aydınlanma işlevi görüyor

Demek ki Önder Apo bu kadar zor koşullara rağmen, elli yılı aşan bir özgürlük yürüyüşünü bu dünyaya karşı yürütebilmişse ve bunu Kurdistan'ı tümünden etkileyen ve giderek bölgeye, dünyaya yayılan bir yürüyüşe dönüştürebilmişse bunun dayandığı bilinci, aydınlık düşünce düzeyini iyi görmemiz, anlamamız gerekli. Çünkü bu durum, ancak böyle bir şeyle gerçekleşebilir. Bu nedenle birçok arkadaş, yine bazı çevreler bu 40'inci yıldönümü vesilesiyle 15 Ağustos Atılımı'nın büyük bir aydınlanma hareketi olduğunu söylüyor.

Gerçekten de Önderliksel çıkış, partileşme, zindan direnişi birer oluşum adımıysa, hazırlıksa, bütün bunların birleşerek toplumsal yaşama dönüştüğü, siyasi ve askeri bir olay haline geldiği yer de 15 Ağustos Gerilla Atılımı oluyor. Bütün bu hazırlık döneminin bilinci, kendisini 15 Ağustos Gerilla Atılımı'yla hayata geçiriyor, örgüte ve eyleme dönüştürüyor. Dolayısıyla o aydınlatıcı deha etkisini 15 Ağustos Atılımı temeline gelişen gerilla savaşında gösteriyor. Atılım ve onu sürdüren özgürlük savaşı, sadece Kürtler, Kurdistan açısından da değil, başta Türkiye olmak üzere tüm Ortadoğu ve dünya açısından da büyük bir aydınlanma işlevi görüyor.

Peki, bunu nasıl yapıyor? Bunu, Kürt gerçeğini ortaya çıkartarak yapıyor. "Yok ettik, tarihe gömdük" denilen gerçekliği, yeniden diriltirek yapıyor. O yüzden bu çıkışa "Dirilişin Adımı" deniyor. Demek ki diriliş kavramı, bir yakıştıрма değil, sadece övmek için söylenen bir söz değil, tam tersine atılımın Kurdistan'da ilk elden yarattığı sonuç oluyor. Soykırıma uğratılmış, yok edilmiş ya da yok edilmek istenmiş, tarihe gömüldüğü iddia edilen bir toplumu özgürlük mücadelesinde yeniden var etmeyi, ayağa kaldırmayı, yani diriltmeyi ifade ediyor.

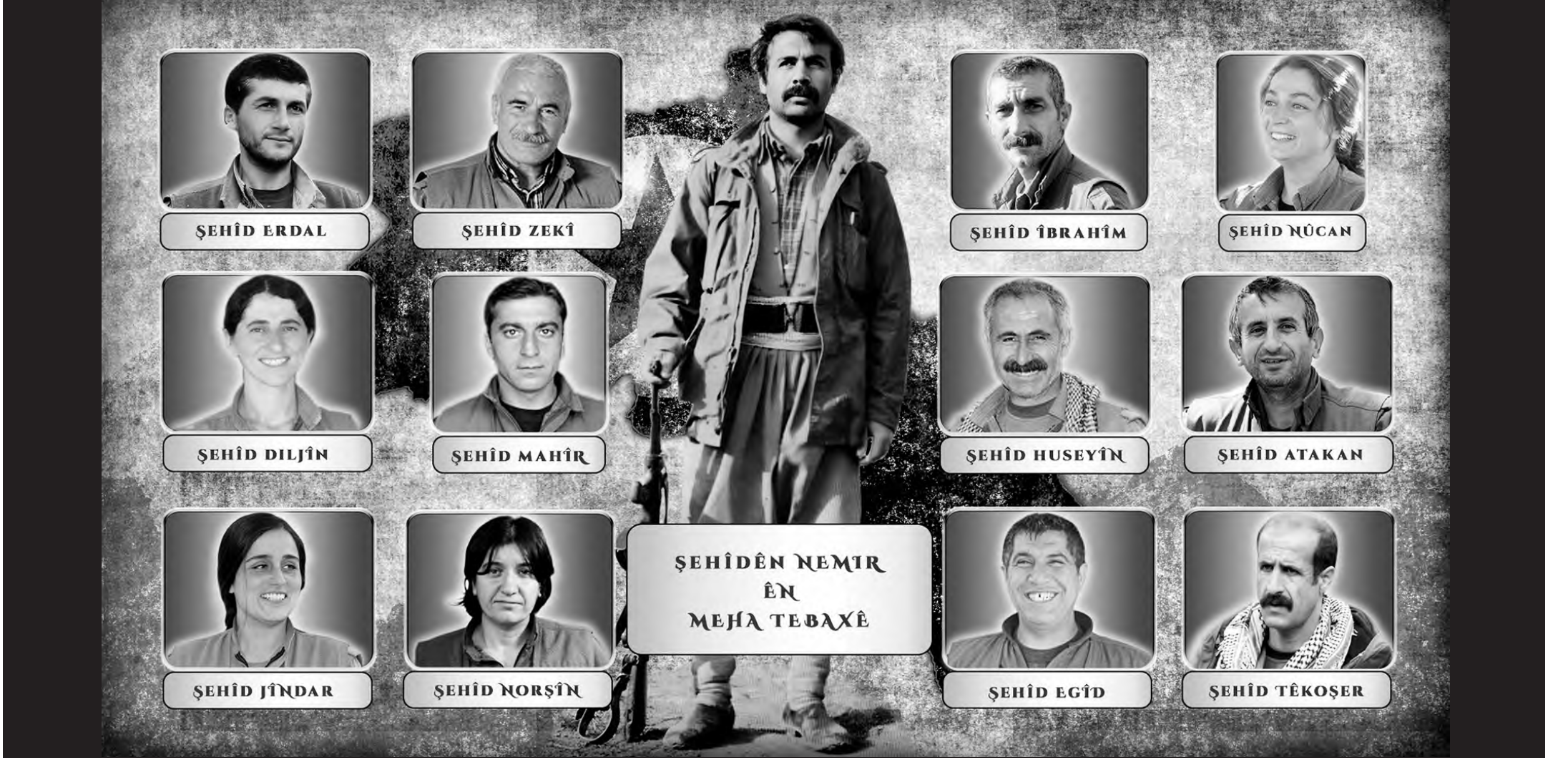
Kürt tarihini, 15 Ağustos öncesi ve sonrası diye ayırmak mümkün

Kürt tarihini, 15 Ağustos öncesi ve sonrası diye ayırmak mümkün. Çünkü bu atılım, bir milat oluyor. Kurdistan'daki umutsuzluğa, karamsarlığa, teslimiyete, ihanete, gafflete, çürümeye öldürücü bir darbe vuruyor. Teslimiyete, ihanete, gafflete, umutsuzluğa, karamsarlığa, örgüt-

süzlüğe, iradesizliğe savaş açıyor, halk olarak var olma ve özgür yaşamaya ters düşen her şeyi yargılıyor, mahkûm ediyor. Sadece bir sorgulama, yargılama düzeyinde de bırakmıyor, onun da ötesine geçerek açıkça mahkûm ediyor ve insanca var olmanın, yurtsever olmanın ne anlama geldiğini, nasıl olması gerektiğini, ölçü ve ilkelerinin neler olduğunu yeniden ortaya çıkartıyor. İnsanı yeniden tanımlıyor, yaratıyor. İnsan ilişkilerine yeniden hayat veriyor. İnsanın kendisiyle insanca, özgür bir yaşam temeline yeniden barışık olmasını, yine insan ilişkilerinin, toplumsal oluşumun özgürce bir var oluşa dönüşmesini temsil ediyor. Bu kadar büyük bir değişimin, yenilenmenin, yaratmanın başlangıcı oluyor. Her şeyi sorgulayıp kendi ölçü ve özelliklerine göre yeniden yapılandırıyor, tanımlıyor, şekillendiriyor. Böylece hem büyük bir bilinçlenme, aydınlanma, gerçeğin, hakikatin ortaya çıkartılması adımı, hareketi oluyor hem de bu aydınlanma temeline gerçeğin, hakikatin hâkim kılındığı bir değişimi-dönüşümü, devrimi var ediyor, yaratıyor. Birey ve toplum açısından çok büyük bir devrimci hamle ve yaşam oluyor. Devrimci değişim ve dönüşümün gerçekleşmesi oluyor.

Dikkat edelim atılımdan önceki söylem, dil, duygu, şiir, türkü hep ağıttır. Ezilmenin, yenilmenin yarattığı acıları, ezikliği ifade eder. Ortaya çıkardığı karamsarlığı, umutsuzluğu dile getirir. Bunun ötesinde zafere ve umuda ilişkin, kazanmaya, özgürce yaşama ve var olmaya ilişkin bütün iddialı sözler hep 15 Ağustos Atılımı'yla ortaya çıkmıştır. Hem özgürce yaşama umudu hem de bunu gerçekleştirecek kahramanlık ve yiğitlik ölçüleri 15 Ağustos Atılımı ve onun kahraman gerillası temeline yaratılmıştır. Bu sömürgeci-soykırımcı saldırıların Kürt toplumunda yarattığı bütün olumsuz etkileri bu anlamda kırarak köklü bir değişimi Kürt bireyinde ve toplumunda ortaya çıkartmış, aslında tarihle toplumu yeniden özgürlük arayışı temeline birleştirmiştir. İnsan bunu var olan gerçeklikte net olarak görüp anlayabilir.

Diğer yandan Türkiye, Ortadoğu ve dünyada birçok şeyi açığa çıkarıp aydınlattı. Özellikle her şeyin yalan üzerine kurulu olduğu Türkiye'de büyük bir aydınlanmaya neden oldu. Peki, hala bu yalanı sürdürmeye çalışanlar var mı? Evet, var. Hala aynı zihniyette olup aynı yalanı, hileyi sürdürmek için hiçbir ahlaki-

hukuki ölçü tanımadan hareket eden bir faşist-sömürgeci güruh var. Bunların temsil ettiği bir zihniyet, yürütmeye çalıştığı bir siyaset söz konusu. Ama faşizm için artık işler eskisi gibi yürümüyor, yalanı sürdürüyem derken birçok şeyi ele veriyor. Bu mücadele karşısında kendi yalanlarını kendileri ele vermek zorunda kalıyorlar. İşte bir iki gündür düşman karargâhı ile Merkez Karargâhımız savaşın bilançosu, sonuçları üzerine tartışıyor. Düşman karargâhı ocak ayından bu yana "1652 teröristi!" öldürdüğünü iddia ediyor. Hâlbuki kendilerinden önce bu işi yapanlar "artık 30-40 kişi kaldılar" deyip sürekli propaganda yapıyor, üç ay içinde de hepsinin ortadan kaldırılacağını belirtiyordu. Şimdi altı ayda 1600 kişiyi öldürmüşler. Peki, sağ kalanları da hesaba katarsak bilanço ne oluyor? Dolayısıyla iki düşman söyleminden biri, bir diğerini yalanlamak zorunda kalıyor. İşte özel savaş, böyle bir savaştır. Eğer çok dikkatli ve duyarlı olmazsan kurşunu gelip seni bulur. Yani düşmana vurayım derken kendine vurursun. Fakat bu işin sadece bir yanı.

Diğeri PKK ve 15 Ağustos Atılımı'ndan önceki Türkiye gerçeğini anlama, bilince çıkarmayla ilgili. Bunu araştırmak gerekli. Gerçekten de her şeyin yalan üzerine kurulduğu, hakikatin bu kadar yok edildiği bir alan, sistem, dönem var mı? Kuşkusuz yok. İşte TC'nin kuruluşu ile PKK'nin ortaya çıkışı arasındaki Türkiye tarihi tam da bunu ifade ediyor. Çünkü her şeyi yalan üzerine kurulmuştu.

Kürt gerçeğini yok edebilmek, sözden, duygudan, düşünceden, bilinçten, yaşamdan çıkarabilmek için yapmadıkları hile, söylemedikleri yalan kalmamıştır. Öyle ki Kürt gerçeğini inkâr edebilmek için kendilerini bile inkâr eder bir hale geldiler. Kürtler kazanmasın diye her şeyi yaptılar. Bu temelde elli yıldır Türkiye'yi felaketten felakete sürüklediler. Kürt Özgürlük Savaşı'na karşı saldırı yürütebilmek ve diğer güçlerin, Kürtlerle ilişkilenmemesi için Türkiye'nin her şeyini pazara sürüp sattılar. Bu gün

de aynı şeyi yürütüyorlar.

Şimdi bazı çevreler bu gerçeği gördüler. Acı da olsa, zor da olsa, mücadele bu yalan ve hile ile dolu beyinlere vura vura gerçekleri bazılarına kabul ettirdi. Bazıları da hala bu yalan havuzunda yüzmeye devam ediyor. Ama artık Kürtlere dönük bu inkâr ve imha siyasetini, onun zihniyetini sürdürüyorlar. Kürt toplumunu ve dünya kamuoyunu özel psikolojik savaş kapsamında aldatmak için her türlü yalana başvuruyorlar. Kuşkusuz kendi içlerinde, yine müttefikleriyle görüşmelerde her şeyi aleni konuşuyorlar. Çünkü her şeyi Kürt Özgürlük Savaşı'na karşı, onu ezip yok edebilmek için seferber ediyorlar. Bunun için yalan düşünce uyduruyor, tarihi çarpıtıyor, sanatı, edebiyatı, siyaseti, ekonomiyi, sporu, askerliği kullanıyorlar. Bilim ve teknolojinin geliştirdiği her şeyi buraya seferber etmeye çalışıyorlar. Bütün planları, politikaları, programları bu temelde. Dolayısıyla bütün ilişki ve ittifakları bu çerçevede geliyor.

Artık herkes bunu görüyor. dünyadan gizleyecek durumları yok. Bu açıdan da özellikle TC'nin kuruluşuyla birlikte ortaya çıkartılan Kürt soykırımı ve bu yalana dayanan zihniyet ve siyaset çok büyük darbe yemiş, parçalanmış bulunuyor. Her ne kadar Türkiye toplumuna gerçekler tümünden egemen kılınabilmiş olmasa da, en azından yalananın egemenliği önemli ölçüde kırılmış, parçalanmış, Türkiye toplumu bu bakımdan çelişkili, karmaşık bir hale getirilmiş durumda.

Küresel kapitalist sistem, Kürt soykırımı üzerine inşa edilmiş sistemdir

Benzer şeyler Ortadoğu ve dünya için de geçerli. Ortadoğu'da Arap Âlemi ikircikli bir konumdaydı. Öncesinde de Kürtlerle ilişkileri TC gibi inkârcı ve soykırımcı bir konumda değildi. Ama sistemin TC üzerinden Ortadoğu'ya dayattığı ulus devlet temeline onlar da Kürt'ü yok sayan ve yok etmek isteyen bu sisteme dâhil oldular. Özellikle Barzaniler

gibi bu işbirlikçi-gerici önderlikler, halkların ve bölgenin çıkarlarıyla uyuşmayan, sömürgeci-soykırımcı çıkarlarla bütünleşen siyasetleri Kürtler adına geliştirmiş, bölgesel hakikatleri açığa çıkartmak yerine, daha fazla karartmışlardır. Önder Apo'nun çizgisi, PKK mücadelesi ve kahramanca gelişen gerilla mücadelesi bütün bu olumsuzlukları 15 Ağustos Atılımı temelinde önemli oranda aştı. Kürt hakikatini, Ortadoğu halklarına, Arap ve İranlı toplumlara, yine Ortadoğu'nun diğer toplumları olan Ermenilere, Asuri-Süryanilere, Yahudilere ve benzeri halk topluluklarına daha doğru ve anlaşılır bir biçimde götürdü, tanıttı. Kürt gerçeğinin doğru anlaşılmasını ortaya çıkardı.

Peki, bu Ortadoğu halklarına neyi gösterdi? Birinci Dünya Savaşı ardından TC'nin model öncülüğü temelinde Ortadoğu'ya dayatılanın, Ortadoğu tarihi ve halklarının gerçekliğiyle, Ortadoğu'nun çıkarlarıyla bir ilişkisinin olmadığını, her şeyin tamamen kapitalist, emperyalist dış güçlerin çıkarları temelinde, onların isteği doğrultusunda ve onlar tarafından oluşturulmuş olduğunu, yerli değil, hepsinin yabancı olduğunu, özgürlükçü değil, sömürücü-emperyalist olduğunu gösterdi. Şimdi bunları herkes tartışıyor, daha fazla anlamaya çalışıyor. Bu yönlü çeşitli kesimlerde arayışlar, tartışmalar da vardı. O yüzden her şey PKK ile oldu, her şeyi biz yarattık demek de çok doğru ve gerçekçi değil. Arap toplumu içerisinde de bu tür arayışları olanlar, tartışanlar, bu gerçekleri açığa çıkartmaya çalışanlar vardı. İranlı topluluklar içerisinde de vardı. Ama sistemli, bütünlüklü değildi. Tümünüyle aydınlatıcı, yeterli değildi. Dahası alternatifini ortaya koyan bir güce sahip değildi. Önder Apo ve PKK bütün bu yetersiz, yarım, sonuca gitmeyen arayışları sonuca götürdü. Onları yeterli kıldı, alternatifini verdi. Bütün arayışları daha bütünlüklü ve sistemli kıldı, anlama gücü, yöntem kazandırdı. Dolayısıyla Ortadoğu aydınlanması, 15 Ağustos Atılımı ve onun kırk yıllık özgürlük savaşı temelinde ya-

ratıldı. Herkes bunu çıplak gözle bile görebilir, kimse inkâr edemez.

Dünya açısından da hakikat ortada. Kendini özgürlük ve demokrasi sistemi olarak sunan bu kapitalist modernite düzeninin nasıl faşist, sömürgeci ve soykırımcı olduğunu en açık, anlaşılır ve kabul edilir bir biçimde Kurdistan gerçeği açığa çıkardı. Kurdistan'daki özgürlük mücadelesi, Önder Apo'nun değerlendirmeleri ve bu temelde gelişen Kürt özgürlük savaşı açığa çıkardı. Ortada bir özgürlüğün ve demokrasinin olmadığını, tam tersine soykırımcı-sömürgeci bir yaklaşımın olduğunu deşifre etti.

Zaten insanlık bunu sömürgecilik, emperyalizm olarak tanımlıyordu. Ama Kürt gerçeği, bunun sadece faşist ve sömürgeci olmadığını, aynı zamanda soykırımcı olduğunu da açığa çıkardı. O zamana kadar soykırım en ağır suçtu. İnsanlık suçu sayılıyordu. "Soykırım" kavramı üzerinde fırtınalar kopartılıyordu. Fakat Kurdistan'daki mücadelenin gelişmesiyle birlikte Kürt toplumuna dayatılan soykırım gerçeğinin açığa çıkması, bu alanda da gerilemeye, soykırıma dönük önceki duyarlılığın ortadan kalkmasına neden oldu.

Niye? Çünkü Kurdistan Özgürlük Mücadelesi, küresel kapitalist sistemin, Kürt soykırımı üzerine inşa edilmiş, yapılandırılmış bir sistem olduğunu açığa çıkardı. Dolayısıyla bu sistem içinde yer alan herkes bir biçimde Kürt soykırımından sorumlu. Kurdistan'da uygulanan soykırım suçunun ortağı. Bundan kurtulabilmek için soykırıma dönük yaklaşım ve değerlendirmeleri değiştiriyor, soykırımı suç sayma, yargılama tutumlarını hafifletiyorlar. Bu gerçeği bilinçlerden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Bu temelde kurulmuş kurumları pasifize ediyorlar.

Bu yarım asırlık Kurdistan Özgürlük Mücadelesi ve savaşı, beş bin yıllık iktidar ve devlet sisteminin, yine beş yüz yıllık kapitalist modernite sisteminin nasıl bir soykırım düzeni olduğunu ortaya çıkardı. Bunun nasıl bir kültür, halk, insanlık ve kadın katliamı olduğunu, erkek-egemen zihniyet ve siyasetin

nasil sömürgeci-soykırımcı-faşist bir karaktere sahip olduğunu herkese gösterdi.

Sadece bunları açığa çıkartmakla kalmadı. Alternatifini de ortaya çıkardı. Önder Apo, bütün bu süreci paradigma değişimi ile zirveye taşıdı. Kürt'e soykırımı dayatan bu sistemin bir alternatifinin olduğunu, bu alternatif yaratmanın mümkün olduğunu, bunun hangi temelde olabileceğini, öncü güçlerinin, mücadele tarzının, programının, stratejisinin, taktiklerinin nasıl şekilleneceğini demokratik-ekolojik-kadın özgürlükçü paradigmayla ortaya koydu. Bu bakımdan sadece var olanı eleştirmedi, olması gerekeni de bir alternatif olarak ortaya koydu.

Şimdi bu hususlar önemli. Bizim de bu gerçekleri çok daha iyi görmemiz ve anlamamız lazım. Bunu daha da derinleştirip sonuca götürmek için çok yönlü mücadele edebilmemiz gerekli. Gerçekten de bu kırk yılda siyasi, askeri, ideolojik, örgütsel, sosyal, kültürel açıdan yaratılan çok sayıda gelişme var. 40 yıldır Kurdistan'da özgürlük ve demokrasi adına yaratılan tüm bu gelişmeler, yine bölge ve dünyada yaşananlar 15 Ağustos Atılımı temelinde süren gerilla savaşının yaratımı oldular. Dolayısıyla bu savaşı doğru anlamalıyız, iyi bilince çıkartmalıyız. Kurdistan'daki gerilla savaşının askeri boyutları yanında ideolojik, felsefi, kültürel, siyasi, sosyal, duyuşal boyutlarını da iyi ortaya koyabilmeli, görebilmeliyiz. Bunun, bütünlüklü bir toplumsal devrim hareketi olduğunu, bu temelde Kürt toplumunu etkileyip değiştirdiğini görüp anlayabilmeliyiz. Kuşkusuz bu tür sonuçlar da gerilla savaşıyla ortaya çıkmıştır. O yüzden savaşı muğlaklaştırmamak lazım. Bu noktada bir tehlikenin olduğunu söyleyebiliriz.

Savaş zor bir olay. Hiçbir zaman Önder Apo ve PKK'nin tercih ettiği bir mücadele tarzı olmadı. Önder Apo ve PKK işe savaşla başlamadı. Kesinlikle sözle, eğitimle, düşünceyle başladı, propagandayla işlerini yürüttü. İnsanları eğitip örgütleyerek güç yaratmaya çalıştı. Önder Apo "En büyük silahım dilimdir" dedi.

Düşünce ve dil gücünü kullandı. Bununla siyaset yapmak istedi. Sorunların demokratik siyasetle çözülmesini istedi ve bunu geliştirmeye çalıştı. Kendisini bir parti hareketi, bir cephe hareketi olarak örgütleyip yürütmek istedi. Fakat Kurdistan'a dayatılan soykırım öyle bir-iki devletin soykırımı altında değil, tüm hegemonik-küresel kapitalist modernite sisteminin soykırımı altında bulunuyor. Dolayısıyla Kurdistan'da her şey askeri zırhla örtülü. Bu temelde NATO'ya girilmiş. Aslında ortada bir devlet yok. Ordu, askeri güç var. O yüzden bütün propaganda ve sözler, her türlü düşünce ve siyaset sonuçsuz kalıyor.

Bu devleti en çok yönetenlerden biri olan Süleyman Demirel, her zaman "Devlet ve Hükümet" diyordu. Bu yüzden bir gün gazeteciler "Bu hükümetle devlet aynı değil mi, hükümeti anladık da devlet kimdir?" diye soruyor. O da tereddütsüz bir şekilde "ordudur" diye cevaplıyor. TC Devleti denen güç budur. Çıplak bir askeri güçtür. Ordudur.

15 Ağustos Atılımı, gerçekleşirken de ortada çıplak bir askeri yönetim vardı. Ordu komutanlığı bir cuntaydı. Kendisini devlet başkanı, devlet konseyi ilan etmişti. Her tarafı ordu yönetiyordu. Ama darbe öncesinde de yüzde doksan oranında bir ordu hâkimiyeti, denetimi vardı. Mevcut siyaset ve kurumları bu gerçeği örtten elbise rolündeydi. Kurdistan'da o elbise de yoktu. Çırlıçıplak bir askeri güç vardı. Dolayısıyla bu askeri gücü, böyle bir soykırımcı dayatmayı sözle, siyasetle, propaganda ile aşmak, yenilgiye uğratmak, ona karşı kurtuluşu sağlamak öyle kolay değildi. Bu bakımdan savaş, bir tercih değil, alternatifi olmayan tekil bir zorunluluk olarak ortaya çıktı. Önder Apo ve PKK de bu zorunlu adımı atma gücünü ve cesaretini gösterdi. Niye? Amacını gerçekleştirebilmek, tutarlı olabilmek için. Önder Apo, "İnsan olarak kalabilmek için bu şart" dedi. Böyle bir adımı atıp bu temelde var olan yalan düzenini değiştirmedikçe insan olarak kalmanın, kendini insan olarak yaşatmanın, ifade etmenin koşulları yoktu. O bakımdan da devrimci savaşı, dolayısıyla öz savunmayı doğru anlamak lazım. PKK bu anlamda felsefesi, düşüncesi, ruhu, duygusu, örgütü, sanatı, edebiyatı ve askerliğiyle bir öz savunma gücü oldu, topyekûn soykırımcı saldırı karşısında kendini var etme ve mümkünse özgür yaşatma arayışı ve hareketi oldu. Bütün bunların hepsi savaş ve direnişle var oluyor. Kesinlikle sonucu gerilla direnişi belirliyor.

Eğer PKK, gerillayla böyle bir çıkış yapmasaydı, Kurdistan'da PKK'den çok daha kuvvetli çıkış yapmış diğer grupların akıbetini yaşamaktan kurtulamazdı. 12 Eylül faşist-askeri rejimi karşısında yok olur giderdi. Nasıl şimdi Kuzey Kurdistan'da diğer örgütlerin esamesi bile okunmuyorsa, PKK de aynı duruma düşerdi. PKK'yi o gruplardan farklı kılan yön öz savunma bilinci, anlayışı ve bunu askeri boyutla birleştirmesiydi. İşte PKK, bunu gerilla da somutlaştırdı. Hepsini gerilla tarzı ve örgütlülüğüyle bir ifadeye kavuşturdu. Ne kadar doğru yaptı-

ğını, ne kadar anlamlı olduğunu, bunun ne kadar sonuç verici olduğunu geçen 40 yıllık mücadelenin sonuçları defalarca kanıtladı, ortaya çıkarttı. Sözde, Kürt özgürlüğünü arayan diğer düşüncelerin hepsi ortadan kalktı, geride kalan, hayat bulan, toplumsallaşan, siyasallaşan ve çözümü dayatan tek düşünce Önder Apo'nun düşüncesi oldu. O da kendisini 15 Ağustos 1984 Atılımı'nda somutlaştırdı. O halde öz savunmayı doğru anlamak lazım.

Evet, mücadelenin bilinç, örgüt işi olduğunu, felsefesi olduğunu, sanat ve siyasetle, kültürel boyutta direnmeyi gerektirdiğini biliyoruz. Ama bütün bunların sonuç verdiği yerin de gerektiğinde silahlı savunma yapabilmekten geçtiği tartışma götürmez bir gerçektir. PKK ile Kuzey Kurdistan'da var olan diğer örgütler arasındaki en önemli fark buydu. Bu anlayışı savunuyor diye diğer bütün gruplar 1979'da birleşerek PKK'ye savaş açtılar. Dikkat edin, düşmana karşı savaş açamadılar ama PKK'ye karşı açtılar. "PKK böyle bir savaş geliştirirse bizim maskemiz düşer, yalanlarımız ortaya çıkar. Dolayısıyla kimse bize inanmaz" diyorlardı. İşte bunun korkusuyla daha PKK kendisini topluma taşıyacak adımlar atmadan onu boğmak için birlik oluşturup saldırı yürüttüler. Bu temelde "ulusal demokratik güç birliği" adıyla geliştirilen bu saldırıları unutmayalım, ne anlama geldiğini bilelim. O bakımdan da silahlı direnişten kaçmamak, korkmamak gerekli. Tüm ezilenler ve halklar eğer gerçekten özgürce var olmak ve yaşamak istiyorlarsa öz savunma bilincine sahip olmalılar. Gerektiğinde bunun silahlı direnişe götürülmesi gerektiğini bilmeliler. Ancak o zaman mevcut iktidar ve devlet düzeni karşısında özgürce var olma, özgürce yaşama iddiasını gerçekleştirebilirler. Bu iktidarcı-devletçi erkek-egemen zihniyet ve sistem var oldukça başka türlü var olmanın ve özgür yaşamının imkânı yoktur.

15 Ağustos'un gelişmesine en büyük katkıyı zindan direnişi verdi

Hayri Durmuş yoldaş, 14 Temmuz Ölüm Orucu Direnişi'ni başlatırken bu gerçekliğe dikkat çekti, bu ilkeyi hatırlattı ve daha mücadelenin tam olarak nereye evirileceğinin belli olmadığı bir dönemde PKK'nin önüne temel ilkeyi koydu. O kadar işkence ve ona karşı verilen mücadele içerisinde "Kürt özgürlüğü için mücadele etmek isteyen herkesin mutlaka silahlı mücadeleyi esas alması gerektiğini" söylemesi boşuna ve anlamsız değildi. Geçen 40 yıllık tarih de bu düşüncenin doğruluğunu binlerce kez kanıtladı. Bu gerçekliğe rağmen bugün kalkıp da tekrar o küçük-burjuva ruh hallerini, düşüncelerini Kurdistan'a taşımaya, hele hele PKK'nin içine taşımaya hiç gerek yok. Biraz savaştan dolayı yıpranınca, savaşma gücü zayıflayınca o anlayışı, çizgiyi saptırmanın hiçbir anlamı yoktur. Bu yaklaşımlar mücadele açısından büyük bir tehlike yaratmaktadır.

Günümüzde PKK açısından en temel tehlike budur. Çünkü bu kendi

örgütlülüğünü zayıflatıyor. Eylem gücünü azaltıyor. Bu kadar gücü varken onu pratikleştiremiyor. Önder Apo onun için "sadece yüzde bir pratikleşebiliyorsunuz" dedi. Kesinlikle bu anlayıştan dolayı böyle bir pratik ortaya çıkıyor. Bu topluma yanlış bilinç veriyor. Toplum, küçük-burjuva etkilerine açık hale getiriyor. Kaldı ki bunun farklı düzeyde yansımalarını Kuzey başta olmak üzere çeşitli alanlarımızda gördük. Bu öz savunmayı, onun silahlı direniş boyutunu doğru anlamamaktan, onun silahlı direniş boyutunu reddetmekten, ondan uzaklaşmaktan kaynaklanıyor. Başka hiçbir şeyden değil. O yüzden öyle çeşitli gerekçelere sığınmayalım. Hele hele bir 15 Ağustos gerçeğini yaşadığımız bu süreçte böyle uyduruk şeylerle kendimizi kandırmaktan, gerçekleri sağa-sola saptırarak üzerini karartmaktan, örtmekten kesinlikle uzak durmalıyız. Böyle rastgele tartışmalarla sonucu bulamayız. 15 Ağustos aydınlatıcılığı buna izin vermez.

Şimdi herkes 15 Ağustos'tan söz ediyor. Bazıları 15 Ağustos'u değerlendirirken gerillanın öncülüğünü, bir halkın, bütün toplumsal kesimlerin ve ezilenlerin özgürce var olmak için silahlı öz savunma yapmak zorunda olduğunu kabul etmiyor. Kuşkusuz 15 Ağustos'u öyle tanımlayan her türlü değerlendirme yanlış ve eksiktir. Dikkat etmemiz gerekli. Topluma bilinci doğru götürmeliyiz. Önderlik çizgisini doğru temsil etmeliyiz. 40 yıllık savaşın yarattığı tecrübeye doğru sahip çıkabilmeliyiz.

Şimdi PKK'yi, 15 Ağustos Atılımı'na bu bilinç götürdü. Apocu bilinç budur. Önder Apo'yu, Kürt toplumunun önderi olacağı iddiasıyla ortaya çıkan onlarca kişiden ayıran temel özellik buydu. Dolayısıyla da 15 Ağustos Atılımının Önder Apo ve PKK tarafından geliştirilmesi bir tesadüf ve rastlantı olmadı. Tamamen böyle bir bilincin, bu temelde yürütülen çabanın, yaratıcı emeğin bir sonucu olarak hayat buldu.

Kuşkusuz gerilla hazırlıklarının yurt dışında, Lübnan-Filistin sahalarında yapılması, özellikle Filistin Direniş Hareketi'yle dayanışma içerisinde hayat bulması ulaşılan sonuca önemli katkılarda bulundu. O yüzden 15 Ağustos Atılımından söz ederken her zaman Filistin Direnişinin katkılarını şükranla dile getirmeliyiz. Kurdistan ve Filistin halklarının kardeşliği, dayanışması, birliği, böyle bir devrimci-demokratik silah arkadaşlığı temelinde oldu. Ortak düşmana karşı aynı cephede savaşarak, birlikte şehit verilerek oldu. PKK, Filistin halkının direnişine emek verdi, ter döktü, kan ve şehit verdi. Hiçbir şey öyle basit, ucuz olmadı, gerçekleşmedi.

Diğer yandan zindan direnişinin de bundaki etkisini her zaman ele almalı, değerlendirmeliyiz. Dile getirdim; Lübnan-Filistin sahasında Önder Apo öncülüğünde PKK toparlanıyor, gerilla eğitimi görüyor, 12 Eylül faşist-askeri rejimine karşı gerilla savaşı yürütmeye hazırlanıyordu. Buna en büyük desteği, veren, bunun mutlak doğru olduğu gerçeğini ortaya koyan, 1982 Büyük Zindan Direnişi oldu. Newroz'da Mazlum Doğan'ın direnişiyle, yine 17 Mayıs'ta Ferhat Kurtay ve arka-

daşlarının direnişiyle gelişen, 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi'yle zafer kazanan direniş oldu. Bu direniş, direnme kararını verdi, onu hayata geçirdi. O anlamda çizgiyi belirledi. Bir de bu direnişle silahlı mücadeleyi birleştirdi. Böylece Apocu Fedai Ruh ve Çizgisi'nin yaratılması temelinde 15 Ağustos'un gelişmesine en büyük katkıyı zindan direnişi verdi.

Bölgede yaşanan gelişmelerin etkisi

Yine bölgede yaşanan gelişmelerin de etkisini görmemiz lazım. İran'daki İslami devrim hareketinin sonuçlarını, o sonuçların bir parçası olarak ortaya çıkan İran-Irak savaşının yarattığı siyasi-askeri durum bunun başında geliyor. Kurdistan'da varlık ve özgürlük için gerilla savaşı başlatmak demek, Kurdistan'ı yok sayan ve yok etmek isteyen sisteme karşı mücadeleye girmek, başkaldırmak, kafa tutmak, eyleme geçmek demektir. Bu sistem de bir dünya sistemi. Böyle bir sisteme karşı çıkarken elbette ki bazı dayanakların olması gerekli.

Bu anlamda Sovyet-ABD bloklaşmasının cüzi bir etkisi vardı ama bu bloklaşmanın Kurdistan'a, Kürt özgürlüğüne öyle olumlu bir yansıması olmadı. Ekim Devrimi'nden itibaren Sovyetler Birliği'nin güvenliği gerekçesiyle Kürt varlık ve özgürlük arayışını her zaman yok saydı, reddetti. Fakat yine de ideolojik olarak bir etkisi vardı. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi temelinde bir destekleri oldu. Bu temelde bir gelişki ve çatışmaya vücut veriyordu. O anlaşılır bir durumdu. Dolayısıyla bu bloklaşmadan daha çok İran-Irak savaşının, ona yol açan İran İslam Devrimi'nin yarattığı siyasi-askeri ortamın olumlu etkisi oldu. Siyaseten bu durum Kurdistan üzerindeki ortak soykırımcı yönetimi parçaladı. Sadabat, Sento ve Bağdat Paktı gibi anlaşmalarla Kurdistan'ı sömürgecilik altında tutan devletlerle küresel kapitalist sistemin oluşturduğu devletlerin Kürt soykırımını yöneten ortak bir yönetimi vardı. İran-Irak savaşı bu yönetimi parçaladı.

İran ile Irak bu yönetimin temel iki üyesiydi. Onlar öyle sert bir savaşa girdiler ki o savaş ortamında bu yönetimin bir bütünlüğü kalmadı. Bu yönetim bütünlüğüne göre hiçbir devletin diğer devletlerin sınırındaki Kürtlere destek vermemesi gerekiyordu. Savaş gereği hem İran hem de Irak savaşta başarılı olmak için bu ilkeyi çiğnediler. Askeri olarak da Kurdistan'ı parçalayan sınırlar üzerindeki İran ve Irak askeri etkisi zayıfladı. Dolayısıyla İran ve Irak'ın Türkiye sınırlarına yakın alanlarında askeri etkisi zayıfladı. Askeri boşluklar oluştu. Gerilla çıkışı pratik ve askeri olarak hem bu boşluklardan yararlandı, hem de ortak siyasi yönetimin dağılmış, parçalanmış olmasından yararlandı. 15 Ağustos çıkışı biraz da bu pratik zeminden güç alarak Botan-Zagros hattında bütün Kürt varlığını inkâr eden, imha etmek isteyen zihniyet ve siyasete karşı bir varlık ve özgürlük çıkışı olabildi.

15 Ağustos nasıl gelişti, etkileri

neler oldu, nasıl değerlendirildi? Bu soruların cevapları biliniyor. Çokça tartışılıyor. Tarih derslerinde de işleniyor. Önder Apo da hep ifade etti; koşullar daha doğru değerlendirilebilse, güç iyi örgütlendirilip çizginin doğru uygulanması temelinde yürütülebilseydi, 1983 Ağustos'undan sonra da böyle bir sürece girilebilirdi. Fakat koşulları doğru değerlendiremem, çizgiyi yeterince uygulamama, yine Mehmet Karasungur yoldaşın şehadeti böyle bir adımın zamanında atılamamasına neden oldu. Daha sonra Önderlik müdahaleleriyle durumun değerlendirilmesi, tartışılması, yeniden kararlaşma ve planlamaların geliştirilmesi sonucunda 1984 baharından itibaren yeni adımlar, arayışlar oldu. Bu temelde 15 Ağustos'ta Eruh ve Şemdinli eylemleriyle böyle bir süreç başlatıldı.

15 Ağustos bir gerilla çıkışı oldu. Böyle bir çıkış düşmanın bütün beklentilerini boşa çıkardı. TC, eski Kürt direnişlerine benzer bir isyan bekliyordu. Başka bir şeye çok ihtimal vermiyordu. İlk elden "isyan var" biçiminde bir değerlendirmeye gittiler ve kendi ordularının da temel sistemi olan "ayaklanmaya karşı koyma sistemini" hayata geçirdiler. Sonra gördüler ki karşı karşıya kaldıkları durum öyle değildir. Bir gerilla hareketinin çıkışı söz konusu. Onun üzerine gayri nizami harp dedikleri kontrgerilla bölümünü geliştirmeye ve harekete geçirmeye çalıştılar.

Düşman, 15 Ağustos Atılımı'na bir-iki günlük ömür biçti. Peş peşe imha operasyonları geliştirdi. Kenan Evren Şemdinli'ye kadar geldi. Darbe yiyen orduya moral vermek, onları savaş cephesinde tutabilmek için bütün Kurdistan'ı gezdi. Fakat bunların hiçbirisi sonuç vermedi. Elbette ki zorluklar çıkardı, engeller yarattı. Bedel ödemeyi getirdi ama Önder Apo'nun ısrarlı yürüyüşü, aydınlatıcılığı, eğiticiliği, yönlendiriciliği temelinde gerilla, tüm bu engelleri aşmayı, zorlukları yenmeyi, gerekli cesaret, fedakârlık ve yaratıcılığı göstererek düşman yönelimlerini boşa çıkartmayı bildi.

15 Ağustos Atılımı'ndan önce Bucaklara karşı verilen mücadele başarıya götürülebilseydi, Siverek direnişi, böyle bir atılım sürecinin başlangıcı olabilirdi. Orada başarılı olamamak beş yıl sonra Botan'da yeni koşullarda yeni tarz bir eylemlilikle süreci başlatma arayışını getirdi. Askeri bakımdan değerlendiriyoruz. Bucak eylemi gerçekten başarısız oldu. Zaten o başarısızlık bir süreç geliştirilememesine yol açtı.

15 Ağustos Atılımı, askeri bakımından üçte iki başarılıydı. Tümünden, tamı tamına başarılı, tüm planlarını uygulayan, çizginin gereklerini tüm boyutlarda hayata geçiren değildi. Eksiklikleri, yetmezlikleri vardı ama özgürlük için yeni bir direniş sürecini başlatabilme yeterliliğine sahipti. Çünkü askeri olarak başarı kazanmış bir atılımdı ve nihayetinde günümüze kadar da öyle sürdü. Kesintisiz bir biçimde 12 Eylül faşist-askeri rejimine, o rejimi ifade eden askeri güce karşı Kurdistan özgürlük savaşını başlattı. Bu çıkışın Türkiye, Ortadoğu, Kürt toplumu üzerinde, yine küresel düzeyde siyasi etkileri oldu. Örneğin 12 Eylül darbesinden

dolayı Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliğinin dondurulması için başvuru yapan devletler, 15 Ağustos Atılımı olduktan hemen sonra o önerilerini geri çekip Türkiye'ye destek verdiler. TC Devletinin, gelişen gerilla direnişi karşısında zorlanmaması için bu şekilde hareket ettiler.

Hamlenin toplumlar, halklar ve dünya kamuoyu üzerinde etkileri

Diğer yandan bu hamlenin toplumlar, halklar nezdinde, yine dünya kamuoyu üzerinde etkileri oldu. Hamle öncelikle Avrupa ve Rojava'daki Kürtler üzerinde ciddi bir etki düzeyi ortaya çıkardı. Çünkü o alanlarda nispi olarak baskılar daha azdı. Toplum böyle bir çıkışı büyük bir coşku ile karşıladı.

Bu dünya siyaseti açısından beklenen bir durumdu. 12 Mart 1971 askeri darbesine karşı anında silahlı karşı koyuşlar olmuş hepsi ezilmişti. 12 Eylül darbesi ardından böylesi bir şey Türkiye’de gelişmedi. Üstelik Kürt özgürlük mücadelesinin başladığı, geliştiği, yine Lübnan-Filistin sahasında Kürt gerillasının eğitim gördüğü yönünde bilgiler her tarafa yayılmıştı. Siyasi kamuoyunda 12 Eylül rejimine karşı gerilla çıkışlarının olacağı yönünde beklenti çoktu. Süreç uzayıp böyle bir çıkışın olmaması bu beklentileri daha fazla arttırmıştı. 15 Ağustos Eruh ve Şemdinli eylemleri bu beklentilere cevap verdi. Birçok çevre “beklenen gerçekleşti” dedi. Çeşitli basın çevreleri öyle yazdı.

Kürt siyaseti ve toplum üzerindeki etkisi önemli oldu. Mültecileşen, teslimiyetçi Türkiye solculuğu ve Kürtçülük ağır bir darbe yedi. 15 Ağustos Atılımı, bunların maskelerini düşürerek devrimci çizgiyi ortaya koydu. Dolayısıyla başka çizgiler, artık kendilerini savunamaz duruma düştüler. Hızla tabanlarını kaybettiler. Devrimci-demokratik güçler, yurt-sever çevreler bu tür örgütlerden ayrıldılar. Kendi örgütlerine, 15 Ağustos Atılımı temelinde devrimci çizgiyi gösterdiler. Niye öyle yapmadıklarını sordular? Bu yüzden en çok da bu çizgi sahipleri, bu tasfiyeci zihniyet ve siyaset, 15 Ağustos Atılımı'na saldırdı. Avrupa'da bildiriler yayın-ladılar. Kenan Evren'e çağrılar yapı-lılar, "Apocuları biz sizden iyi tanırız. Fırsat verin, imkân tanıyın onlara karşı nasıl mücadele edilir size gös-terelim" dediler.

İşte 15 Ağustos'a böyle karşı çıkanlar da oldu. Ama o biçimde kendi kendilerini de tükettiler. Gerillanın devamlılığı, her türlü küçük-burjuva anlayışa, tasfiyeci yaklaşıma öldürücü darbe vurdu. Tasfiyeciliği tasfiye etti. Devrimci çizgiyi geliştirdi, hâkim kıldı. Kurdistan'da her şeyi değiştirdi. Bireyi, insanı kendi içinde onurlu, tutarlı hale getirdi. Tutarlı, bütünlüklü bir kişilik ortaya çıkardı. Her türlü sahteliğe son verdi. Onurluca yaşamın yolunu gösterdiği gibi, onurluca ölümün yolunu da gösterdi. Eruh isyanına katılmış eski bir isyancı 15 Ağustos bildirisini duyduktan sonra "Allaha şükür bugünü de gördüm" diyor ve hemen oracıkta can veriyor. Öncesinde can bile veremiyordu. Çünkü isyana kalkmış, başarısız olmuştu. O biçimde ölüm

bile haramdı. İşte 15 Ağustos Atılımı, bütün bunların hepsini giderdi. Onurşeref verdi. Kişilik kazandırdı, kişilik devrimi geliştirdi, yurtseverlik ölçülerini yükseltti ve yaydı. Bunun tarihsel olarak ne kadar köklü olduğunu açığa çıkardığı gibi bu sömürgeci-soykırımcı saldırı ve katliamların Dersim’de olduğu gibi birey ve toplum psikoloji üstünde ne kadar yıkıcı etki yapmış olduğunu da net bir biçimde açığa çıkardı, gösterdi.

15 Ağustos Atılımı'nın adımları altı yılda serhildanları ortaya çıkardı. 1990 başında Cizir ve Nisêbîn'den başlayan halk serhildanları, giderek Kuzey Kurdistan'ın bütün kent ve kasabalarına yayıldı. Bu şekilde toplum sömürgeci-soykırımcı sistemden koptu. Kendisini özgür ve iradeli kılıyor, kendi kimliğiyle yeniden

bir siyasi ve askeri zemine dayanır
ve başarı elde etme şansı artardı.

Fakat pratik olarak bazı şeyler yeterli bir düzeye taşırılmadı. 1993'teki ateşkes ilanı ve böyle bir siyasi çözüm arayışı, kurtarılmış alan örgütlülüğüne dayanmadığı için başarılı olamadı. Tersine çeteci-soykırımcı yönetim, bunu kendisi için bir avantaja çevirerek gerillayı ezme saldırısı başlattı. Kendisi açısından bir oyuna dönüştürdü. Bir yandan bunu isteyen devlet içi güçleri, Özal kliğini etkisizleştirmek, diğer yandan gerillayı ezmek üzere 1993 yazından itibaren topyekûn faşist-soykırımcı bir saldırı başlattı. Bu, TC tarihinin en büyük savaşıdır. Düşman, Dumlupınar'da Yunanlılara karşı verdikleri savaşı çok ön plana çıkartıyor ama bu savaş, Dumlupı-

nar'daki savaşı, kat be kat aşan bir savaştır. TC'nin en büyük savaşı, Kurdistan'da Kürt gerillasına karşı '93-'98 yılları arasında yürüttüğü soykırım savaşı ve saldırısıdır.

ARGK olarak örgütlenen gerilla, Önder Apo öncülüğünde bu topye-kûn faşist-soykırımcı imha saldırılarına karşı kahramanca direndi. Gerilla savaşımızın da askeri boyutta en çok yoğunlaştığı, geliştiği, nicel ve nitel gelişme sağladığı dönem, bu dönemdir. Her yıl binlerce gerilla eylemi, çatışma oldu. Binlerce şehit verildi. Düşmanın kayıpları oldu.

Eğer o zaman Önder Apo'nun 1993'teki (ateşkes) siyasi çözüm arayışına uygun adımlar atılsaydı, durum çok farklı gelişebilirdi. Savaşın bedeli henüz azdı. Gerçekler de ortaya çıkartılmıştı ama bu olmadı. Çünkü TC yönetimi, sömürgeci-soy-kırımcı-faşist bir zihniyet ve siyasete sahipti. O yüzden bu devleti oluşturan zihniyet iyice kırılmadıkça öyle siyasi çözüm olmaz. Kürt sorunu diğer sorunlar gibi siyasetten kolayca çözülmez. Kendimizi kandırmamalıyız. 1993'teki durum bu gerçeği yalın bir şekilde gösterdi.

çözümüne gelmeyeceği sonucu çıktı. İlk manifestoda Önderlik ne demişti, “Beyinlere zehir şırınga edilmiş. O zehir beyinlerden çıkarılmadıkça ya da o beyinler parçalanmadıkça çözüm olmaz.”

Demek ki yürütülen mücadele, o soykırımcı zehrin beyinlerden çıkartılmasına yetmemişti, beyinler kırılmamıştı. O yüzden bugün de TC Devleti, hala aynı çizgide devam ediyor. AKP-MHP faşizmi bunu sürdürüyor. Ama bu zihniyet ve siyaset, 30 yıl öncesine göre çok fazla darbe yemiştir ve zayıflatılmıştır.

Sonuç olarak PKK, gerillayla tek başına bir çözüm geliştiremedi. Türkiye Devrimi ve Sovyetler Birliği gibi stratejik müttefiklerini de kaybedince öyle desteksiz kaldı. O da mücadelesini çeşitli biçimlerde sürdürdü-

İşgal ve ilhaka karşı direniliyor

Bu 26 yılın da çok farklı dönemleri oldu. 15 Ağustos Atılımı'ndan 20 yıl sonra 1 Haziran 2004'te tasfiyecilik yenilgiye uğratılarak paradigma değişimi temelinde PKK kendisini yenileyip yeniden yapılandırdı. Bu çerçevede uluslararası komploya ve onu yürüten güçlere karşı yeni bir çıkış ve başlangıç yapıldı. Bu önemli bir çıkıştı. İdeolojik-örgütsel-siyasi boyutları çok daha önde olan bir hamleydi. Diğer taraftan gerilla siyasetin önünü açmak, ona destek vermek için ateş-kese son vererek düşük yoğunluklu bir savaşa girdi.

Burada ikinci bir dönemeç de 1 Haziran 2010 hamlesidir. 2009'daki bütün taktik savaşımlara rağmen demokratik siyasetle sonuç alınamayacağı ortaya  ıktı. Bunun  zerine  nder Apo, artık rol oynayamayacağını belirterek 31 Mayıs 2010'da siyasi mücadeleden çekildiğini duyurdu. 1 Haziran'dan itibaren PKK, Dördüncü Stratejik Döneme geçtiğini, devrimci halk savaşıyla mücadele edeceğini ilan etti. O da önemli bir çıkıştı. 2011-2012'de dalgalı bir savaş süreci oldu. Hem Hareket hem de AKP zorlandı. Sonuçta 2013-2014'te çözüm süreci denen ama esasında bir hile ve savaşa hazırlık biçiminde planlandığı artık net ve somut olarak açığa çıkması olan bir süreç yaşandı. O çeşitli taktik savaşımların geliştiği bir ara dönemdi. Sonuçta soykırımcı sistem, "  kt rme Eylem Planı" adıyla AKP, MHP ve KDP işbirliğiyle gerillayı ezme, PKK'yı tasfiye etme planını, 24 Temmuz 2015 tarihinden itibaren uygulamaya koydu. Özellikle Koban 'de DAİş'in yenilgisi kesinleştikten sonra TC, artık DAİş gibi çete güçleri üzerinden PKK'yı durduramayacağını, tasfiye edemeyeceğini, yine 19 Temmuz 2012'de gelişen Rojava Devrimi'ni ortadan kaldıramayacağını anladı. O yüzden, sömürgeci-faşist-soykırımcı saldırıyı doğrudan AKP-MHP-KDP işbirliği temelinde harekete geçirdiler. On yıldır da bu temelde mücadele ediliyor. Bu on yıllık savaşın iki yılı geniş bir alanda büyük mücadelelerle yürütüldü. 26 Ağustos 2016'dan bu yana da sömürgeci-soykırımcı saldırılar Rojava ve Baş r  Kurdistan üzerinden yürütülüyor. Bu saldırılarla Rojava Devrimi tümden tasfiye edilmek isteniyor. Yine Medya Savunma Alanları'nı işgal ederek buralardaki gerilla  slenmesini ezme, PKK örgütlülüğünü, yönetimini tasfiye etmeyi hedefliyor. Bu temelde "  kt rme Eylem Planı" i te ezme, Başûr ve Rojava'ya dönük de işgal saldırıları biçiminde harekete geçi-

rildi. 8 yıldır böyle bir işgale karşı çeşitli biçimlerde direniliyor. Medya Savunma Alanları direniyor, Rojava direniyor. Êfrîn, Girê Spi ve Serê-kaniyê savaşları oldu. Önemli direnişler yaşandı. Fakat çokça hata ve eksiklikte yaşandı. Düşman saldırılarıyla belli sonuçlar aldı.

Diğer yandan Türk Ordusu, özel savaş güçleri ve çeteleriyle birlikte ABD ve KDP'nin desteğinde Hef-tanîn'den Xakurkê'ye kadar Metîna, Zap ve Avaşîn merkez olmak üzere Medya Savunma Alanları'nı işgal etmek amacıyla planlı, örgütlü, düzenli bir işgal saldırısı sürdürüyor. Bunu 3 Temmuz'dan itibaren yeni bir planlamaya kavuşturdular. Buna Irak Yönetimi de destek verir, katılır hale geldi. Kuzey'den TC işgal saldırıları sonuç alamayınca zırhlı birlikleriyle Batufa'dan Amediyê'ye, Şeladizê'ye kadar olan hatta TC'nin üslenmesine ve Güney'den de Me-tîna, Zap, Avaşîn hattını kuşatma-sına izin verdiler. 40 günü aşkın süredir bu temelde yürütülen bir saldırı var. Bunlara karşı gerilla direniyor. Bu güçler, Heftanın, Metîna, Avaşîn ve Xakurkê'nin tampon bölge adıyla TC egemenliğine verilmesi için elbirliğiyle çalışıyorlar. Bunun için Türkiye, Irak ve KDP ortak bir operasyon odası oluşturmuşlar. Yani bu süreci birlikte yönetiyorlar. KDP ve Irak, Türk ordusunun saldırıları için her türlü desteği veriyor. AKP-MHP sürüleri de arazi yakmaktan, köyleri yakıp yıkıp boşaltmaktan, daği-taşı bombalayıp yok etmekten tutalım, kimyasal silah, taktik nükleer silah, çeşitli yasak bombalar kullanmaya kadar tüm gücüyle saldırı halinde.

Şimdi, 15 Ağustos 1984'te, Eruh ve Şemdinli eylemleriyle başlayan savaş, bugün 40'ıncı yıldönümünde bu düzeye gelmiş durumda.

Xakurkê-Avaşîn-Zap-Metîna-Hef-tanîn alanları, tampon bölge adıyla TC yönetimine bırakılmış. Bu alanlar Irak-KDP tarafından TC'ye satılmış ve ABD-NATO tarafından da onaylanmış durumda. Şimdi el birliğiyle bu işgali ve ilhakı gerçekleştirmeye, bu alandaki gerilla direnişini ezerek bu topraklarda TC hâkimiyetini sağlamaya çalışıyorlar. Tabii Tayyip Erdoğan daha önce bunu BM'de ilan etmişti. Tüm Rojava ve Başûr'u işgal ve ilhak etmek istediklerini açıkça dile getirmişti.

Şimdi "Kalkınma Yolu Projesi" adıyla Irak ve Türkiye bir anlaşma imzaladı. Güney Kurdistan'ın sınırından Türkiye'ye veriliyor. TC, o sınıra kadar olan bütün sahayı işgal ve ilhak etmek istiyor. Musul'a, Kerkük'e kadar uzanma çabası var. Zaten Kerkük çevresinde bazı faşist-gerici Türkmen çevreleri üzerinden böyle bir örgütlenmeyi içeren geliştirip sonuç almak istiyor. Daha önce Kürt yurdu olarak tanımlanan toprakları şimdi "Misak-ı Milli" diye tanımlayarak Kürt soykırımı temelinde işgal ve ilhak etmek istiyor. Anlaşıyor ki KDP de buna destek veriyor. Artık Güney Kurdistan'ı Irak'ın değil, Türkiye'nin bir vilayeti haline getirmeye karar vermişler. Elektrik-su gibi çeşitli çıkarlar gereği zaten devlet olamamış, kendini yönetim haline getirememiş Irak yönetimi de buna katılıyor, destek veriyor.

Ne dünya siyasetinden ne de Irak siyasetinden buna karşı bir tepki yok. O halde bu ne anlama geliyor? Bunun, NATO ve BM tarafından onayladığı anlamına geliyor. Halihazırda buraların TC'nin eline geçmesine, Rojava ve Başûr'un TC tarafından işgal ve ilhak etmesine karşı çıkan bir siyaset yok. Bunu NATO ve BM siyaseti onaylıyor. Yoksa Arap âlemi böyle durmazdı. Geçici bir askeri giriş-çıkış yaptığında bile TC'yi kınıyorlardı.

41'inci atılım yılına girerken savaşın durumu nedir?

Peki, mevcut durum nasıl gelişecek? Büyük atılımın 41'inci atılım yılına girerken ya da Kürt Özgürlük Mücadelesi yılına girerken mevcut savaşın durumu nedir? Şuan ki boyutları belirttiğimiz çerçevedir. Önü de açık. Öyle mevcut haliyle TC saldırılarına çok karşı çıkan bir güç yok. Gerçekten buraları TC'ye verdiler mi? Yoksa TC'yi buralara çekip sonunda yaptıklarına pişman edecek bir tuzağa mı çekiyorlar? Tabii orası ayrı, farklı bir değerlendirme konusu oluyor. 3'üncü Dünya Savaşı kapsamında Ortadoğu'nun yeniden yapılandırılması çerçevesinde yaşanacak, gelişebilecek bir durum.

Mevcut işgal saldırılarını TC Yönetimi, herkesin desteğiyle rahat bir şekilde sürdürüyor. Ama buraları gerçekten TC'ye verirler mi? 21'inci yüzyılda yeniden bir Osmanlı İmparatorluğu kurulu mu? Önder Apo, bütün bunların tuzak olduğunu söyledi. TC Devleti'ni, onun yöneticilerini defalarca uyardı. "Sizi tuzağa çekecekler, sonunda Sevr'de içine düştüğünüz durumdan daha kötü hale getirecekler" dedi. Artık gelişmeler nasıl olacak onu 3'üncü Dünya Savaşının seyri belirleyecek.

Yakın dönemde birçok alanda seçimlere gidildi. Avrupa, İran seçimleri oldu. Yine ABD'de seçimler olacak. Bu seçimlerin sonucunda oluşan yönetimlerin izleyeceği siyasetler önümüzdeki süreçte bu savaşın seyrini belirleyecek. TC'nin, Irak ve Suriye'ye dönük Kurdistan'ın Güney ve Batı parçalarını işgal ve ilhak etmeyi amaçlayan saldırıları karşısında durum ne olacak? Irak ve Suriye'deki durum nereye gidecek? Her halde o yönlü bazı gelişmeler olacak. Türkiye'nin bütün çabası öyle bir duruma gelinmeden tampon bölge adıyla Medya Savunma Alanları'ndaki işgali ve ilhakı tamamlamak, Esad Yönetimi'yle de anlaşarak Kuzey Doğu Suriye Yönetimi'ne ve Suriye'deki Kürt etkinliğine karşı bir ittifaka ulaşmak.

Şimdi TC Yönetimi, AKP-MHP faşist diktatörlüğü, bu hedeflerine 2024 yılı içerisinde ulaşmak için tüm gücünü seferber ediyor. Bunlara ulaşırsa her halde 2025'te gelecek siyasi-askeri mücadeleler içerisinde kendisini etkili hale getirmiş, daha güçlendirmiş olacağını düşünüyor. Böyle bir hesapla hareket ettiği açık. O yüzden şuada gelişebilecek yeni gelişmelerden korkuyor. ABD ve Avrupa siyasetinin nasıl hareket edeceği ve bunun Irak'a-Suriye'ye yansımaları, bu temelde Kuzey Doğu Suriye'nin durumu, Şam Yönetimi'nin nasıl şekilleneceği gibi konuların değişim temelinde gün-

deme gelmesi durumunda TC, artık ipin ucunu kaçırır, olası gelişmelere karşı duramaz. Kürt karşıtı, Kürtlüğü yok etmek isteyen soykırımcı siyasette gedik açılır diye korkuyor. Tüm gücüyle öyle bir ihtimalin önünü kapatmaya çalışıyor. Kürt kazanmasın da ne olursa olsun diye yaklaşıyor. Tek siyaseti odur. Suriye'de de Irak'ta da Kürt kazanımına dönük olacak herhangi bir somut gelişmenin oluşmaması için çaba harcıyor. Kendisine dönük en büyük tehlikeyi bu alanda görüyor.

Şuada Suriye'de çok yoğun bir siyasi mücadele var. Bu çeşitli biçimlerde çatışmalara da dönüşüyor. Hem TC açıktan sınır üzerinden saldırıyor hem de Dêrazor'da görüldüğü gibi Suriye Yönetimi'yle ya da TC'nin de yönlendirdiği çeşitli çete gruplarıyla saldırılar, provokasyonlar geliştiriyorlar. Mevcut durumu bozmak, Kuzey Doğu Suriye Yönetimi'ni etkisiz kılmak, zayıflatmak için çaba harcıyorlar. Zaten seçim yapmasını engellemek için de tüm güçleriyle elbirliği etmişler, çaba harcıyorlar. Bu yönlü ABD, NATO ve Rusya'dan da onay almış durumdalar. Öyle bir şey oldu ki sanki her şey 2025'te gelişecek siyasetlere bağlı gibi. AKP-MHP faşizmi o zamana kadar mevcut olan imkânları değerlendirmek, boşluklardan yararlanmak ve bazı kendini güçlendirici adımlar atmak istiyor.

Bu çerçevede TC, en azından Heftanın, Zap, Avaşîn, Metîna ve Xakurkê'deki işgal ve ilhakı tamamlamak istiyor. Henüz yeni TC sınırı tam net olmasa da bir ucu Qesrê-Çoman'a kadar da uzanabilir. Xî-nêrê'ye dönük saldırılar biraz onu gösteriyor. Sınır fiilen buraya kaymış oluyor. Türkiye, onun kuzeyini tüm-den ele geçirmek istiyor. "Kilidi kapatmak istiyoruz" demeleri bu nedenledir. Böylesi bir sonucu kendisi için bir güvence olarak görüyor. Irak ve Suriye'deki olası bir değişimden korkuyor. Özellikle Suriye hattından çok korkuyor.

Türkiye'yi korkutan diğer bir nokta ise bu enerji yolu meselesidir. Biden Yönetimi, İsrail-Arap ittifakı temelinde yeni bir Ortadoğu şekillendirmek istedi. Bu özellikle AKP-MHP'nin yürüttüğü Kürt karşıtı politika nedeniyle TC karşıtı bir yola döndü. Türkiye'de buna karşı Azerbaycan üzerinden bir yol denemek istedi, onu engellediler. Gazze üzerinden bu yolu sabote etmek istedi, üzerine sert gittiler. Şimdi de Irak'la anlaşarak bu "Kalkınma Yolu Projesi" adıyla alternatif bir enerji yolu oluşturmaya çalışıyor. Bazıları bunun bir ABD yönlendirmesi olduğunu söylüyor. Fakat öyle olsa Gazze'de o kadar savaşmazlardı. Doğu Akdeniz'de egemenlik kurmak için bu kadar çaba harcamazlardı.

Şuada Ortadoğu üzerinde büyük bir çatışma var. Bunu görmek lazım. İsrail bu çatışmada en etkili konuma ulaşmak, Ortadoğu'nun yönlendiricisi olmak istiyor. Sermaye düzeni de buna destek veriyor. 1948'den bu yana oluşturdukları İsrail Devleti'nin artık güç kazandığını, yeni bir Ortadoğu'yu inşa edebileceklerini düşünüyorlar. Yahudi-İsrail-Arap ittifakını bu temelde geliştirmeye çalıştılar. Yine bu çerçevede Arap-İran ittifakını oluşturmaya yöneldiler. Suu-

di Arabistan ve Mısır üzerinden İran ile ittifaklar oluşturmaya çalıştılar.

Tabii bütün bu gelişmeler olurken TC de Kürtlerin bu süreçten kazançlı çıkma ihtimaline karşı bütün kapılarını böyle bir projeye kapattı. Böyle olunca Doğu Akdeniz üzerinden Türkiye'nin dışarıda bırakıldığı bu yol projesini oluşturdular. Bu da Türkiye'nin aleyhine oldu. Bu yol projesi Türkiye'yi tümüyle dışlıyor. Çünkü Türkiye, enerji yollarının merkezi olmak istiyor. Türkiye, geçmişten bu yana hep İpek Yolu'nun merkezinde yer aldı. Güney'den Kuzey'e, Doğu'dan Batı'ya olan yolların hep kavşak noktasında yer aldı. Hep oradan kazandı. Şimdi onları kaybetmekle yüz yüze. Türkiye Yönetimi böyle olmamak için hem Kürtleri ezmek hem de sistemi kendi yol projesine mecbur bırakmak istiyor. Kürtleri ezmek için yürüttüğü saldırılara mevcut sistem ABD ve NATO şimdi destek veriyor. Fakat enerji yolu noktasında bir görüş birliği içinde değiller, ilişkileri var.

Aslında bir çatışma durumundan da bahsedilebilir. Bu temelde Türkiye'nin Hamas'ı kullandığını görüyoruz. Yine Hizbullah'ı kullanmak istiyor. Tabii daha çok da İran'ı devreye koyarak İsrail üzerinden geliştirilmek istenen bu enerji yolu projesini sabote etmek istiyor. İsmail Haniye'yi de bunun için öldürdüler. Yoksa durup dururken niye İran'da bulunduğu zaman öldürülsün? Türkiye ve Katar'da kalıyordu. Niye oralarda öldürmediler de özel olarak İran'da bulunduğu anda öldürüldü? Kuşkusuz bir İran-İsrail savaşı yaratmak için böyle bir saldırıyı gerçekleştirdiler. Bunu da en çok TC Devleti ve İsrail içindeki bazı güçler istiyor.

Kuşkusuz böyle bir saldırıyı İsrail yapmış olabilir. Kimse yapmamıştır demez. Fakat nasıl Hamas, İsrail ile savaşa sokuldu ve Gazze bu duruma getirildiyse, aynı şekilde İsmail Haniye'nin öldürülmesiyle de İran'ı, İsrail ile savaşa sokmak isteyen Türkiye'nin, Tayyip Erdoğan ve Hakan Fidan'ın buradaki parmağını görmek lazım. Onlar olmadan bu yapılamazdı. Bir de sonuç itibarıyla bu en fazla Türkiye'nin İsrail ile İran'ı savaşırma politikasına hizmet ediyor. TC, bu şekilde dokuz-on aydır Gazze Savaşı üzerinden sürekli bir biçimde tahrikte bulunuyor. İran ile İsrail arasında bir savaş çıkartmak için her türlü tahriki yapıyor. Bunu Lübnan'a da taşımak istiyor. Ama bu savaşın Lübnan'a sıçraması durumunda Suriye'yi de etkisi altına alır diye korkuyor. Çünkü böyle bir durumda Kuzey Doğu Suriye'nin durumu da gündeme gelecek. O zaman TC'nin istemediği politikalar, ittifaklar gelişebilir. Siyasi olarak Kuzey Doğu Suriye'nin önü açılabilir. Bu tür gelişmelerin önünü kapatmak için şimdiden Esad Yönetimi'yle görüşüyor. Bir yandan kendi dışında gelişen enerji yolunu sabote edebilmek için İran'ı, Hizbullah'ı, Lübnan'ı devreye koymaya çalışıyor. Diğer yandan bunların Suriye'yi etkilemesinden korkarak daha o düzeye gelmeden Esad Yönetimi'yle Kürt karşıtı anlaşma yapıp kendisini sağlama almaya çalışıyor.

Böyle bir sonuca ulaşması zordur. Çok çelişkili politikalar var. Bir cam-

baz bile bu kadar ipte birden oynamaz. Dolayısıyla biraz direniş olursa birçok şey Türkiye'nin aleyhine olacak gibi. Bunu görebilmeliyiz. İsrail o kadar zayıf değildir. İsrail'i boşuna oraya yerleştirmediler. Kendi başına gelmedi. O devlet, oraya gidenler tarafından kurulmadı. Kimlerin kurduğunu, kimlerin temsilcisi olduğunu iyi biliyoruz.

Şimdi de yüz otuz, hatta yüz elli yıla varan bu Hindistan-Avrupa enerji yolu kavgası İsrail üzerinden bir çözüme kavuşturulmaya çalışılırken Türkiye'nin bunun önüne engel koymasına izin vermezler. Önderlik "eğer bu kafayla giderse Türkiye'nin paramparça edileceğini" söyledi. Uyarılarda bulundu. Şimdi onun farkına biraz vardılar. Biz de Türkiye toplumunu uyaralım diye değerlendirmeler yaptık. Onun korkusu içindir. Bir yandan Kuzey Doğu Suriye'de gelişmeler olabilir diye korkuyorlar, diğer yandan da çelişki ve çatışmanın hızlıca gelip Kıbrıs'a dayanmasından korkuyorlar. Böyle bir şey gelip kapılarına dayanmadan bir an önce İran-İsrail savaşı çıkartmak için her türlü tahriki yapıyorlar. Çünkü Kıbrıs'ı da bu yol güzergâhında ikinci bir merkez şeklinde tasarlıyorlar. Biri İsrail, diğeri Kıbrıs'tır. Öyle olursa Kuzey Kıbrıs, Güney ile birleşir.

Böyle olursa Türkiye tümüyle yoldan dışlanmış olur. Yüz yıllardır, hatta bin yıllardan beridir İpek Yolu'yla kervan ticaretine merkezlik yaptı, onunla kazandı. Konjonktürel olarak bu siyasi konumundan sürekli yararlanıyordu. Hep siyasi-stratejik konumumuz diyordu. Avrupa-Asya arasında köprü olmakla övünüyordu. Oraya dayanarak kendisini yaşatıyordu. Hem Asya'nın hem Avrupa'nın desteğini alıyordu. Şimdi bütün bunlardan mahrum hale gelecek. Bu durumda ne olacak? Ya iyice teslim olacak, çökecek. Ya da kafa tutarsa bu sefer Lozan'ı sona erdirecekler, Sevr'e benzer bir durumu yaratarak Türkiye'yi parçalayacaklar.

Şimdi TC'nin, Rojava'ya, Başû'ra, Kuzey Doğu Suriye ve Medya Savunma Alanları'na dönük saldırılarına PKK'nin imhası temelinde destek veriyorlar. Fakat bu destek dile getirdiğimiz ihtimali ortadan kaldırmıyor. Bu şekilde PKK'yi zayıflatmak istiyorlar. ABD'nin ve küresel kapitalist sistemin Türkiye'ye karşı her hangi bir politika değişikliğine gidebilmesi için PKK'nin çok zayıflaması ya da tasfiye olması gerekiyor. PKK varken Türkiye'de değişimin önünü açmaya korkuyorlar. PKK hâkim olur diye korkuyorlar. Nasıl ki PKK Güney Kurdistan ve Irak'ta etkili hale gelir diye Irak'a müdahale etmeden önce uluslararası komployu geliştirdiler ise, şimdi de mevcut NATO ve kapitalist modernite sistemi, PKK varken Türkiye'de öyle köklü bir siyasi değişiklik istemiyor. Çünkü böyle bir değişimden PKK yararlanır ve alternatif bir güç olur diye çekiniyorlar. Onun için iş o noktaya gelmeden daha önceden PKK'nin zayıflatılması, darbelenmesi gerekiyor. Bu çerçevede de TC'ye destek verip yönlendiriyorlar. Böylece PKK iyice zayıflarsa onların eli de rahatlamış olacak. Türkiye'de istedikleri gibi ameliyat yapabilecekler. Siyasi değişime yönelebilecekler.

- ◆ Bilinmeli ki 15 Ağustos Atılımı bir aydınlanma hareketi olarak en çok da Parti'nin içini aydınlatmıştır. Bu temelde devrimci çizginin ne olduğunu herkesin önüne koydu. Atılımdan önce de bu şekilde “benim düşüncem” diyenler, muğlaklık yaşayanlar, karamsarlık, umutsuzluk içinde olanlar çoktu. 15 Ağustos Atılımı herkesten çok ve en önce bu tür anlayışlara, tutumlara, ruh hallerine, davranışlarına darbeyi vurdu. Hem anlayış olarak hem de eylem olarak doğru çizgiyi gösterdi.

Dış müdahaleyi, Türkiye'ye dönük işgali PKK'nin varlığı, onun Demokratik Konfederalizm çizgisi engelliyor. Bu sadece Türkiye için değil, tüm Ortadoğu için geçerli. Çünkü Önder Apo'nun paradigması, PKK çizgisi, alternatif bir çizgiye sahip. Alternatiften kurtularak, alternatifini zayıflatarak kendi çizgilerini hâkim kılacakları bir ortam yaratmak istiyorlar.

Şimdilik belli bir imkân ve fırsat var. Tayyip Erdoğan Yönetimi, bunu sonuna kadar değerlendirmeye çalışıyor. Sonrasında başlarına ne geleceğini bilemiyorlar. Alternatifler çoktur. Birçok ihtimal var. Mevcut politikalar temelinde TC için bu ihtimaller hayra alamet görülüyor. Onları boşa çıkartmak, kendilerini sağlama almak açısından mevcut saldırıları yürütüyorlar. Bu temelde Şam Yönetimi ile anlaşmaya çalışacaklar. Onun için çeşitli provokasyonlar yapacaklar. Kuzey Doğu Suriye Yönetimi'ni zayıflatıcı adımlar atacaklar. O açıdan süreç tehlikeli. Tabii Medya Savunma Alanları'na dönük saldırılar da sürüyor ve sürecek. Fırsat bulurlarsa Garê ve Qendil'e saldırabilirler. Onların hepsi gündemlerinde. Ama gelişmelere göre bunu değerlendirecekler.

Öncelikle Türkiye sınır boyu olan bu alanları kendi egemenlikleri altına almak, buradaki gerillayı ezmek istiyor. Buna karşı direnen tek güç gerilladır. HPG ve YJA-Star güçleri gerçekten 8 yıldır her türlü saldırı ve bombardımana karşı binlerce şehit verme pahasına kahramanca direndi. Hem KDP ihanetine karşı hem de NATO'nun, ABD, Rusya'nın desteğine karşı direnildi. Kimyasal silahtan yasaklı taktik nükleer bombaya kadar birçok bomba kullanıldı. İşte böyle bir işgal ve ilhak saldırısına karşı direnen tek güç Kurdistan Özgürlük Gerillası oldu.

15 Ağustos çizgisi, ruhu, direnişi, Medya Savunma Alanları'nda yaşıyor

Şimdi 15 Ağustos Atılımının 40'inci yıldönümünde savaş böyle bir direniş temelinde sürüyor. 15 Ağustos çizgisi, ruhu, direnişi, şimdi Zap'ta, Metîna'da, Medya Savunma Alanları'nda yaşıyor. Eruh ve Şemdinli eylemleriyle başlayan gerilla savaşı, bütün Kurdistan'a yayıldı, çok değişik aşamalardan geçti. Şimdi bu süreç Medya Savunma Alanları'nda koordineli tim-tünel savaşlarına odaklanmış durumda. Kendini eğiterek, yenileyerek, demokratik modernite çizgisinde yeniden yapılandırarak tarz ve taktik bakımından geliştirerek bu sürece cevap olmaya çalışıyor. Özellikle gerilla yıllardır coğrafyaya dayalı olarak geliştirdiği yer altı hazırlıklarıyla tam sekiz yıldır böyle topyekûn bir saldırıya karşı direndi ve işgale izin vermedi.

Çeşitli dönemlerde operasyonel saldırılar oldu. TC, 1992'de de işgal etmek için saldırdı. O zaman savaş en fazla iki ay sürdü. Şimdi bu mevcut savaş, tam 8 yıldır sürüyor. Sal-

dıranlar da dâhil hiç kimse bu düzeyde bir direnişin gelişebileceğine ihtimal vermiyordu.

Zaten da önce Kuzey'den yol açarak indirmelerle yaptıkları işgal saldırılarıyla sonuç alacaklarını sandılar. Yıllardır geliştirdikleri saldırılarda başarılı olmayınca şimdi ABD-Rusya gibi bütün dış güçleri devreye koydular, yine Irak Yönetimi'ni ikna ettiler. Irak ve KDP ile birlikte Güney'den kuşatan bir saldırı tarzını ortaya çıkartmayı gerçekleştirdiler. AKP-MHP Yönetimi, yapabileseydi, Zaxo'dan Süleymaniye'ye kadar bir müşterek güç örgütlemek istiyordu. Geçen kış ve bu baharda yaptıkları görüşmelerin esas amacı buydu. Bunu başaramadılar. Yani kuşatma sadece bu alanda değil, Garê'nin de güneyinde; Musul-Kerkük ovalarından Süleymaniye'ye gelecekti. TC Devleti, tanklarla, zırhlı birliklerle sınırı oradan oluşturmaya çalıştı. İstemi buydu, planı böyleydi. Bunu şimdilik gerçekleştiremedi. Ama dış güçler ve Irak Yönetimi de Batufa'dan Amediyê ve Şeladizê'ye uzanan hatta bir sınır oluşturmaya onay verdiler. Ama hali hazırda gerilla direnişini aşamıyor. Her gün direniş var.

Gerilla 15 Ağustos'un 40'inci yıldönümünü de büyük eylemlerle karşıladı. Nasıl bir güçte olduğunu, yeni tarz ve taktiklerle arazi savunması yapabildiğini ortaya koydu. Yer altı sistemine dayanma önemli ölçüde gelişti. Gerilla tim savaşında önemli bir gelişmeyi sağladı. Teknik kullanımında da önemli bir düzeye ulaştı. Bu temelde düşmanın hava tekniğine, özel keşif uçaklarına karşı ciddi bir vuruş gücüne kavuştu.

Şimdi gerilla en üst düzeyde 15 Ağustos Çizgisini koruyor. Eruh ve Şemdinli'de başlayan eylemlerle Zap ve Metîna'daki Tepe Bahar, Tepe Cudi, Tepe Amediyê'deki direnişin ne bağı olabilir denilebilir? 15 Ağustos Atılımı, bir özgürlük arayışıydı, ilanıydı. Zap ve Metîna'daki direniş de işgalci, ilhakçı sömürgeci ve soykırımcı siyasetleri, saldırıları kırmak, Kürt özgürlüğünü sağlamak için gelişen bir mücadele oluyor. Kurdistan özgürlük ruhu, direnişi Medya Savunma Alanları'ndaki o gerillanın tim-tünel direnişinde kendisini temsil ediyor, ifadeye kavuşturuyor.

Sömürgeci-soykırımcı saldırı gücü orada kırılırsa bütün Kurdistan'ın özgürlüğünün önü açılır. Savaş bu kadar kilitlenmiş, odaklanmış durumda. Bu bakımdan gerçekten de Medya Savunma Alanları'ndaki bu yeraltına dayalı, koordineli tim-tünel savaşıyla ortaya çıkan direnişi her zaman selamlamak lazım. Doğru anlamak gerekiyor. Oradaki ruhu, cesareti, yaratıcılığı, saldırı gücünü anlamak lazım. Yeraltı sistemi güç dengesizliğini ortadan kaldırıyor. Gerillaya kendini koruma imkânı veriyor ki saldırı yapabilsin. Geçen kış ve ondan bu yana da büyük saldırı eylemleri yaptı. Şimdi Zap sendromu yaşandığı söyleniyor. O alanlardan kaçmak için kendilerini vuran, istifa eden çok sayıda asker var. Zaten bir ordu ile gelemiyor. DAİŞ'ten tu-

talım El-Kaide'ye kadar birçok çete gücü bu savaşın içinde. Yine çeşitli azgın korucularla bu savaşı yürütmeye çalışıyorlar.

Evet, 41'inci yıla girerken 15 Ağustos Atılımı'yla başlayan savaşın nabızı şimdi bu zeminde atıyor. Bu zemin, zaten önemli bir zemindi. 15 Ağustos Atılımı'nın planlandığı, kararlaştırıldığı zemindi. Ondandır kopuk değildir. Eruh ve Şemdinli eylemleriyle Metîna'da, Zap'ta, Xakurkê'deki direnişler birbirlerinden kesinlikle kopuk ve uzak değiller. Aynı zeminin, aynı ortamın direnişleri oluyorlar. Bu vesileyle bir kere daha bu gerilla direnişini selamlıyoruz, şehitlerini saygıyla anıyoruz. Başarılarını kutluyoruz.

Apocu özgürlük çizgisi bu direnişlerle ve mücadeleyle hayat buluyor. Geçen kış toplantılarımızda çizginin İmralı ve Zap direniş çizgisi olduğunu belirttik. Yönetimimiz bunu karar haline de getirdi. Her türlü eleştirel ve özeleştirel sorgulama bu direnişler temelinde olmalı. Kendimizi buna göre değerlendirmeli, özeleştirel sorgulamadan geçirmeli, yenilemeliyiz. Önderlik ve parti çizgisine böyle bir özeleştirel sorgulama temelinde ulaşmalıyız. Yoksa başka ölçüler, yaklaşım ve değerlendirmeler doğru değildir.

15 Ağustos Atılımı'nı selamlamak, o çizgiyi özümsemekten geçiyor

Bugün 41'inci yılda daha büyük başarılar elde ederek siyasi kazanımlara ulaşabilmek yürütülen bu savaşın anlamına doğru varmakla olur. Onun için de bu çizgiyi doğru anlamak, Zap ve Metîna'da yaşanan devrimci savaş çizgisini, oradaki fedai ruhu, iradeyi, bilinci doğru görmek lazım. Bu Apocu ruhtur, bilinçtir. 15 Ağustos Atılım ruhu ve bilincidir. Zindan direniş ruhu ve bilincidir. O halde her yıldönümü bizim için bir ders çıkarma, bir özeleştirel sorgulama, çizgiyi doğru anlama ve onu başarıyla uygulamak üzere kendini yenileme, değiştirme, yeniden kararlaştırma rolü oynuyor.

15 Ağustos Atılımı'nı selamlamak, o atılımcı ruhu edinmekten, o çizgiyi özümsemekten geçiyor. Yoksa başka türlü selamlanamaz, başarılar kutlanamaz. Eğer bu çizgi doğru anlaşılamaz, özümsemez, bu temelde kendini yenileme gerçekleşmezse selamlamanın da, kutlamanın da, onun coşkusunu yaşamamanın da gerçek bir anlamı olmaz. O halde bu büyük atılımın kırkinci yıldönümünü yaşarken özeleştirme sorgulamasını, bu çizgiyi anlama ve özümseme sorgulamasını daha doğru ve güçlü, derin geliştirmeliyiz. Sürecin siyasi-askeri olaylarını doğru anlayıp başarılı mücadele etmek, zaferler kazanmak, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü hedefleyen küresel özgürlük hamlemizi başarıya götürecek bir devrimci pratiğin sahibi olabilmek, kesinlikle bu çizgiyi doğru anlamaktan, özümsemekten ve onu başarıyla uygulamak hale gelmekten geçiyor.

O halde böyle ezik, karamsar,

umutsuz, yorgun yaklaşımları aşalım. 15 Ağustos'tan, atılımdan, zaferden söz ediyoruz. O atılım ve zafer ruhunu özümseyelim. Bilinmeli ki bu çizgi karşısında “Bu benim düşüncem, bu senin düşüncen” şeklindeki tartışmalar boş laflardır. 15 Ağustos Atılım Çizgisi bütün bunların bir küçük-burjuva kendini kandırma durumundan başka bir şey olmadığını net bir biçimde ortaya çıkartıyor. Söz 15 Ağustos'ta söylendi. Doğru çizgi, 15 Ağustos Atılımıyla belirlendi. O halde daha neyi tartışıyoruz. Daha hangi doğru düşünceden, sözden söz edilebilir. Bu büyüklük karşısında kimin düşüncesi olabilir. Kimin doğru olabilir? Gerçekçi olmalıyız. Bu noktada kendini kandıran bu küçük-burjuva ruh hallerini, bireycilikleri, anlayışları aşalım. Onlara çakılıp kalmayalım. İki de bir onları gündeme getirip tekrarlamayalım. Sürekli “Ben” deyip kendimizi bu temelde gündemleştirmeyelim. Önder Apo “Ben yok, biz varız” dedi. O halde benim görüşüm yok, Parti'nin görüşleri var, Önder Apo'nun görüşleri var. 40 yıllık özgürlük savaşının çizgisi var. Hangi doğrudan söz edeceğiz. Doğruyu nerede arayacağız? Önderlik, 3'üncü Kongre'de 15 Ağustos Atılımı'nı ve Egîd yoldaşı değerlendiren “hak-adalet nerededir. Doğruyu kim teslim ediyor? Bunun bilincine doğru varalım. Herkes kendine göre doğru arayışından vazgeçmelidir” dedi. Doğru sözü söyleyenler, doğru eylemi geliştirenler oldular ve kendilerini bir çizgi haline getirdiler. O halde gerçekten de bu 40'inci yıldönümünde artık şikayetçiliği, sızlanmayı kafa karışıklıklarını, bireycilikleri bir tarafa itelim. Bunların 15 Ağustos Atılım çizgisiyle, gerilla ve A Egîd çizgisiyle ne alakası var. Peki, biz o tür sızlanmalar içinde olursak neyin temsiliyetini yapabiliriz? Böyle bir çizginin uygulayıcısı olduğumuzu nasıl söyleyebiliriz? Nasıl Egîd komutasında savaşan bir özgürlük savaşçısı, militanı olduğumuzu, doğru katıldığımızı ifade edebiliriz, hatta bizim de doğru düşüncelerimiz var diyebiliriz? Bunların hepsi bir hayaldir, kendini kandırmadır.

O halde gerçekten artık kendimize gelmenin zamanıdır. Bu bireyciliklere gelmenin zamanıdır. Bu bireyciliklere öldürücü darbeyi vurmanın zamanıdır. Çok uzatmak tehlikelidir. Ufak şeyler böyle mesele yapıldıkça, kendine görelikler gerçeklerin önüne konuldukça hastalık derinleşiyor, kangrenleşiyor. Onarılmaz duruma geliyoruz, zarar veriyoruz. 15 Ağustos'un bu 40'inci yıldönümü en çok da burayı aydınlatıyor. Bilinmeli ki 15 Ağustos Atılımı bir aydınlanma hareketi olarak en çok da Parti'nin içini aydınlatmıştır. Bu temelde devrimci çizginin ne olduğunu herkesin önüne koydu. Atılımdan önce de bu şekilde “benim düşüncem” diyenler, muğlaklık yaşayanlar, karamsarlık, umutsuzluk içinde olanlar çoktu. 15 Ağustos Atılımı herkesten çok ve en önce bu tür anlayışlara, tutumlara, ruh hallerine, davranışlarına darbeyi vurdu. Hem anlayış olarak hem de

eylem olarak doğru çizgiyi gösterdi. Böyle bir gerilla savaşı varken senin şu sözünden, bu doğrudan, can sıkıntından, mide ağrısından ne sonuç çıkar? Bunların ne anlamı olabilir? Hiçbir anlamı ve değeri olmaz.

Zaten 15 Ağustos Atılım Ruhu, bu gerçeği herkese gösterdi. Bu temelde darbeyi en çok tasfiyeciliğe, bireyciliğe, orta yolculuğa vurdu. Kafa karışıklığına, pasifizme, teslimiyetçiliğe, savaş kaçınıklığına vurdu. Neyi geliştirdi? Yiğitliği, kahramanlığı geliştirdi. Gerilla, halk ve kadın kahramanlığını yarattı. Şimdi gerçekler bu düzeyde ortadayken ve 40 yıllık direnişle kendisini bu kadar somutlaştırmış, pratiğe geçirmiş ve bu kadar kazanıma dönüştürmüşken, hala o küçük-burjuva bireyci sızlanmalardan söz etmenin, orada kalmanın, onu yaşamamanın bir değeri, anlamı olabilir mi? Kuşkusuz olamaz. O halde herkesten önce bizim bu 15 Ağustos Atılımı'nın 40'inci yıldönümünü doğru anlamamız lazım. 15 Ağustos Atılım ruhunu, çizgisini, fedailiğini doğru anlayalım. 40 yıllık özgürlük savaşının derslerini doğru çıkaralım.

Gerçekten de Egîd ve Zilan yiğitliğini böyle bir söz, övgü değil de her bakımdan kişiliğimiz haline getirelim. Önderlik çizgisine ve özgürlük savaşına katılımımız bu temelde olsun. Böyle olan kesinlikle kazanır. 41'inci yılın partileşmesi, gerillalaşması, devrimcileşmesi kesinlikle bu temeldedir. Böyle olursak her cep-hede, her mücadelede kesinlikle kazanacağız. Olursak diye bir kayıt yok. Öyle olacağız. Bunun dışındaki bir ölçüyü, bir yaklaşımı, bir tutumu, bir arayışı kesinlikle kabul etmeyeceğiz, meşru görmeyeceğiz, ortamımızda, içimizde tutmayacağız, yaşamayacağız. İç mücadeleyi, sınıf ve cins mücadelesini, katılım ve devrimcileşme mücadelesini böyle geliştireceğiz. Her türlü erkek egemen zihniyete, siyasete, sisteme karşı, yine her türlü küçük-burjuva bireyciliğine karşı Apocu fedai çizgide daha güçlü militanlaşacağız. Egîdlerin, Zilanların çizgisine daha doğru ve tam katılacağız. Gerçekten de devrimci yiğitliği, militanlığı eksiksiz temsil edeceğiz. Çizgi budur. PKK ve PAJK bu çizgi demektir. HPG ve YJA-Star bunun vurucu gücü, keskin kılıcı oluyor. 40 yıllık mücadeleyle somutlaşmış, kanıtlanmış bu gerçekleri, bu yıldönümünde doğru anlayalım. 15 Ağustos Atılımı'yla somutlaşan Apocu fedai çizgiye doğru katılım ve bunu 41'inci yılda başarıyla uygulayalım. Bunlar temelinde bir kere daha Önder Apo'nun, tüm yoldaşların, gerilla güçlerimizin, halkımızın ve dostlarımızın 15 Ağustos Ulusal Diriliş ve Gerilla Bayramlarını kutluyor, 41'inci atılım yılında özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürüten herkese üstün başarılar diliyoruz.

- Yaşasın 15 Ağustos Atılım ve Zafer Ruhu

- Bijî Rêber APO

◆ Toplumsal örgüler, organlar, yapılar, sistemler özünde anlamca belirlenirler. Anlamını en iyi dile, söze, yapılanmaya kavuşturan toplumlar en gelişmiş toplumlar tanımına kavuşurlar. Bunlar özgürleşme düzeyi gelişkin toplumlardır. Özgür toplumlar kendilerini anlamlandıran, dillendiren, konuşturan, ihtiyaca göre çok yönlü yapılandıran toplumlardır. Özgürlükten yoksun toplumlar ise tersine dillerini geliştirememiş, açıkça konuşturamamış, kendilerini çok yönlü yapılandıramamış toplumlardır.

Ortadoğu'da yaşamı doğru tanımlamak

■ RÊBER APO

"ORTADOĞU'DA UYGARLIK KRİZİ VE DEMOKRATİK UYGARLIK ÇÖZÜMÜ" KİTABINDAN ALINMIŞTIR

Sosyal bilimin temel görevi yaşamı tanımlamaktır. Sümer ve Mısır rahiplerinden Avrupa'nın pozitivist sosyal bilimcilerine kadar bilim yaptıklarını iddia edenler, yaşamın toplumsal anlamını tanımlamadıkları gibi, bu en temel görevin yerine en sapırtıcı ve biling karartıcı mitolojik ifadeler geliştirmişlerdir. Hâlbuki yaşam sosyal bağlamında tanımlanmadıkça sosyal bilimden bahsedilemez. Tanımı yapılmayan bir şeyin bilimi de geliştirilemez. Şüphesiz bu durum hakikatin uyarlık sistemlerindeki çarpık inşasıyla ilgilidir. Uyarlık sistemlerinde başlangıç anlarından günümüze kadar sosyal yaşamın hakikati açıklanmadığı gibi, mitoloji, dincilik, felsefecilik ve bilimcilik kategorileriyle muazzam ölçüde çarpık ve yanlış inşa biçimlerine büründürülmüş ve anlatıma kavuşturulmuştur. Ayrıca bu anlatılar sanatlarla cilalanmıştır. Uyarlığın maddi kültürü manevi kültürüyle diyalektik ilişkiye sokularak, bilinen veya bilinmesine müsaade edilen tarih anlatısı ile maskeli ve maskeşiz tanrıların çıkarları, inançları ve arzuları doğrultusundaki bir yaşam tarzı kullara belletilmiştir. Hegemonik yaşamın bu inşa ve belletilme tarzı sayısız bilgelikler, hareketler ve topluluklar tarafından itiraz ve direnişle karşılaşmış olsa da varlığını sürdürebilmiştir.

Savunmanın çeşitli bölümlerinde, özellikle özgürlükle ilgili bölümlerinde genelde yaşamı, özelden insanın sosyal yaşamını tanımlamaya çalışmışım. Bu hatırlatmanın ışığında bir kez daha yaşama ilişkin özlü bir tanımlamada bulunma ihtiyacı duydum. Özellikle Ortadoğu'da yaşamın uğradığı güncel suikast, katliam ve soykırımlar beni yaşam konusunda daha derinliğine anlaşılır ve düzeyi gelişkin bir tanımlamada bulunmaya zorlamaktadır.

Bana göre kapitalizmin en büyük tahribatı, yaşamın tanımını yok etmesidir. Daha doğrusu, yaşamın toplum ve çevresiyle olan ilişkisine en büyük ihaneti gerçekleştirmiş olmasıdır. Tabii bu durumdan ar-

kasındaki uyarlık sistemi de kendisi kadar sorumludur. Bilim ve iletişimin en güçlü çağında yaşadığımız söylenir. Fakat bilimin bu olağanüstü gelişmesine rağmen, halen yaşamı ve toplumsal bağlamını tanımlamaması oldukça tuhaf gelmektedir. O zaman sormak gerekir: Neyin bilimi ve kimler için bilim? Bu soruların yanıtı verildikçe, sosyal bilimcilerin neden en temel soruya, yani "Yaşam nedir ve toplumla bağı nasıldır?" sorularına yanıt vermedikleri anlaşılacaktır. Belki çok basit gelebilir bu sorular. Ama insan denilen varlık yaşamı kadar anlamlıdır. Bunu da anlamadıktan sonra insanın ne değeri olabilir! Bu durumda belki de bir hayvanın, hatta bitkinin yaşantısı kadar bile değer taşımayan bir mahlûka dönüşmesinden bile bahsedebiliriz. Anlamını, hakikatini bilmeyen insanlık ya olamaz, ya da olursa en alçakçası, en barbarsı olur.

a - Yaşam

Yaşam belki de tanımlanmayabilir; daha doğrusu izafi (görece) olarak hissedilebilir, kısmen anlaşılabilir. Evrimsel gelişme gerçek olsa bile, Darwinist evrim yorumunun yaşamın ve türlerin gelişimini izahı hakikati açıklamaktan uzaktır. Üç milyar yıl önce okyanus içlerinde daha hücre olamamış bir canlıdan başlayarak günümüz insanına kadar zincirleme biçimde sürüp gelen bir yaşamı izlemenin de yaşamın anlamına katkısı sınırlıdır. Bilim şimdi yaşamın sırlarını atom-altı parçacıkların oluşumlarında aramaktadır. Açık ki bu yöntemle de yaşamın sınırlı bir izahından öteye gidilemez. Yaşamın bu anlatılarla mutlaka ilişkisi vardır. Ama bunlar sorunu tam çözümüyorlar. Yaşamı ölümle kıyaslamak da anlamı için yeterli değildir. Yani "Yaşam ölümden öncesidir" demek pek de tatminkâr bir açıklama tarzı olmamaktadır. Daha doğru olan, yaşamın ancak ölümle mümkün olabildiğidir. Ölümsüz bir yaşamın olamayacağını biliyorum. Fakat ölümün anlamını da bilmekten

uzağız. Ölüm de en az yaşam kadar tanımlanamaz. Bu belki de yaşamımızın izafi bir sonucudur; belki de yaşamın bir imkânı, bir gerçekleşme tarzıdır. Ölüm korkusu, daha sonra kapsamlı tanımlayacağım gibi, bir sosyal ilişkidir. Ölüm belki de bu korkudan ibaret bir şey gibidir.

İdealizm-materyalizm ikilemini tutarlı ve açıklayıcı bulmuyorum. Uyarlıksal karaktere sahip bu ikilemin yaşamı izahının değeri yoktur. Geliştirmek istediğim yorum için bu ikilemin hakikatle ilişkisinin sınırlı olduğunu belirtiyorum. Benzer biçimde canlı-cansız kavramları da yaşam konusunda açıklayıcı olmaktan uzaktır.

Hakikat 1

Yaşamı kavramak isteyen insan dışında, her canlı-cansız varlık sadece kendi anlarını yaşayabilir. Bir kurdun kapıldığı kuzu ile bir kara deliğin yuttuğu galaksi belki de aynı evrensel kaderi paylaşmaktadır. Bu bile yaşamı kavramak için bir sır değerindedir sadece.

Hakikat 2

Yavrusu için kendini parlayan canlıyla atom-altı parçacıkların inanılmaz hızda diyalektik oluşumları gerçekleştirmesi de aynı evrensel kuralın gereği olarak işlenmektedir.

Hakikat 3

İnsan toplumunda bu evrensel kural kendini sorgulama durumuna erişmiştir: Ben kimim? Bu soru evrensel kuralın ilk defa kendini dillendirmeye çalışması sorusudur.

Hakikat 4

"Ben kimim?" sorusuna yanıt, evrenin nihai amacı olabilir.

Hakikat 5

Canlı-cansız tüm evrensel yaşam belki de "Ben kimim?" sorusuna erişim sağlamak içindir.

Hakikat 6

"Ben benim, ben evrenim, ben öncesi-sonrası, yakını-uzacı ol-

mayan zaman ve mekânım!" cevabı nihai amaç olabilir.

Hakikat 7

Fenafillâh, Nirvana, Enel-Hak mutlak bilgelikleri insanın toplumsal yaşamının temel amacını açıklamış olabilir veya toplumsal yaşamla ilişkisini ortaya koyabilir.

Bu yedi hakikatle yaşamı tanımlamış olmuyorum. İlgili alanını araştırıyorum, araştırmak istiyorum. Yaşam yaşanırken anlaşılır. Anlamla yaşam arasında bu yönlü bir çelişki vardır. Bir âşık maşukla iken aynı zamanda anlamın bittiği yerdedir. Mutlak anlayabilmek mutlak yalnızlıkla, yani maşuksuz olmakla mümkündür. Ya yardım ya serden olmak deyişi, fiziki anlamda değil de metafizik anlamda bu gerçeği ifade etmek ister. Mutlak yalnızlığa dayanabilmek, mutlak anlamaya yatkın olmakla mümkündür. Mutlak yalnızlık ancak sadece anlam gücü haline gelindiğinde, yani maddi güç ilişkisi olmaktan çıkıldığında gerçekleşebilir. Varlık-yokluk ikilemi anlam-madde ikilemine benzer. Her iki ikilem de bir soyutlama olup gerçekte yaşanmaz. Yaşam büyük ihtimalle bu ikilemlerin sonsuz düzenlenme kabiliyetidir. Düzenlenme aralıkları kaos anları olarak ölüm gibi gelse de, yaşamın gerçekleşmesi için zorunlu gibi görünmektedir.

Bu kısa çözümlemelerde yaşamın neden tam tanımlanamayacağını sınırlı da olsa anlatmaya çalıştım: Yaşamın mutlak tanımı mutlak yalnızlığı, hiçliği, maddesizliği gerektirir ki, bu da sadece bir soyutlama düzeyinde kaldığı için, gerek yaşam gerekse onun anlamına erişim ancak ikilemli ve izafi olarak gerçekleşebilir.

b - Toplumsal Yaşam

Toplumsal yaşam çok basit bir kavram olmasına rağmen, tüm bilimlerin temel kavramı olarak açıklanması gereken bir kavramdır. Çok kullanılmasına rağmen, sanıldığı kadar aksine, anlamına erişilememiş bir kavram durumundadır.

Sosyal yaşamın ne olduğunu bilmiyoruz. Bilseydik, hegemonik sistemler altında lime lime edilen sosyal yaşamımızın amansız savunucuları olurduk. Sosyal yaşamda bilgelik değil cehalet egemendir. Zaten hegemonik yaşamın karşı kutbunda cahilce yaşam geçerlidir. Toplumsal yaşamların üstüne cehalet perdeleri gerilmeden hegemonik sistemler sürdürülemez.

Yaşamın izafi karakterini göz önüne getirerek sosyal yaşamı tanımlamaya çalışacağım. Öncelikle tekdüze, sınırsız, her yerde benzer sosyal yaşamlar yoktur. İzafi yaşam demek biricik, tekil yaşam demektir. Tekillik, bilindiği ve bilinmesi gerektiği gibi, evrensellliği reddetmez. Ne salt tekillik vardır, ne de salt evrensellik. Tekillik-evrensellik, anlam-madde kadar geçerli bir ikilemdir. Tekil olmadan evrensellik gerçekleşmez. Her tekil de evrensel olmadan yaşayamaz. Daha anlaşılır olması için bir örnek sunabilirim: Yüzlerce farklı gül birer tekildir. Fakat tüm bu gül türlerinin gül olarak adlandırılmalarını gerektiren ortak bir yanları vardır. Bu ortak yan evrensel ifade eder. Tüm evren çeşitlenmesinde bu kural işler.

Savunmanın ilgili bölümlerinde sosyal yaşamı tarihselliği ve çeşitliliği içinde sunmaya çalıştığım için tekrarlamayacağım, hatırlatmakla yetineceğim. Afrika'nın doğusunda yaşadığı ve yaklaşık iki yüz bin yıl öncesine dayandığı varsayılan, elli bin yıl öncesinde simgesel dile kavuştuğu sanılan, yirmi bin yıl önce son buzul döneminin sona ermesiyle birlikte Toros-Zagros eteklerinde tarım öncesi toplumdaki çıkıp yaklaşık on beş bin yıl öncesinden itibaren kabilesel tarım ve toplayıcılık-avcılıkla iç içe bir sosyal yaşam düzenine geçtiği genel kabul gören Homo Sapiens'in (Düşünen İnsan) öykülemesi önemli gerçeklik payı taşımaktadır. Tarım-köy toplumu olarak gelişen bu yaşam tarzının üzerine beş bin yıllık bir dönemle merkezî uygarlık eklendi. Tarım-köy toplumu ile şehir-ticaret-zanaat ve sanayi toplumu diyebile-

ceğimiz bir ikilemle günümüze kadar etkili olan hegemonik bir yaşam kültürünün gelişimini kalın çizgiler veya dönem-döngüler halinde anlatmaya çalışmışım. Bu hegemonik kültürün son beş yüz yıllık Avrupa aşamasını da bundan önceki bölümde sundum. Açık ki oluşumu ve olgunlaşmasıyla, hatta yapısal bunalımlarıyla bu kültür esas olarak Ortadoğu toplumunun damgasını taşımaktadır. Anlamını sunmaya çalıştığım kültür, toplum budur. Tekillikleri çok olsa ve en önemli bir tekilini Avrupa modernitesi teşkil etse de, tekiler tekili anlamında bir soyutlama ve kategorileştirme yapmak dönem ve mekân itibarıyla her zaman mümkündür.

Bir tekil olarak toplum hali, insan türünün yaşamını belirler. Afrika'daki insan yaşamı ile Ortadoğu'daki insan yaşamı arasındaki farkı, tekilliği bu toplum hali belirler. İrk veya diğer fiziksel özellikler belirleyici değildir. Hızla ölmezse, toplumsuz insan bireyi yalnız bilge insana değil, işaret dili ile anlaşılan hayvanlara da yakın bir tür olabilir. Toplumsuz insan anti-insandır. Bir insanı toplumun dışına atmak, toplumsuz kalan insan olmak uğranılabilecek en büyük cezadır. İnsan tüm gücünü toplumdan alır. En gelişkin bilim ve bilgelerin düzeyi toplumla bağlantılıdır. Toplumsal yaşamı basit fiziksel nicelikler ve görüngüler olarak değerlendirmek pozitivizmin insana en büyük ihanetidir. İnsan toplumu düzeyine gelebilmek ancak evrensel bir hamle olarak anlam bulabilir.

Evrensel hamle olarak toplumsal yaşamın temel karakteristik özellikleri

1- Tarih olarak toplum zorlu bir mücadelenin ürünüdür. İnsan topluluklarının milyonlarca yıl süren, zorlu mekânlarda çok acılı geçen ve büyük mücadele isteyen çabaları sonucunda daha gelişkin tekil topluluklar oluşturulmuştur. Bazı mekânlar ve dönemler toplumsal sıçramalarda belirleyici olmuştur.

2- Tarih olarak toplum zekâ düzeyinin gelişkinliğini gerektirir. İnsan türünün zekâ düzeyi toplumsallığını belirlemiştir. Toplumsallık da bu zekâ düzeyini zihniyet halinde çalışmaya, gelişmeye zorlamıştır. Toplumsal doğa zihniyet düzeyi gelişkin esnek bir yapı arz eder.

3- Dil toplumsal zihniyetin sadece aracı değil, aynı zamanda yapılandırıcı bir unsurdur. Dil bir toplumu var eden temel özelliklerdendir. Kolektif zekâ aracı olarak toplumsal doğanın esnekliğini çok hızlı geliştirir.

4- Tarım devrimi toplumun maddi ve manevi kültüründe tarihin en köklü devrimidir. İnsan toplumu esas olarak tarımın etrafında şekillenmiştir. Tarımsız toplum düşünülemez. Tarım sadece beslenme sorununun çözümünü sağlamaz; zekâ, dil, nüfus, yönetim, savunma, yerleşme, din, teknik, giyim, etnik yapı başta olmak üzere, temel maddi ve manevi kültür araçlarında köklü dönüşüm ve gelişmelere yol açar.

5- Kadın toplumsal sürekliliği sağlamada en yoğun çabanın sahibi olduğundan, erkeğe nazaran toplumsallıkta daha başat rol oynar. Doğum, çocukların büyütülmesi

ve savunulması toplumsallığın ana cıl doğrultuda gelişmesini sağlar. Toplum ağırlıklı olarak ana-kadın kimliğini taşır. Dilin ve dinin kökeninde dişil ögenin varlığı bu gerçekliği doğrular. Tarım-köy toplumunda kadının kimliği ve sesi gücünü korumaya devam eder.

6- Toplumsal doğa özde ahlâkî ve politiktir. Ahlâk toplumun kural düzenini, politika da yönetimini belirler. Ahlâk toplumun düzen ve kalıcılığını sağlarken, politika yaratıcı gelişimini sağlar. Ahlâksız ve politikasız toplum düşünülemez. Toplumun ahlâkî ve politik düzeyindeki aşınma her türlü kölelik ve eşitsizliğin gelişimi ile iç içe yaşanır.

c- Toplumsal Hiyerarşi ve Devlet

Kadın etrafında organik olarak sağlanan toplumsal otoritenin avcı toplumun gelenekleri ile hile ve zorbalıkta büyük güç kazanmış erkek tarafından ele geçirilişi hiyerarşik düzenin temelidir. Hiyerarşik düzen toplum yaşamına zorbalık ve hilenin girmesini beraberinde getirir. Hiyerarşi esas olarak hileciliğin temsilcisi rahip, zorbalığın sahibi asker ve toplumsal tecrübenin sahibi yaşlı erkek tarafından temsil edilir. Ana-kadınla aralarında ilk büyük sosyal mücadele dönemi başlar. Proto-uygarlık döneminde otorite büyük oranda erkek hiyerarşisine geçer. Devlet hiyerarşik yönetimin kent toplumunda kurumlaşması ile başlar. Toplumlar hiyerarşik ve devletçi kesimlerin gelişimi ile ahlâkî ve politik düzen bozulur ve toplum karşıtı gelişmeler hız kazanır. Bunlar şöyle sıralanabilir:

* Kent Toplumu

Kent toplumunun tarım toplumu ile ticaret ve zanaat temelinde giriştiği işbölümü sonucunda karma bir toplumsal gelişmeye yol açılırken, hiyerarşik ve devletçi kesimin üstte kurumlaşması sonucunda yaşanan anti-toplumsal gelişmeler kentle birlikte hız kazanır. Toplumsal çelişki ve problemlerin temelinde bu anti-toplumsallık yatar.

* Sınıflı Toplum

Hiyerarşi ve devlet kurumlaşmasının yoğunluk ve yaygınlık kazanması toplumun ikiye ayrılmasına yol açar. Sınıflılık karakteri toplumsal doğanın yabancılaştırıcı unsurudur. Toplumun aleyhinde her düzeyde ideolojik ve örgütsel bir saldırı geliştirir. Hiyerarşi ve devlet doğal toplumun yerine yalancı ve zorbalığı geliştirilmiş yapay sınıflı toplumu ikame eder. Mitolojik, dinsel, felsefi ve bilimsel geleneklerde ahlâkî ve politik toplumun aleyhinde çarpıtma ve karartma söylemini geliştirir.

* Sömürge Toplum

Hiyerarşi ve devlet kurumu, esas olarak toplumların değer birikimi üzerine kurulur. Kısmen hissedilen yönetim ihtiyacını savunma ve korunma ihtiyacı ile bütünleştirip, karşılığında giderek dayanılmaz bir hal alan toplumsal değer gaspını gerçekleştirir. Bunda hem zor hem de ideolojik araçlar birlikte işlev görür. Sömürge toplumlar sömürünün sağlandığı biçim ve alanlara bağlı olarak ticari, sınai ve finansal bölümlere ayrılır.

* Savaşçı Toplum

Toplumsal değer gaspının ikna yerine zorla sağlandığı toplum biçimidir. Savaş toplumsal yaşamdaki yabancılaşmanın en aşırı ve vahşi biçimidir; toplumsal doğayı derinden yaralar ve sakatlar. Bu durumda toplumların korunma refleksleri gelişerek, yabancılaştırıcı savaşa karşı toplumsal varlığı koruyucu öz savunma savaşı biçimini alır.

d- Toplumsal Kimlik

Toplumsal tekillikler zengin bir bileşime sahiptir. Tekillikler kendi içinde çok sayıda tekillikler tekili kategorileri oluşturur. Toplumlara tek kimlikli olarak görme yaklaşımı, yabancılaştırıcı öğeler olan hiyerarşik ve devletsel düzenlerden kaynaklanır. Kapalı katı kimlik anlayışı bu düzenlerin dayatmasıdır. Ulus-devlet bu düzenin en gelişmiş biçimidir. Kimlikler toplumsal formlardır. Toplumun gelişme özelliklerine denk gelirler. Diğer kimliklerle

sentezlenmeye açıktırlar. Kimiksiz toplum olmaz. Kimlik de en az ahlâk ve politika kadar varoluşsalıdır. Çoklu alanlara sahip toplumsal kimliklerin en belli başlı olanlarını şöyle sıralayabiliriz:

* Kabile ve Aşiret Kimlikleri

Toplumların ilk gelişme kimliği kabileler biçimindedir. Klana kimlik demek zordur. Çünkü klan henüz farklılaşmanın başlangıcındadır. Fakat klanı proto-kimlik, ön kimlik olarak tüm kimliklerin ana hücre, ailesi gibi değerlendirmek mümkündür. Kabileler ve kabileler birliği olarak aşiretler toplumsal yaşamın en dayanıklı kimlikleridir. Anti-toplumsal güçlere rağmen, zayıflamış kabile ve aşiretler çağının bir nevi sivil toplum görünümünde oluşması kaçınılmazdır. Çünkü toplumlar klansız ve ailesiz olamayacağı gibi, kabilesiz ve aşiretsiz de olamaz.

* Kavimsel Kimlikler

Tarih boyunca ortak bir dil ve kültür kökenine dayalı aşiretlerin daha üst düzeyde gelişmiş biçimleniş olarak gelişirler. Ağırlıklı olarak ortak bir mekânı kendileri için yurt, vatan olarak geliştirirler. Yurt, vatan en doğrusu kültür olarak anlam bulması gereken kavramlardır. Her toplum kavim düzeyine varmak durumunda değildir. Kavimler içinde çok sayıda başka klan, kabile, aşiret, hatta kavim yaşayabilir. Homojen kimlik anlayışı ulus-devlet faşizminin bir dayatmasıdır.

* Ulusal Kimlik

Kavim kimliğinin istikrarlı ve sürekli bir yönetim biçiminde yaşa-

ması halinde oluşacak kimliğe ulus veya ulusal kimlik demek mümkündür. Ulusun ağır basan yanı öz iradesiyle kendini yönetebilmesidir. Yönetimin demokratik veya devletçi biçimlerde gelişmesi mümkündür. Başka ulusların, daha doğrusu devletçi yönetime sahip ulusallıkların yönetimi altında olan halklara ve kabileler toplamına ulus değil köleler denilir. Sömürge toplumlarında tek ulus adına homojenlik sağlanıp, başka uluslara ve hatta alt birimlere özgür ve eşit yaşama şansı verilmez. Demokratik sistemler çoklu kimliklere imkân tanımlarıyla anti-toplumsal sistemlerden ayrılırlar.

e- Toplumsal Kutsallar

Kutsallık kavramı büyüleyici, mucizevi, olağanüstü olanın toplumcu tanımlanmasıdır. Kutsal olan toplumun kendisidir. Ama toplum bunu bilimsel bilinçle değil de dinsel, mitolojik dediğimiz bilinç biçimleriyle karşılar. Toplum aslında kendini tanımlıyor. Dinsel ve mitolojik bilinçle tanımlamakla bilimsel bilinçle tanımlamak arasında kıyaslama yapmak öğretici olabilir. Bilimin kökeninde mitoloji, din ve felsefenin yattığını unutmamak gerekir. Toplumun zihin faaliyeti, ister kutsal ister pozitif olsun, hep kendini tanımlamaya yöneliktir. Bazı önemli kutsallıklar şunlardır:

* Tanrısalıklar

Üç büyük din de nesnel idealizmde evrensel olanın karşılığıdır. Hegel'de mutlak tin (Geist)dir. K.

Marks'ta komünizmdir, milliyetçiliklerde ise ulus-devlettir.

Tanrısallığın sosyal bilimdeki anlamı toplumsal kimlikle bağlantılıdır. Toplumsalın en üst soyutlama olarak kavramsallaşmasını karşılayabilir. Allah'ın büyüklüğünün toplum dışında bir anlamı yoktur. Allah ancak toplumla var olabilir. Toplum onu ister tüm evren olarak karşılasın, ister içinde bir inanç olarak beslesin, fark etmez. Felsefede bunun temsili nesnel ve öznel idealizmdir. Bilimde ise yalnızca nesne ve özne olarak kalır. Bu yöntemle her şeyi nesne ve anlam olarak Tanrı (Allah)'dan çıkarsamak mümkündür. Bilim diliyle ifade edersek, insanın anlam düzeyi toplumsallığıyla orantılıdır. İnsanın anlam gücü toplumsal gelişkinliğiyle belirlenir. Kapitalist liberalizmin dayattığı toplumdan kopuk birey anlamlılığı tam bir mitolojik yalandır. Birey toplumdan kopuk olarak ancak bir maymun sürüsünün üyesi kadar anlamlılık ve zihniyet gelişkinliğini yaşayabilir.

* Peygamberler

Toplumsal kutsallığın ikinci halisidir. Gaipten haber verme, tanrının elçisi olma gibi sıfatlarla tanımlanmaya çalışılır. Peygamber üst rahipler sınıfıyla aynı kategoriyi paylaşır. Felsefedeki karşılığı filozof iken, bilimdeki karşılığı ise akademisyendir. Üst düzey aydınlar da aynı kategoriyi paylaşır. Hepsinin ortak özelliği, toplumsal anlamlılığı en üst düzeyde açıklayan bir konumda olmalarıdır.

Toplumsal bu anlam konumlarını böylesine üst düzeyde değerlendirmesi özünde kendi varlığını seslendirdikleri içindir. Onlar toplumun aynası, vicdanı konumundadırlar. Toplum onların şahsında özünde kendini kutsamaktadır. Kutsamanın kendisi değerlendirilmek, yüceleşmek, anılanmak, güzelleşmek olarak da tanımlanabilir.

* Bilgeler ve Ozanlar

Üçüncü sırada bir kutsama halisidir. Aynı işlevi görürler. Toplumun değer, anlam, söz taşıyıcılarıdır. Ahlâkî ve şiirsel duruşu ifadelendirirler. Toplumsal değerliliğin söz ve sanat temsilcileridir. Toplumsal anlamlılığı en yoğun yaşama ve ifade etme ayrıcalığına sahiptirler.

* Kutsal Eşyalar, Fetişler

Toplumsal yaşamasına, ayakta kalmasına ve hamle yapmasına en çok katkısı olan nesneler kutsallaştırılır. Kutsallığın nesnelere geçmesi, toplum için hayati bir ihtiyacı giderme değerini ifade etmesinden ötürüdür. Bir nesne ne kadar değerliyse, fetişleştirilmişse, o denli kutsallık payı taşır. Örneğin buğday, zeytin, koyun, inek, at vb gibi.

f- Toplumsal Hakikat ve Yitimi

Toplumsal doğalar zihinsel yanı gelişkin esnek doğalardır. Anlam yüklüdürler. Genelde canlılardaki anlam yükü cansızlardakinden fazladır. En basit atom parçacığından en karmaşık bileşimlerine doğru bir anlam artımı söz konusudur. Anlam artımının özgürlükle ilişkisi vardır. Enerji-madde ikilemindeki katılmış maddi parçacık denilen yan hep anlamı engellemekle yükümlüdür. Tıpkı duvar gibi. Duvar içindekileri korur, ama aynı zamanda hapseder. Evrende bu ikilem her olguda vardır. Duvar bazen tam bir savunma aracı olurken, bazen de hapishane aracı halini alır. Madde kısmının bu yönlü bir özelliği hep vardır. Toplumsal doğada (evrende, maddede) çok gelişkin bir anlam birikimi bulunmaktadır. Toplumsal örgüler, organlar, yapılar, sistemler özünde anlamca belirlenirler. Anlamını en iyi dile, söze, yapılanmaya kavuşturan toplumlar en gelişmiş toplumlar tanımına kavuşurlar. Bunlar özgürleşme düzeyi gelişkin toplumlardır. Özgür toplumlar kendilerini anlamlandıran, dillendiren, konuşturan, ihtiyaca göre çok yönlü yapılandıran toplumlardır. Özgürlükten yoksun toplumlar ise tersine dillerini geliştirememiş, açıkça konuşturamamış, kendilerini çok yönlü yapılandıramamış toplumlardır.

Bu tanım çerçevesinde çağlar boyunca toplumsal anlamı, hakikat gelişimini değerlendirmek sosyal bilimin özüdür. Hakikat, esasta çağlar boyunca gelişen toplumsal anlamlılığın insan bilincine çıkmış halidir. Kendini mitolojik, dinsel, felsefi, sanatsal ve bilimsel yollarla ifadeye kavuşturma işine hakikati araştırma, dile getirme işi diyebiliriz. Toplumlar sadece hakikat örgüsü değildirler, aynı zamanda açıklama gücüdürler. Hakikatini açıklayamamak en ağır kölelik, asimilasyon ve soykırım durumunu ifade eder ki, bu da bir nevi varoluştan kopma ve gerçeklik olmaktan çıkma durumuna düşmek demektir. Hakikatsiz toplum, hatta birey anlamsız kılınmış, başka öznelerin hakikati içinde erimiş ve kimliğini yitirmiş varlık anlamına gelmiş, daha doğrusu anlamsızlaşmış varlık haline uğramış demektir. Bu durumda anlamla hakikat arasında sıkı bir ilişki vardır. Anlam bir nevi hakikatin potansiyelidir. Bu potansiyel dile geldikçe, özgürce konuşulup yapılandırıldıkça hakikat haline erişilmiş olacaktır.

Bir insanın hep kendi içindeki hakikatten söz etmesi hep kendi içindeki 'konuşamayan çocuk'tan söz etmesi demektir ki, bu durum en kötü toplumsal durumu, yani

yalnızlaştırılmış birey haline düşmüşlüğü ifade eder. Toplumsal anlamlılıklar (mitolojik, dinsel, felsefi, sanatsal, bilimsel yöntemlerle) hakikat haline gelmedikçe, bu aşamaya ve aktifliğe (potansiyelden entelleguya) erişmedikçe yaşam-sallık kazanamazlar. Çocukluktan kurtulamamak Ezop dilini aşamamak demektir ki, bu durum da hakikat haline erişememeyi ifade eder. Baskı altına alınmış toplumsal gerçeklikler bu durumu yoğunca yaşarlar. Hakikat açısından toplumsal gerçekliğe baktığımızda, ancak bu gerçeklikler (toplumsal doğalar, yapılar) herhangi bir hakikat yöntemiyle (mitolojik, dinsel, sanatsal, felsefi ve bilimsel) dile geldikçe, aktifleştikçe, yeniden örgütlenip yapısallaştıkça anlamlı toplumdan hakikatli topluma erişeceğimizi görürüz. Toplumsal çağları hakikat açısından gözlediğimizde şunları belirtebiliriz:

* Toplumsal Klanlar Çağı

Bu çağda karmaşık bir anlam kazanamamış olmaktan ötürü klan topluluklarında hakikatler çok sınırlı bir kapsamda, gelişmemiş bir dille, bazı sözel anlatımlar ve çoğunlukla beden diliyle ifade edilirler.

* Tarım-Köy Toplumu Çağı

Barınma, beslenme, giyinme, üreme ve korunma konusunda daha karmaşık bir yapısalık yaşandığından, anlam kapasitesi çok artmış toplumsal gerçeklikler söz konusudur. Anlam kapasitesine denk gelen bir hakikat çağı gelişmeye başlar. Özellikle ana-kadın etrafında gelişen mitolojik, dinsel ve sanatsal bir hakikat çağı (şişman ana-kadın heykelcikleri çağı) tüm kutsallığıyla sahneye çıkar. Diller gelişir. Mitolojik, dinsel ve sanatsal ifade gücü, orijinal değeri yüksek bir çağı başlatır. Prehistoryanın en görkemli çağıdır. Toplumun ilk defa kendini kutsal hakikatler halinde (mitolojik, dinsel, sanatsal yöntemlerle) açıkladığı çağdır. İnsanlık halen bu dönemin mirasını yemektedir. Felsefi bilgelik ve tıbbi bilim başta olmak üzere, diğer iki hakikat biçimi de bu çağda temel kazanmıştır. Kadın bilgeliği ve tıbbi bu dönemin etkin hakikatleri olarak yaşamda önemli yer bulmuşlardır. Kadın-tanrıçalığın bu çağda egemen olmasının nedeni, kadının beş önemli hakikat alanında kazanmış olduğu güçten ileri gelmektedir. Bu güç kazanmanın altında şüphesiz tarımı ve ev ekonomisini geliştirmede başat rol oynaması yatmaktadır.

*Şehir ve Uygarlık Toplumu Çağı

Şehirleşmeyle birlikte artan toplumsallaşma diyalektik gereği zıddını da geliştirmiştir. Bu çağda diyalektik zıtlık toplumsal sınıflaşma ve devleti doğurmuştur. Bir toplumsal sapma olarak gelişen sınıfsallık ve devletleşme, toplumsal hakikat konusunda derin bir yarılma ve bölünmeye yol açmıştır. Yarılma ve bölünmeler şiddet içeren zıtlıklar temelinde oluştuğundan, hakikatlerin şiddetle bastırılması çağı da başlamış olur. Somutta bu durum kendini hakikatler savaşı olarak da açığa vurur.

Hakikatlerin sınıf ve devlet anlamını yüklenmesi tarihin öz haline indirgenmiştir. Tarih nasıl ve hangi yöntemle ifade edilirse edilsin, sınıf ve devlet damgasını taşıyacak biçimde inşa edildi, yazıldı. Toplumsal

gerçekliğin, dolayısıyla toplumsal hakikatin yarılması her türlü yabancılaştırmanın temelidir. Yabancılaştırma, toplumsal anlamın saptırılmasına bağlı olarak hakikatinin de gerçeği ifade etmekten alıkonulmasıdır. Hatta gerçekliğin tersyüz edilmiş olarak ifade biçimlerine taşınmasıdır. Toplumsal bireyin köklü yabancılaştırması tarihteki en büyük kötülüktür. Toplumsal yabancılaştırma tarihsel ihanet olarak da yorumlanabilir. Yabancılaştırma her düzeydedir; toplumun tüm maddi ve manevi kültürel alanlarını kapsar. Emek yabancılaştırması zihniyet yabancılaştırmasıyla birleştirildiğinde, hegemonik uygarlık sistemi kendini sürdürebilir. Dolayısıyla sınıflı ve devletli toplum sistemi olarak uygarlık çağı, ancak toplumsal alanların derinliğine yarılması ve yabancılaştırması temelindeki gerçekleşme olarak tanımlanabilir.

Uygarlık toplumsallığı bölünmüş ve sürekli çatışmayı mümkün kılan bir gerçekliktir. Derin bir hakikat arayışı, çatışması olarak da kendini var kılar. Sömürü ve zor tekeli ellerinde bulunduran tahakkümcü güçler, toplumsal hakikati bastırıp çarpıklaştırdıkları oranda ezilen ve sömürülen gruplar, bireyler ve halklardan oluşan toplumlar inşa ederler. Bu kesimler anlamını, dolayısıyla hakikatini kaybetmiş yığınlar, sürüler halinde güdülürler. Sözü edilen bu kesimler ancak hakikatlerini yitirdiklerinde güdülmeye elverişli bir konuma gelebilirler. Uygarlık tarihi dar anlamda bu güdülenimin hem anlam hem de hakikat olarak inşa edilip sürdürülmesinin tarihidir.

g- Toplumsal Hakikat ve Yabancılaştırma Biçimleri

Gerek kendi içinde gerek dışında baskı ve sömürüye alan bırakmadıkça, toplumsal gerçekliğin anlam ve hakikatinin özgür gerçekleşiminden bahsedilebilir. Bu durumda anlam ve hakikat özgürdür. Özgür olmak, anlamlı ve hakikatli olmakla mümkündür. Özgürlüğü olmayanın kimliği, dolayısıyla anlamı ve hakikati de olmaz.

Kitlık, vahşi hayvanların saldırıları, iklimsel zorluklar ve bulaşıcı hastalıklar gibi doğal nedenlerden kaynaklanan tehditlerin yaşandığı koşullar ile bol taneli yiyecekler, meyveler, av hayvanları, elverişli iklim, güvenli ve sağlıklı ortamlar gibi bollukların egemen olduğu koşullardaki hakikat biçimleri, toplumsal baskı ve sömürünün sürdürüldüğü toplumdaki hakikat biçimlerinden farklı oluşur. Ana hatlarıyla bu biçimleri şöyle sıralayabiliriz:

1- Toplumsal tahakkümün (hiyerarşi ve devletin) henüz gelişmediği koşullarda hakikatin başlıca ifade biçimleri mitoloji, din ve sanatlardır. Hakikati açıklamada felsefe ve bilimin payı sınırlıdır. Ağır basan ifade biçimi ise mitolojidir. Mitoloji söylence, efsane, masal, öykü biçimindeki anlatılardır. Mitolojilerde de mutlaka bir hakikat gizlidir. Daha doğrusu, mitoloji hakikatin bir söylem biçimidir. Uygarlığa batırılmamış din de mitolojiye göre inanç yanı daha ağır basan hakikat değerliliğine kesinlik katan bir biçimdir. Din kesin olduğuna inanılan mitolojilerdir. Dinin inanç ve yargılarında hakikatle

eşitleme, özdeşleşme vardır. Bilgelik (felsefe) ve bilim mitoloji ve dinin ağır etkisini taşır. Yine sanat bir hakikati açıklama biçimi olarak dinsel ve mitolojik zihniyetle sıkı bağ içindedir; müzik ve çizim olarak anlamı ifadelendirmek ister. Müzik, resim ve heykele yüklenen anlamı araştırmak önemli bir hakikat çalışmasıdır. Önemli olan müziğin, resmin, heykelin kendileri değildir; ifade ettikleri anlam ve hakikat olarak değerleridir.

Mitoloji ve dinin dilinin şiirselliği esastır. Dilin kendisi doğuşundan itibaren uzun süre şiirsel anlamlıdır. Dolayısıyla şiirle hakikat arasında sıkı bir ilişki vardır. Şiir tahakküm tanımayan eski özgür toplumun dili ve hakikatidir. İlk ozanlar bilgiler ve peygamberlerden önceki hakikat açıklayıcılarıdır. Bir toplumun dilinin şiirselliği ve ozan anlatımlı gücü, o toplumun ne denli özgür ve anlamlı bir toplumsal gerçekliğe sahip olduğunu gösterir.

2- Sınıflı ve devletli toplum sistemi olarak uygar toplum hem kendi içinde hem dışında tahakküme uğradığı ve yarıldığı için, anlam ve hakikat olarak da parçalanır. Mitolojik ve dinsel anlatıma tahakküm karıştığından hakikat yabancılaştır. Yabancılaştırma uygar toplumun özüne, varlığına ilişkindir; sadece söyleme dayanmaz. Tahakküm örgütlenmeleri içerdikleri anlamları hakikat olarak sunduklarında, toplumsal yaşam paradigmaları köklü değişimler geçirir. Toplumda çelişkili yaşam ve ona yön veren paradigma biçimleri oluşur. Yabancılaştırma hakikati kemirerek, yontarak, eriterek yaşanır. Çarpıtılma, bastırılma ve karartmaların kabulü için girilen çabalar sonucunda yabancılaştırmayı yaşayanların hakikat olarak değeri sürekli azalır. Savaşılacak bir hakikati kalmadığında, yabancılaştırmayı yaşayan toplum anlamsız bir yapılar yığını haline gelir. Söz konusu yapılar toplum için sadece bir yüküdür; bir nevi toplumsal hastalıktır. Tutuculuk, softalık, faşizm biçiminde patolojik adlarla anılır. Yabancılaştırma hastalık halindeki toplumsal gerçeklik olarak anlamsızdır. Anlam yitimi en tehlikeli toplum halini yansıtır.

Toplumsal doğasında hakikatin yaşadığı yarılma ve çatışmalar uygarlığın bütün biçimlerinde izlenebilir. Mitoloji ve dinin hakikat değeri düştükçe, anlamlı ve canlı şölen havasında tapınılan tanrıça ve tanrılar yerlerini değerden düşmüş putlara bırakırlar. Görkemli, kutsal, mükâfatlandıran tanrıça çağından cezalandıran, kullandıran tanrılar çağına geçilir. Aslında toplumsal dönüşüm (komünal toplumdaki dönüşüm) kendini hakikatte böyle ifade etmektedir. Sümer toplumunda bu dönüşüm çok canlı olarak izlenebilir. Ayrıca tanrılar arasında da savaş çıkar. Dionysosçu gelenek, tarımsal komünal toplumun hakikati olarak kendini yansıtırken, Zeusçu gelenek bu toplumun ilk yarılmaya ve dönüşüme uğramış tahakkümcü kesiminin hakikati olarak yansıtılır. Bu gelenekler çatışması bile orijinal anlamını Sümer toplumunda bulur. Bu iki gelenek, çağ sanatlarında çarpıcı olarak yansıtılır. Tanrıça çağı İsa'nın anası Meryem'e kadar yansısını sürdü-

Anlam yitimine karşı direndikleri oranda bilim ve felsefenin hakikati ifade etme güçleri de artar. Fakat iktidar ve devlet sahiplerinin emrine girdikçe dogmalaşıp hakikatle bağını yitirir, yabancılaştırmanın bir söylem aracı olarak rol oynarlar. Hakikatle bağını yitiren mitolojik ve dinsel ifadelerle karşı hakikat ifadesi olarak gelişen bilim ve felsefe, toplumu esas almaktan çıkıp baskı ve sömürü tekellerinin çıkarı için rol değiştirdiğinde, tıpkı eski mitolojik ve dinsel yabancılaştırmalar gibi dogmalaşıp hakikatle olan bağlarını yitirme sürecine girerler. Sanatlarda da benzer süreçler yaşanır.

r r. Kapitalizmin hâkim sistem haline gelirken, tanrıça çağının son temsilcileri olan 'cadı kadın'ları diri diri yakarak kendi modernitesini inşa etmesi son derece d ő  nd r c  ve öğreticidir.

Uygarlık  ağında felsefe ve bilim, hakikatin ifade biçimleri olarak önem kazanırlar. Bunda hakikat arayışı ve mücadelesi temel rol oynar. Mitolojik ve dinsel anlatımla kendini eskisi kadar gizleyemeyen maskeli tanrı-kralların yerini metafizikle örtünmeye çalışan sistemler alır. Tek tanrılı dinlerin yetmezliğe düşmesi sonucunda, nesnel idealizm olarak metafizik hâkim uygarlık sistemlerinin öznelliği olarak geliőtirilir. Tanrı yerine hakikat olarak 'idea'lar ikame edilir. İdealizm, devletleően tanrı olarak daha çok hakikatmiő gibi sunulur. Bu nedenle idealizmle yabancılaşma arasında sıkı bir ilişki vardır. Toplumsal hakikatler tanrılarla değil, idealarla ifade edilmeye çalışılır. Toplumsal hakikatin aőınıma, erimeye ve çarpıtılmaya uğraması idealizmle birlikte daha da derinleşir.

Hegemonik iktidar ve sömürü sistemi olarak uygar geçinen sayısız devlet, gittikçe daralan toplumsal anlamlılığını gizlemek için abartılı, süslemeli ve heybetli sanatsal bi imleniőlere de ağırlık verir. Örneğin Roma ve Grek uygarlığı mimar , heykel, müzik ve mozaik alanında hakikat olarak böylesi bir sunuma çok büyük önem vermiştir. Sistem kendini ne kadar abartılı sunarsa, toplumsal anlamı (sömürülen ve ezilenlerin gerçeğini) o denli gizlemeye, çarpıtmaya çalışır. Bilim, felsefe ve sanat, mitolojik ve dinsel çağda olduğu gibi iktidara bağlanır, devletleőtirilmeye çalışılır. Dolayısıyla toplumsal yarılmaya karşılık gelen bir bilim ve felsefi mücadele süreci yaşanır. Anlam yitimine karşı direndikleri oranda bilim ve felsefenin hakikati ifade etme güçleri de artar. Fakat iktidar ve devlet sahiplerinin emrine girdikçe dogmalaşıp hakikatle bağını yitirir, yabancılaşmanın bir söylem aracı olarak rol oynarlar. Hakikatle bağını yitiren mitolojik ve dinsel ifadelere karşı hakikat ifadesi olarak gelişen bilim ve felsefe, toplumu esas almaktan çıkıp baskı ve sömürü tekellerinin çıkarı için rol değiştirdiğinde, tıpkı eski mitolojik ve dinsel yabancılaőmalar gibi dogmalaşıp hakikatle olan bağlarını yitirme sürecine girerler. Sanatlarda da benzer süreçler yaşanır. Hakikatle bağını yitiren sanatlar abartılı duruma düőerek ve minimize olarak toplumsal gerçekliği ifade etmekten uzaklaőırlar.

Uygarlık  ağında tahakküm nedenli toplumsal sorunlar, hakikatin bütün ifade tarzlarında kendini sorgulamayı ve c z me kavuőturmaya dayatırlar. Hakikat sorunlarının kaynağı toplumsal olduğu kadar, c z mleri de toplumsal bilim kapsamındadır. Toplumsallıkla bağını yitiren bilim yabancılaőması, dolayısıyla hakikatle bağını yitirmesi kaçınılmazdır. Kendini hakikatin tüm yöntemlerinde yetkinleőtirmiő toplumlar, sorunlu olmaktan ve yabancılaőmadan kurtulmuő, eőtilik i,  zg r ve demokratik (ahlâkî ve politik) toplumlardır.

h- Kapitalist Modernitede Hakikat ve Yabancılaşma

Kapitalist modernite, iktidarı ve

k r-sermayeyi azami biriktirmek kadar, bununla bağlantılı olarak hakikatin yabancılaőtđi sistemi de ifade eder. Sistem olarak dođuőu çok kanlı hakikat savaőlarını gerektirdiği gibi, sürdürülmesi de tarihin gördüğü en büyük savaşları beraberinde getirmiştir. Sistemin savaşları sadece iktidar ve sömürü savaşları olmayıp, aynı zamanda  etin hakikat savaőlarıdır. Uygarlık sistemlerinin en gelişmiş küresel devamı olan kapitalist modernite, toplumsal anlamlılığı ve hakikatini ezdiği, çarpıttığı ve karartığı oranda gerçekleőtir. Sistem içinde k r ve iktidar azamileőtđi oranda, toplumsal yaşam hakikatinin alanı minumulaőır ve anlam kaybı oldukça fazlalaőır. Toplumsal yaşam sadece iktidar ve k r hırsının kurbanı olmakla kalmaz; hakikatin tüm ifade biçimlerinde ağır bir yabancılaőmayı da yaşar. Toplum hem anlam hem de hakikat olarak tam bir tasfiye süreciyle karşı karőıyadır. Toplumun tüm gerçeklerinin yerine iktidar ve sermayenin gerçekleri ikame edilmiştir.

Modernitenin birinci sacayağı olan kapitalizmin kendisi sistem olma őansını yakaladığı zaman, tarih öncesi ve sonrasının ana toplumsallıklarını tasfiye etmekle iőe baőlamıőt. Öncelikle 'cadı kadın avı' temelinde kadın toplum-sallılığının ayakta durmaya çalıőan güçlerini ateőtte cayır cayır yakmıőt. Cadı kadın avı sermayeden bağımsız düőünülemez. En derin köleliği yaőayan kadın üzerindeki hegemonyasını inőa etmesinde bu yakma sahneleri kapitalizmin son derece iőine gelmiőtir. Günümüzde kadının en düőürülmüő haliyle sistemin hizmetinde olması, kapitalist hegemonyanın çıkıő aőamasında gerçekleőtirilen bu yakılıőlarla sıkıca bağından ötürüdür. Yakılmanın dehšetengiz travmaları, kadını Avrupa'da erkeğin sınırsız hizmetine sokmuőtur.

Sistem kadından sonra tarım-köy toplumsallılığını da acımasızca yıkmıőtir. Komünal demokratik yanı ayakta kaldıkça azami iktidar ve k r sağlanamayacağından, tarım-köy toplumsallılığının hedeflenmesi kaçınılmazdı. On binlerce yıllık insan direnişinin, acılarının ve sevincinin anlam ve hakikatinin zemini olan bu toplumsallıkların tasfiyesi sağlandığı oranda sistemin çıkış şansı artacaktı. 16. yüzyıl ve sonrasının Avrupa'sında ve dünyada gelişen tüm uygulamalar bu gerçekliği doğrulamaktadır. Modernite  ncesi toplumun sınırlı da olsa hakikatini ifade eden kiliseye karşı sistemin savaşını da bu çerçevede değerlendirmek gerekir. şüphesiz kendi içinde yanılısımalı bir toplumsallılığın ifadesi olarak Hristiyan evrenselliği eski iktidar ve sömürü tekelinde pay sahibi olsa da, toplumu savunmanın en önemli mevzilerindendir. Kapitalizm bu mevziyi de etkisizleőtirmeden çıkış sağlamazdı. Büyük din savaşları bu hakikatin ifadesidir.

Kapitalizm proleterleőtme denilen en terbiye edilmiş bir köleliği meőrulaőtırarak toplumsal hakikate ölümcül bir darbe daha vurmuştur. K. Marks'ın en büyük hatalarından birisi, gerçekte hakikatin yitirilmis  bir öğesi olan proleterleri baş özne sanma gafletine düőmesidir. Proleter geliőtirilmis  bir köledir. Bu durumunu sürdürdükçe asla hakikat

sahibi bir özne olamaz. Kapitalizm proleterdeki tüm insani toplumsal özellikleri öldürmeden onu işine koőturamaz. Antikçağ k lesindeki insani toplumsal öz, modern k le olan proleterdekinden daha fazladır. Ama yine k le olduğu için hakikat payesini ancak özgürlüğüne kavuőt ğunda kazanabilir. Proleterleri aynı anda hem köle olarak kalan hem de hakikat payesi taşıyan bir gerçeklik olarak tanımlaması Marksizm'in büyük bir  arpıtmasıdır. Reel sosyalizmin baőarısızlıđının temelinde bu hakikat yatar.

Kapitalizmin bir toplumsal sınıf olarak yükselttiği burjuvazi, hakikatin üzerinde parçalandığı toplumsal afetin kendisidir. Bir tanrı-kral bin burjuvadan daha çok hakikate yakındır. Burjuvazi hakikatin ve dayandığı, ifade ettiği toplumsal anlamlılığın ikiye parçalandığı toplumsal doğanın hasta, patolojik parçasını teşkil eder. Modernite bu sınıfın somutunda tüm toplumsal hakikati fel  ettiği gibi, yabancılaőmayı dayatan iktidar ve sermayeyi canavar (Le-

ve toplumsal olmaktan çıkarılmış insan olduğuna dair açıklamaları bu gerçekliği anlatır.

Modernitenin   c nc  sacayağı olan endüstriyalizmin ekolojik yaşamın imhası anlamına geldiği tamamen açığa çıkmış bir hakikattir. Sadece eko-çevrenin değil, toplumsallılığın ancak onunla varlık kazandığı gerçeğinin de imhasıdır.  evresi her gün tahrip edilen bir toplum, yaşamını parça parça kaybeden ve canavara yediren toplumdur. End striyalizm, milyonlarca yıllık direniőtle inşa edilmiş bir insan toplumsallılığının, bu kadar uzun süre karşısında bir an sayılabilecek kadar kısa bir aralık içinde tasfiye edilmesinde kapitalizm ve ulus-devletin suç ortağıdır. Endüstriyel toplum adı altında bir kanser urunu en ilerici toplum olarak sunma k stahlılığı da endüstriyalizmin ne tür bir patolojik vakıa olduğunu gayet iyi açıklamaktadır. Hiçbir savaş endüstriyel toplum adına (kapitalizm ve ulus-devletin desteğiyle) gerçekleştirilen toplumsal cinayetler kadar cinayetler

İnsan türü kendi ömrünü ebedi kılmak için ezelden beri arayışlar içine girmiş olup, gökte cennet, yeraltında cehennemler düőünmeye kadar pek çok çılgınca çaba geliştirir. Kendini tanrı-krallar halinde sunmaktan en alçakça kölelikte tutmaya kadar çılgınlıklar peydahlar. Her gün cinsel sapıklık içinde yaşamaktan kendini nötr bir cins halinde tutmaya kadar kural tanımayan tutumlar da sadece insana özgüdür. Planlı soykırımlar geliőtirmekten sonsuz yaşam iksiri peőinde koőtmaya kadar bu tutum hiçbir canlı türünde görülmeyen hastalıklar halinde sürer gider.

viathan) haline getirir.

Modernitenin ikinci sacayağı olan ulus-devlet, tarihte eőı görülmedik hakikati yontan bir g   olarak da tanımlanabilir. Hiçbir patolojik toplumsal hastalık, ulus-devlet kadar toplumsal mühendislik adına (Demiurg = Mimar Tanrı) toplumsallılığı homojenleőtirip yaőamsallılıđından kopartma gücünde olmuőtir. Modernitenin ilericilik (tanrısal kıyamet inancının modernce biçimi) kisvesi altında en kutsal toplumsal yaşam farklılıklarını (yaşam = farklılık olduğu halde) yontup un ufak etmesi ve tek i yapılar üretmesi faőtizmin ta kendisidir. Faőtizm toplumsal hakikatin bittiği yerde ortaya çıkan toplumsal patolojidir; ulus-devlet iktidarı ve sermaye tekelciliği olmadan asla üre-yemez. Ulus-devletin kutsallaőtirmaya  alıőtđı sınırlar, vatan, millet, bayrak, marő ve yurttaő kavramları gerçek toplumsal kutsallılığa ihanet etmekle bağlantılıdır. Tekçi vatan, millet, yurttaő inőaları, tüm  ağlar boyunca yaşanmış bir insanlığı kasap gibi doğramakla mümkündür. Bu durumda sadece toplumsal hakikatten uzaklaşma, yabancılaşma değil, toplumun kendisinin t ketiliőı söz konusudur. Ulus-devletin içerdiği dinci, milliyetçi, cinsiyetçi ve 'bilimci' iktidar çoğaltımı karşısında toplumsal hakikatler her zerresine kadar tecavüze, iş-gale ve ink ra uğramış durumdadır. Nietzsche, Foucault ve Adorno baőtla olmak üzere, bazı filozofların hakikat adına kıyamet koparmaları, modernitedeki bireyin iđdiő edilmiş

kelebeği örnek olarak gösterebilirim. İç yapısı ve  evre ekolojisi kelebeğin bu üç aylık yaşamını belirlemiştir. Eğer bir kazaya kurban gitmezse, kelebeğin yaşam süresi bu üç ay olacaktır. Onun için  ncesizlik ve sonrasızlık (ezel-ebed sorunu) bu üç ayla sınırlıdır. Bunu sorun yapmayı da hiç düőünmez. Bu yönlü bir arzusu da olamaz, olsa da bunu fazla mesele yapmaz.  rnek içinde  rnek Gılgameő'tir. Gılgameő'i olumsuz örnek olarak sunuyorum, izahını yapacağım. Doğada ve evrendeki her varlık özünde 'kelebek kuralı'na bağlı olarak yaşar. Sadece insan yaşamı bu kurala ters düşer ve muazzam sorunlu bir hal alır.

İnsan türü kendi ömrünü ebedi kılmak için ezelden beri arayışlar içine girmiş olup, gökte cennet, yeraltında cehennemler düőünmeye kadar pek çok çılgınca çaba geliştirir. Kendini tanrı-krallar halinde sunmaktan en alçakça kölelikte tutmaya kadar çılgınlıklar peydahlar. Her gün cinsel sapıklık içinde yaşamaktan kendini nötr bir cins halinde tutmaya kadar kural tanımayan tutumlar da sadece insana özgüdür. Planlı soykırımlar geliőtirmekten sonsuz yaşam iksiri peőinde koőtmaya kadar bu tutum hiçbir canlı türünde görülmeyen hastalıklar halinde sürer gider. İnsan için, sınır tanımayan bu  ılgınlıkların anlaşılması ve önlenmesi için yaşamın tanımına ihtiyaç vardır. Doğru bir tanım doğru yaşamın ilk adımı olabilir.

Bu bölümün uzun giriőinde konuyu biraz aydınlatmak için kavramsal ve kuramsal bir  er eve geliştirmeye çalıştım. şüphesiz idealli bir sosyal bilimin görevi bu çerçeveyi geliştirip yaőamsallaőtırmaktır. Kapitalist modernitenin yapısal krizini ve krizden çıkış olasılıklarını c z mlemeye  alıőtırken, vazgeçilmez bir gereksinim olan sosyal bilimin yeniden tanımlanması ve inşası ( rg tlenmesi) bu nedenlerle öncelikli görevlerin başında gelir.

İnsan yaşamının olmazsa olmazı toplumsallılığıdır. Bu konu üzerinde çok ısrarla durmamın birinci nedeni henüz sosyal bilimce bir tanımlanmasına giriőtmemesi, giriőtmemeleri olsa bile anlamı ve hakikat değerı olan bir bilimselliğinin sağlanamaması, örgütsel inőasının ve toplumsallaőtırılmasının baőarılammamasıdır. İkinci ve daha önemli nedeni, kapitalist modernite liberalizminin bireyi ve bireyciliği anti-toplumsal temelde yere göçe sığmayacak denli abartılı inşası ve canavarlaőtırmasıdır. Mevcut haliyle bireycilik sadece sürdürülemez değildir, yaőanılamazdır da. Hiçbir canlı türünde gözükmeyen, her türlü sapıklılığa açık bireyci yaşam için ne toplumun ne de gezegenimizin dayanma gücü kalmıőtir. Bu bireyci tip öyle bir sapık haline getirilmiştir ki, günün yirmi dört saatinde insan öldürmekten, seks, spor ve sanat yapmaktan, k r sağlanmaktan ve işkence yapmaktan usanmaz. Çok açık ki bu bireyciliğin sonu kanser ve AIDS türü hastalıklardır, nitekim onlar da hızla üremektedir. Peygamberlerin çok önceden haber verdikleri maőtser denilen günler bu bireycilikli dönemi ifadelendirir.

O halde yaşama saygının gereği olarak, birinci görev olan toplumsal

yaşam tanımlı sosyal bilimin inşasını, ikinci görev olan bireyci yaşamın ve arkasındaki sistemin durdurulmasıyla bütünleştirmek çıkış için şarttır.

Şüphesiz toplumsallık bireysel yaşamın örgütlülüğüne ve inşasına dayanır. Bireyden kopuk toplum olamaz. Bireyle toplum kıyaslamasını hidrojenle uranyum elementlerinin kıyaslamasına benzetebiliriz. Hidrojen atomu tek başına olduğunda basit bir yapıdır. Bazı türlerinde enerji ve parçacık yayımı olsa bile çok sınırlıdır. Uranyumda ise sentezlenen aynı atomlardan çok sayılı bileşim sürekli enerji ve parçacık yayar. Nitekim atom bombası uranyumun bu özelliğinden kaynaklanır. Toplumda da çok sayıda birey sentezlenmiştir. Ama yaydıkları enerji ve parçacıklar (eski ve yeni topluluklar) bireyci insana göre (kendisini yaşamaktan başka işlevi olmayan atom) kıyaslama kabul etmez ölçülerdedir.

Birey toplumsallığını yitirdiğinde, fiziki olarak yaşasa bile, ya bir hain ve alçaktır ya da bir serseridir. Her iki anlamda da ölümcüldür.

Ortadoğu toplumsallığını evrensel bir yapılanma olarak anlamlandırmak önemlidir. Gezgin avcılar ve bitki toplayıcıları Toros-Zagros dağ silsilesinin eteklerindeki uzun süreli yaşayıştan çıkardıkları deneyimle tarım-köy toplumsallığına geçişi gerçekleştirdiklerinde, farkında olmasalar da evrensel bir yaşamın yapılanmasını inşa ediyorlardı. Bu yapılanmanın kendisini ve üzerinde inşa edilen merkezî uygarlık çağını ilgili bölümlerde çözümlemeye çalışmıştım. Burada ek olarak bu yapılanmanın anlamı üzerinde durmak ve hakikat değerini açıklamak katkı sunacaktır.

Son buzul döneminin sona ermeye başladığı yirmi bin yıl öncesinden itibaren Toros-Zagros dağ silsilesinin eteklerinde örgütlenmeye çalışılan yeni toplumsallık, zengin bitki türlerinden tarıma ve evcilleşmeye uygun hayvanlardan hayvancılığa geçiş halindeydi. On bin yıl öncesinde bu geçiş süreci yerleşik köy yaşamıyla sonuçlandı. Ekim ve hayvancılık faaliyetleri çiftçi ve çoban toplumsallığını öne çıkardı. İnsanlık için rüya gibi bir yaşam belirdi. Halen izleri süren tüm bayram ve törenlerin temeli bu yeni rüya gibi yaşam sevincinden kaynaklanmıştır. Kıtık toplumdandan bolluk toplumuna geçiş yapılmıştı. Yaklaşık on bin yıl başka toplum tipleri tanınmadan bu biçim yaşandı. Bu yaşam biçimi tüm dünyaya yayıldı. Çoklu merkez görüşleri olsa da, beliren yeni yaşamın bu ilk merkezliliğinin belirleyici önemde olduğu güçlü kanıtlarla daha fazla desteklenmektedir.

Ana-kadın eksenli gelişen bu toplum ilk akraba toplumunu inşa etmesi açısından da önemlidir. Akralalık ana-kadına yakınlık temelinde belirlenir. İlkel klandan ilk kabile toplumuna bu akrabalıktan erişilir. Kabile temelli güçlü orijinal kimlikli bir toplum biçimi olarak halen izini sürdürmektedir. Etkileri günümüze kadar ulaşan orijinal dil, din, mitoloji, sanat, bilgelik ve bilimsel kurumlar ilk ışınlarını bu toplumun bağrında saçtılar. Dokuma, çömlek, toprağı ekme, el değirmeni ve ev kurma araçlarının orijinal çıkışları da bu dönemin toplumunun eseridir. Doğaya kutsal

bağlanış ve vatancıklar oluşturma da bu toplumun ürünüdür. Denilebilir ki, toplumsal yaşama ilişkin 'ilkler'in yüzde 90'ı bu dönemin toplumundan kaynaklanır.

On binlerce yıl tek başına süren bu toplumsallık, insanlığın temel zihniyet ve ruh kalıplarını, maddi ve manevi kültürel değerlerini teşkil etmiştir. Köy, tarım, çiftçilik, çobanlık, kabile, ana kadına dayalı zihniyet ve ruh kalıpları ve bazı üretim tekniklerinden oluşan bu toplum basit bir toplum olabilir; ama bu toplum insanlık için köklü bir yaşamın temelini başarıyla atmıştır. Bundan sonra gerçekleşen her şey bu topluma dayalı olarak gelişmiştir. İnsanla ilgili hiçbir gelişme bu topluma rağmen gerçekleşme yeteneğinde değildir. Başka hiçbir gelişme olmayacağını söylemek istemiyorum. Olsa bile bu toplumla bağlantılı olarak ve onun bir kolu biçiminde gelişir. Toplumsal tarihsel varlıklardır. Tarihsellikleri dışında toplumlar var olamaz. Kapitalist modernitenin tarihi bir tarafa bırakan, sadece analize dayalı bilim yöntemi tüm bilimlerin, özellikle sosyal bilimin çarpık ve hakikat değeri düşük biçimde gelişmesinden sorumludur. Analiz ve nesnellik en kötü metafizik olarak Avrupa merkezli bilimin temel kusurlarıdır.

Eğer toplumlar tarihsel varlıklar ise, o zaman anlamları da tarihseldir. Anlam ise toplumsal yaşamın özüdür; toplumsal yaşamın amacı, ruhu ve zihni olarak da tanımlanabilir. Hakikat ise, bu tarihsel toplum varlığının teşkil ettiği anlamlılığın mitolojik, dinsel, sanatsal, bilgelik ve bilimsellik olarak dile, ifadeye ve biçime kavuşturulmasıdır.

İnsan toplumu ağır tahribatlardan geçmiş olsa bile, şimdi de aynı hakikat yöntemleri temelinde bu anlamlılığı yaşamaktadır. Toplumun tarihselliğinin diğer bir kanıtı da bu yaşam biçimidir. Şüphesiz bu toplumsal yaşam biçimi aynı kalmamıştır. Diyalektik olarak belli bir gelişmeyi hep bağrında taşımıştır. Yıpranmış, tasfiyeyi ve tahribatı yaşamış da olsa, temel form olarak günümüze kadar kendini yaşatmıştır.

Bu tarihsel toplumun yaşam formunda ilk büyük yarılma hiyerarşiyle gerçekleşmiştir. Hiyerarşi tanımlandığı gibi yaklaşık M.Ö. 5000'lerden itibaren varlığını duyuran bir unsur olarak toplumun bağrına yerleşti. Hiyerarşinin kendisi ilk seçkinler grubunu ifade eder. Rahip + yönetici + asker üçlüsü olarak hiyerarşi, ana-kadın otoritesi yerine kurulmaya çalışılır. Toplumsal yaşamın bağrında ilk büyük yabancılaşma bu seçkinler otoritesi ile başlar. Seçkin aile, hanedanlık yapılanmaları da kaynağını hiyerarşide bulur. Hanedanlık bir yandan devlet olarak biçimlenirken, diğer yandan ailecilik olarak toplumsal yaşamı farklı bir anlamlılığa ve forma taşır. Köklü dönüşüm söz konusudur.

M.Ö. 3500'lerden itibaren şehir, sınıflaşma ve devletleşmenin başlamasıyla birlikte bu yarılma, anlam ve form dönüşümü daha da derinleşir. Uygar toplum bunda başat rol oynar. Toplumsal artılar üzerine kurulan uygarlık tekelleri (devlet, köle çiftlikleri, ticaret, tefeci tekelleri) yaşamı derinden yaralamıştır. Daha önce tanık olmadığı yabancılaştırıcı unsurlar toplumun bağrına yerle-

şince, anlam ve form olarak giderek bozulan ve bütünlüğü parçalanmış alt ve üst tabakalara özgü yaşamlar peydahlanır. Uygar yaşam tarzı denilen varoluş bu tarzı ifade eder. Ortadoğu toplumunda aynı merkezî alanda (Verimli Hilal) boy veren uygarlık da merkezî bir anlama sahiptir ve evrenseldir. Toplumsal yaşamın bağrında yabancılaştırmayı derinleştirse de, tarihsel ve mekânsal olarak Ortadoğuludur. Ortadoğu toplumsal yaşamında üst bir katman olarak yerleşen uygar yaşam, yaklaşık beş bin yıllık hegemonik bir dönemi ifade eder.

Hegemonya basit bir unsur değildir. Toplumsal yaşamın tüm gözenciklerine, doku ve organlarına sızmıştır. Bu yaşam tarzında kadın kimlik olarak en alta yerleştirilmiştir. Onun üstünde erkek köleliği oturulmuştur. Direnen göçebe kabile ve aşiretlerle emekçi köylüler ve

Kadın etrafında organik olarak sağlanan toplumsal otoritenin avcı toplumun gelenekleri ile hile ve zorbalıkta büyük güç kazanmış erkek tarafından ele geçirilişi hiyerarşik düzenin temelidir. Hiyerarşik düzen toplum yaşamına zorbalık ve hilenin girmesini beraberinde getirir. Hiyerarşi esas olarak hileciliğin temsilcisi rahip, zorbalığın sahibi asker ve toplumsal tecrübenin sahibi yaşlı erkek tarafından temsil edilir.

zanaatkârlar üçüncü tabaka olarak düzenlenmek, yapılandırılmak istenir. Fakat bu kesimler ilk iki tabakayı da etkileyerek, tarih boyunca direnmeci yaşamı hep canlı tutarlar. Ayrıca uygarlık tekelleri sadece çıplak zor araçlarıyla değil, esas olarak hakikatin ifade yöntemlerini (mitolojik, dinsel, bilgelik, sanat ve bilimler) kullanarak, meşruiyetlerini toplumsal yaşamda doğalmış gibi sunmak ve sonsuz kılmak isterler. Toplumsal yaşamın tüm eski kalıplarını, bayram ve törenlerini, ibadet ve eğlencelerini tekelleri altında yeniden yorumlayarak sahiplenirler, bunlara damgalarını vururlar. Fakat en eski toplumsal yaşam kalıpları temelde varlığını ve anlamlılığını sürdürür. Parçalanmış da olsa hakikatini dile getirir. Uygarlık çağında Hint, Çin ve Güney Amerika uygarlıkları kendi mekânlarında gelişim sağlarlar da, başat rol Avrupa modernitesine kadar Ortadoğu kökenli merkezî uygarlık sisteminde kalmıştır.

İslamiyet adı altında son çıkışını yapan merkezî uygarlık sistemi, burada anlatıldığı gibi beş yüz yıllık bir ikame sonunda hegemonyasını Avrupa kapitalist modernitesine kaptırmıştır. Ortadoğu toplumunun İslam adı altında yaşadığı şey, özünde eski tarihidir. Hiyerarşi, hanedanlık ve imparatorluklar varlıklarını İslam döneminde hilafet, emirlik ve saltanat adı altında sürdürürken, direnişçi demokratik un-

surlar çok çeşitli mezhepler ve cemaatler (Alevilik, Şialık, Haricilik, Êzidilik, Musevi ve Hristiyan halklar ve kültürler) olarak varlıklarını, anlam ve hakikatlerini sürdürmeye çalışmışlardır. Tüm bu tabakalaşma ve parçalanmalara rağmen, Ortadoğu'da toplumsal yaşamın evrensel bir yanının ve bütünlüğünün olduğu açık bir gerçekliktir. Tarihsel toplum varlığını sürdürmektedir. Ama anlamı ve hakikati zayıflamış ve parçalanmış olarak.

Bu durumda sorulması gereken temel soru, kapitalist modernitenin Ortadoğu toplumunda neden gelişme olanağı bulamadığıdır. Sorunun yanıtı ne dinin engelleyiciliği, ne de üretim araçlarının geriliği ve sermayenin yetersizliğidir. Bu alanlarda Avrupa'nın çok ilerisinde olduğu bilinmektedir. Söz konusu olan dönem 12.-15. yüzyıllar arasındaki dönemdir. Bu yüzyıllarda Avrupa şehir doğuşlarıyla tanışmaktadır. Ticaret ve para yeni açılan pazarlarda gelişme göstermektedir. Ortadoğu'da ise bu süreçler dört bin yıl öncesinden beri döngüler halinde devam etmektedir. Sanayii de Avrupa'nınkinin fersah fersah ilerisindedir. Merkezî uygarlık hegemonyasına da sahiptir. Bütün bunlar aslında bu bölgede neden kapitalist sisteme geçilmediğini de açıklamaktadır. Ortadoğu kendi sistemine güvenmektedir. Artık-değer üretimi bölgenin hegemonik güçleri için yeterlidir. Dıştan ve içten kaynaklı önemli ve ölümcül karşıt stratejik güçler söz konusu değildir. Moğollar gibi dıştan gelen güçleri de rahatlıkla kendi içinde eritmektedir.

Bölümün başında çözümlemeye çalıştığım, Avrupa'nın çıkışında stratejik nedenlerin temel rol oynadığı görüşü geçerliliğini korumaktadır. Kapitalizm bir stratejik savunma ve saldırı rejimidir; ancak durumları çok sıkışmış, varlık-yokluk sorununa yaşayan iktidar ve sermaye tekelleri için başvurulacak bir araçtır. Hollanda ve İngiltere'nin yaşadıkları stratejik ölüm kalım sorunu kendilerini kapitalizm seçeneğine zorlamıştır.

Hegemonik güç olarak yükselen İngiltere, daha 16. yüzyılda Ortadoğu'ya yönelik keşif hareketlerine girişti. Zaten başta Venedik olmak üzere İtalyan kentleri ve Napolyon daha önce yolu iyice aralamıştı. Ayrıca Ortadoğu'yu çok iyi tanıyan Yahudi sermayesi baştan beri stratejik olarak bölge ile ilgilenmekte ve Avrupa'ya yol göstermekteydi. Hollanda, İngiltere, diğer önde gelen Avrupa ülkeleri ve ABD'nin bölgeye ilgilerini bilen Yahudi sermayesi Ortadoğu'yu tanımada uzmanlaşmış durumdadır. Ters istikamette Avrupa'ya doğru bilginin uzmanı ve yol göstericisi de yine aynı sermayedir. Yahudiler bu konuda ilk Urfa ve Mısır'dan çıkış dönemlerinden (M.Ö. 1600-1300) beri tecrübe sahibi bir tüccar kabile toplumu olarak hareket etmektedir.

Ortadoğu'da kapitalizmin stratejik bir rol oynayamamasının ikinci bir nedeni de, İslam'ın yükselişi ile birlikte gelişmeleri engellenen Ermeniler, Asuriler ve Helenler gibi Hristiyan dinine mensup halklarla Yahudi varlığının göçe zorlanmasıdır. Birikimleri haraca bağlanan ve zaman zaman talan edilen bu halkların Avrupa tarzı bir şehir

burjuvalaşmasını yaşayamaması, bölgenin aleyhine önemli sonuçlar doğurmuştur. Erkenden bir Rönesans'ın yaşanmaması kadar, geliştirdikleri kültürün darbelenmesi de bölgeyi çoraklaştırmıştır. İslamiyet tek başına Ortadoğu kültürünü temsil edebilecek bir konumda olmaktan çok uzaktır. En kültürlü halklar olarak Hristiyanlar ve Museviler, bölgenin hafızası olmak kadar maddi birikimlerinin de sahipleriydi. İslamiyet biraz da bu değerler üzerine kuruldu. Değerlere el koydu, ama geliştiremedi. Avrupa'da ise güç kazanan Hristiyan ve Yahudi kültürü, Avrupa uygarlığının gelişiminde en temel taşları döşeyen unsurların başında gelmektedir. Ortadoğu'da başat olsalardı, Avrupa uygarlığının hegemonik güç olarak doğma şansı yok denecek kadar az olurdu. Osmanlı İmparatorluğu'nda bu gerçekliği izlemek oldukça öğreticidir.

Bu anlatımın ışığında Avrupa'nın 11.-14. yüzyıllarda sürdürdüğü Haçlı Seferleri ile neden sonuç alamadığı daha iyi anlaşılmaktadır. Bu seferlerden çıkardığı dersler ve taşıdığı değerlerle 16.-19. yüzyıllardaki kapitalist temelli stratejik çıkışlarıyla Ortadoğu'ya yüklendiğinde başarılı olması da aynı nedenlerden ötürü anlaşıldır. İlgili bölümlerde konu yeterince çözümlenmiştir. Ortadoğu için önemli olan, 19. yüzyıldan itibaren stratejik saldırıya geçen Avrupa modernitesinin yol açtığı gelişmelerdir. Daha da önemli olan, toplumsal yapıda derinleşen kriz ve çöküşlerdir.

Uygarlığın varlık olarak sorun kaynaklı olduğunu sıkça vurguladım. Yapısallık olarak uygarlığın sorundan krize düşmesini belirlemek, gelişmeleri çözümlmek için önem taşır. Uzun süre yapılanmaları olarak uygarlıklar krize düşmeleriyle birlikte alan ve hegemonya değiştirirler. Kapitalist moderniteye sığınma yapamadığından (çok yönlü iç ve dış nedenler) İslam uygarlığıyla son döngüsüne giren Ortadoğu uygarlığının 13. yüzyıldan itibaren yapısal krize girmesinden bahsedebiliriz. Osmanlı İmparatorluğu yapısal krizin derinleşmesinden başka bir anlam taşımaz. Kapitalist stratejinin oluşum yüzyıllarında gösterdiği yayılma, krizli yapısından ötürü başarılı olamazdı. Nitekim kapitalizmin 19. yüzyılla birlikte bölgeye yüklenmesi, bu anlamını fazlasıyla açığa çıkardı.

Ortadoğu toplumu için 19. ve 20. yüzyıllar, kapitalist strateji tarafından fethedilmekten ibarettir. Kapitalist modernitenin üç mahşerî atlasıyla (kapitalizm, ulus-devlet, endüstriyalizm) bölgeye yüklendiği bu dönem, krizin ve çöküşün derinleşmesi dönemidir. Binlerce yıllık tarihsel ve toplumsal yaşam, kendi içinden çıkan beş bin yıllık uygarlık yapısının çözülüşüyle tam bir kuşatılmışlığa alınıyor. Kendi uygarlık artıklarıyla kapitalist modernitenin ittifakı, Ortadoğu'da toplumsal yaşamın bunalımını sürekli derinleştirmiştir. Bunalıma bu niteliğini yaşadığı köklü geçmiş ve kapitalist modernite stratejisinin uzun süreli saldırısı vermiştir. Varlık olarak toplumsal öz paramparça edilirken, anlam ve hakikat olarak da kaotik bir durumu yaşamaktadır.

Kurdistan'da Êzidî toplumunun geleceği ancak Önder Apo'nun fikirleriyle olur

■ SOZDAR AVESTA

Êzidî toplumumuza karşı gerçekleştirilen 74. Ferman 10. yılını doldurdu ve 11. yılına girdi. Aslında 21. yüzyılda gerçekleşen böyle büyük bir ferman, Şengal halkımız şahsında tüm Êzidî halkımıza karşı gerçekleştirildi. Bu nedenle Êzidî toplumumuz bu soykırımı 74. Ferman olarak adlandırdı. Bu saldırı sadece bir bölgede gerçekleşen, yerel ve küçük bir saldırı değildi elbette. Bu ferman, Êzidî halkımızın bir daha bu topraklar üzerinde yaşamaması ve fiziki bir katliamdan geçirilmesi üzerine planlanmış bir inanç ve kültürel kırimdır.

DAİŞ'i kendi kucağında yetiştiren kapitalist modernite güçleri direnen, köklü bir tarihe sahip olan, bin yıllar boyunca öz kültürü, tarihi, dili taşımış bugünlere kadar getiren, kendi kökleri üzerinde kalmış, kendi gelenek ve görenekleriyle, kendileri olarak yaşamış olan bir halkı, DAİŞ çetelerinin eliyle ortadan kaldırmak istediler. Toplumu köksüz bırakmak ve kalanları da kendilerine tabi kılmak istediler. Bu şekilde Êzidî toplumuna karşı adım adım beyaz katliamı gerçekleştireceklerdi.

Ben öncelikle, çeteleri bu halkın başına bela eden güçleri, nefretle kınıyorum. 74. Ferman'da şehit düşen ve ferman karşısında kendilerini canlı kalkan yapıp fermanın başarılı olmasının önünü alan 12 Apocu fedainin komutanı, Çağdaş Derweş olan Dilşer Herekol, Agit Civyan, Nujiyan Erhan, Nujin Siirt yoldaşlarımız şahsında tüm devrim şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum. Şehitlerimiz çizgisinde, bu

on yıllık zaman zarfında yeni bir fermanın yaşanmaması için gelişen mücadeleyi kalıcı kılmak ve başarmak için tarih ve şehitler huzurunda bir kez daha başarma sözümüzü yineliyorum.

74. Ferman nasıl gelişti, gelişme sebebi neydi, hangi güçler bu fermanı yer aldı, amaçları neydi bunların hepsi tek tek tartışma ve değerlendirme konusudur elbette. Daha önce de birçok değerlendirme yapıldı. Bazı şeyler belli düzeyde açıklığa kavuşturuldu fakat hala karanlıkta kalan ve aydınlatılmayan birçok nokta var. Bunun en temel nedeni yukarıda da ifade ettiğim gibi direnişçi bir halkın, özellikle de Ortadoğu'nun işgali ve bu coğrafyanın 21. yüzyılda hegemon güçler tarafından kendi aralarında tekrar paylaşımıdır.

Tam 35 yıldır hegemonik güçler bunun için çabalıyorlar. Bu süreç 90 yılında Saddam Hüseyin'in Kuveyt'i işgal etmesi ve emperyal güçlerin sözde Saddam'a karşı saldırıları, aslında 3. Dünya Savaşı'nın örgütlenmesi ve Ortadoğu'ya girişi için yaratılan bahanelerdi. Bu süreç 89-90 yıllarında reel sosyalizmin çöküşü ile başladı ve hala da devam ediyor. Asıl sebep işgal yolunu temizlemek ve amaca ulaşacak en kısa yolu bulmaktı. Son olarak da karadan bir hamle olarak Truva atı gibi DAİŞ çetelerini bölgeye sürdüler. Kapitalist modernite güçleri, hegemonik devletler bu güçleri kendi elleriyle yarattılar ve yönlerini Ortadoğu'ya verdiler. Bu çeteler öyle kendiliğinden oluşmadı. Bunlara güç verdiler, eğittiler, örgütlediler, destek verdiler, silahlandırdılar ve Ortadoğu'ya saldırttılar. Neden Irak,

Özgürlük Hareketi'nin 3 Ağustos'ta Şengal şahsında Ortadoğu'ya gerçekleşen saldırılara karşı başlattığı hamle, 15 Ağustos 1984 Atılımı kadar onurlu bir hamledir. Tarih bunu bu şekilde görecektir ve bu şekilde okuyacaktır. Bu kadar tarihi, bu kadar değerli, bu kadar saygı duyulması gereken, fedaice bir hamledir.

Suriye ve özellikle de Kurdistan coğrafyasında bu katliamı gerçekleştirmek istediler? Bu da üzerinde durulması gereken, cevaplanması gereken çok ilginç ve önemli bir konu.

Erdoğan DAİŞ projesinin içinde yer aldı

Bu zihniyet işgalci, faşist Türk devletinin, AKP-MHP rejimi yıllarında örgütlendirildi. Uluslararası komplo ile Önder Apo'yu esir aldılar ve AKP-MHP zihniyetini de iktidara getirdiler. Artık bunların eliyle Kürtleri soykırımdan geçireceklerdi. Kürt sorununu bu şekilde ortadan kaldırma görevini de bu güçlere verdiler. Bu nedenle özellikle de AKP iktidar olduktan sonra bütün imkanlarını özgürlük hareketimizi tasfiye etmek için kullandı. Bazen görüşme, bazen de soykırımcı saldırılarıyla bu süreci devam ettirdiler. Geçen 10 yıl içinde Erdoğan bizzat bu DAİŞ projesinin içinde yer aldı. Kendini Büyük Ortadoğu Projesi'nin BOP eşbaşkanı olarak gördü, öyle çalıştı. Bu da çete örgütlerinin bölgede güçlenmesinin en büyük ayaklarından birini oluşturduğu gibi yine Türkiye'yi bölgede çetelere öncülük eden en büyük güç yaptı. Bu nedenle birçok defa bu çetelerin nasıl Ortadoğu'ya geldiği, saldırılarının nasıl bu düzeyde geliştiği gibi sorular soruldu. Bu soruların da cevabı çok uzakta

değil. 1 Haziran 2014'te Amman'da bir toplantı gerçekleşti. Amerika, İsrail, Türk devleti, Katar, KDP temsilcilerinin de içinde olduğu bu toplantıda gerçekleşen DAİŞ saldırılarına nasıl yön verilebileceği konusu tartışıldı. Adeta DAİŞ saldırılarının yol haritası çizildi. Bu yol haritasında Musul, Tel Afer ve Şengal'in de içinde olduğu ve 2003 yılında Saddam rejiminin yıkılmasından sonra Barzanilerin denetimine geçen ama daha sonra da yasalarda geleceği belli olmayan alanlar olarak ifade edilen 140. madde kapsamında ele alındı.

140. madde bu alanların Irak'a ve de Başûrê Kurdistan yönetimine bağlı olmamasını ifade ediyordu. Bir ara bölge olarak tanımlanıyordu. Bu dönemde DAİŞ saldırılarıyla artık bu alanın da durumunu netleştirmek istediler. Bu nedenle de DAİŞ çetelerine teslim ettiler. Irak'ta 3 bölgede 3 devlet kurma planı yapıldı. Bunlardan birincisi Şia devleti, ikincisi Sünni devleti, üçüncüsü ise Barzani ailesinin sözde Kürt devleti olacaktı. Bu şekilde yol haritalarını belirlediler. Şengal'i de bu şekilde DAİŞ çetelerine teslim ettiler.

Özgürlük Hareketimiz hesapları alt üst etti, bozdu

Bu temelde de haziran ayında gerçekleşen DAİŞ saldırılarıyla Musul DAİŞ'in eline geçti. O zaman

Türk Konsoloslugu bir mermi bile sıklamadı. Sözde, esir olarak çetelerin eline geçmişlerdi ama zaten önceden teslim olmuşlardı. Faşist ve soykırımcı Türk devleti yetkilileri sözde esir alınan Konsoloslugu'nu kurtarmak ve alandan çıkarmak adı altında DAİŞ çeteleriyle her türlü görüşmeyi gerçekleştirdiler. Bu şekilde de adım adım DAİŞ'e destek oldular ve nasıl istedilerse DAİŞ'i o şekilde yönlendirdiler.

Burada hem Barzanilerin, hem de Türk devletinin en büyük yanılığını yaşadığı, hegemonik güçlerin ise hesaplamadığı bir gerçek vardı o da PKK'nin pozisyonuydu. PKK'nin tutumu ne olacak, nereye kadar gidebilir konularını tam hesaplayamamışlardı. Bu saldırılara karşı Özgürlük Hareketi'nin müdahale etme kararı alması, tabi ki tarihi bir karardır. Hem ideolojik, ahlaki, halklara ve topluma karşı yaklaşım, hem bölgedeki Kürt sorununa karşı siyasi çözüm yöntemi hem de Ortadoğu'da yer alan devrimci bir hareket olarak tarihsel rolünü oynama anlamında önemli bir tutum olarak açığa çıktı. Bu saldırılara karşı bir tutum yöntemini esas aldı. Bundan kaynaklı Özgürlük Hareketimizin Şengal'e yapılan vahşi saldırıya müdahalesi bu güçlerin hesaplarını alt üst etti ve bozdu. Burada özellikle üzerinde durmak istediğimiz konu Özgürlük Hareketi'nin, devrimci hamleyle süreci müdahale etmesiyle birlikte

yapılan yanlış hesapların Şengal'den dönmesidir. Denilebilir ki bu yanlış hesaplar çeliktan iradesi olan Özgürlük Hareketimize çarptı ve buradan dönmek zorunda kaldı.

Bu hamle sadece Êzidî toplumu için başlamadı tabi ki. Köklü, tarihi, Kürtlüğün tohumu ve çekirdeği, binlerce yıl Kurdistan'da bu coğrafya üzerinde yaşamış, bu toplumun kök hücrelerini kendisinde toplayan, barındıran, bugün bir avuç kadar az sayıda kalmış olmasına rağmen kültüründen vazgeçmeyen bir halkı korumaktı. Yani kendisini de bu esaslar üzerinden geliştiren Özgürlük Hareketimizin en büyük amacı böyle köklü bir kültürü korumaktı.

Burada şunu belirtmek gerekiyor Özgürlük Hareketi'nin Êzidî toplumuna ve bu şekilde katliamlardan geçirilmiş halklara yaklaşımı 3 Ağustos 2014'le beraber yeni açığa çıkan bir durum değildir. Önder APO'nun çıkışıyla birlikte özgür yaşam fikrinin ve ideolojisinin örgütlenmesi ve toplumun birlikte, eşit yaşam felsefesinin gelişmesi Önderlik çizgisi temelinde her zaman vardı. Bakur'da yaşayan Êzidî toplumumuz daha PKK'nin ilk çıkış aşamasında büyük bir inanç ve bağlılıkla Önder Apo'ya bağlandılar. Bu fikre, felsefeye ve devrimci yaşama inandılar. "Kurdistan'da Êzidî toplumunun bir geleceği varsa o da ancak Önder Apo'nun fikirleriyle olur" inancıyla da Hareketimize katıldılar. Daha 1980'li yıllarda ilk şehidini Özgürlük Hareketimiz içinde verdiler. 1985-87'de Ahmet Ergin, Abdullah Sevgat, 90'lı yıllarda Binevş Egal gibi Önder Apo çizgisinde ilk şehitlerini verdiler. Yani varlıklarını bu harekette gördüler. Ama Başûrê Kurdistan ve Irak'taki Êzidî toplumumuzun PKK'yi tanıması 3 Ağustos tarihinde DAİŞ çetelerince gerçekleştirilen saldırıya müdahale ile beraber gerçekleşti.

Bundan kaynaklı bu noktayı değerlendirmek gerekiyor. KDP yıllarca Êzidî toplumunu kendi iktidarı altında tutmak, bir köle gibi kendisi için kullanmak için, adeta Êzidî

toplumunun iradesini esir almış durumdaydı. Uzun yıllardır asıl inanç merkezleri ve hac mekanları olan Laleşa Nûranî Başûrê Kurdistan'da yer alıyor. KDP bu kutsal mekânını da bırakıp kaçtı. Özgürlük hareketi iki taburluk gerilla gücünü hızla buraya gönderdi ve Laleş'in güvenliğini sağladı. KDP, bu gücümüzün orada çekilmesi için yine bin bir hile ve oyuna başvurdu Gerilla gücümüz DAİŞ'in ilerlemesini durdurduktan sonra, sorunların büyümemesi için hareketimizin kararıyla mevzilerine döndü.

Kürt halkına karşı gerçekleştirilen bütün ferman, işgal ve katliam saldırıları ilk olarak Êzidîlere karşı gerçekleşmiştir. Tarihçiler bu konuyu araştırmışlar, hepsi bilinen bir gerçek. Hem dışardan hem içerden gerçekleştirilen saldırıların, özellikle de din çelişkilerinin geliştirildiği, radikal İslam saldırılarında en fazla katliamdan geçirilen Êzidî toplumu oldu. Mesela Êzidîlerin yaşadığı coğrafyaya bir bakalım. Ermenistan'dan tatalım Serhed'e kadar, İran sınırından, Colemêrg'den tatalım Riha'ya kadar, Serêkaniyê'den Heseke'ye kadar, Duhok'tan tatalım Mêrdîn'e kadar Êzidîler bu coğrafyanın en dağlık ve direnişçi alanlarında yaşamışlar. Kendi ifadeleriyle de 74 defa fermanndan geçirilmişler ama yine de bu coğrafyada, bu topraklarda, kendi kökleri üzerinde kaldılar ve bu coğrafyada varlıklarını devam ettirmek istediler. Êzidîler her zaman en stratejik coğrafyalarda yaşamışlar.

Êzidîlere en büyük kötülüğü Barzani ailesi yapmıştır

Bütün tarihsel süreçlerde kendilerini bütün fermanlara karşı koruyan ve kimseye teslim olmayan Êzidîler, 2003 yılında Saddam rejiminin yıkılmasıyla beraber Barzani ailesinin Şengal'e girmesiyle Barzanilerin hakimiyetine girdiler. Belki herkes bilmiyor ama Êzidî toplumunun içinde yaşayan, tanıyan bunu çok iyi biliyor. Êzidîler Barzani

yönetimi altında geçirdikleri bu 11 yıllık süreç zarfında iki büyük fermanı yaşadı. 14 Ağustos 2007'de Siba Şex Xıdır ve Girizêr'de iki büyük kamyon dolu patlayıcıyı köylerin ortasında patlattılar. 700'den fazla insan katledildi. O zamanda KDP peşmergeleri halkı koruyamamıştı. Bu saldırıyı, TC'nin desteklediği TİT, adındaki Türk İntikam Tugayları üstlenmişti. KDP'nin hâkim olduğu süreçte Êzidîlere karşı özel savaş yöntemleriyle her türlü tahribata yol açtı. Şengal'de yaşayan Êzidî toplumu ilk kez bu kadar kendi değerlerinden uzaklaştırıldı, ahlaki bozulmayla karşı karşıya getirildi. Maddiyatı bir ur gibi toplumun içine soktu. Toplumu parayla adeta iradesizleştirdi. Sadece fiziki ferman da değil, ahlaki olarak, toplumsal olarak, dini inanç olarak, kendi kendini yönetmede, değerlerini korumada uzaklaştırıldı. Bu toplumun özünde olmayan birçok şey adeta Êzidî toplumumuz içine Barzani ailesi eliyle bu 11 yıllık zaman zarfında transfer edilmiştir. Adeta dışarıdan bu toplumun içine atılmıştır. Bu nedenle Êzidîlere en büyük kötülüğü Barzani ailesi yapmıştır. Bu vesileyle bunu görmek gerekiyor.

Peki tüm bu tahribatın nedeni nedir Barzani ailesinin zihniyeti radikal Sünni bir zihniyettir. Barzani ailesinin kendisi Êzidî toplumunun düşmanıdır. Nasıl ki faşist ve soykırımcı Türk devlet zihniyeti En iyi Kürt ölü Kürt tür diyorsa Barzani zihniyeti de En iyi Êzidî teslim alınmış Êzidî'dir diyor. İradesiz, kendi kültüründen uzaklaşmış, dilinden, topraklarından, toplumsal değerlerinden uzaklaşmış, Barzanilerin elinde bir araca dönüşmüş olan Êzidîleri en iyi Êzidîler olarak kabul ediyor. Şimdi Barzani etkisinde olan Êzidîlere bir bakın, Êzidîlikle hiçbir alakalarının kalmadığını göreceksiniz. Ne inanç, ne kültür, ne toplumsal ilişkilerde, bir bütün yaşamda tıpkı birer ucube olup çıkmışlar. Barzanilerin kendisi nasıl ki Kürt halkı için bir ucube

olmuşlarsa aynen Êzidî toplumu mu da kendisi gibi ucube yapmaya çalışıyor. Bu nedenle Êzidî toplumumuz ancak bunları bilirlerse yeni fermanlara karşı mücadele edebilirler.

Özgürlük Hareketi Şengal halkımızı fermanndan kurtardı

Fermanın gerçekleştiği zamana ben kendim bizzat şahitlik ettim. Özgürlük hareketi adına aylarca bir birimle, kriz komitesiyle bu süreci yürütmeye çalıştık. İyi biliyoruz ki o süreçte bazı Êzidîler korkularından kaynaklı anlatamıyorlardı ama Şengal'de bazı insanlar o süreçte, 2014-2015'te yaşananları az da olsa anlattılar. Ferman gerçekleştiği zaman, bütün Barzani peşmergeleri Mesud Barzani'nin talimatıyla geri çekildiler. Geri çekilme talimatını bizzat Mesud Barzani'nin kendisi verdi çünkü anlaşmayı imzalayan kendisiydi. Bu nedenle kendilerine bağlı olan peşmergeleri direkt geri çektiler. Fakat yapılan müdahale ve özgür basının alana girmesi artık her şeyin görülmesini sağladı. Özgürlük Hareketi müdahale etti ve saldırıların önünü aldı. Rojavaya Kurdistan'dan YPG-YPJ, Kurdistan dağlarından HPG ve YJA Star güçleri DAİŞ çetelerinin bu vahşi saldırılarına karşı durdular. Yani Özgürlük Hareketi açıkça ortaya çıktı ve tüm dünyanın karşısında saldırılara müdahale edeceğini söyledi. Halkın geçmesi için koridor açtılar, bu koridorda şehit verdiler. Rojavaya Kurdistan'da herkes seferber oldu ve Şengal halkımızı koridordan geçirerek soykırımdan, fermanndan kurtardılar. Tüm bunlarla beraber Barzanilerin kirli ve kara yüzleri de açığa çıkmış oldu.

O süreçte yaşanan bir olay var ve çok az insan tarafında biliniyor. Barzani o süreçte Bavê Şex görüşmek için yanına çağırıyor, kendisi şimdi rahmetli olmuş. Bavê Şex kendisine siz bizim başımızı eğdiniz, rolünüzü oynamadınız diyor. Mesud Barzani ise tek çıkış

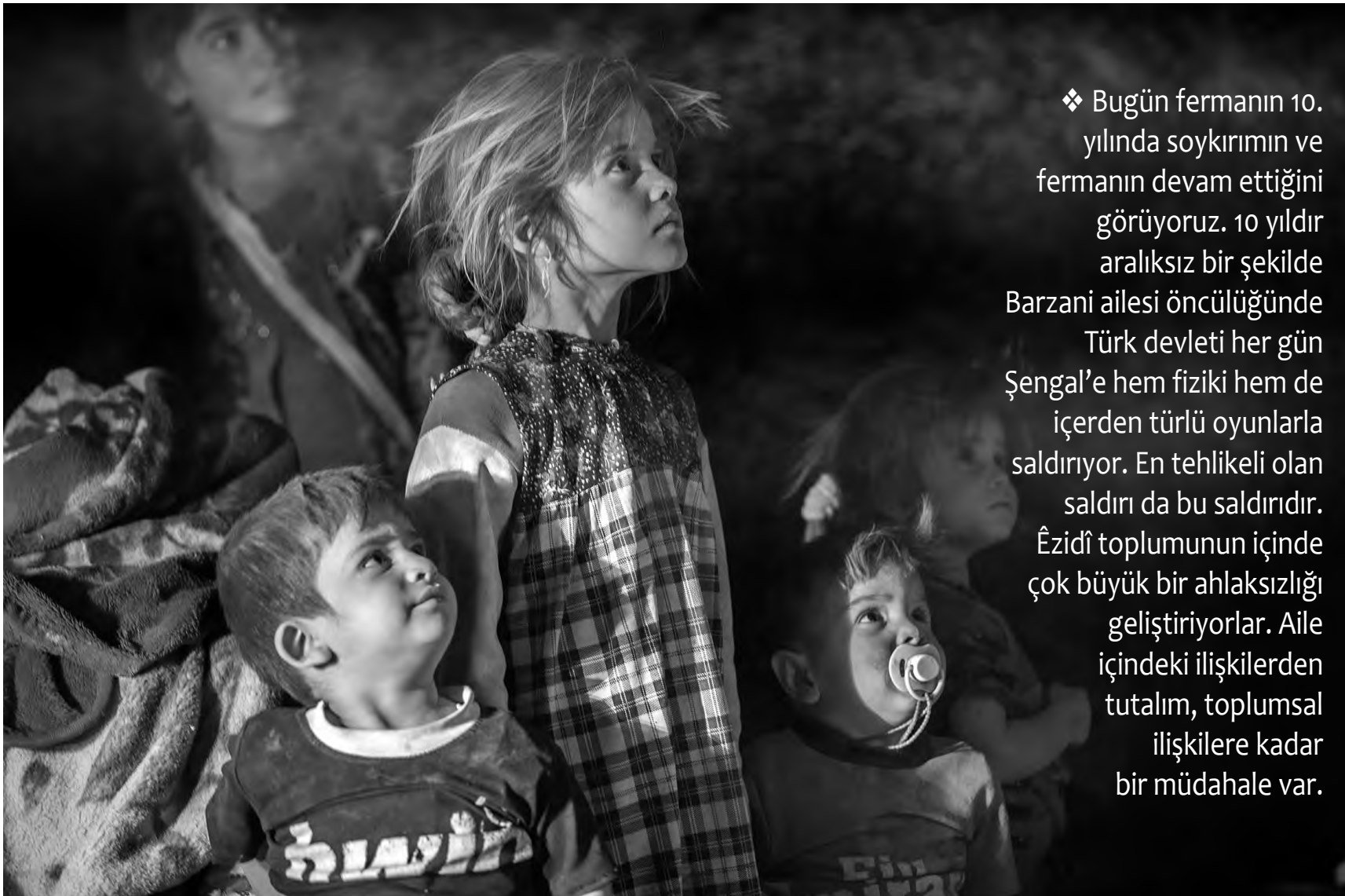
yolunuz, tek çareniz var, bu yolu da senin önüne koyacağım. Eğer Êzidîlerin Sünni olmasına dair bir ferman verirsene, o zaman yaşam hakkınız olur diyor. Kimse bunu bilmiyor tabi. O zaman Bavê Şex oradan ağlayarak kalkıyor ve gidip bazı Êzidîlerle bu yaşananları paylaşıyor. Tabi olayın şahidi olan ya da Bavê Şeyh'in sonradan olayı paylaştığı herkes, Mesud Barzani ve Bavê Şeyh arasında geçen bu diyalogu anlatamıyor. Yani Barzani ailesi Êzidîleri bu şekilde sattılar.

Êzidîlerin satılması Kürtlerin satılmasıydı, Rojava devriminin satılmasıydı. Birinci amaçları Êzidî soykırımını sonlandırmak, ikinci amaçları ise Rojava devrimini çembere almak, adım adım daraltmak ve boğmaktı. Bu amaçla Şengal üzerine saldırı gerçekleştirdiler.

Bu planların ve amaçların hepsi boşa çıkarıldığında, Özgürlük Hareketi'nin Şengal'e girmesiyle beraber Şengal'de Êzidî toplumumuz kendini örgütlemeye, Şengal ve etrafını özgürleştirmeye, Êzidîlerin iradelerinin yavaş yavaş açığa çıkararak meclislerini oluşturmaya, kadın hareketi ve gençlik hareketlerini örgütlendirmeye başladılar. YBS- YJŞ savunma güçlerini örgütlediler. Êzidîleri katletmek ve yok etmek için başlatılan ferman örgütlenmeye ve özgürlüğe doğru evirildi. Çekilen acılar büyük bir güce evirildi. Aslında ne Barzanilerin ne hegemonik güçlerin ne DAİŞ'in yaratıcısı ve destekçisi olan güçlerin ne de faşist soykırımcı Türk devletinin beklemediği yeni bir şey oluşmuştu. Bu gücü Özgürlük Hareketi'nde görmemişlerdi.

Bu nedenle Özgürlük Hareketi'nin 3 Ağustos'ta Şengal şahsında Ortadoğu'ya gerçekleşen saldırılara karşı başlattığı hamle, 15 Ağustos 1984 Atılımı kadar onurlu bir hamledir. Tarih bunu bu şekilde görecektir ve bu şekilde okuyacaktır. Bu kadar tarihi, bu kadar değerli, bu kadar saygı duyulması gereken, fedaice bir hamledir. Nasıl ki 15 Ağustos'ta Heval Egîd Mahsum Korkmaz şahsında gerçekleşen yeniden diriliş hamlesiyle başladı ve 40 yıldır da devam ediyor, işte Şengal(de de gerçekleşen bunun aynısıdır. Özgürlük Hareketi'nin hamlesi ve bu bilinçle gerçekleştirdiği devrimci müdahale 74. Fermanı yenilgiye uğratmış ve Êzidî tarihinde büyük bir değişime yol açmış. 73 fermanndan geçirilmiş Êzidî toplumu 74. Ferman'a karşı ilk defa direnişe geçti, söz söyledi, kendisini örgütledi, topraklarını bırakmadı ve başı dik bir şekilde yaşamaya başladı.

Tabi ki bu yeni olan bir şeydir. Bugün Barzani ailesi ve Türk devleti bu yenilginin intikamını Özgürlük Hareketi'nden alıyor. Eğer son 10 yıldır Önder Apo üzerinde bu kadar ağırlaştırılmış bir tecrit varsa, mutlak iletişimsizlik hali devam ettiriliyorsa bunun asıl nedeni bu direnişin intikamını Önder Apo'dan almak istemeleridir. Önder Apo'ya senin talimatın ve perspektiflerin olmasaydı Özgürlük Hareketi Êzidîlere sahip çıkmazdı. Sen bu hamleyi başlatmasaydın biz Şengal'i düşürecek, Rojavaya Kurdistan'ı da kuşatacaktık. Onlar da teslim olmaya mecbur olacak-

❖ Bugün fermanın 10. yılında soykırımın ve fermanın devam ettiğini görüyoruz. 10 yıldır aralıksız bir şekilde Barzani ailesi öncülüğünde Türk devleti her gün Şengal'e hem fiziki hem de içerden türlü oyunlarla saldırıyor. En tehlikeli olan saldırı da bu saldırıdır. Êzidî toplumunun içinde çok büyük bir ahlaksızlığı geliştiriyorlar. Aile içindeki ilişkilerden tatalım, toplumsal ilişkilere kadar bir müdahale var.

lardı. Hem Irak'ta hem de Suriye'de Kürtleri yok ederek sorunu çözecek ve bu coğrafyayı çıkarlarımız gereği parçalamış olacaktık diyorlar.

O zaman Barzani ailesinin ihanetiyle tüm bu planları hayata geçirmek istediler. Barzani ailesinin eline ne geçeceği de başka bir değerlendirme konusu tabi ki. Ağırlaştırılmış tecritle, gerilla üzerine yapılan saldırılarla ve Êzidî topluma karşı gerçekleştirilen saldırılarla bunun intikamını almak istiyorlar. Biri Sen Êzidîleri irade sahibi kıldın diyerek Önder Apo'ya saldırıyor, diğeri senin talimatınla, gerilla müdahale etti, gidip Şengal'i özgürleştirdi, gerilla yok edilmeli diyerek gerillaya saldırıyor.

Apocu ruhla Êzidî ve kadın soykırımının önü alındı

Kuzey ve Doğu Suriye, Êzidîlerin geçmesi için yol açtı ve Êzidîleri kurtardı, DAİŞ'e karşı mücadelede büyük bir ses yarattı, Apocu ruhla Êzidî soykırımı ve kadın soykırımının önünü alıp, tüm bu planları boşa çıkardı. Bu nedenle Kuzey ve Doğu Suriye'de yok edilmeli diyerek planlarının boşa çıkarılmasının intikamını alıyorlar.

Tabi ki DAİŞ'in örgütlenilmesinin birçok nedeni var ama asıl amacı direnen halkların ve kadınların katliamını gerçekleştirmekti. Bu kara erkek zihniyetiyle kadınları yok etmek istediler. Êzidî kadınları şahsında yapmak istedikleri de aslında buydu. Kadınları esir aldılar, pazarlarda üzerlerine fiyat yapıstırıp sattılar. Cariye yaptılar, savaş ganimeti olarak gördüler. Hala da binlerce Êzidî kadının akıbeti bilinmiyor. Yüzlerce çocuğun kafası analarının gözleri önünde kesildi. Yüzlerce çocuk öldürüldü, katledildi. Birçok çocuk susuzluktan öldü.

Bunların hepsi kadını bir bütün iradesiz kılmak için ibretlik olarak yapılan şeylerdi. Bu nedenle Özgürlük Hareketi'nin müdahalesi en fazla da kadın kırımına karşıydı. Apocu hareket PAJK militanları öncülüğünde bu müdahaleyi geliştirdi. Saldırının yaşandığı süreçte PAJK kongresini yapmaktaydı. Kongre Şengalli Êzidî kadınlar anısına gerçekleştirildi. O kongrede PAJK, bu süreci Kadın Özgürlüğünün Zamanı haline getirme sözü verdi. PAJK militanları Nujinler, Helinler, Vinarlar, Evinler, Nergisler, Berivanlar ve Şilanlar öncülüğünde gelişen bu ruhla düşmanın üzerine gittiler. Özgürlük ahlakı gerçeğinde kadın özgürlük çizgisine bağlılıkla, yurtseverlikle, toplumsalılıkla, bu esaslar üzerinden mücadele ettiler. Bu nedenle hem Êzidî toplumu hem de kadınlar bu kadar büyük bir saldırıyla karşı karşıya kalıyorlar.

Bugün fermanın 10. yılında soykırımın ve fermanın devam ettiğini görüyoruz. 10 yıldır aralıksız bir şekilde Barzani ailesinin öncülüğünde Türk devleti her gün Şengal'e hem fiziki hem de içerden türlü oyunlarla saldırıyor. En tehlikeli olan saldırı da bu saldırıdır. Êzidî toplumunun içinde çok büyük bir ahlaksızlığı geliştiriyorlar. Aile içindeki ilişkilerden tutalım, top-

lumsal ilişkilere kadar bir müdahale var. Toplumu aç açıkta bırakarak, bir kuruş para için pazarlarda satmayacakları hiçbir değerlerini bırakmamaya çalışıyorlar. İşte tüm bunlar Barzani ailesinin ahlaksızlığını açığa çıkaran durumdur. Kürtlükten ne kadar uzak olduklarının, Kürtlükle hiçbir alakalarının olmadığını ifadesidir. Bu nedenle de Barzani ailesi Êzidîleri yok ederek Kürtlüğü yok etmek istiyor. Êzidî toplumunun üzerine bu kadar çok gidilmesi ve bu kadar çok saldırılmasının da asıl amacı budur. 9 Ekim 2020 yılında yapılan antlaşma da bu temeldeydi.

KDP, Türk devletiyle beraber 2017 yılından beri saldırıyorlar. Karadan Xanêsor üzerine saldırılar. Agit Civyan, Nujiyan, Orhan

sizi bu şekilde katledeceğiz" diyorlar. Heval Said özellikle 74. Ferman'ın boşa çıkarılmasında tam bir semboldür. Çünkü Heval Said 2004 yılından beri Önder Apo'nun, Özgürlük Hareketi'nin fikirleri ve ideolojisi üzerinden Şengal'de halkı bilinçlendirme çalışmalarını geliştirdi. TEVDA adıyla Êzidî toplumunun iradesini ifade eden bir örgüt kurdu ve başkanlığını yaptı. Kendisi Şengal dağlarında kaldı, aşiretini ve çevresinden tanıdığı insanları da Şengal dağlarında tuttu. 12 fedaiyle yan yana, omuz omuza savaştı, onların yanında kaldı. Bu nedenle Barzaniler Heval Said'i hedef aldılar. Barzanilere karşı ilk defa tutum ortaya koyan kişi de yine Heval Said Hesen'di. Barzani Şengal'i ziyaret et-

binçle hem YBŞ'de komutanlık yaptı. Heval Said gibi ve onunla birlikte omuz omuza diplomasi çalışmalarını yürüttü. Onlarca kez Irak güçleriyle görüşme yaptılar, birlikte operasyonlara katıldılar. Ama sonra Barzani ailesinin eli ve Irak'ın sessiz kalarak saldırıyı desteklemesiyle faşist ve soykırımcı Türk devletinin saldırısında şehit düşürüldü.

Êzidî toplumu 10 yıldır kendisini küllerinden yarattı

Barzani ailesinin kendi elleriyle örgütlediği bu ajanlar yoluyla Êzidîleri Êzidîlere katlettirdiler. İşte en büyük ahlaksızlık budur. Çetelerini, ajanlarını Şengal'e yerleştirdiler, Heval Dijwar'ın arabasının

Ahlaksızlıkların hepsi Barzani ailesinin eliyle yapılıyor. Barzani ailesi Kürt halkının başına bela olmuş durumdadır. Ortadoğu halklarının başına bela olmuş durumdadır. Bu nedenle Barzani ailesi etkisiz kılınmayana kadar ne Kurdistan'a ne de Ortadoğu'ya huzur gelecektir. Barzaniler Kürtlüğün en büyük düşmanındırlar.

ve Nazêler öncülüğünde Apocu fedailer direndiler ve bu saldırının amacına ulaşmasına izin vermediler. O günden bugüne kadar da hava saldırılarıyla kirli planlarını devreye sokmak istiyor. Êzidî toplumunun öncülerini tek tek hedef haline getirdiler ve katlettiler. Mam Zeki'yi 15 Ağustos 2018'de Şengal'deki en büyük katliamlardan biri olan Koço katliamının anmasında katlettiler. Koço'da bir köyün hepsini esir alıp ya kameralar önünde hepiniz dininizi değiştirirsiniz ve bunu tüm dünyaya dağıtırız ya da fiziki olarak hepinizi katledeceğiz dediler. Halkımızı teslim olmadığı için kadınları ve çocukları aldılar, erkekleri ise kamyonlara bindirip götürdüler, katledip toplu mezarlara koydular. Genazelerin altında kaldığı için kurtulabilenler kendilerini Özgürlük Hareketi'ne ulaştırdılar. Hala yüzlerce Koçolu Êzidî kadın DAİŞ çetelerinin elinde.

İşte Heval Zeki bu insanların anmasından dönerken katledildi. Bize bu şekilde mesaj vermek istiyorlar. "Bu insanlara sahip çıktıkça

mek istediğinde Heval Said Barzani'nin yoluna çıktı. Barzani hem Êzidî toplumunu DAİŞ çetelerine teslim etti hem de birkaç ay sonra utanmadan Duhok'tan, Xabur suyundan, Şengal dağına kadar bir konvoyu arkasına alıp, adeta gövde gösterisi yapmak isteyerek, yönünü Şengal'e verdi. Kerse kapısına ulaştığında ise PKK ve HPG'nin bayrakları burada asılı, bunları buradan indirmeden bu kapıdan geçmem dedi. İşte Heval Said o zaman öne atıldı ve o bayraklar sonsuza kadar orada olacak. Senin bayrağının altında büyük bir şerefsizlik yaşandı. Sen namusumuzu, topraklarımızı, yaşamımızı sattın. Bize karşı en büyük ahlaksızlığı sen yaptın. Şimdi hangi yüzle buraya geliyorsun dedi.

İşte ihanete karşı olan bu tutumundan dolayı Barzani ailesi Heval Said'i kırmızı listelerine aldılar. Aynı durum Heval Dijwar için de geçerli. Heval Dijwar, Faqir incindandı ve Êzidî toplumuna en fazla öncülük eden insanlardan biriydi. Bağlılıkla, inançla, direnişle,

altına mayın koyup şehit düşürdüler. Bu kadar büyük bir ahlaksızlığı Êzidî toplumunun içine koyan kirli ve karanlık güç Barzani ailesinden başkası değildir. Barzani ailesi karşısında duran ve sözünü esirgemeyen Heval Zerdeşt, Heval Çeko ve daha birçok Êzidî öncüsü bu şekilde hedef gösterildi ve katledildiler. Ama tüm bunlara rağmen bugün de görüyoruz ki Êzidî toplumu 10 yıldır kendisini küllerinden yarattı, yokluktan var etti. Şengal'de, Şengal dışında ve yurt dışında Önder Apo'nun fikirleri ve felsefesi öncülüğünde, demokratik ulus paradigmasıyla Şengal'de ve ırakta yaşayan tüm halklarla Arap, Kürt, Hristiyan, Şia, Kakai, Aşuri, Feyli Kürtleriyle dostluk temelinde ilişki geliştirdiler. Birlikte huzur içinde, demokratik, ekolojik ve kadın özgürlüğü temelinde bir yaşamı geliştiriyorlar.

Şengal'deki en büyük kazanım da kadın özgürlük hareketinin örgütlenmesidir. Bu devrim 10 yıldır Şengal'li kadınlar öncülüğünde geliyor, büyüyor ve umut yaratıyor.

Kadınların emeği ve bilinciyle, yüz yüze kaldıkları vahşi saldırının, taciz ve tecavüzün, katliamın intikamı hırsıyla Êzidî kadınlar örgütleniyor ve direniyorlar. Şimdi de bu fermanın ve kadın kırımının hesabını soranlar Êzidî kadınlardır. Êzidî kadınlar, Êzidî Özgür Kadın TAJE öncülüğünde hem Şengal'de hem Şengal dışında, hem de Avrupa'da kendilerini örgütlediler.

İşte Barzani ailesi bu örgütlü kadın gücünden korkuyor. Êzidî toplumumuz Ferman'dan sonra şehitlerin kanı üzerinden, onlara bağlılığın bir gereği olarak Saidlerin, Dijwarların, Zerdeşterin, Azadların, Berivanların, Dindarların, Arinlerin öncülüğünde gelişen mücadeleyle siyasi partilerini oluşturdular. Yaşayabilmek için gerekli olan bütün silahları kuşandılar. Siyasi parti, özerk yönetim, kurum ve kuruluşlar, kadın hareketi, gençlik hareketi gibi örgütlenmelere gittiler. Ama bu gelişmelerin önünü almak ve daraltmak için fermanın 10. yılında siyasi partileri olan PADE yasaklandı ve kapatılma kararı verildi. Bu karar Barzani ailesinin ve Türk devletinin ne kadar küçüldüklerini gösteriyor. Bu karar örgütlü ve iradesini kendi eline almış bir Êzidî toplumundan ne kadar çok korktuklarının bir göstergesidir. Kendi ayıplarını örtmek için, Irak'ı da kendilerine ortak yaptılar. Biliyorlar ki onlarca devlet Êzidîlere yapılanları bir katliam olarak kabul etti. Bu soykırım artık mahkemelerde yargılanmasın ve Barzani ailesi de hesap vermesin diye kendilerini hem suçlu hem güçlü konumuna getirmek istiyorlar. Yavuz hırsız misali hem katlediyor hem de kendisiyle savaşıyor. Êzidîler bu katliamı yapmışlar gibi Êzidî toplumunun iradesi olan siyasi partiyi kapatıyorlar. En büyük ahlaksızlık, en büyük vicdansızlık, en büyük onursuzluk budur. Bu nedenle bu ahlaksızlıkların hepsi Barzani ailesinin eliyle yapılıyor. Barzani ailesi Kürt halkının başına bela olmuş durumdadır. Ortadoğu halklarının başına bela olmuş durumdadır. Bu nedenle Barzani ailesi etkisiz kılınmayana kadar ne Kurdistan'a ne de Ortadoğu'ya huzur gelecektir. Barzaniler Kürtlüğün en büyük düşmanındırlar. Her gün Kürt halkının düşmanları tarafından kırmızı halılarla karşılanıyorlar, Kürt düşmanlarına, soykırımcılara öncülük yapıyorlar. Ve yine Barzanilerin ihbarıyla faşist ve soykırımcı Türk devletinin uçakları gelip bizim insanlarımızı katlediyor.

Özgürlük Hareketi de tüm bunların intikamını bundan hareketle alıyor. Bu nedenle 11. yılında her yerde mücadele daha fazla geliştirilmeli, büyütülmeli. Özellikle de 2024 yılında 40. yılını kutlayan 15 Ağustos Atılımı'nın bu 40 yıllık zaman içinde en önemli ve kutsal hamlelerden biri de DAİŞ çetelerinin Şengal ve Kobanê'ye, Rojavaya Kurdistan'a saldırılarına karşı gerçekleştirilen hamleydi. İnsanlığı faşizmden ve bu vahşi çetelerin saldırılarından korudu. İnsanlık karşıtı bu güçler hesap verene kadar mücadelenin büyüyerek devam etmesi, doğru ve anlamlı yaşamın, özgür toplumsallığın bir gereğidir.

EKONOMİ GERÇEKTE komünal ve toplumsaldır

■ XELİL POYRAZ

Ekonomi, toplumun veya bir topluluğun yaşamı için gerekli ihtiyaçlarını elde etmesi, bunun için gerekli üretim, dağıtım ve kullanım faaliyetlerinin tümünü kapsar. Ekonomi kavramı, günümüze kadar birçok düşünür tarafından değişik biçimlerde tanımlanmıştır. Önder Apo ise ekonominin 'toplumun temel var oluş biçimi' olduğunu belirtir. Ekonomik sistemler üzerine kapalı köy ekonomisi, karma ekonomi, sosyalist ekonomi, planlı ekonomi, liberal ekonomi ve daha birçok tanımlama yapılmaktadır. Ancak tüm bunlar sonuçta iki temele dayanmaktadır. Birincisi toplumsal ekonomi, daha doğrusu ekonominin kendisi, diğeri ise devlet ve/veya özel sermayenin toplumun ekonomisine el koyması, toplumun köleleştirilmesi ve sömürülmesi, bunun da ekonomi adı altında gerçekleştirilmesidir.

Toplumsal ekonomi esasta komünal ekonomi olup, insanın toplumsallaşma sürecinin başlangıcına dayanır ve günümüze kadar değişik biçimlerde devam eder. Ekonomik faaliyet, toplumsallaşma zihniyetine bağlı olarak örgütlenir ve gerçekleştirildiği kadar, insanın toplumsal gelişiminde de belirleyici bir öneme sahiptir.

Önderliğimiz, savunmalarda insanın ilk ekonomik eyleminden günümüze kadar ekonominin gelişimini, toplumsallaşmadaki rolünü, ekonominin devlet ve sermaye güçleri tarafından nasıl ele geçirildiğini ve bunun üzerinden sömürüyü nasıl derinleştirip yaygınlaştırdıklarını geniş biçimde değerlendirmiştir. Bunun karşısında demokratik-komünal ekonominin ne olduğunu, nasıl yeniden örgütlenilebileceğini, bunun anlayışı, yol ve yöntemlerini oldukça kapsamlı ve derinlikli biçimde ortaya koymuştur. Bu temelde, demokratik-ekolojik-kadın özgürlükçü paradigmayı esas alan bir hareket olarak, toplumsal ekonomiyi örgütleme, toplumu kendi ekonomisinin sahibi kılma, onun sistemini oluşturma iddiamız ve sorumluluğumuz vardır.

Komünal ekonomi, komünal yaşam ve halk meclisleriyle mümkündür

Komünal ekonomi Önderliğin savunmalarının bizlere ulaşmasından itibaren gündemimizdedir. Bu konuda birçok tartışma yürütülmekte, eğitimlerde işlenmektedir. Bununla birlikte ülkemizin değişik alanlarında komünal ekonomi ile ilgili ve/veya öyle olduğu iddia edilen çalışmalar var. Ancak şimdiye kadar biz gerçekten 'komünal ekonomiyi ne kadar ve nasıl anlamışız ne kadar hayata geçirmişiz' diye sorarsak ki sormalıyız, vereceğimiz çok sağlıklı bir cevabımız yoktur.

◆ Komünler, insanların özgür iradeleriyle ve demokratik biçimde oluşturdukları niteliksel ve işlevsel toplumsal örgütlenme biçimidir. Komün topluluğu birlikte ortak yaşamayı, üretmeyi, sorunlarını çözmeyi, ihtiyaçlarını temin etmeyi, yaşamı doğru örgütlemeyi esas alır. Dolayısıyla burada önemli olan insanların ve/veya komünün sayıca fazlalığı değil, komünlerin ne kadar doğru ve sağlam örgütlenmiş oldukları, ne kadar çözüm ürettikleri, yaşamı ne kadar anlamlı ve güzel duruma getirdikleridir.

Bunun nedeni, ekonomiyi toplumun bütününden kopuk, bir meslek veya ayrı bir faaliyet olarak görmemizdir. Bununla birlikte ekonomi adı altında çokça eleştirdiğimiz devlet ve özel sermaye taklitçiliği yapmaktayız. Ekonomiyi toplumsallaştırmaktan, komünal ekonomiyi inşa etmekten ziyade karşısında mücadele ettiğimiz sistemin yol, yöntem ve dilini kullanıyoruz. Sorunun kaynağına inmiyoruz, toplum adı çok kullanıyoruz, sürekli sağından solundan dolanıyoruz ama bir türlü toplumun kendisine gitmiyoruz, toplumu katmıyoruz, toplumu örgütlemiyoruz, ekonomiyi toplumdan ayrı ele alıyoruz. Pratiğimizden birçok örnek vermek mümkün, ancak temel sorunumuz komünal ekonomi konusunda ideolojik, politik ve pratik mücadelemizin çok yetersiz ve yüzeysel kalmasıdır. Kapitalist modernitenin düşünce kalıpları ve bilgi yapılarını aşma konusunda kendi şahsımızda yeterli mücadele vermiyoruz. Dolayısıyla yıllardır gündemimizde olan ve sorumlu olduğumuz komünal ekonominin doğru ve yeterli düzeyde örgütlenmesini gerçekleştirme zorundayız. Bunun için öncelikle komünal yaşam anlayışı, toplumsal örgütlenmesi ve yaşam biçimini hayata geçirmeden, komünal ekonomiyi örgütlemeyeceğimizi idrak etmemiz gerekir. Ekonomi, toplumun temel var oluş ve faaliyet biçimlerinden biri olduğuna göre, ekonomi sorunun çözümü de komünal yaşam anlayışı ve örgütlenmesinin gelişimine bağlı olarak gerçekleşebilecektir. Komünü doğru ve sağlam örgütlediğimiz oranda, onun ekonomisini de doğru ve sağlam örgütleyebiliriz. Önce komünden başlamak zorundayız. Bu da toplumun eğitim ve örgütlenmesinden geçmektedir.

Hareketimizin daha grup döneminde, başta Önder Apo olmak üzere yoldaşlar komün yaşamını esas almışlardır. Daha hiçbir şeyin ortada olmadığı, her taraftan kuşatmanın, yoğun saldırıların ve tehditlerin olduğu, hiçbir maddi imkânın olmadığı, Kürt halkının kendini inkâr noktasına getirildiği, işgalci faşist TC devletinin hakimiyetini her alanda sağlamlaştırdığı ve nefesin dahi zor alınabildiği koşullarda Önder Apo ve Apocu grup, komünal yaşam ve gerçek yoldaşlık ve yaşam anlayışıyla ayakta kalabilmişlerdir. Yine aynı anlayışla sıfırından başlayarak ulusal kurtuluş, demokrasi ve özgürlük mücadelesini başlatmışlardır. Önderlik, yeni paradigma ile birlikte komün ve meclisleri gündemimize koydu. Savunmalarında ve görüşmeler ol-

duğu süre boyunca da bu konularda kapsamlı ve derinlikli değerlendirmelerde bulundu, komün ve meclislerin önemini sürekli vurguladı. Bu konuları ele alma ve pratikleştirmede sorunlar çıkmakta, toplum çalışmalarına gereken önem verilmemektedir.

Pratikte komün yaşamına, komünlere ve halk meclislerine yaklaşımlarımızı sürekli sorgulamalıyız. Biz komünal yaşamı nasıl ve ne kadar örgütleyebildik, bu konuda geldiğimiz düzey nedir, bunu derinlikli bir biçimde değerlendirmemiz gerekmektedir. Uzun bir dönemdir Kurdistan'da ve hatta Kurdistan dışındaki bazı ülkelerde komünler ve halk meclislerin örgütlenmesi, toplumun bu örgütlenmeler yoluyla özgür ve demokratik iradesini ortaya koyması yönünde birçok çalışma gerçekleştirilmektedir. Komünler ve meclisler nasıl örgütlenmekte, hangi yol ve yöntemler esas alınmakta, hangi dil kullanılmaktadır? Bununla birlikte, komün ve halk meclisleri ne kadar işlevsel kılınmakta, bu birimlerde Demokratik Ulus'un boyutları ne kadar doğru çizgide örgütlenmekte ve işlevsel kılınmaktadır? Gerçekleşen deneyimlerin sonuçları olumlu ve olumsuz yönleriyle birlikte ele alınmak durumundadır. Yaşanan eksiklik ve yanlışlıkların hem bir bütün olarak hem de her bir temel faaliyet alanı olarak nedenler, nasıllar ve sonuçlarıyla birlikte kapsamlı ve derinlikli bir biçimde değerlendirilmesine ihtiyaç vardır. Bu temelde yanlışlardan dönme, eksiklik ve yetmezlikleri ortadan kaldırma, kapsamlı bir düzeltme ve yeniden örgütlenme gerekmektedir. Şimdiye kadarki pratiklerde ağırlıklı olarak ortaya çıkan bazı anlayış ve yaklaşımlar vardır. Komünler ve halk meclisleri yeterli düzeyde hazırlık yapılmadan oluşturulmuşlardır. Halk, komün ve meclisler hakkında yeterli düzeyde aydınlatılmamış ve eğitilmemiştir. Demokratik anlayışın zayıflığına paralel olarak merkezîyetçi eğilimler öne çıkmaktadır. İnşa edilen komün ve meclislerin çoğu, toplumun demokratik iradesinin oluşumu ve gerçek ihtiyaçlarına cevap olacak işlevsellikten uzaktır. Biçimcilik, bürokrasi, hantallık yaygın düzeydedir. Birçok alanlar ve birimlerde ise komün ve meclis adı altındaki oluşumlar maddi çıkar ve fayda sağlama amacıyla aile ve değişik çıkar gruplarına dayalı bazı örgütlenmelerin zemini olmaktadır. Kuşkusuz bu çizgi dışlıkların temel kaynağının, öncünün öncülük görevlerini yeterince kavramaması ve yerine getirememesi olduğu açıktır. Bunu

sürekli sorgulayan ve çözümleyen konumda olmak gerekir.

Kadro, komünal yaşamı ve komün örgütlenmesini başta kendi şahsında benimsemeli ve pratiğe geçirmelidir. Öncü kadro, her şeyden önce komün yaşamına, toplumla ilgili her sorunun komünal yaşamı doğru örgütlemekle, gerçek toplumsallığı sağlamakla mümkün olacağına yürekten inanır. Yürüttüğü her çalışmada komünal yaşamın gerçekleşme, gelişme ve güçlendirilmesini temel ölçü olarak esas alır. Özü ile sözü; yaşamı ile eylemi, içi ile dışı bir olmak, devrimciliğin temel şartıdır. Bu nedenle kadro, yani yaşamı doğru tanımlamak ve örgütlemenin öncüsü olma iddiasında olan insan, önce kendi yaşamını, gerçekten komünal yaşam anlayışı temelinde örgütlemelidir. Sadece aynı yaşam ve/veya çalışma mekanlarını paylaşmakla ya da bir araya gelmekle komün kurulamaz. Eğer öyle olsaydı, dünyadaki tüm topluluklar ve/veya gruplar komün olarak adlandırılırdı. Devrimci kadro ve öncü için komünal yaşam aynı amaç, hedef ve program etrafında kenetlenmektir. Düşünsel ve ruhsal birliğin sağlandığı bu yaşam tarzında birbirini anlamak, birbirini tamamlamak için hissetmenin belirleyici yeri vardır. Farklı mekanlar ve/veya zamanlar, düşünsel ve ruhsal birliğin önünde engel olamaz. Yaşamın her anında, her eylemde, her davranışta bu birlik ve dirlik hissedilir, duyulur, görülür. Bunun en anlaşılır göstergesi Önder Apo'nun yaşam tarzıdır, ilk dönemlerdeki yoldaşların yaşam tarzıdır. Bir de kendimize bakalım, bizde de böyle midir. Kuşkusuz komünal yaşamdan tümünden uzaklaştığımızı, kopuğumuzu söyleyemeyiz. Eğer öyle olsaydı, zaten hareket olarak da varlığımızı sürdüremezdik. Ancak sürekli eleştiri konusu olan bireycilik, kendine görelilik, konformizm, maddiyatçılık gibi anlayış ve yaklaşımların hala önemli düzeyde varlığını koruması, komünal yaşam tarzımızı ve kültürümüzü tehdit etmektedirler.

Pratiklerimizde, komünü bir barınak, kalınacak yer; komün olmayı da bir arada yaşamak olarak görme anlayışı vardır. Halbuki en yaratıcı, kolektif emek ve değere dayanan örnek yaşam tarzıdır. Komünal yaşam paylaşmaktır. Yaşamı, sorumlulukları, düşünceleri paylaşmak ortak ruh ve düşünce birliğini sağlamak, ortak irade, karar ve eylem gücünü oluşturmaktır. Sürekli araştırmak, incelemek, yoğunlaşmak, tartışmakla çözüm üretmekle komünal yaşamımızı anlamlı kılabiliriz.

Böyle anlaşılıp hayata geçirilmelidir.

Zaman altındır denir. Bizde de zaman, oluşumun kendisidir, oluşumun olmadığı zaman yok demektir, ölü demektir. Her an'a bir eylemi, bir oluşumu, bir başarılı sonucu, bir çözümü sığdıramazsak zamanı yaşadığımızdan ve kavradığımızdan bahsedemeyiz. Bizler zamanımızı ne kadar doğru kullanıyor, nasıl değerlendiriyor, zamanda ne kadar çözüm üretiyor, yaratıyor, inşa ediyoruz. Yaşam tarzımıza baktığımızda bu konuda önemli yetmezliklerimiz olduğunu görüyoruz. Zamanı doğru değerlendirmeme, boş şeylerle geçirme, zaman öldürme hastalığımızı tedavi etmemiz gerekiyor.

Parti kadrosu sade yaşamı esas alır. Önder Apo, kadronun yaşam felsefesinin "bir lokma, bir hırka" olması gerektiğini belirtir. Bu felsefeyi gerçekten doğru anlamamız ve pratikte esas almamız gerekiyor. Bu temelde kadronun kendisinde, halkın yaşam standartlarının üstünde yaşama hakkı görmemesi gerekir. İnsan nasıl yaşarsa öyle düşünür veya nasıl düşünürse öyle yaşar. Yaşam biçimi halkın yaşam biçiminden farklı olan, herhalde halkın hangi sorunları olduğunu, ne sıkıntılar çektiğini anlayamaz. Hani derler ya "tok, fakirin halinden anlamaz", bu doğrudur. Hissetmek, doğru yaşam tarzını esas almada belirleyicidir. İnsan bir bakıma hissettiği gibi yaşar. Dolayısıyla başta kadrolar olarak yaşamımızda bu hususlarda radikal bir düzeltmeye gitmemiz ve gerçek anlamda komünal yaşamı tesis etmemiz gerekiyor. Bu yönlü yaşamdaki değişimleri giderek toplumda örgütlemek ve yaygınlaştırmak önem kazanmaktadır.

Liberal tekelle kapitalist sistemi anlamak...

Günümüzde kapitalizm, ulus-devlet ve şirket-devlet oluşumları eliyle toplum ve insanlar üzerindeki iktidarını sürekli yeniden üretmektedir. Kapitalistlerin çıkarları temelinde ulus-devlet kurumları yeniden düzenlenerek talan ve sömürünün topluma kabul ettirilmesi ve yaygınlaştırılması temelinde seferber edilmektedirler. Özellikle 1980'lerden itibaren gündeme giren gelişmiş iletişim, bilişim, gözetleme teknolojileri vasıtasıyla toplum her alanda izlenmekte, yirmi dört saat manipülasyon, yalan ve propaganda bombardımanına tabi tutulmaktadır. Böylece toplumun yalnızca emeği ve değerleri değil, psikolojisinden düşüncesine kadar her şeyi kapitalizme bağımlı hale getiril-

mektedir. Toplum kırım ve çevre talanı bu biçimiyle yaygınlık kazarak devam etmektedir. Kapitalizm bilimsel ve teknolojik gelişmeleri kendi denetimine alarak en ince ve etkili yöntemlerle özel-örtülü savaş; en ağır ve yıkıcı silahlar ve yöntemlerle de açık-sıcak savaş yürüterek, doğa ve toplum üzerindeki iktidarını sürdürmek istemektedir. Bu şekilde toplum, toplum olmaktan çıkarılmakta, kendisi için amacı olmayan, ahlak, düşünce, irade ve eylem gücünden yoksun bırakılmış, anlamını yitirmiş, teslim olmuş yığınlar ve bireyler ortaya çıkarılmaktadır. Hatta, bunun da ötesinde, insanlar bilerek veya bilmeyerek, gönüllü veya çaresizlikten dolayı kapitalist egemenliğin ajanları, taşıyıcıları ve koruyucuları durumuna getirilmektedirler. Bu anlayış ve yaklaşımlarla kapitalizm, günümüzde sömürülecek yeni faaliyet alanları, yeni bölgeler, yeni zenginlikler ve hatta dünyanın dışındaki gezegenleri keşfetme ve tahakkümüne alma savaşı yürütmektedir.

Sömürgecililiği tanımayan, kendisini savunamaz; kendini savunamayan komünal yaşamını ve ekonomisini örgütleyemez. Hele devrimci kadro ve savaşan halk gerçekliği söz konusuysa içinde yaşadığı dünyayı yeterince derinlikli ve kapsamlı tanımayan, onu çözemeyen, var olan araç, yol-yöntemleri, strateji ve siyaseti nasıl boşa çıkarabilir; nasıl yeni bir dünyayı ve değişimi yaratabilir. Bu mümkün değil. Unutmayalım ki bilinç, duyarlılık yaratır; duyarlılık da karşısında mücadele ettiği sistemi gerçek anlamda reddetmenin ve yeniyi, güzeli, doğruyu kurmanın başlangıcıdır. Bu nedenlerle önce kapitalist modernite düzeninin ürünü olan işgalciliğin, sömürgecilik ve köleleştirilmenin nasıl inşa edilip yürütüldüğünü anlamamız ve topluma da kavratmamız gerekiyor. Aynı şekilde kullanılan yol ve yöntemlerin, siyasetin ve araçlarının nasıl boşa çıkarılabileceğini de öğrenmeli ve topluma öğretmeliyiz. Bunun için

çok ciddi bilinçlenme ve bilinçlendirme, kendini ve toplumu eğitme çalışmalarına ihtiyaç vardır. Toplum örgütlemesini ve eğitimini öncelikli bir çalışma haline getirerek kapitalist sisteme karşı öz savunmayı her alanda örgütlemek gerekir

Komün örgütlenmesini oluşturmak için hazırlık ve emek gerekmektedir

Kökeni yüz binlerce yıllık birikime dayanan komünal yaşam kültürü, günümüzde de önemli oranda birçok alanda varlığını sürdürmektedir. Diğer yandan demokratik toplumsal güçler dünyanın her yerinde sömürgeleştirme, köleleştirme, doğa ve toplum kırıma karşı farklı biçimlerde sürekli mücadele etmektedirler. Ancak hem beş bin yıldır devletçi uygarlık, hem de bu uygarlığın son iki yüz elli yıllık dönemi olan kapitalist modernite toplumu önemli oranda örgütsüz, güçsüz, bilinçsiz bırakmıştır. Bu durumdan halklarımız ve insanlarımız da etkilenmektedir. Komünlerin örgütlenmesine yaklaşımlarımız yüzeyseldir. Her ne kadar anladığımızı söylesek de, pratiklerimizde görülüyor ki hem biz komünden yeterli düzeyde anlamamışız hem de topluma kavratmamışız. Bu nedenle yeterli hazırlık yapmadan bir iki toplantıyla hemen komünler kuruyoruz. Her şeyden önce komün, komünal yaşam zihniyetiyle oluşturulur. Ne için bir arada olduklarını, bir araya geldiklerini, nasıl bir birliktelik kuracaklarını, bunun için neler gerektiğini, birlikteliğin yaşamlarında neleri değiştireceğini bilmeyen insanlar komün kurabilirler mi? Tabii ki hayır. O halde komünün ne olduğunu ve ne olmadığını, topluluğun ve toplumun yaşamında hangi değişimlere yol açacağını, sorunlar ve ihtiyaçlara cevap olup, yaşamı nasıl anlamlı kılabileceğini insanlara anlatmamız, kavratmamız gerekir. Bunun için de komünün örgütlenmek istendiği topluluktaki tüm insanlara ulaşmalıyız. Seminer,

toplantı, tartışmalar ve eğitimlerle topluluklarda ve toplumda komünal yaşam zihniyetini, komüne dair inancı yeterli düzeyde yaratmalıyız. Bunu sağladığımız oranda komünü örgütlemeliyiz. Bu temelde önce kendimizde ve toplumda komünal yaşam anlayışını oturtmalı, buna dair çok güçlü bir inanç ve kararlılık yaratmalıyız. Komün olmadan yaşamın doğru bir yaşam olarak tanımlamayacağına, olsa da birçok eksiklik ve yanlışlarla dolu olacağına, köleliğe ve sömürüye açık olduğuna kendimizi ve toplumu ikna etmemiz gerekiyor. Daha işin başında hem kendimizi hem toplumu bilinçlendirme, eğitme, donatma çabalarına ağırlık vermeliyiz.

Komünler niceliksel değil, niteliksel ve işlevsel toplumsal birimlerdir. Komün örgütlemeyi, yüzeysel ve sıradan bir çalışma olarak ele alıyoruz, kısa zamanda ne kadar fazla komün kurarsak ne kadar fazla insanı komünlere dahil edersek o kadar sonuç aldığımızı inanıyoruz. Birçok yerde çok kısa zamanda çok fazla sayıda komünler oluşturuyoruz. Komünlerin çoğu da çok fazla sayıda insandan örneğin dört yüz-beş yüz aile, ki bu da en azından iki bin kişi eder. Bu kadar insan nasıl birbirini tanıyacak, nasıl toplanacak, nasıl birlikte karar alacak. Bu mümkün değil. Komünler oluşturulduktan sonra da onların eksiklik ve yetmezliklerini gidermek için ideolojik, eğitsel, örgütsel çalışma yürütmüyoruz. Böyle olunca da kısa bir süre içinde komün, komün olmaktan çıkıyor. Anlamını yitirmiş komün ya muhtarlığa benzer veya bazı kişilerin maddi çıkar elde etme birimi haline geliyor. Yeterli düzeyde zihniyet oluşturulmadan ve hazırlığı yapılmadan hızla oluşturulan komünlerin durumları böyledir. Komünler, insanların özgür iradeleriyle ve demokratik biçimde oluşturdukları niteliksel ve işlevsel toplumsal örgütlenme biçimidir. Komün topluluğu birlikte ortak yaşamayı, üretmeyi, sorunlarını çözmeyi, ihtiyaçlarını temin etmeyi, yaşamı

doğru örgütlemeyi esas alır. Dolayısıyla burada önemli olan insanların ve/veya komünün sayıca fazlalığı değil, komünlerin ne kadar doğru ve sağlam örgütlenmiş oldukları, ne kadar çözüm ürettikleri, yaşamı ne kadar anlamlı ve güzel duruma getirdikleridir. Komünleri bu gerçekler temelinde örgütlemeliyiz. Komünal ekonominin örgütölülüğü gerçek komün oluşturmaktan geçmektedir.

Doğru örgütlenmiş komünler örgütlü toplumla mümkün

Komünü doğru inşa edemediğimiz için, ekonomiyi de örgütleyemiyoruz. Birçok alanda komünlerde ekonomi komiteleri örgütlenmemiştir. Ekonomi komitesi adı altında belirlenen bir iki kişi ise ücret karşılığında bazı temel ihtiyaçların ve/veya “yardımların” dağıtımını yapmaktadırlar. Kırsal alanlarda, ekonomi komiteleri daha çok tarım komiteleri olarak örgütlenir ve bazı rutin faaliyetleri yürütmektedirler. Gerek kentsel ve gerekse de kırsal alanlardaki komünlerde oluşturulan bu birimlerin komünal ekonomiyi örgütleme kapasiteleri yok. Anlayış, örgütlenme ve pratikteki yanlış ve sakatlıklar komünden başlayınca, bu daha geniş birimlere kadar gidiyor. Dolayısıyla eksiklik ve yanlışların ortaya çıkardığı olumsuz sonuçlar da ağırlaşıyor. Doğru örgütlenmiş komünlerde, ekonomi boyutu da komite biçiminde kendini örgütler. Tabi bu komitelerde yer alacak olanlar komünal ekonomiye inancı olan, yeterli bilgi ve birikime sahip, zaman ayırabilecek, teorik ve pratik yoğunlaşması, örgütlenme yeteneği olan, ahlaki-politik toplum değerlerine bağlı ve öncülük yapabilecek insanlardan oluşmalıdır. Böyle insanları bulmak zor, bulsak da ikna etmek zor denebilir. Kadronun rolü burada önemli, o halde kadro böylesi insanları hazırlamalıdır. Bunun için kadro toplumu ve insanlarla doğru ilişki geliştirmeli,

onları iyi tanımalı, anlamlı ve eğitmelidir. Komün doğru ve sağlam örgütlenmiş ise, toplumda ve insanlarda yeterli bilinç ve inanç oluşturulursa ekonomiyi doğru örgütleyecek öncü insanlar da ortaya çıkar. Önemli olan bunun doğru yol-yöntem ve dilini bulmaktır.

Komünal ekonominin örgütlenmesi öncelikle komünlerdeki ekonomiyi birimlerini oluşturmaktan geçmektedir. Komünal ekonomiyi örgütleyecek olan, ekonomi komite ve birimleridir. Ancak, bu alan sadece ekonomi komitelerinin üzerine bırakılacak kadar dar bir alan değildir. Ekonomi alanı, toplumun tümünü ilgilendirdiğinden toplum komiteler öncülüğünde ekonomisini örgütler. Komünal ekonomi sistemini her alanda örgütlü hale getirmek, yaygınlaştırmak toplum örgütlemesinde güçlü bir dayanak haline gelecektir. Ekonomi birimleri, komünler içerisinde demokratik biçimde seçilirler. Komünün büyüklüğüne, yaşam koşulları ve ihtiyaçlarına göre komün demokratik biçimde en az üç kişiden olmak üzere yeterli görüldüğü sayıda kişiden oluşan ekonomi komitesini seçer. Komünal ekonomi anlayışının, komün topluluğunca anlaşılması ve benimsenmesi için toplantı ve eğitim çalışmaları yürütür. Ekonomi komitesi, komün içinde ekonomiyi ilgili faaliyetler, sorunlar, ihtiyaçlar ve çözüm yolları konusunda araştırma-inceleme yapar. Bu konuda birimlerini yaygınlaştırır, toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde sistemini oluşturur. Yürütülen faaliyetlerle ilgili verileri toplar ve raporlar hazırlayıp komün toplantılarına sunar. Komün içinde ihtiyaçlar temelinde emek, imkan ve değerlerin örgütlenmesinde öncülük eder. İhtiyaçlara cevap olabilecek örgütlenmeler geliştirir. Ekonomi ile ilgili sorunları tespit ederek, bunların nasıl çözülebileceğine ilişkin görüş, öneri ve projeler geliştirir. Hazırladığı raporları, verileri, öneri ve projeleri düzenli biçimde komün toplantılarına sunar. Komün topluluğu tarafından onay-

- ◆ Komünal ekonominin temel ilkelerinden biri de paraya dayalı değil, üretime ve emeğe dayalı olmasıdır. Para ve/veya ticarete dayalı olarak ihtiyaçlarını karşılamak, ekonomik faaliyet değildir. Bu yöntemin kültürel, ekonomik, sağlıksal, politik ve daha birçok olumsuz sonuçları vardır ve topluma bir şey kazandırmaz.

lanan projelerin ve ekonomi ile ilgili kararların hayata geçirilmesinden sorumludur. Komün ekonomi birimleri, Komün topluluğunun kendisine verdiği yetkiler, belirlediği yöntemler ve ölçüler çerçevesinde çalışma yürütür. Faaliyetlerini düzenli raporlar biçiminde komün toplantılarına sunar.

Ekonomi meclisleri öncü örgütlenmelerdir

Ekonomi meclisi, bir yerleşim alanındaki (köylerden oluşan grup, kasaba, ilçe) komünlerdeki ekonomi komitelerinin, söz konusu alanın genelinde faaliyet yürüten kooperatif ve diğer komünal ekonomi birimlerinin, ekonomiyle ilgili mesleki birliklerin, varsa alan çapında faaliyet yürüten ekonomiyle ilgili kuruluşların temsilcilerinin bir araya gelmesinden oluşur. Her bir birim (komün ekonomi komiteleri, kooperatif ve diğerleri) temsilcilerini kendi içlerinde demokratik yöntemlerle seçerler. Seçilen temsilciler, kendilerini seçen birimlerin görüş, öneri ve projelerini içeren raporlarıyla ekonomi meclisi toplantılarına ve tartışmalarına katılırlar. Komünlerin, kooperatifler veya ilgili diğer birimlerin kendi inisiyatif ve sınırlarını da ilgilendiren konular, sorunlar, öneriler ve projeler ekonomi meclisi toplantısında tartışılır ve karara bağlanır. Bu temelde görevlendirmeler ve planlamalara gidilir. Ekonomi Meclisi, alınan kararların hayata geçirilmesi için gerekli gördüğü sayıda, nitelikte ve belirleyeceği zaman için kalıcı, geçici, proje tabanlı veya özel komisyon ve komiteler kurar. Ekonomi Meclisinde alınan kararlar, içinde yer aldığı yerleşim alanının halk meclisinin onayına sunulur. Burada demokratik uzlaşa temelinde onaylanınca, pratiğe geçirilmesi için ekonomi meclisi gerekli çalışmaları başlatır. İlgili halk meclisi, söz konusu ekonomi meclisinin aldığı kararlar, sunduğu öneri ve projeleri temsil ettiği komün topluluklarının genel çıkarları ve coğrafik sınırları çerçevesinde onaylar. Bu halk meclisi tarafından onaylanmayan öneri

ve projelerin, kabul edilmeme gerekçelerini resmi biçimde açıklar. Ekonomi meclisi ile halk meclisleri arasındaki ilişkiler, bölgedeki halk meclisi ve ilgili birimler tarafından belirlenen ilkeler ve ölçülere göre yürütülür.

Komünal ekonominin temel ilkelerinden biri de paraya dayalı değil, üretime ve emeğe dayalı olmasıdır. Para ve/veya ticarete dayalı olarak ihtiyaçlarını karşılamak, ekonomik faaliyet değildir. Bu yöntemin kültürel, ekonomik, sağlıksal, politik ve daha birçok olumsuz sonuçları vardır ve topluma bir şey kazandırmaz. Bu nedenle komünal ekonomide para ile hazır olanı almak yerine, kendisi üretmek esastır. Kendi ihtiyacını, kendisi üreten toplumun kendine güveni artar ve dışarıya bağımlı değildir. Hazırı tüketme, emekten kopma, emek vermeden yaşama gibi anlayış ve davranışlar ortaya çıkmaz. Öz üretim veya yerel üretim sayesinde maliyetler daha düşük olur, üretim süreci toplum tarafından belirlendiğinden daha sağlıklı, güvenilir ve istenilen özelliklerde üretim gerçekleştirilir. İşsizlik ve bununla bağlantılı bunalım, toplum içi şiddet vb sorunlar ortaya çıkmaz. Komün toplumu üzerinde uygulanabilecek olan ekonomik ambargolar etkisizleştirilir. Uluslararası ticaretin işleyişi veya ürün akışındaki olumsuz değişimler ve krizlerden etkilenme en az seviyeye düşürülebilir. Üretim beraberinde katma değer getireceğinden yoksulluk ve yoksunluk ortaya çıkmaz. Bu nedenlerle ister küçük bir ekonomik faaliyet, isterse de büyük ölçekli bir kooperatif olsun komünal ekonomi öz üretim ve yerel üretimi esas almalıdır. Öz yeterlilik anlayışıyla toplumun günlük ihtiyaçlarını karşılayacak bir örgütlülüğe kavuşması gerekir.

Üretimin ve emeğin sınırı toplumun gerçek ihtiyacı ve ekolojik duyarlılıktır

Komünal ekonomide üretim anlayışı, kapitalizmdeki gibi 'ne kadar üretirsek, o kadar fazla kazanırız'

olamaz. Kapitalizmin insanı ve emeğini anlamsız kılan teknoloji yoğun, otomasyona dayalı devasa işletmelerini taklit etmek yanıstır. Bu anlayışların bir bütün olarak dünyayı ne hale getirdiği ortadadır, büyük bir yıkım söz konusudur. Üretimin ne kadar ve nasıl olacağını komünal topluluk ve/veya topluluk belirler, üretimden pazarına kadar bu anlayışla katılım sağlanır. Üretilen ürünün miktarı, tabii ki tedbir olarak elde tutulacak olanla birlikte belirlenir. Toplum, ihtiyacı ne kadarsa o kadar üretir. Eğer bir ürün, toplumun gerçek ihtiyacından fazla üretilip, arta kalanı ile o toplumun veya topluluğun üretilmediği ürün karşılanacaksa, bu da ekolojik denge gözetilerek gerçekleştirilir. O halde komünal ekonomide, ürün rejimi tek veya birkaç temel ürünle sınırlandırılmaz. Ekolojik denge ile toplumun ihtiyaçları arasındaki uyumluluk temelinde mümkün olduğunca çok çeşitlilik esas alınır. Bu tarımsal üretim ise doğru olan kardeş bitkiler, ekim nöbetleri, planlı ve örgütlü tarım gibi yöntemlerdir. Sanayi üretiminde ise bir ham maddeden birçok farklı ürün elde etme, küçük ve sayıca fazla farklı üretim tesislerinin birbirini desteklemesi ve benzeri yöntemler faydalı olacaktır. Ürün elde etme, işleme, dağıtım, kullanım ve geri dönüşüm süreçlerinde ekolojik olma ilkesi esastır. Maliyetleri düşürme, hızlı ve bol sayıda üretme vb gerekçelerle ekolojiye aykırı üretim süreçleri ve yöntemleri, komünal ekonomi karşıtıdır ve kabul edilmez. Tarımının tekelci kapitalist bir endüstri haline getirilmesi sonucu sentetik tarım ilaçları ve gübrelerin kullanımı, merkezileştirilmiş yoğun ve fazla enerji gerektiren tekniklerin kullanımının reddedilmesi gerekir. Bunun yerine koruyucu tarım, sürümsüz tarım, zararlılar ve hastalıklarla doğal yöntemlerle mücadele anlayışı geliştirilmesi esas alınır.

Teknolojide temel ölçü ekolojik ve ekonomik olmasıdır. Bilim ve teknoloji baş döndürücü bir hızla ilerlemektedir. Bu ilerleme hızı artık öngörülemez ve hangi tehlikelere yol açacağı bilinemez düzeye ulaş-

mıştır. Ancak günümüzde bilim insanları, bilimsel kuruluşlar, bilimsel veriler ve hatta bir bütün olarak bilim ve teknoloji dev sermaye grupları, küresel şirketler ve şirket-devletlerin egemenliğindedir. Bu güçler tabii ki ele geçtikleri bu imkanları kendi iktidarlarını güçlendirmek ve maddi güçlerini artırmak için kullanılmaktadırlar. Tabii bu durum doğayı ve insanlığı yok oluşa götürmektedir. Komünal ekonomi, bu anlayış ve yaklaşımları reddeder. Ekolojik duyarlılık, eko sistemi koruma temelinde toplumun gerçek ihtiyaçlarını karşılayan teknolojileri tercih eder. Bu temelde işlevsel, temiz ve dönüştürülebilir enerji yöntemlerinin kullanımı yaygınlaştırılır. Araç-gereçlerin üretimi, dağıtımı ve bakımında standartlaştırılmış ve merkezi yöntemleri programına almaz. Bunun yerine yerelerde, komünal toplulukların kendi ihtiyaç duydukları teknolojileri geliştirmelerini sağlar. Bu yöntem ekonomik ve ekolojik teknolojinin yaygınlaşmasına yol açacaktır.

Komünal ekonomi, topluluğun ortak faaliyeti ve üretimi üzerine örgütlendirilir. Ekonomi, bireylerin veya küçük grupların denetiminde yürütülen bir faaliyet olarak örgütlenemez. Her bir komünal topluluk, aynı zamanda birer üretici topluluktur. Ekonomik faaliyete fiziki engeli olmayan herkes fiziki koşulları, ilgisi ve birikimi temelinde katılır. Üretimin ve paylaşımın gönüllü ortaklaşmaya dayandığı komünal toplulukta adaletsizlik, başkasının emeği ve değerlerini gasp etme gibi sorunlar ortaya çıkmaz. Projeler ve üretim tesisleri, toplumun içinde bulunduğu koşullarla uyumlu olmalıdır. Komünal ekonomi de topluluklar ekonomisi olduğundan ve her bir topluluğun üzerinde yaşadığı coğrafyanın koşulları, kültürü, içinde bulunduğu politik ve maddi koşullar farklı olabilmektedir. Komünal ekonomide üretim süreçleri ve modelleri planlanır ve inşa edilirken söz konusu farklılıklar dikkate alınmalıdır. Bu temelde her bir topluluğun mümkün olduğunca kendine yetebileceği bir üretim tarzı hayata geçirilmelidir.

Her bir komünal topluluk tarımsal proje, fabrika ve diğer işletmelerini kendi kapasitesine uygun örgütler. Her komünal topluluk bu ölçü ve yaklaşımlar temelinde işletmelerin büyüklükleri ve üretim kapasiteleri, enerji tedarik yöntemleri, sayıları, işlevsellikleri, teknik şartları belirler. Sanki kendilerine yönelik hiçbir tehdit yokmuş gibi yaklaşım göstermek veya kapitalizmin yöntem ve tarzlarını taklit etmek, komünal toplum ve onun ekonomisinin gerçeği ve anlayışıyla bağdaşmaz. Tarım ve hayvancılık projeleri veya diğer üretim tesislerinin küçük ve şartlar uygunsa orta ölçekli olması daha uygundur. İhtiyacın fazla olması halinde büyük işletmeler yerine, aynı ihtiyacı karşılayacak biçimde sayıca fazla, ama komünal topluluklar ve coğrafyaya uygun biçimde yaygın olarak konumlandırılması ideal olacaktır. Ulaşım, inşaat, araç vb gerekçelerle büyük tarım-hayvancılık projeleri veya fabrikaların örgütlenmesi çok yanlış olup büyük zararlara yol açar. Bunun yerine toplumun ihtiyaçlarına cevap olacak örgütlenme modellerini örgütlemek önem taşımaktadır.

Komünal ekonomide kooperatif modeliyle toplum örgütlü hale gelir

Kooperatif de topluluklar ekonomisi anlayışının önemli bir birimidir. Ama komünden farklıdır. Komün hem ekonomik hem de sosyo-kültürel bir birimdir. Yani salt ekonomik bir birim değildir. Kooperatif ise, aksine ekonomik bir birimdir. Ekonomi modellerin oluşturulmasında önemli bir yeri var. Kooperatif, temel ekonomik problemlere, işsizliğe, yoksulluğa, gelir adaletsizliğine yönelik en önemli örgütlenmelerden biridir. Bu nedenle demokratik geniş halk kesimlerinin ekonomik alandaki örgütlülüğü kooperatifte ifadesini bulur. Demokratik özerklikteki yeri ve önemi hayati düzeydedir. Demokratik komünal toplum açısından vazgeçilmez bir çalışma olarak görülmelidir. Günümüzde toplumların yaşadığı ekonomik sorunlar, tekellerin yarattığı tahribatlardan kaynaklanıyor. Kooperatifin önemi de buradan kaynaklanmaktadır. Çünkü kooperatif, liberal tekelci kapitalizmin zıttı, alternatiftir. Tekellerle mücadelenin en iyi yolu kooperatifleşmektir. Kooperatif, devlet dışı toplumun tekelere karşı öz savunmasıdır, kaynağını örgütlü toplumundan alır. Tekel, sermayeyi yoğunlaştırıp belli ellerde toplarken, kooperatif, sermayeyi tabana yayar, mülkiyeti toplumsallaştırır. Tekel, kontrol ve denetim mekanizmaları ile karar aşamalarını belli ellerde tutup, toplumu bu alanlardan dışlarken kooperatif, toplumu ekonomik karar aşamalarına dahil eder. Yani tekel, ekonomik oligarşiyi ifade ederken, kooperatif ekonomik demokrasiyi ve dayanışmayı ifade eder. Kooperatifin toplumsallaşması ekonominin demokratikleşmesidir, birbirini tamamlayacak örgütlemelerdir. Kooperatif, demokratik özerkliğin en önemli ayaklarından biridir. Kooperatif olmadan demokratik özerklik yarım kalır, ekonomik özerklik de gerçekleşemez.

APOCU hareket içerisinde eleştiri özeleştir

■ CEMAL ŞERİK

Apocu Hareket'in eleştiri ve özeleştirie dair temel yaklaşımının ne olduğu üzerine Önder Apo'nun yaptığı çözümleme ve değerlendirmeler bulunmaktadır. Bunlar tekrar tekrar okunduğunda, belirtmek istenilenlerin ne olduğu ve anlatılmak istenilenlerin ne anlama geldiği net anlaşılacak, doğrusunun ne olduğu da ancak o zaman bu tekrar okumalar sayesinde bilincine varılacaktır. Özellikle de mücadelenin ulaştığı düzey, özel ve kirli savaşın psikolojik savaş yöntemlerine dayalı saldırıları birçok şeyi net olarak göstermektedir. Önemli olan tüm bunlardan çıkarılacak sonuçların gereklerinin yerine getirilmesidir. Bu konuda doğru olanı, tekrar tekrar dile getirmekten bıkmamalı ve ısrar edilmelidir. İçerisinde olunması gereken kararlılık da bunu gerektirmektedir. Ancak kararlılığın sadece var olanı tekrarlamak ve söylemek olmadığı da bilinmelidir. Bu noktada önemli olanın, gerekleri yerine getirildiğinde belirtilenlerin ötesine geçilerek, başarılı olmuş olacağı akıllardan çıkarılmamalıdır.

Önder Apo'nun bir rehine olarak tutulduğu mutlak tecrit koşullarında yürüttüğü mücadele ve her gününü bir başlangıç haline getirdiği esas alındığında, eleştiri ve özeleştirisinin ne anlama geldiği daha iyi anlaşılabilir olacaktır. Bu başarıldığında da, Önder Apo'nun "Vicdan Devrimi ve Zihniyet Devrimi" belirlemesi hayat bulacak, eleştiri ve özeleştirisi arasındaki bağın kurulması olanaklı hale gelecektir. Bu bağın kurulması, kaçınılmaz olarak eleştiri ve özeleştirisinin bir bilinç ve vicdan muhasebesi gerektirdiğinin farkına varılmasını sağlayacaktır.

Giriş mahiyetindeki bu kısa değerlendirmeye birlikte, konunun önemi itibarıyla, bazı hususları daha da açıklamakta fayda var.

Eleştiri ve özeleştirinin anlamı olmazsa olmazlardandır

Eleştiri ve özeleştirisi farklı ifadelerle telaffuz edilse de özünde anlatılmak istenenler itibarıyla insan bilincinde ve yaşamında günümüze kadar farklı kavramlarla dile getirilmiş olsa da, hep var olmuştur. Hatta denilebilir ki, kökleri itibarıyla insanın toplum olarak kendini var etmesine kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Eleştiri ve özeleştirisi, gerçekleşmesi itibarıyla özde kişinin kendinde yaşadığı bir muhasebe olmakla birlikte, aynı zamanda aidiyet bağları olan herhangi bir topluluk içerisinde yaşananları da anlatmaktadır. Bu yönüyle insanlaşmayla/toplumsallaşmayla doğrudan bir ilişki içerisinde anlam kazanmaktadır. Dikkat edilirse, eldeki veri ve bilgilere göre doğada bulunan biyolojik varlıklar içerisinde, bilince

◆ Önder Apo'nun sosyalizme yaklaşımı, statik olmanın ötesindedir. O nedenle var olanı önce kabul eden değil, sorgulayan ve sorguladıkları arasında kendine en yakın gördüğüne ilgi duyan bir konumdadır. O günün koşullarında sosyalizmi savunan gruplar içerisinde tercihini buna göre yapmıştır. Tercihini yaptığı sosyalist gruplaşma ise Mahir Çayan'ın önderlik ettiği siyasal ve ideolojik eğilimdir. Bu eğilim statik olmaktan çok geleneksel solu ve reel sosyalizmi sorgulayan, diğerlerine nazaran daha aktif bir konumu temsil etmektedir. Bu yönüyle Önder Apo'nun arayışlarına en yakın olan durumundadır.

ve tutuma dayalı karşılıklı sorgulama insan ve çoğul olarak insanlar arasında/içerisinde yaşanmaktadır. Yine eldeki bilgi ve verilere göre diğer biyolojik varlıklar arasında buna benzer bir ilişki biçimine rastlanmamaktadır.

İnsanın sahip olduğu bu ilişkilendirme biçimi, düşüncenin ve dilin gelişmesinde en önemli aşama olan insanın çevresinde olup-bitene, yaşamına anlam vermeye ve bunu değişik biçimlerde ifadelendirmeye ve anlatmaya başlamasıyla birlikte kendini görünür kılmıştır. Eleştiri ve özeleştirisi, bunlarla birlikte de insanın kendini var ettiği toplumsallık içerisinde ret ve kabuller biçiminde ifadelendirilmeye başlanılmıştır. Bu anlamda da eleştiri ve özeleştirisi, insanın insan olarak kendini var kılmasının olmazsa olmazları arasında yerini almaktadır. Burada anlaşılması gereken, insanın diğer biyolojik varlıklardan olan farkını nasıl somutlaştırabildiğidir. İnsan dışında olan biyolojik varlıklar, var oldukları doğa üzerinde kendilerine sunulanlarla varlıklarını korurlarken, insan ise örgütlenmeye ve eyleme dayalı olarak kendini var eder. İnsan, biyolojik varlık olmakla birlikte asıl olarak belirtilen bu özellikler üzerinden de kendini var etmektedir. Daha somut olarak belirtmek gerekirse, insan; varlığını, yaşamını örgütlenme ve eyleme dayalı olarak inşa edendir.

İnşa kavramı burada önemli ve üzerinde dikkatle durmayı gerektirmektedir. Çünkü tekrar da olsa belirtmek gerekir ki inşa kavramı; bilinç, örgütlenme ve eyleme dayalı olarak kendini var etmeyi anlatmaktadır. Buradan yola çıkarak, bu ne kadar yapılabiliyor ve başarılabiliyorsa, o kadar insanlaşıldığını söylemek olanaklı hale gelmektedir. Bunun anlaşılabilmesi için de, insanın insanlaşma sürecinin doğru bilince çıkarılması gerekmektedir. Burada en çok dikkati çeken de insanın biyolojik varlık olarak diğer

biyolojik varlıklarla birlikte ortak bir geçmişe sahip olması, özellikler taşıması ve on binlerce, hatta bunu kat be kat aşan süre bu özellikleriyle var olduğudur. Yine zamanla yaşanan evrimleşmeye bağlı olarak biyolojik varlıkların yaşadığı tür ayrışması içerisinde yer aldığıdır. İnsanlaşma ise, tüm bu yaşanmışlıklarla doğrudan bağlarla birlikte, doğasal olarak yaşananın dışında, doğa üzerinde bir biyolojik varlık olarak kendini var eden bir tür olarak; doğadan aldıklarının ötesinde kendi bilinci, örgütlenmesi ve eylemiyle bunu başarması ve yaşamına bu doğrultuda yön verir bir hale gelmiş olmasıdır. İnsanın bilince, örgütlenmeye ve eyleme dayalı olarak kendini var etmesi, anlaşılması, toplumsallaşması böyle bir gerçekliğe dayanmaktadır. Toplumsallaşarak, diğer biyolojik varlıklardan ayrılan ya da o andan itibaren "insan" olarak tanınan biyolojik varlık, inşa ettiği yaşamı ve bu inşa içerisinde kendi yaşam biçimine yön veren ve yaptıklarıyla da kendi tarihini yazan düzeye gelmiştir. Ortak komünal yaşam ile birlikte gelişen toplumsal ilişki biçimleniş de bu yazılan tarih içerisinde yerini almaktadır.

Komünal yaşam, insanların ortak yaşadığı, birlikte ürettiği, tükettiği, savunduğu, yönettiği ve kendi içerisinde ilişki düzenini belirlediği bir yaşam ve örgütlenme biçimidir. Eldeki veri ve bilgilere göre, insan tarihinin yaşadığı en uzun süre olan komünal yaşam ve onun örgütlenme biçimi kendi içerisinde temel yapı taşları da ("kurallar bütünü") denilebilecek özellikler taşımaktadır. Ancak bu özellikler önceden belirlenen olmanın dışındadır. Kendi olmaya başlayan insanın insanlaşmayla birlikte edindiği özelliklerdendir. Bunlar, kendinden güçlü olan diğer biyolojik varlıklar ve karşılaştıkları afetler karşısında birlikte olmalarını, güçlerini bir arada tutmalarını zaruri kılan, yaşamsal

maddi ihtiyaçların karşılanması, beslenme, güvenlik, barınma ve üreme gibi nedenlerle birlikte olmayı gerektiren özelliklerdir.

Komünal yaşamda toplumsal yasalar

Yaşamsal olan kurallar tüm bunlar içerisinde belirlenerek, insanın toplum olarak varlığını koruyabilmesi adına temel prensipler haline gelmişlerdir. "Yeteneğine göre iş yapma ve ihtiyacın oranında alandan alma", "toplumsal yaşamın düzenlenmesinde toplum tarafından görevlendirilme ve rolünü oynamaz hale geldiğinde görevden alınma", "toplumsal yaşamın sürdürülmesinde, asıl söz sahibinin toplumun olması" gibi temel toplumsal yasalar hep bu temelde belirlenmiştir. Ve bunlarla ters düşüldüğünde ise yine söz sahibi toplumun kendisi olmaktadır. Burada belirlenen temel ölçü toplumsal yaşamın belirleyeni olan yasa-ahlakı, komünal yaşamdır. Böylesi bir yaşam "ayıpla/n/ma ve utanma" ikilemi üzerine kuruludur. "Toplum dışına itilme" en ağır yaptırım olmaktadır. Hedefinde, toplumsal ahlak ölçülerine bağlı kalınarak toplumsallığın korunması ve bunun dışına çıkanları yeniden toplumsal ahlak ölçülerine layık bireyler haline getirmek vardır. Ancak komünal yaşamın dışına çıkıldığında, yapılanın mahiyeti, neden olduğu tahribat ve oluşturduğu tehlike gibi durumlarda, verdiği zararın giderilebilirliği ve kasıt dikkate alınmaktadır. Bunun sonucunda da uyarı, kınama/ayıplama, toplum yaşamının dışına atma gibi yaptırımlara başvurulmaktan da geri kalınmamaktadır.

Anlaşılabileceği üzere, bugün "eleştiri-özeleştirisi" gibi, devrimci, toplumsal yaşamın vazgeçilmezleri içerisinde yer alan kavramlar kaynağını hep bu "toplumsal ahlak" tanımlamasından almaktadır. Ve bu toplumsal ahlak, "kendini toplum olarak

var eden insanlaşma" ile başlamış ve günümüze kadar gelmiştir. Daha çok da, sınıflı devletçi uygarlık sistemi dışında kalan ve kök toplum olma özelliklerini koruyan topluluklar içerisinde varlığını korumuştur. Hala dünyanın farklı coğrafyalarında; Amazon'da, Avustralya'da, Asya'nın derinliklerinde ve Afrika'nın sınıflaşma dışı kalmış, devlet toplumu haline gelmeyen kabile ve topluluklarında bu temel özelliklere rastlanmaktadır. Bizler açısından yakinen tanık olduğumuz, gördüğümüz, yaşadığımız Alevi inancına sahip olan insanların geleneklerinde ve yine dünyanın birçok yerinde farklı inanç ve klan-kabile yaşamının etkisinin görüldüğü topluluklarda bunları görmek mümkündür.

Eleştiri ve özeleştirinin anlamı yitimine uğratıldı

Günümüzde, toplumsal ahlakın temel ölçü olarak ele aldığı retler içerisinde yer alan ve karşılığında; uyarı, kınama, ayıpla/n/ma, toplum yaşamının dışına atılma gibi yaptırımlar karşısında işlerlik kazanan ilke ve ölçüler, komünal demokratik değerlere sahip, onları içerisinde taşıyan topluluklarda eleştiri ve özeleştirisi olarak anlam, önem ve yerini korumaktadır. Ancak, komünal demokratik değerler ve toplumsal ahlak ölçülerinin dışında, eleştiri ve özeleştirisinin anlam yitimine, başkalaşıma uğratıldığının da görülmesi gerekmektedir. Özellikle de toplum karşısında, toplum dışılığı temsil eden sınıflı devletçi uygarlık sistemi içerisinde bunun çok bariz bir şekilde görüldüğü belirtilebilir. Sınıflı-devletçi uygarlık sistemi, insanı toplum olarak var eden değerler üzerine kurulan tekeli, hegemonyayı ve toplum dışılığı anlatmaktadır. Kurulan bu tekel ve hegemonya içerisinde topluma ait olan bilinç bulunmamaktadır. Öyle ki, topluma ait olan tüm değerlerde olduğu gibi bilinç de sınıflı-devletçi uygarlık sistemi içerisinde başkalaşıma uğratılan değerler arasında yer almış, özünden sapıtılarak; başkalaşıma/ yabancılaşmaya uğratılmış ve karşısına dönüştürülmüştür. Ancak bu başkalaşım, sanıldığı kadar aksine keskin bir kılıç darbesiyle koparılır gibi değil, süreç içerisinde gerçekleşmiş ve gerçekleşmeye devam etmektedir. Bu konunun daha derinlikli olarak anlaşılabilmesi için, bilincin en kurumsallaşmış biçimlerinden olan dinler üzerinde dikkatle durmanın gereği vardır. Çünkü ilk ortaya çıkışları itibarıyla dinlerin, toplum üzerindeki etkisi, tiranlığa, baskı ve zulme karşı

bir pozisyon belirleyerek kendini bu temellere dayalı olarak örgütlendir-mesindedir. Bu kadar güçlü ve etkili olmaları bunu gerekli kılmaktadı. Yaşanan böylesi bir gereklilik içerisinde dinler, topluma ait olan “ayıpla/n/ma ve utanmayı” ret etmemiştir. Yine insanı, toplum olarak var eden değerleri yok sayan davranışlar karşısında gösterilen tepkileri görmezden gelmemiştir. O nedenle de kullandığı kavramlar ve bunlara yüklenen anlamlar toplumsallığa yabancı değildir. Bu yönleriyle de toplum tarafından kabul görmesi anlaşılırdır. Ancak, burada yanılmamak gerekir. Çünkü dinler, toplum üzerinde kurduğu bu etkiye rağmen, topluma ait olan her şeyi olduğu gibi kabul etmemektedir. Kendi dönemlerinin özelliklerine göre o kavramlara anlam yüklemektedirler. Yine sınıflı devletçi uygarlık sistemi içerisinde en büyük ve etkili tekelin, dinler üzerine kurulduğunu unutmamak gerekir. Daha derinlikli olarak ele alındığında görülecektir ki, dinlerle birlikte toplum bilinci ve anlam gücü (algı) yeniden biçimlendirilmeye, yönlendirilmeye başlanmıştır. Eleştiri ve özeleştirisi olarak anlam ifade eden; ayıpla/n/ma, utanma algısı/bilinci de anlam yitimine uğratılan değerler arasında yerini almıştır. İlk ele alışıta ise, ayıpla/n/ma ve utanma yerine kullanılan kavramlar aynı ya da benzer bir anlam ifade ediyormuş görünse de hiç de öyle görüldüğü gibi değildir. “Günah işleme”, “tövbe etme” gibi sözcüklere yüklenen anlamlar tamamen böyle bir özellik taşımaktadır.

Birey, içerisinden çıktığı toplumsallığa nasıl yabancılaştırıldı?

“Ayıpla/n/ma-utanma”, “günah-tövbe” gibi kavramlara kendi zaman ve koşullarında yüklenen anlamlar arasında olan farklılıklar incelendiğinde, burada üzerinde durulan ya da dikkat çekilen, daha net bir şekilde anlaşılacaktır. Daha önce de belirtildiği gibi, “ayıpla/n/ma” ve “utanma” gibi kavramlar topluma ait değerlere aykırı düşüldüğünde yaşananları anlatırken, “günah” ve “tövbe” gibi kavramlar topluma ait olanlar üzerine kurulan tekele bağlı olarak oluşan sınıflı-devletçi uygarlık sistemine aidiyeti anlatmaktadır. Aralarındaki fark, öznelere değişmiş olmasıdır. Daha yalın ifadeyle “ayıpla/n/ma” ve “utanmanın” öznesi olan toplumun ve onun parçası olanın yerini; özele ait olanın alması ve mülkiyetin el değiştirmesidir. Var olan bu ayırım, en temel özelliktir. Hatta denilebilir ki, her şeyin temelinde olandır. Çünkü, o güne kadar topluma ait olana, el konularak özelleştirilmiştir. Buna bağlı olarak da, o güne kadar kullanılan topluma ait olan ve ona yakın duran “günah” ve “tövbe” gibi kavramlar önce ödünç alınmış, ardından da özel mülkiyete ve ilişki biçimlerine göre anlam yitimine uğratılmışlardır. “Ayıpla/n/ma” ve “utanma” kavramları da bunlar arasında yerini almaktadır. Böylece topluma ait olanı yok sayan, kendine mal eden, yapılanın odağına kendini koyan, kendini esas alma gibi hallerin karşılığı

olan “ayıplanma” ve bu hali yaşayanın yaşadığını fark ederek, ne anlama geldiğini bilince çıkarmasını anlatan “utanma” o güne kadar ifade ettiği anlamın yitimine uğratılmış ve onun yerine daha farklı bir anlamla yüklü kılınmıştır.

Bunun nasıl yaşandığı yakın tarihsel geçmişte ve hala korunan izleri ile belgelidir. Avustralya yerlisi olan Aborjinler, Amerika, Afrika gibi kıtalarda yaşayan yerli kabileler ve Asya’nın derinliklerinde yaşayan topluluklar, şehir uygarlığı ile bütünleşmemiş, doğal toplum yaşamının izlerini taşıyarak yaşamışlardır. Bu gibi topluluklar araştırma ve incelemelere ve verilere göre, toplumsallığı ifade eden bir şekilleniş ve davranış biçimlerini yaşarken/temsil ederken, sömürgeciler tarafından, özelleşen ilişki, davranış ve mülkiyet

süre içerisinde yaşamışlardır. Değişik coğrafyalarda aynı döneme denk gelen felsefe alanındaki gelişmelerin, bir rastlantısallıktan öte, dinsel olan düşünsel yaklaşımın dışında, onu sorgulayan bir bakış açısıyla alakalı olduğu belirtilebilir. Felsefeye geçişe, göksel olana bakarak yaşama, yer yüzünde olup bitene izah getirmenin, anlam vermenin yerine; yer yüzünde olana varlık olarak anlam verme arayışının öncelenir kılınması olarak da yorum getirilebilir. Bu şekilde, felsefede, o güne kadar düşünsel olarak öne çıkan bakış açısının tersine, temel parametrelerin değişmesi olan bu bakış açısına göre; var oluşta madde mi yoksa düşünce mi önde gelir? sorusuna cevap aranırken, toplumsal yaşamda sistem ve insanlar arasındaki ilişki biçimi sorgulanmaya

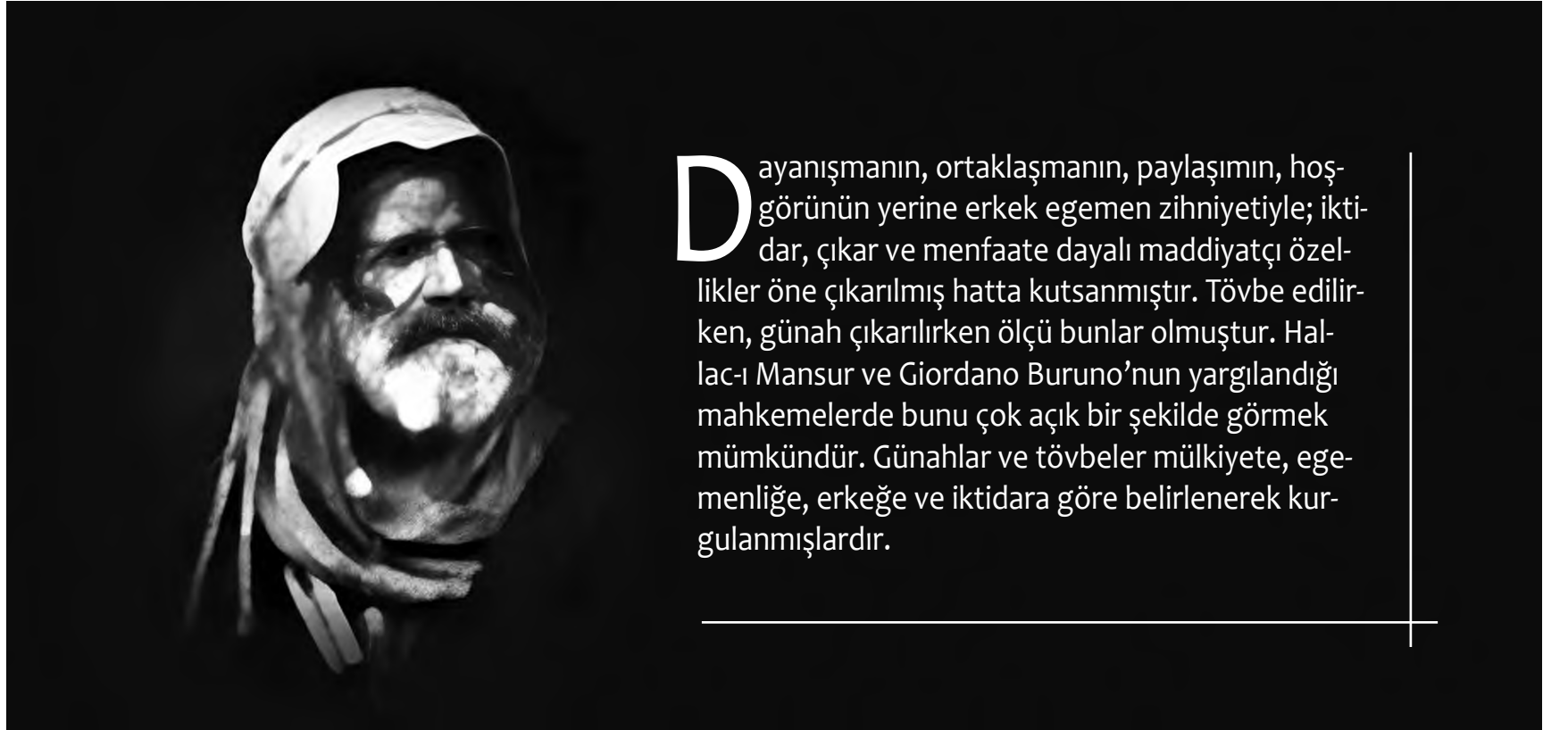
lenişi ile sınırlı kalmamıştır. Zerdüş felsefesi, üzerinde var olunan/yaşanılan doğayla uyumlu yaşamı da içermektedir.

Elbette ahlak felsefesinin izleri felsefe dönemi içerisinde ve sonrasında da etkisini göstermiştir. Bu etki kendisini sadece düşünsel-felsefik boyutla sınırlandırmamıştır. Taşıdığı özellikler gereği olarak inançsal/dinsel/mezhepsel olanı da içerisine almaktadır. Êzidilik, Yarsanlık, Alevilik oldukları gibi incelenmeleri halinde taşıdıkları özelliklere dünyanın farklı coğrafyalarında bulunan/yaşanan inanç/din ve mezheplerde de rastlanacaktır.

Eleştiri-özeleştirisi yerine suç ve ceza geçirilmiştir

Kavramsal olarak ayıpla/n/ma-

menin ve kendi adına karar vermenin dışına çıkarılmıştır. Eğer bunun dışına çıkılırsa, yapılan eylem “ceza gerektiren bir suç olarak” kabul edilmiş olacaktır. Aynı şekilde dinler içerisindeki toplumsallığı çağrıştıran kavramlara yüklenen anlamların etkisini çağrıştıran izler bile silinerek özel mülkiyetin, iktidarın odakta olduğu kavramlar belirgin kılınmıştır. Komünal yaşamın ve ana kadının belirleyici olduğu Doğal Kök Toplum’da belirgin olan günah, sevap, tövbe, sevgi gibi kavramların da içi boşaltılmış farklı anlamlarla yüklü kılınmışlardır. Dayanışmanın, ortaklaşmanın, paylaşımın, hoşgörünün yerine erkek egemen zihniyetiyle; iktidar, çıkar ve menfaate dayalı maddiyatçı özellikler öne çıkarılmış hatta kutsanmıştır. Tövbe edilirken, günah çıkarılırken ölçü

Dayanışmanın, ortaklaşmanın, paylaşımın, hoşgörünün yerine erkek egemen zihniyetiyle; iktidar, çıkar ve menfaate dayalı maddiyatçı özellikler öne çıkarılmış hatta kutsanmıştır. Tövbe edilirken, günah çıkarılırken ölçü bunlar olmuştur. Hallac-ı Mansur ve Giordano Bruno’nun yargılandığı mahkemelerde bunu çok açık bir şekilde görmek mümkündür. Günahlar ve tövbeler mülkiyete, egemenliğe, erkeğe ve iktidara göre belirlenerek kurgulanmışlardır.

biçimleri içerisine çekilerek kontrollü bir şekilde kendilerine yabancılaştırılma sürecine alınmışlardır.

Asıl olarak da, kullanılan kavramların özlerinin boşaltılarak anlam değişikliğine uğratılması ile de bu topluluklar toplum dışılığı ifade eden bir yaşam biçimi ve ilişkisi içerisine çekilmiş ve bu yaşamı “yaşanır” kabul etmişlerdir. Bu yaşamın nasıl “yaşanır” hale geldiğini, bireyin içerisinden çıktığı toplumsallığa nasıl yabancılaştırıldığını, egemen güçlerin iktidar alanı haline gelen dinsel inanç sistemlerinin gelişim seyri içerisinde görmek mümkündür.

Ahlak felsefesi ve toplumsal yaşamın sorgulanması

Dinsel çıkışların ve kendilerini düşünsel ve kurumsal olarak bir sisteme kavuşturmaları ile kullanılan kavramların neden oldukları başkalaşımın yanı sıra, oradan felsefeye geçişte ara bir yerde duran “Ahlak felsefesinin” en somut örnekleri olarak Zerdüş, Buda, Konfüçyüs ve Sokrates’in öğretilerinin de konuyla ilgili yönlerine değinmenin gereği vardır.

Konu uzmanları, bin yıllık tarihi (M.Ö. 500-M.S. 500) düşünce tarihinin en önemli dönemini “Felsefe dönemi” diye adlandırmaktadırlar. 3. Zerdüş’tün M.Ö 628-M.Ö. 551 yılları arasında yaşadığına inanılmaktadır. Gotama Buda M.Ö. 563-483, Konfüçyüs M.Ö. 551-479 ve Sokrates M.Ö.469-399 gibi bin yıllık

başlanmıştır. Ahlak felsefecileri olarak kabul edilen Zerdüş, Buda, Konfüçyüs ve Sokrates’in öğretilerinde bunu görmek mümkündür.

Ahlak felsefesi içerisinde önemli bir yere sahip olan Zerdüş, Buda, Konfüçyüs ve Sokrates’in dile getirdikleri her bir sözcük aynı zamanda toplumsal eleştiriciliğin temeli olarak da görebileceğimiz sorunlara işaret etmekte ve bununla da çözüm yollarına dikkat çekilmektedir. Bu yönüyle belirtmiş oldukları ve düşüncelerinin temelini oturttukları: “Kişinin yaratılıştan iyi olduğu”, “erdem ve mutluluğun kişinin kendisiyle yetinme ve gereksiz olandan uzak durma” ile yaşayabileceği, “geçmişini unutmadan onun taşıyanı olma ve yaşamın kaynağını buradan aldığına farkına varmanın anlamlı bir yaşamın bir sistem ve düzenin sağlanmasıyla olabileceği” ve “iyimser olma” gibi konularda dile getirdikleri fikirler, aynı zamanda toplumsal eleştiri ve özeleştirisi olma gibi bir anlam ifade etmektedir. Dillendirdikleri, nasıl olunması, yapılması, yaşanmasına dair, o günkü koşullarda sahip oldukları din ve felsefe arasında kalan, buna göre özellikler taşıyan görüşler olmaktadır. Bu görüşlerde de tamamen bireysel olmanın dışına çıkılarak sorunların toplumsal olarak konuluşu ve çözümünü ile yaşamın bu temelde düzenlenişi öngörülmektedir. Bunlar içerisinde Zerdüş’tde çok daha belirgin olduğu haliyle bu düzenleniş, sadece toplum yaşamının düzen-

utanma kavramlarının ve eleştiri-özeleştirisi yönteminin anlam yitiminin de ötesine geçmesi devlet ve hukuk içerisinde yaşanmıştır. Öyle ki, bu kavramların kullanılmasına ihtiyaç bile duyulmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Bunu yaparken de toplumsal olan özellikler tamamen yok sayılarak, onu çağrıştıracak olan kavramlardan imtina edilmiştir. Yerlerine ise özel mülkiyeti kutsayan; sınıflı-devletçi uygarlık sisteminin kavramları kullanılmaya başlanmıştır. Buna göre de birey ve toplumun devlet ve hukuk dışında iç muhasebe yaparak, karar alarak sorunlarına çözüm arayışı içerisine gir-mesi hem düşünsel hem de yasalar boyutuyla engellenir hale gelmiştir.

Suç ve ceza kavramları öne çıkarılmıştır. Bir nevi ayıpla/n/ma-utanma ve eleştiri-özeleştirisi gibi toplumsallığı ifade eden ve yaşanan sorunların çözüm yolunu gösteren kavramlar yerine suç ve ceza geçirilmeye çalışılmıştır. Bu şekilde toplum ve birey arasında yaşanan sorunlar üçüncü bir tarafın tasarrufuna, yetki alanına girmiştir. Devletle dinin iç içe geçtiği, dinlerin devletlerin resmi ideolojisi haline getirilmesiyle birlikte M.S.5.yy Roma’sında ve M.S. 7.yy Arap topraklarında görüldüğü gibi, belirlenen suç ve cezaya ruhani bir özellik katmaktan geri kalınmamıştır. Bu yönüyle suç ve cezaya bir nevi devlet-hukuk ve dinin iç içe geçirildiği bir tanım getirilmiştir. Böylece toplum kendini yönetmenin, yaşadığı sorunları çöz-

bunlar olmuştur.

Hallac-ı Mansur ve Giordano Bruno’nun yargılandığı mahkemelerde bunu çok açık bir şekilde görmek mümkündür. Günahlar ve tövbeler mülkiyete, egemenliğe, erkeğe ve iktidara göre belirlenerek kurgulanmışlardır. Doğal Kök Toplum’daki komünal demokratik değerlerin, ahlaki ölçülerin, eşitlik ilkesine göre belirlenmiş olan toplum yaşamının, anacıl olanın yerini; kadın ve toplum üzerindeki sömürü, egemenlik, mülkiyet almış ve bu sömürü, egemenlik ve mülkiyete dokunulmazlık atfedilmiştir. Temel değer ve ölçüler bunlara göre belirlenmiştir. Esas ahlak ölçüleri olarak bunlar kabul edilmiştir.

Engizisyonlarda, Şeriat mahkemelerinde günah ve tövbe, toplumsallaşmanın temel ilkesinden biri olan ayıpla/n/ma ve utanma’dan çok uzaktadır. Ayıpla/n/ma ve utanma toplumsallığı güçlendirip bireyi topluma kazandırırken, günah ve tövbe toplumu sürüleştirmektedir.

Kapitalist modernite sistemi ile de dört başı mamur hale getirilen hukuk kurallarında ise, eleştiri ve özeleştirisi karşılık gelecek herhangi bir kavrama rastlanması mümkün değildir. Sömürünün, erkeğin, mülkiyetin, iktidarın, devletin kutsallığı her yönüyle hakim bir düşünce ve asıl tema olarak kabul edilmiştir. Devletin tüm katılığını ve soğukluğunu onun hukukunda görmek mümkündür. Dinlerde tanrının affediciliği ve cezalandırıcılığı arasında

göstermelik de olsa kurulan den-genin zerre kadar izine rastlamak olanaksız kılınmıştır. Böylece din-lerde toplumsallığı ifade eden eleştiri ve özeleştiriden uzaklaşma, devlet ve iktidar hukukunda “suç ve ceza” kapsamında bir yargılama ve ce-zalandırmayla tümünden ortadan kal-dirılmıştır.

Doğal-Kök Toplum özellikleri ile Sınıflı Uygarlık Sistemi arasındaki fark

Eleştiri ve özeleştiriyi hiçbir şe-kilde, “günah”, “tövbe”, “suç”, “ceza” derekesine indirgememek gerekiyor. Genellikle bu konuda yanılsama yaşandığına tanık olunmakta. Ya-şanan bu yanılsamaya, Düz Çizgisel Tarih yaklaşımı ile Demokratik Uy-garlık Toplumu (Doğal-Kök Toplum)ve Sınıflı-Devletçi Uygarlık Sistemini birbirinin devamı olarak görmenin neden olduğunu belirtmek gerekmektedir. Bu yanılgılı yaklaşım; Doğal-Kök Toplum özellikleri ile Sı-nıflı-Devletçi Uygarlık Sistemi ara-sındaki farkın ve bunlar arasındaki mücadelenin nasıl yaşandığının ye-terince anlaşılmasını engellemek-tedir. Buradan hareketle de kaba ve indirgemeci bir tarzda olayların, olguların öncesi ve sonrası arasın-daki bağı; bir buğday tohumunun başağa durması ve başağın tohu-mun yadsıyanı haline gelmesi olarak ele almaktadırlar. Bunu yaparken toptancı bir mantığı esas almaları nedeniyle de olayların, olguların arasındaki farkın ayırımına varmada yanılgılara düşülmektedir.

Oluşum sürecinin ardından iç di-yalektik bağlara kavuşan; atom, molekül, hücre veya herhangi bir canlı, tür ya da doğa olayı için bunu söylemek, kabul etmek mümkün olabilir. Ancak insan eliyle inşa olu-nan toplumsallık için bunu söylemek mümkün değildir. O nedenle de De-mokratik Uygarlık Toplumu ile Sı-nıflı-Devletçi Uygarlık Sistemi ay-nılaştırılamaz. Nitelik ve olay, olgu-lara, kavramlara yüklenen anlamlara varıncaya kadar birbirlerinin karşı-sında farklılık arz ederler. Kendi iç sorunlarının çözümünde de bu fark-lılık geçerliliğini korumaktadır. Birinde kadın köleliği, özel mülkiyet, iktidar/devlet, toplumsal değerler üzerinde tekel kurmak, sömürü, egemenlik, sorunların kaynağı, çö-zümünde cezalandırma ve zor esas alınırken; diğesinde Ahlaki Politik Toplum olma temelinde: Özgür birey, anacıl olan, özgürlük, eşitlik, top-lumsal mülkiyet, demokratik komün yaşamı ve ilişki biçimi, öz yönetim, öz savunma, sorunların çözümünde; bilinçlendirme, eğitim, ikna esas alınmaktadır. Hukuk-devlet ve dinin iç içe geçtiği Sınıflı Devletçi Uygarlık Sistemi ile Demokratik Uygarlık Toplumu içerisinde kullanılan kav-ramlar ve sorunlarına çözüm ara-yışları, bu temel ayrımlara göre an-lam kazanmaktadır.

Bu belirleme, ayıpla/n/ma-utan-ma, eleştiri-özeleştir, günah-tövbe, suç-ceza kavramları için de geçer-lidir. Bunlar içerisinde de ayıpla/n/ma-utanma, eleştiri-öze-leştir komünal demokratik değe-rlerde temsilini bulurken, suç-ceza, Sınıflı Devletçi Uygarlık Sistemine

aittir. Günah-tövbe de bunlar ara-sında bir yerde durmakta daha son-ralarında ise Hukuk-Devlet ve dinin iç içe geçtiği Sınıflı-Devletçi Uygarlık Sistemi içerisinde anlam yitimine uğrayarak bu özelliğini yitirmiştir.

Önder Apo’nun sosyalizme yaklaşımı, statik olmanın ötesindedir

Apocu Hareket’in eleştiri ve öze-leştiriyeye yaklaşımını belirleyen de bu temel ayırım noktası olmaktadır. Apocu Hareket’in ortaya çıkışı ve gelişiminde reel sosyalizmin dü-şünce kalıplarını referans olarak görüş oluşturmaya rağmen böyle bir yaklaşımı esas aldığını belirtmek gerekmektedir. Buna neden olan da Önder Apo’nun kişilik özellikleri ve düşünce yapısıdır. Önder Apo, neolitik dönemin başladığı uygar-lıksal gelişmelere ev sahipliği yapan Urfa’da doğmuştur. Çocukluğundan itibaren yaşadığı gelişim içerisinde din dahil farklı düşünsel yapıların belirli etkilerini yaşamış ve arka-daşları içerisinde sürekli öne çıkan bir özelliğe sahip olmuştur. Sürekli olan arayışları onu hep var olanın ötesine yönelmiş, mevcut olanla karşı karşıya getirmiştir. Bu şekilde çocukluğunda var olan arayışları ve geleneksel yapıya olan isyanı gençlik yıllarında da devam etmiştir. Ancak gençlik yıllarındaki arayışına, öncekilerine nazaran, o döneme damgasını vuran ideolojik ve siyasal eğilimler olmuştur. Bu arayışlar Kurdistanlı olma özellikleriyle bir-likte, sosyalizmden yana bir doğ-rultu izlemiştir.

Ancak, Önder Apo’nun sosya-lizme yaklaşımı, statik olmanın öte-sindedir. Var olanı önce kabul eden değil, sorgulayan ve sorguladıkları arasında kendine en yakın gördü-ğüne ilgi duyan bir konumdur. O günün koşullarında sosyalizmi sa-vunan gruplar içerisinde tercihini buna göre yapmıştır. Tercihini yap-tığı sosyalist gruplaşma ise Mahir Çayan’ın önderlik ettiği siyasal ve ideolojik eğilimdir. Bu eğilim statik olmaktan çok geleneksel solu ve reel sosyalizmi sorgulayan, diğe-rlerine nazaran daha aktif bir konumu temsil etmektedir. Bu yönüyle Önder Apo’nun arayışlarına en yakın olan konumdur. Fakat Önder Apo’nun yaptığı bu tercih, arayışlarının ta-mamlanması anlamına gelmemek-tedir. Öne çıkan özelliklerinden olan arayışlarının sürekliliği, pratikleş-tirme gücü, onu tercihini yaptığı ideolojik ve siyasal eğilim içerisinde öne çıkarmıştır. Mahir Çayan ve yoldaşlarının 30 Mart 1972’de Kı-zıldere’de katledilmesine karşı An-kara Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde yapılan protesto eylemi ve bunun bir sonucu olarak alındığı zindandan çıktıktan sonra üniversite gençliği içerisinde devrimci gençlik müca-delesinin toparlanmasında, örgüt-lenmesinde oynamış olduğu rol bu-nun bir göstergesidir.

Önder Apo, toparlanmasında ön-cülük ettiği devrimci gençlik müca-delesi içerisinde sürekli gelişimin önünü açan arayışlarına devam et-miştir. Bu arayışlarını reel sosya-lizmden referans olarak aldığı dü-şünce ve yaklaşım biçimleriyle sınırlı

tutmamıştır. Çocukluğundan beri var olan arayışlarının ona kazan-dırmış olduğu özellikleri; yaklaşım biçimini ve düşünce gücünü koru-duğu gibi bu özellikleri O’nu, içe-risinde yer aldığı mücadelenin etkin bir ögesi haline getirmiştir. Önder Apo’nun eleştiri ve özeleştiriyeye yak-laşımında da bu özelliği çok belirgin olarak öne çıkmıştır.

Önder Apo, daha zindandan çık-madan önce, ne yapması gerektiği yönünde önemli sonuçlara ulaş-mıştır. Yapacakları arasında, içe-risinde yer aldığı devrimci mücade-lenin ağır bir darbe yemesine neden olan eksik, yetersiz kalan yönlerin aşılması öncelik sıralamasında yerini almıştır. Öncülük ettiği mücadelenin benzeri bir akıbetle olası karşılaşıl-masının tedbirini daha o zaman al-mıştır. Bu yaklaşım Önder Apo’da eleştiri ve özeleştirisinin iç içe bir özellik taşıdığının en somut bir gös-tergesidir.

Yaşam arayışcısı ve örgütleyicisi olmak

Önder Apo’da eleştiri ve özeleştir-i bununla da sınırlı kalmamıştır. Top-lumsallığa bakışı, onu ele alışı reel sosyalist bakış açısından farklı ol-muştur. Daha o zamandan itibaren pratikte reel sosyalist düşünce ka-lıplarının dışında bir yol izlemiştir. Bu yol alış içerisinde doğal toplum özellikleri, bu toplumsal özellikler içerisinde kaynağını neolitikten alan yönler belirgindir. Kapitalist Moder-nite yaşamı dışında komünal yaşam arayışcısı ve örgütleyicisi olmak, kendi toplumsallığını, davranış ve yaşam biçimlerini, ruhsal şekillen-işini, tarzını, oluşturmak, belirgin olan bu yönler arasında yer almıştır. O zamanlar sol hareketlerin gele-neksel gördüğü, önemsemediği bir-çok hususa dikkat etmiştir. Hatta bu özelliğinin öncülük ettiği müca-delede yer alanların bir yaşam biçimi haline gelmesini sağlamıştır. Bu yö-nüyle Neolitik’ten kaynağını alan ve bir yaşam biçimi olan toplum-sallığın, kapitalist modernite koşulları içerisinde bir adacık görünümünde de olsa temsilini ve savunuculuğunu yapmıştır. Yaşam içerisindeki ret ve kabullerin belirlenmesinde bunun önemli bir yeri vardır. Önder Apo’nun, öncülük ettiği Apocu grubu, diğer sol, sosyalist hareketlerden ayıran en temel özelliklerinden biri de onun bu yönü olmuştur.

Apocu Hareket’in bu özelliği top-lum içerisinde, örgütlenmede ve mücadelenin geliştirilmesinde ideo-lojik ve siyasal söylemden daha etkili bir rol oynamıştır. Apocu Ha-reket’in toplumsal olanı, onun ahlaki yaşamını ve tercihini kapitalist mo-dernite sistemi dışında belirleyerek, yönünü tayin etmesi yaşanan tüm gelişmelerin önünü açmıştır.

6 Eylül 1978’de, Apocu Hareket’in merkezi yayın organı olan Serxwe-bûn’da yer alan hareketin Mani-festosu olarak kabul edilen Kürdistan Devriminin Yolu’nda “utanma ” kav-ramına yüklenen anlam da bunu göstermektedir. Orada Önder Apo, “... bugün, bu halk bir “kadavra” gibi ortadadır. Bundan utanç duy-u-yoruz. Yine, bugün bu halkın düş-manlarının, bu halkın yurdunu kendi

öz çiftlikleri gibi kullanmaları ve buna karşı “çaresiz” duruşumuz, bu utanç duygumuzu yüz kat daha artırıyor. Bütün bunlar neye yarar? Hincimizi artırmaya ve halkımızın direnme tarihinin temelinde ve bi-limsel sosyalizmin kılavuzluğunda gerçek kurtuluş yolumuzu çizmeye yarar. (Kürdistan Devriminin Yolu, Beşinci Baskı- Sayfa 11.) demek-tedir. Dikkat edilirse hiçbir sosyalist hareketin manifestosunda böyle bir kavrama yer verilmemekte, daha çok ideolojik, siyasal tahliller ve söylemler öne çıkarılmaktadır. Serx-webûn’da ise, onlarda olmayan yer almaktadır. Ve yapılan çıkışta ahlaki bir kavram olan “utanma” sözcüğüne yer verilmektedir.

Apocu Hareket’in gelişim seyri içerisinde, partileşme mücade-le-sinde bu kavrama yüklenen anlama bağlı kalınarak yola devam edil-miştir. Öyle ki, her Apocu kadro/mi-litan günlük yaşamında ve yaptığı planlamalarda bunu kendisi için tem-el bir prensip haline getirmiştir. Önder Apo’nun sömürgeci soykırım sistemi içerisinde şekillenen Kürt gerçeğine karşı o kadar eleştirel olmasının asıl nedeni burada aran-malıdır. Dikkat edilirse Önder Apo hiçbir şekilde, sömürgeci soykırımcı sistem altında şekillenen, öyle bir yaşamı tercih eden “Kürtlüğe” öv-gülerde bulunmamıştır. En ağır eleştirilerde bulunarak, Kürtlüğün neye dayanması ve hangi özellikleri taşıması gerektiğinin üzerinde ısr-arla durmuştur. Bu ısrarını da Kur-distan halk tarihinin direnişçi özel-liğinin savunusu ve teslimiyetin, ihanetin, inkarın reddi, mahkumiyeti üzerinden şekillendirmiştir.

Önder Apo’nun , Apocu kadrolara ve örgütlü militan yapısına yaklaşımı ve eleştirileri bu temelde belirlen-miştir. Kadroların her günün biti-minde o günün sorgulamasını ya-pın, hata ve yetersizliklerinin öz eleştirisini önce kendisi veren ve ertesi gününü de yedek çalışma-larıyla planlayan bir iç disipline sahip olmaları da bunun bir göstergesidir. Bunun bir sonucu olarak o kısa za-man diliminde, pratiklerde daha az hatalı olunmuş, olan hataların da ciddi tahribatlar yaratmasının önüne geçilmiş ve başarılı olunmuştur.

Bugün bunun önemini ve doğru-luğunu, Önder Apo’nun binlerce sayfayı bulan kişilik çözümlemeleri okunup, incelendiğinde çok net ola-rak görülecektir. Önder Apo yaptığı bu çözümlemelerde Kürt kişiliğini neredeyse yaşadığı yöreye, şekil-lendiği yaşama, yaş grubuna, ait olunan sınıf ve tabakaya, cinse va-rıncaya kadar analizlerini yapmış ve öne çıkan özellikler üzerinde durmuştur. Bunu yaparken toplum-sallığa ve bu toplumsallık içerisinde Kürde ait olan ne varsa onu çok belirgin kılmış, Kürde ait olmayan-ların da deşifresini yapıp mahkum etmiştir. Bu temelde nasıl bir yak-laşım ve tutum içerisinde olunması gerektiğine ışık tutmuştur. Bu doğ-rultuda yürünüldüğünde ise kaza-nılacakların neler olduğunu göster-miştir. Yine Kürde ait olanla, ait ol-mayanın bir arada yaşamasının mümkün olmadığını belirterek, bun-dan kaçınılması gerektiğinin üye-rinde ısrarla durmuştur.

Vicdan ve zihniyet devrimi

Önder Apo, Uluslararası Komplo sonrasında bu tutumundaki ısrara devam etmiştir. Rehine olarak tu-tulduğu İmralı’da içerisine alındığı mutlak tecrit koşullarında ülkesine, halkına, yoldaşlarına, şehitlere ve tüm dünya insanlığı karşısında duy-duğu sorumluluğun gereklerini ye-rine getirmeyi her şeyin üzerinde tutmuştur. Vicdan ve zihniyet dev-riminde en somut ifadeye kavuşan eleştiri ve özeleştir kavramları da böylesi bir gerçeklik içerisinde anlam kazanmaktadır.

Bu belirleme tarihsel bir hesap-laşma olduğu kadar, aynı zamanda tüm tarihe, insana ve topluma du-yulan sorumluluğun da bir ifadesi olmaktadır. Bin bir emekle, yok olu-şun eşiğine getirilen Kurdistan hal-kının bugün yakalamış olduğu “var-lığını koruma ve özgürlüğü sağlama” mücadelesi karşısında duyulan so-rumlulukla, böyle bir gerçeklik içe-risinde yerini almaktadır.

Özgürlük mücadelesi süresince on binlerce şehit verilmiş, ağır iş-kence ve acılar yaşanmıştır. Sayısı milyonları bulan Kurdistanlı yerinden ve yurdundan edilerek, sömürgeci metropollerde, kentlerde aşağıla-narak, en ağır koşullarda yaşamak zorunda bırakılmıştır. Her şeye rağ-men dişe diş yürütülen mücadele ile bu saldırılara göğüs gerilerek büyük kazanımlar elde edilmiştir. Geline aşamada sömürgeci, soy-kırımcı, faşist TC’nin ve onun arka-sında/yanında olan uluslararası kü-resel sermaye güçlerinin imha sal-dırıları her türlü devam etmektedir. Kurdistan halkını ölüm uykusundan uyandıran ve yol gösteren Önder Apo’ya karşı geliştirilen Uluslararası Komplo sürekli olarak güncel tutul-maktadır. Bunun bir sonucu olarak da Önder Apo içerisine alındığı re-hinelik koşullarında, mutlak tecrit altında tutulmaktadır. Kurdistan hal-kına ve özgürlük gerillasına karşı imha ve soykırım saldırıları devam etmektedir. Tüm bu saldırılar karşı-sında, her şeyden önce bir vicdan muhasebesi ve ahlaki duruşun sa-hibi olmak gerekir.

Önder Apo’nun öne çıkartarak formüle ettiği vicdan ve zihniyet devrimi asıl olarak böyle bir gerçeklik içerisinde yerini bulmaktadır. Bu yönleriyle, Önder Apo çıkış nokta-sına her zaman bağlı kalmış ve hiçbir zaman kanıksanmış Kürt ki-şiliğini kabul etmemiştir. Kanıksanan Kürt kişiliğine sömürgeci, soykırımcı sistemin hakim olduğunu belirterek o tür kişiliği reddetmiştir. Önder Apo’nun savunduğu Kürt kişilik özelliği, bizzat kendisinin yeniden biçimlendirdiği ve öz soyunu neoli-tikten alan, bugün ise şehitlerde somutlaşan, Apocu kadroda, mili-tanda olması ve oradan da topluma taşınması gereken kişilik özellikle-ridir. Bugün bu doğrultuda yürütülen Demokratik Ulusu İnşa Mücadele-si’nde önemli adımlar atılmış ve kazanımlar sağlanmıştır.

Apocu Hareket, yarım asrı ge-çen mücadele pratiği ile doğru-lanmıştır. Günümüzde eleştiri ve özeleştirisinin temel dayanakları ve ölçülerinin de buna göre belirlen-mesi gerekmektedir.

İkinci yüzyılda sömürgeci-soykırımcı Türk devletinin kendini tekrarı ③

■ BOZAN TEKİN

2016 darbe girişiminden sonra Tayyip Erdoğan sözde darbe için ‘Allah’ın lütfu’ demesinden sonra, kafasındaki soykırım planlarını suç ortağı devlet Bahçeli ile birlikte nasıl harekete geçirdiği bilinmektedir. Her iki yaklaşım ve ifadeler birbirine ne kadar da çok benziyor değil mi?

Sömürgeci-soykırımcı Türk devletinin kurucu kadroları ve yöneticileri ve devamındaki yönetimler ve sistemin partileri Kürtlerin katli ve soykırımı söz konusu olunca hepsi aynı refleksi gösteriyorlar.

Faşist şef Tayyip Erdoğan, kendisine karşı yapılan ve ‘başarısız darbe girişimi’ olarak tarihe geçen 15 Temmuz 2016 sürecini, ‘Allah’ın lütfu’ olarak tanımlamıştır. Aslında 17-25 Aralık 2014 sürecinde suçüstü yakalanmış olarak ağır bir biçimde yargılanmayla yüz yüze kalmışken, 15 Temmuz 2016 darbe girişimini fırsat bilerek, Takrir-i Sükun Yasası’nı güncelleyerek, tüm Bakurê Kurdistan ve Türkiye’de olağanüstü hal yasaası adı altında faşist diktatörlüğü kurumsallaştırmak için ilk adımı atmış ve yoğun tutuklamalara girişmiştir. Kurdistan’daki şehir direnişlerinden sonra halkı örgütsüz bırakmak, korkutmak ve halka en ağır cezalar vermek için gerekli olan yasa ve ceza yasaları bir bir çıkararak, Kurdistan’da korkunç bir terör estirmeye başlamıştır. Sokağa çıkıp-çıkmana artık şehir yöneticilerinin iki dudağı arasındadır. Her şehir yöneticisi adeta bir tiran, firavun veya nemrut kesilmiştir. İstedikleri zaman ve sürede köy-kasaba, şehirlerde sokağa çıkma yasağı, yayla yasağı, toplantı, gösteri ve yürüyüş yasağı, yerleşim yerlerine giriş-çıkış yasakları vb. karabilmişlerdir. Bununla halkımız üzerinde tam bir denetim kurma imkanını yakalamaya çalışmışlardır. İstedikleri zaman, kimsenin sorgulamayacağı bir biçimde belirledikleri yasaklarla, toplum adeta kırıdayamaz hale getirilmeye çalışılmıştır. Öyle ki, olağanüstü hal yasaları, giderek olağanlaşmıştır. Özellikle Bakurê Kurdistan’da gün yoktur ki, bir ilin sömürgeci valisi veya bir ilçenin sömürgeci kaymakamı, ‘şu kadar gün boyunca falan mıntıkaya giriş-çıkışlar yasaktır’ ilanı yapmasın. Bununla, sömürgeciliğin kendi soykırım sistemini kurması, kurumlaşması ve denetimi mutlaklaştırmayı hedeflemektedir. Buna bir de geliştirdiği teknik istihbarat imkanlarını da devreye koyarak, adeta insanları yerlerinden kırıdayamaz duruma getirmek istemektedir. Önemli olan halkımızın korkutulması, sindirilmesi, örgütsüz bırakılmasıdır. Böyle bir amacı gerçekleştirmek için, sömürgeci-soykırımcı Türk devleti ve hükümeti, kendi hukukuna dahi bağlı kalma gereğini görmemektedir.

Sömürgeci soykırımcı Türk devleti kendi yasalarında seçme-seçilme özgürlüğünü çokça dillendirmesine rağmen, Bakur’da buna hiçbir zaman uymamıştır. Yerel seçimlerde Kurdistan halkının kazandığı belediye eşbaşkanlıkları sudan gerekçelerle

lağvedilmiş, eşbaşkanlar görevden alınmış yerlerine, geçen yüzyılda ve sıkıyönetim süreçlerinde olduğu gibi işgalci belediye başkanları atanmış, belediye başkanlarını tümüyle bir ideolojik meşrulaştırma maske-siyle kayyum olarak tanımlamışlardır. Atanan sömürgeci memurlar ise, hiçbir ciddi hizmet sunmadıkları gibi, belediyeleri büyük ve altından kalkılması güç borçların altına koyarak, büyük vurgunlar yapmışlardır.

Belediye eşbaşkanlarını tasfiye etmek demek, Kürtlere en büyük hakaret ve aşağılamadır. ‘Siz kendinizi yönetemezsiniz, sizi ancak biz Türkler yönetiriz. Siz kim kendinizi yönetmek kim?’! Bu kölelere uygulanan bir muameledir. Nitekim M. Esat Bozkurt denilen ırkçı faşist bunu açıkça söylemekten çekinmemiştir. Faşist M. Esat Bozkurt, hem de Adalet Bakanı sıfatı ile, ‘Türk bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk soyundan olmayanların bu memlekette bir tek hakları vardır. Türklere hizmetçi olma hakkı, köle olma hakkı! Dost ve

olan anayurdumuz Kurdistan, kalmakta, yaşamakta ısrar edilen bir vatan değil, adeta kaçılan, viraneye dönmüş bir alan haline getirilmeye çalışılmaktadır. Kurdistan Özgürlük Gerillası karşısında kendisini savunmak ve bazı hainlere maddi imkan sağlamak için yüz binlerce ağaç kesilmekte, Kurdistan talan edilmektedir. Bazı alanların eski ve yeni görüntüleri karşılaştırıldığında bu gerçeklik tüm açıklığıyla ortaya çıkmaktadır.

Aynı şekilde, baraj yapımı ve maden arama adı altında, üzerinde doğup-büyüdüğü toprak parçalarından halk zorla çıkarılmaktadır. Elbette bu tür uygulamaları rahatça yapabilmesi için, her türlü örgütlenmenin, basının, kitle eylemliliğinin, toplantıların vb yasaklanması, sözüm ona yasanın ihlal edilmesi halinde de eylemcilere ağır cezaları öngören uygulanmalar geliştirilmektedir. Her türlü pasif veya aktif eylem içinde bulunan insanların katledilmesi vb durumlarda ise, failerin hiçbir biçimde

❖ Sömürgeci-soykırımcı Türk devletini oluşturanların kök düşüncesi, ‘Türklük eşittir Türkiye’dir. Ya da Türkiye eşittir Türklüktür.’ Faşist TC Devleti’nin açıklanan tarihi belgelerine-özellikle de 1923-30’lı yıllara ait belgelere- göz atılırsa, bu devletin kurucu kadrolarının faşist zihniyetlerinden süzülen düşüncelerinin bu anlama gelecek kendi kalemliyle yazılmış onlarca ifadesini bulmak mümkündür.

düşman ve hatta dağlar bu hakikati böyle bilsin’ demiştir.

Bakurê Kurdistan’da ve Türkiye metropollerinde seçilen yurtsever milletvekilleri sudan bahanelerle yasal dokunulmazlıkları, aynı hakaret ve aşağılama zihniyetiyle kaldırılarak, tutuklanmakta, yıllarca cezaevinde tutulmakta ve bu milletvekillerine ağır cezalar verilebilmektedir. Bugüne kadar sistem partilerinin milletvekillerinin, ancak suçüstü, kuvvetli delil vb durumlarında dokunulmazlıkları istisna olarak kaldırılırken, Kürt halkının seçtiği parlamenterlerin, tümüyle soykırım politikasına bağlı olarak basit gerekçelerle dokunulmazlıklarının kaldırılması, artık olağanlaştırılmıştır. Böylelikle halkın hiçbir biçimde kendisini ifade etme imkanı bırakılmamaktadır. Bununla amaç, nasıl ki, soykırımcı M. Kemal, kendisine muhalefet eden milletvekillerinden arındırmak ve kendi istediği gibi bir meclis oluşturmak için seçim yaparak bunu sağladıysa, bugün de faşist şef Tayyip Erdoğan ve Bahçeli hükümeti, partileri kapatıp, siyasi yasaklar getirerek, milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırmakta veya milletvekillerine siyaset yasağı getirilerek, seçme-seçilme haklarını ellerinden almaktadır.

Var olan bu OHAL yasaası diğer bir amacı ile de Bakurê Kurdistan’ı tümüyle talana açarak, yeraltı zenginliklerini gasp etmek, bununla da büyük ekolojik yıkımlar yaparak, Kurdistan’da yaşanmaz hale getirmektedir. Böylelikle de soykırım amacını gerçekleştirmek için Kurdistan’da demografik değişiminin ekonomik, ekolojik zeminini yaratmaktadır. Zengin ve bir cennet gibi

tutuklanmaması, tutuklansa da cezalandırılmaması devlet tarafından güvence altına alınmaktadır. Bütün bunlar birer iddia değildir, Çöktürme Planı ile ilgili belgelerde açıkça dile getirilmiştir.

Ayrıca öteden beri Osmanlı sömürgecilerinden başlayarak, itihatçılar tarafından da devam ettirilen ve sömürgeci-soykırımcı Türk devletinin kuruluş yıllarından sonra da daha planlı uygulamaya konulan demografik değişim gündemdeki yerini korumaktadır. 2012 yılından itibaren Arapları Bakurê Kurdistan’ın çeşitli yerlerine, Ahıska Türklerini Bedlis alanına yerleştirerek, Kurdistan’ın demografik yapısını bozmakta, böylelikle 21. yüzyılını Türk ırkının yüzyılı haline getirmek istemektedirler. Bedlis’in seçilmesi tesadüf değildir. Kürt soykırımcısı İsmet İnönü, Dersim’e yönelik hazırlıklar bakımından bir rapor hazırlamak üzere Kurdistan’a gittiğinde, Bedlis’e ilişkin şunları söylemektedir: ‘Bitlis, Hizan ve Mutki arasında sunî olarak daima devlet kuvveti ile vücuda getirilmiş bir Türk şehri ve merkezidir. Yine ancak devlet tedbiri ile bir Türk merkezi olarak durabilir. (...) Bitlis olmasaydı, bizim onu yaratmamız icap edecek idi. Bu mülahazanın neticesi şudur: Bitlis’i kuvvetli bir merkez olarak bir Türk yuvası ve kalesi halinde tutmalıyız. Bitlis halkı, etrafındaki Kürt mıntıkaya hulûl etmeğe alışkındır. Onların bu hassası Türk kültürü için bize bulunmaz bir yardımcıdır.’

Tayyip Erdoğan ile Devlet Bahçeli isimli faşist şefler, 2015 Kasım seçimlerinden sonra 2017 Nisan referandumuyla, anayasada değişiklik yaparak, başkanlık sistemini geli-

tirip, Tayyip Erdoğan’ı Türkiye’yi içte-dışta ilgilendiren her konuda tek karar verici konumuna getirdiler. Bunun işlemesi için de sistem buna göre yeniden oluşturulmuş ve pratiğe geçirilmiştir.

Faşist şef, sistemi tümüyle kendi amaçları doğrultusunda örgütlemek için ilk günden itibaren, devlet ve iktidarların temel ideolojik aygıtlarının başında gelen medyayı denetim altına almak istemiştir. Bu baskıların yanı sıra, şantaj ve çeşitli mali-ekonomik politikalarla medya üzerinde bir denetim, hatta tekel kurmuşlardır. Bu temelde oluşturulan medya organizasyonu tam bir özel savaş medyası olarak Kurdistan Özgürlük Mücadelesi’ne, halka, kadınlara, gençlere, emekçilere ve tüm muhalif kesimlere karşı çalışmaktadır. Öte yandan ırkçılık, milliyetçilik, kadın düşmanlığı ve iktidar İslam’ını geliştirip örgütlemek için onlarca ajan-provokatör, gazeteci, güvenlik uzmanı, siyaset bilimci, ekonomist vb. farklı akademik unvanlarla, özünde birer MİT elamanı olan bu sahibinin

özelliliği açıklamaya çalışır. Sömürgeci-soykırımcı Türk devletinin yaptıklarının tüm bunların daha ötesi olduğu ortadadır.

Önder Apo’nun İmralı’da, gerillanın Zap, Metîna, Avaşîn ve Xakurkê’de, hayatın her alanında kadın ve gençliğin direnişi, faşist hükümetin stratejik planını tümüyle kırmamış olsa da önemli oranda durdurmuş ve geriletmiştir. Rojava devriminin ekonomik hedeflere yönelik ağır bombardımanlara rağmen ayakta durması, AKP-MHP faşist iktidarını önemli oranda geriletmiş, baş aşağıya gidiş sürecini belirgin bir biçimde başlatmıştır.

En önemlisi de Çiyager, Xebat, Soro ve Zinarın yoldaşların şehir direnişleriyle başlayan fedai duruşları, Zinar ve Doğa ile yükselmiş, Sara-Rûken, Rojhat-Erdal yoldaşların eylemleriyle zirveleşmiştir. Özellikle Rojhat ve Erdal yoldaşların sömürgeci zulmün başkentinin en merkezi yerine kadar girmeleri ve eylem yapmaları, yaratılmak istenen pasifikasyon havasını önemli ölçüde dağıtmıştır. Bu durum Türkiye’li devrimci-demokrasi güçlerini de etkilemiş yer yer harekete geçirmiştir. Sınırlı da olsa sömürgeci-soykırımcı rejim karşısında kimi ittifaklar geliştirmiştir. Bazı burjuva kliklerini dahi etkilemiştir. Bunun karşısında sömürgeci-soykırımcı Türk devletinin faşist hükümeti, 2022 Ekim’inde kamuoyunda Dezenformasyon Yasası olarak bilinen, ‘Basın Kanunu’, ‘İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunu’nu çıkarmış ve bu kanunların ihlali durumunda, Türk ceza kanununda hangi cezaların verileceği belirtilerek, işler kitabına uydurulmuştur. Çıkarılan bu yasalarla, sömürgeci-soykırımcı hükümete yönelik en küçük bir eleştiri, dijital medyada bir mesaj, haber, analiz vb gözaltına alınma, kontrollü serbestlik, tutuklama, he-sapların kapatılması, TV, radyo, gazete ve dergilerin kapatılması, ağır para cezalarıyla cezalandırılmasına neden olmaktadır. Gazetecilerin tutuklanmasıyla muhalif kesimler susturulmaya çalışılmıştır. Ancak öte yandan, faşist rejimin medya kuruluşları ve kadrolarının önü sonuna kadar açılmıştır. Meşhur halk deyi-miyle; taşlar bağlanmış, kudurmuş köpekler sürüler halinde ortaya salınmıştır.

Seçim yenilgisine cevap: Soykırım politikalarına devam!

Ancak 31 Mart yerel seçimlerinde AKP-MHP hükümetine, Önder Apo üzerinde yürütülen tecride, gerilla karşısında kullanılan her türlü yasak patlayıcı ve kimyasal silahlara, tüm seçim hilelerine, her türlü baskı, yasak, tutuklama, katletme, başta kendi anayasaları ve yasaları olmak üzere hiçbir yazılı hukuk kuralına uymama, tam bir keyfiyetle istediği gibi hareket etmesine rağmen, ağır bir yaşıatılmıştır. AKP-MHP hükümeti Kürt soykırımını hayata geçirmenin önündeki tüm engelleri aşmaya dayanan stratejik planlamasını yeniden

hayata geçirmek için durum değerlendirmesi yapmış ve ona göre pratik bir planlama çıkarmıştır. Güncel olarak bunları birer birer hayata geçirmeye çalışmaktadır. Onun için de, bu yeniden geliştirilen imha ve kültürel kırım politikalara karşı yapılması gerekeni iyi anlamak gerekmektedir.

Şimdi karşı karşıya olduğumuz gerçeklik şudur: AKP-MHP faşist hükümeti tarafından yapılan stratejik planlamayı pekiştirme, uygulama olanaklarına kavuşturma yönündeki planlamayı doğru anlamak ve bu planlamayı nasıl harekete geçirmek istediklerini doğru anlamak gerekir. Önemle üzerinde durulması gereken bu planlamaları iyi görme ve bu planlamaları boşa çıkarmayı başarmanın gücünü ortaya çıkarmaktır.

Devletin stratejik planlaması

Geçen yüzyılda, 29 Ekim 1923'te ilan ettikleri sömürgeci TC'nin, kuruluş felsefesi ve zihniyetini, 21. yüzyılda daha da geliştirip büyütmek derin planlamaların eksenini oluşturmaktadır. Bu planlama, derin dehlizlerden, plazalara ve saraylara kadar üzerinde iyice düşünülmüş bir stratejidir. Üçüncü dünya paylaşım savaşı ortamında geliştirilen soykırımcı-sömürgeci zihniyet ve felsefeye dayanan bu stratejik planlamanın, öncelikli olarak Kurdistan, Türkiye ve bölgede yaşama geçirilmesi hedeflenmektedir.

Sömürgeci-soykırımcı Türk devletini oluşturanların kök düşüncesi, 'Türklük eşittir Türkiye'dir. Ya da Türkiye eşittir Türklüktür.' Faşist TC Devleti'nin açıklanan tarihi belgelerine-özellikle de 1923-30'lı yıllara ait belgelere- göz atılırsa, bu devletin kurucu kadrolarının faşist zihniyetlerinden süzülen düşüncelerinin bu anlama gelecek kendi kalemleriyle yazılmış onlarca ifadesini bulmak mümkündür. Faşist şef Tayyip Erdoğan da, 2006 Mart'ında, 'kadın da olsa, çocukta olsa güvenlik güçleri gerekenleri yapacaklardır.' Ardından da önceki yaptıklarından fazlasını yapmışlar ve daha da yapmaya devam etmektedirler. Onun için de bunun zeminini tüm kurumlarıyla güçlü oluşturmaya çalışmaktadırlar.

Kürtlerin ve diğer halkların yok edilmesi temelinde kurulan sömürgeci Türk devletinin, ikinci yüzyılda nasıl olması gerektiği üzerinde de bir tartışma yürütülmüştür. Kararı verilecek olan şudur; bu ikinci yüzyılda da inkar ve soykırıma devam mı, yoksa gerçek bir demokratikleşme temelinde başta Kürtlere olmak üzere, bu coğrafyanın tüm halklarıyla yüz yıl gecikmeli de olsa, hep birlikte baharlaşma ve çiçeklenme mi?

Önder Apo, Kürt sorununun çözümüne ilişkin siyasi, hukuki, tarihsel, toplumsal, kültürel, güncel gerçeklere ve olası gelişmelere dayanan bir çözüm geliştirmiştir. Bu çözümü 'Demokratik Türkiye, Özgür Kurdistan' biçiminde formüle etmiştir. En amansız İmralı zindan koşullarında dahi böyle bir çözümü geliştirmek için büyük bir çabanın sahibi olmuştur. Yürütülen diyalogların eksenine de bunu yerleştirmeye çalışmıştır. Ancak görünüşte ve yüz yüze görüşmelerde bu konuda 'demokratik çözüm' sözlerini ağızdan düşürmeyen sömürgeci-soykırımcı Türk devletinin temsilcilerinin, öte yandan 'Çöktürme Planı' için özel çalışmalarını da yürüttükleri ortaya çıkmıştır.

Belli ki bir zihniyet ve bu zihniyetin stratejik bir planlaması gerçekleştirilmiştir. Gerçekten de aynı süreçte bir taraftan Önderlikle ve Oslo'da

PKK heyetiyle görüşme yaptıran faşist şef Tayyip Erdoğan, öte yandan da deyim yerindeyse görüşme odasından çıkar çıkmaz, diğer bir odaya geçerek, görüşmelerin sonuçlarından da yararlanarak 'Çöktürme Planı' yaptırıyormuş. Ya da önce Çöktürme Planı görüşmeleri yapıyorlar, öte yandan da görüşmelere katılıyorlarmış. Ortaya çıkan ise Çöktürme Planı'dır. Bütün bunların özel ve tek anlamında ise, soykırımcı Türk devletinin Kürtlere uyguladığı soykırımı tamamlamak, Türkiye devleti sınırları içindeki Bakurê Kurdistan'da ve metropollere dağıtılmış bulunan Kürtleri, Türk uluslaşması içinde eritip yok etmek için, Takrir-i Sükûn, ihaneti vataniye, İstiklal Mahkemeleri, Şark Islahat Planı, 141. madde ve benzerleri, Çöktürme Planı'yla güncellenmek istenmektedir.

22 Mayıs tarihinde kamuoyuna açıklanan 'Seferberlik ve Savaş Hali Yönetmeliği' uzunca bir değerlendirmeyi hak ediyor. Ancak biz burada uzun uzadıya konu üzerinde durmayacağız. Özetle şunu belirtmekle yetineceğiz. Söz konusu yönetmelik, zaten pratik olarak Kurdistan'da uygulanıyordu. Faşist şef zaten yeterince Kanun Hükmünde Kararnamelerle bunu yapıyordu. Kurdistan'da bunları uygulamak için, sömürgeci soykırımcı Türk devletinin ve hükümetinin herhangi bir yasaya ihtiyacı yoktur. Devletin kuruluş felsefesi ve zihniyeti ve bu zihniyet ile yetiştirilen devlet yönetim çekirdeği ve kadrosu, zaten burada belirtilen hükümleri uygulamak üzerine eğitilmişlerdir. Ancak bu yönetmeliğin görülmesi gereken diğer bir sivri ucu da Türk devrimci, demokratik sol güçlere, emekçilere yönelik olan kısmıdır. Bunun da iyi görülüp anlaşılması gerekmektedir. Burada farklı olan tek şey, daha önce bakanlar kuruluna ait olan bu yetkilerin, tümüyle faşist şefin eline verilmesidir.

Bunun anlamı, TC Devleti Üçüncü Dünya Savaşı koşullarında; Önder Apo'nun İmralı'da, gerillanın Kurdistan'ın dört bir yanında ve Kürt halkının legal-siyasal alandaki direnişlerini bastırmak için, artık herhangi bir olay veya tepkiyi son derece keyfi olarak bir savaş hali olarak ilan edebilir. Bunun pratikleşmesi için gerekli tüm yönetmelik kurallarını bir bir harekete geçirebilir. Sözde hukuk, kanun ve anayasayı da ortadan kaldırabilir. Zaten pratikte yaptığı da budur. Kürtlerle şu veya bu biçimde direkt veya dolaylı ilişki, ittifak içinde olan parti, dernek, sendika, belediye başkanları, milletvekilleri, kadın, genç vb. herkesi Kürtlere karşı ilan ettiği savaşın kapsamı içine alabilirler. Bununla da esas olarak 21. yüzyılı Türk asrı ve Türkleştirme asrı yapmak istemektedirler. Esas strateji budur.

Takrir-i Sükûn ve Şark Islahat Planı'nın güncellenmiş halidir

AKP-MHP hükümeti belirtilen planlamalarını uygulayabilmek için Önder Apo'nun işaret ettiği gibi, anayasayı tümüyle buna göre düzenlemek ve sonra da herkesi bu anayasaya zorla uydurmaya çalışmayı hedeflemektedirler. Kurdistan ve Türkiye halklarını bekleyen böyle bir gerçektir. Faşist şeflerin anayasayı gündeme koymaları ile, sadece bir gündem oluşturmak değil, gerçekten de anayasayı yeşil faşizmin kurumlaşmasına olanak veren, var olan sınırlı engelleri de aşmak istedikleri çok açıktır. Aslında pratikte yaptıklarını anayasa ile güvence altına

almak, her türlü ceza ve yargılanmalardan kendilerini muaf kılmak ve tüm yaptıklarını meşrulaştırmak için böyle bir anayasaya ihtiyaçlarının olduğu görülmektedir. Zaten Erdoğan-Bahçeli faşist şeflerinin kiralık katili Süleyman Soylu çok açıkça 'siz yapın hukuk arkanızdan gelir' anlamında şeyler söylemişti. Yani istediklerini yapacaklar, sonra da bunu deyim yerindeyse kitabına, yasal kılıfına uyduracaklar.

Ekonomik ve mali krizin hangi boyutlara ulaştığı ortadadır. Buna neden olan elbette Kurdistan Özgürlük Gerillası'na karşı yürüttükleri savaşın giderleridir. Nitekim geçen yıllarda, yoksulluktan, hayat pahalılığından, enflasyondan, doların sürekli yükselmesinden ve Türk Lirası'nın pula dönüşmesinden rahatsız olan halkın eleştirileri karşısında faşist şefler, halka yaptıkları konuşmalarda, 'siz bir merminin kaç lira olduğunu biliyor musunuz' diye sormuşlardı. Kendileri verdikleri cevapla Kurdistan ve Türkiye'nin zenginliklerinin, uçağa, tanka, topa, İHA-SİHA'ya, savaş gemisine, askeri lojistiğe, koruculara, çetelere, SA-DAT'a, sözleşmeli uzmanlara, milyonu bulan polis, özel tim, ordu, bekçi Kuzey Suriye'deki ve Başur'daki çetelere ve benzerlerine gitmektedir. Peki bundan halkların, emekçilerin kazancı nedir? Kocaman bir hiç! Devrimci-demokratik mücadele bileşenleri ise bu gerçekliği dile getirmekte yetersiz kalmaktadırlar. Faşist şefler muhalefetin güçsüzlüğünden faydalanarak, ekonomi ve maliyeyi düzeltmek, enflasyonu düşürmek ve hayat pahalılığını ortadan kaldırmak için, 'tasarruf tedbirleri' adı altında göstermelik ve uyduruk bir karar aldılar. Bununla da esas olarak, Kurdistan'da ve bölgede, hatta kimi Afrika ülkelerinde yürüttükleri haksız sömürgeci ve emperyalist savaşı gizlemek istemektedirler. Tasarruf tedbirleriyle halkı savaş koşullarına alıştırmak, buna göre halkı hazırlamayı planlarken, olası karşı çıkışları da bastırmak için savaş hali yönetmeliğini çıkarmışlardır. Ancak, Kurdistan'a yönelik soykırım savaşına akıtılan harcamalarda ve Saray'daki bol kese harcamalardan en küçük bir kısıntı yapma niyetleri dahi yoktur.

Faşist şef Erdoğan'ın gerek son bir yıl içinde Irak sömürgeci devleti ve ihanetçi Barzani ailesiyle yürüttüğü diplomatik ilişkiler ve gerekse de Mısır, İran, ABD-Avrupa ve Rusya ekseninde yürüttüğü diplomasi tümüyle Kurdistan özgürlük mücadelesini bastırmaya dönük olmuştur. Açıktan yürüttüğü bu ilişkilere bir de Suriye vb. güçlerle yürüttüğü gizli diplomasiyi, yani istihbaratlar arasında yürütülen görüşmeleri de eklemek gerekir. Bunların hepsi de, aynı stratejik planlamanın diplomatik parçalarıdır.

Oluşturdıkları eğitim programına kabaca bir göz atıldığında, oluşturmak istedikleri yeşillenmiş Türk faşizmine göre bir birey ve toplum yaratmayı hedefledikleri çok açıktır. Kürt ve Kurdistan'a ait, Alevilerin kimlik ve özgürlüğüne, kadınların temel hak ve özgürlüklerine dair tek bir sözcük yoktur bu eğitim programında. Tam da yeşil faşizmi çocukların, gençlerin beyininde, yüreğinde yaratmayı hedefleyen bir eğitim programıdır. Eğitim sistemini sadece laik-anti laik kıskacında tartışmak yetersiz bir yaklaşımdır. Bütünlülük ele alınması gereken bir konu olduğu açıktır. Bir devletin eğitim programı, var olan tüm programlardan daha önemli ve daha esastır. Onun için de geleceğe ilişkin

birey ve toplumu biçimlendirecek, zihniyet, ruh, ahlak ve davranış kazandıracak olan bir eğitim, AKP-MHP faşizmine ve holdingleşen tarikatlara bırakılmayacak kadar ciddi ve önemli bir iştir. Çünkü hangi ideoloji ve felsefeyle eğitim yapılıyorsa, sonuçta kazanan o olacaktır. Çünkü toplumsal ilişkiler, oluşturulan ilişkilerdir. Toplumsal ilişkilerin özü de eğitimidir.

Kurdistan halkı, kendi varlıklarını tanımayan, hiçbir hak ve hukukuna yer vermeyen, çocuklarını tümüyle yeşillenmiş Türk faşizmine göre şekillendirmeyi hedefleyen bu eğitim programına karşı mutlaka tartışarak boykot kararı almalı ve her evin okula dönüştürülmesi sağlanmalıdır. Belediye eşbaşkanlarının yerine atanan faşist sömürgeci kayyumlardan daha tehlikeli olan bu kültürel soykırımı ifade eden bu eğitim programına karşı, en az kayumlara karşı gösterilen tepki kadar tepki gösterilebilmelidir. Kürt halkı, kadınlar ve gençler bu konuda öncülük yapabilmelidir.

Etki Ajanlığı Yasası toplumu sindirmenin ve ajanlaştırmının adımıdır

Son zamanlarda gündemleştirilen konulardan bir tanesi de Etki Ajanlığı Yasası'dır. Bir insanın herhangi bir söz veya davranışını rahatlıkla bir başka devletin veya devlet dışındaki muhalif kesimlere yakın veya paralel görüş belirttiklerinde söz konusu devlet veya muhalif örgütle ilişkilendirilerek ona hizmet ettiği yönünde kanaate ulaşılabilir. Bu kanaat, herhangi bir kanaat değildir. O herhangi devlet veya örgüte bağlı bir istihbarat elemanı olduğu belirtilerek izlenebilir, gözaltına alınabilir, gerektiğinde de tutuklanıp ona ceza verilebilir. Basında tartışıldığı kadarıyla cezası da 3 yıldan başlamaktadır. Bir tür bir dönem ABD'nin Mc Cartyciliği gibi bir şey. Mc Carty döneminde ABD'de her insanı Sovyet ajanı olarak değerlendirmek ve gözaltına almak hatta yargılamak mümkün hale gelmişti.

Şimdi AKP-MHP faşist hükümetinin 31 Mart Yerel Seçimleri'nde aldığı yenilgiden sonra, Kurdistan'da başlayan serhildanlar ve Türkiye'de yavaş yavaş kendini gösteren rejimi cepheden sorgulamalar, AKP hükümetinde paranoya geliştirmiştir. Hükümet, herkesten şüphelenen, herkesi farklı farklı devletlerin veya örgütlerin ajanı olmakla itham etme gibi bir paranoyaya girmiştir. Bununla 2022 yılında çıkarılan Dezenformasyon Yasası'yla birlikte düşündüğümüzde, AKP-MHP faşist hükümeti, başta Kurdistan Özgürlük Mücadelesi olmak üzere Türkiye'deki her türlü muhalif sesi, eleştiriye veya sorgulamayı rahatlıkla PKK ile ilişkilendirerek izleme, dinleme, gözaltına alıp tutuklamaya gidebilir. Örneğin, Şebnem Korur Fincancı Hoca, Kurdistan Özgürlük Gerillası'na karşı kullanılan kimyasal silahlardan etkilenen gerillaların görüntüleri yayınlandıktan sonra; izlediği görüntülerden hareketle, 'İncelenmesi gerekir, sinir gazı kullanılmış olabilir' demesi dahi, onun tutuklanmasına ve PKK ile ilişkilendirilmesine kadar vardırılmıştır. Yine Tele 1 Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ, Önder Apo için, 'tecrit uyguladığını, filozof olduğunu' belirtmesi üzerine apar topar tutuklanarak cezaevine konulabilmiştir. Her iki örnek başta Türk halkından emekçilerinin, aydınlarının Kurdistan Özgürlük Hareketi'ni açıktan veya dolaylı sahiplenmesini engellemek için

yapılmıştır. Bu temelde eskiden de yaptıkları gibi bu iletişim çağında, iletişimsizliğin mümkün olmadığı, iletişimin sınırlandırılmasının mümkün olmadığı koşullarda dahi, böyle yasalarla herkesi ya ajanlık yapma ya da işbirliği yapma, üye olmamakla birlikte, yardım etme gibi uydurma ceza yasalarıyla Takrir-i Sükun Yasası güncellenmek istenmektedir.

Sonuç olarak; AKP'nin şefi Tayyip Erdoğan, cumhuriyetin ikinci yüzyılının hemen başında 2002'den beri Kürtleri tarihten silme stratejisini uygulamak için artık beyaz ve siyah faşizmlerin iş görmediğini, tıkdandığını ve dönemlerini tamamladıklarını, bu yarım bırakılmış soykırım sürecini ancak yeşil faşizmle tamamlayabileceğini düşünüp hedeflemektedir. Bunun için de daha önce yaptığı anayasal değişiklikleri yeterli görmeyerek yeni bir anayasa yaparak bu süreci 'ikinci bir Atatürk' olarak tamamlayarak tarihe geçmek istemektedir. Bunun için Ergenekoncularla kol koladır. Bunun anlamı serbest bırakılan faşist generalleri ile bu ilişkiyi güncellemekten ve CHP'yi de kafalama girişiminden başka bir şey değildir.

Bunun için de öncelikli olarak faşist şef Erdoğan 'Çöktürme Planı'nı anayasal bir çerçeveye kavuşturmak istiyor. Yumuşama, normalleşme vb. kavramları da, CHP'yi, cumhuriyetin ilk 8 yılında yaptıklarının sorumlusu olarak yeni dönemde de kendi yedeğine almak amacıyla, sarf etmektedir. Dolayısıyla özellikle son iki yıl içerisinde verilen mesajlar, çıkarılan kanunların hepsi, bunu hazırlamaya yöneliktir. Bunun diğer bir ayağı olarak da Kürt ihanetinin sembolü olmakta adeta can atan Barzanileri de yanına alıp bu sürece aktif olarak katmak istemektedir. Devlet Bahçeli denilen soykırımcı faşistin, Kürt-Kurdistan denilince tansiyonu yükselen bu zatın, Hizbülkontra'nın şefiyle kucaklaşması ve yine Rojava seçimlerini boykot ettiği için ENKS denilen uluslararası ihanet şebekesinin şeflerini kutlaması, bu stratejide ne kadar ısrarlı olduklarını ortaya koymaktadır. Tüm bunlardan hareketle Önder Apo üzerindeki tecridi daha da sıkılaştırmak için Önder Apo'ya peş peşe verilen cezalar, gerillaya yönelik kimyasal da dahil her türlü silahın kullanılması, Dezenformasyon Yasası'ndan sonra Etki Ajanlığı Yasası'nın çıkarılması ve en son Colemêrg Belediye Eşbaşkanlığı'na darbe yapmaları, CHP ile görüşmeleri, tümüyle böyle bir stratejinin hayata geçirilmesinin pratik adımlarıdır. Buna karşı çokça dile getirilen fakat uygulanmadı hala ciddi yetersizlikleri olan halklar birlikteliği güçlü bir şekilde örgütlendirilmelidir. Siyasal ve toplumsal alanda oluşturulacak bu örgütlenmenin yanı sıra dağlarda, ovalarda, şehirlerde, Türkiye metropollerinde güçlü gerilla birimlerinin oluşturulması ertelenmemesi gereken bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

Kendimizi yanıltmadan, yeşil faşizmin 22 yıllık tiranışını ve kurumsallaşmasını göz önüne alarak, küçümsemeyerek, basite almadan bunu boşa çıkarmak için güçlü hazırlık yapılmalıdır. Evet, düşman plan yapıyor, ancak tam da baş aşağıya gittiği bir süreçte stratejik planlamasını pratikleştirmeye çalışıyor. Böylesi bir süreçte Kurdistan ve Türkiye halklarının süreç hakkında doğru ve güçlü bilinçlendirilmesi, dönemin gereklerine göre örgütlendirilmesi ve mücadelesiyle beyaz faşizmi tarihe gömdüğümüz gibi, yeşil faşizmi de tarihin çöp sepetine atabiliriz.

- **BİTTİ-**

GULISTAN TARA

HÊRO BAHADÎN

Şehitler halkın yüreğinin sembolüdür

**ROSÎDA MÊRDÎN
(EMÎNE DEMÎR)**